

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA

2015. október 2., péntek

Tartalomjegyzék

2015. évi CXLIII. törvény	A közbeszerzésekről	20044
2015. évi CXLIV. törvény	A Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény módosításáról	20164
2015. évi CXLV. törvény	Egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről	20166
44/2015. (X. 2.) EMMI rendelet	A javítóintézetek rendtartásáról szóló 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet módosításáról	20179
29/2015. (X. 2.) AB határozat	A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 8. §-a és 143. §-a egyes szövegrészei alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványok elutasításáról	20180
1707/2015. (X. 2.) Korm. határozat	A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról	20197

II. Törvények

2015. évi CXLI. törvény a közbeszerzésekről*

Magyarország Országgyűlése a közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, továbbá a közbeszerzések során a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése érdekében, a helyi kis- és közepes vállalkozások közbeszerzési eljárásokba való bekapcsolódásának, valamint a környezetvédelem és az állam szociális célkitűzéseinek elősegítése céljával – összhangban a közbeszerzések terén Magyarország által kötött nemzetközi szerződésekkel és az Európai Unió irányelveivel – a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. FEJEZET A TÖRVÉNY ALKALMAZÁSI KÖRE, ALAPELVEK

- 1. §** (1) E törvény szabályozza a közbeszerzési eljárásokat, valamint a koncessziós beszerzési eljárásokat, és az azokhoz kapcsolódó jogorvoslat szabályait.
- (2) E törvény Első Része, valamint Ötödik–Nyolcadik Része alkalmazásában közbeszerzési eljárás alatt a koncessziós beszerzési eljárásokat is érteni kell, kivéve, ahol e törvény kifejezetten eltérően rendelkezik.
- 2. §** (1) A közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.
- (2) Az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítani a gazdasági szereplők számára.
- (3) Az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők a közbeszerzési eljárásban a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kötelesek eljárni. A joggal való visszaélés tilos.
- (4) Az ajánlatkérőnek a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás elvét szem előtt tartva kell eljárnia.
- (5) Az Európai Unióban letelepedett gazdasági szereplők és a közösségi származású áruk számára a közbeszerzési eljárásban nemzeti elbánást kell nyújtani. Az Európai Uniót kívül letelepedett gazdasági szereplők és a nem közösségi származású áruk számára a közbeszerzési eljárásban nemzeti elbánást Magyarországnak és az Európai Uniónak a közbeszerzések terén fennálló nemzetközi kötelezettségeivel összhangban kell nyújtani.
- (6) A közbeszerzési eljárás nyelve a magyar nyelv, az ajánlatkérő azonban levetővé teheti – de nem követelheti meg – a magyar mellett más nyelv használatát is.
- (7) E törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi. E törvény rendelkezéseinek alkalmazásakor, valamint a jogszabályban nem rendezett kérdésekben a közbeszerzési eljárás előkészítése, lefolytatása, a szerződés megkötése és teljesítése, illetve a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslati eljárás során a közbeszerzésekre vonatkozó szabályozás céljával összhangban a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni.
- (8) A közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződésekre az e törvényben foglalt eltérésekkel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

* A törvényt az Országgyűlés a 2015. szeptember 22-i ülésnapján fogadta el.

II. FEJEZET

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

3. §

E törvény alkalmazásában:

1. *ajánlattevő*: az a gazdasági szereplő, aki (amely) a közbeszerzési eljárásban ajánlatot nyújt be;
2. *alvállalkozó*: az a gazdasági szereplő, aki (amely) a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítésében az ajánlattevő által bevontan közvetlenül vesz részt, kivéve
 - a) azon gazdasági szereplőt, amely tevékenységét kizárólagos jog alapján végzi,
 - b) a szerződés teljesítéséhez igénybe venni kívánt gyártót, forgalmazót, alkatrész vagy alapanyag eladóját,
 - c) építési beruházás esetén az építőanyag-eladót;
3. *címke*: olyan dokumentum, bizonyítvány vagy tanúsítvány, amely igazolja, hogy az adott építmény, termék, szolgáltatás, folyamat vagy eljárás megfelel bizonyos követelményeknek;
4. *címkezési követelmény(ek)*: az a követelmény, amelyet az adott építménynek, terméknek, szolgáltatásnak, folyamatnak vagy eljárásnak teljesítenie kell a kérdéses címke megszerzéséhez;
5. *egységes európai közbeszerzési dokumentum*: a Második Rész alkalmazásában a kizáró okok fenn nem állása, az alkalmassági követelményeknek való megfelelés, illetve a 82. § (5) bekezdés szerinti objektív kritériumok teljesülése előzetes igazolását szolgáló dokumentum, amely a gazdasági szereplőnek az Európai Bizottság által meghatározott egységes formanyomtatvány szerint tett nyilatkozatát tartalmazza;
6. *elektronikus hírközlő hálózat és elektronikus hírközlési szolgáltatás*: az elektronikus hírközlésről szóló törvényben meghatározott fogalom;
7. *életciklus*: egy termék használatának, szolgáltatás nyújtásának vagy egy építési beruházás fennállásának összes egymást követő, illetve egymással kapcsolatban álló szakasza – ideértve az elvégzendő kutatást és fejlesztést, a gyártást, a kereskedelmet és annak feltételeit, a szállítást, a felhasználást és a karbantartást is – a nyersanyag beszerzésétől, illetve az erőforrások megteremtésétől az eltávolításig, ártalmatlanításig, az adott területek eredeti állapotának helyreállításáig, illetve a szolgáltatás vagy a használat végéig;
8. *építmény*: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényben meghatározott fogalom;
9. *Európai Unió*, illetve az *Európai Unió tagállama* kifejezésen az Európai Gazdasági Térséget, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásokban részes államokat is érteni kell, kivéve a 9. § (1) bekezdés c) pontja esetében;
10. *gazdasági szereplő*: bármely természetes személy, jogi személy, egyéni cég vagy személyes joga szerint jogképes szervezet, vagy ilyen személyek vagy szervezetek csoportja, aki, illetve amely a piacon építési beruházások kivitelezését, áruk szállítását vagy szolgáltatások nyújtását kínálja;
11. *hátrányos helyzetű munkavállaló*: a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvényben meghatározott fogalom;
12. *innováció*: olyan új vagy jelentős mértékben továbbfejlesztett termék, szolgáltatás vagy folyamat – beleértve többek között a termelési, építési, illetve konstrukciós folyamatokat – új marketingmódszer, vagy új szervezési mód megvalósítása az üzletvitel, a munkaszervezés vagy a külső kapcsolatok terén, amelynek célja különösen valamely tevékenység hatékonyságának javítása, kedvező társadalmi és környezeti hatások elérése;
13. *írásbeli vagy írásban*: a közbeszerzési eljárás során tett nyilatkozatok, illetve eljárási cselekmények tekintetében bármely, szavakból vagy számjegyekből álló kifejezés, amely olvasható, reprodukálható, majd közölhető, ideértve az elektronikus úton továbbított és tárolt adatokat is;
14. *járvulékos közbeszerzési szolgáltatás*: közbeszerzési eljárás lefolytatásához nyújtott támogatási tevékenység, így különösen
 - a) közbeszerzési eljárások lefolytatását, illetve keretmegállapodások megkötését az ajánlatkérő számára lehetővé tevő műszaki infrastruktúra rendelkezésre bocsátása,
 - b) közbeszerzési eljárások lefolytatásával vagy tervezésével kapcsolatos tanácsadás,
 - c) közbeszerzési eljárások előkészítése és lefolytatása az érintett ajánlatkérő nevében és javára;

15. *kapcsolt vállalkozás*: az a vállalkozás, amely a számvitelről szóló törvény értelmében a közszolgáltató ajánlatkérővel összevont (konszolidált) éves beszámoló készítésére köteles, vagy olyan vállalkozás,
 - a) amely felett a közszolgáltató ajánlatkérő közvetlenül vagy közvetve meghatározó befolyást gyakorol,
 - b) amely a közszolgáltató ajánlatkérő felett meghatározó befolyást gyakorol, vagy
 - c) amely a közszolgáltató ajánlatkérővel közösen egy másik vállalkozás meghatározó befolyása alatt áll;
16. *kérelmi elem*: a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz benyújtott jogorvoslati kérelemnek az az elkülöníthető része, amely tartalmazza a jogsértőnek vélt kérelmezetti eljárási cselekményt, magatartást, döntést vagy mulasztást a megsértett jogszabályi rendelkezés(ek) megjelölésével, valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt és annak indokait, azzal, hogy a kérelmező ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés vitatása egy kérelmi elemet képez, kivéve, ha valamely érvénytelenségi okhoz egyéb jogkövetkezmény is fűződik;
17. *keresleti kockázat*: a szerződés tárgyát képező építési beruházás vagy szolgáltatás iránti aktuális kereslethez kapcsolódó kockázat;
18. *keretmegállapodás*: egy vagy több ajánlatkérő és egy vagy több ajánlattevő között létrejött olyan megállapodás, amelynek célja, hogy rögzítse egy adott időszakban közbeszerzésekre irányuló, egymással meghatározott módon kötendő szerződések lényeges feltételeit, különösen az ellenszolgáltatás mértékét, és ha lehetséges, az előírányzott mennyiséget;
19. *kínálati kockázat*: a szerződés tárgyát képező építési beruházás vagy szolgáltatás teljesítéséhez kapcsolódó kockázat;
20. *koncessziós jogosult*: olyan gazdasági szereplő, amellyel az ajánlatkérő építési vagy szolgáltatási koncesszióra vonatkozó szerződést kötött;
21. *közbeszerzési dokumentum*: minden olyan dokumentum, amelyet az ajánlatkérő a közbeszerzés vagy a koncesszió tárgya, illetve a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás leírása vagy meghatározása érdekében hoz létre, illetve amelyre ennek érdekében hivatkozik, így különösen az eljárást megindító hirdetmény, az eljárást megindító felhívásként alkalmazott előzetes tájékoztató, műszaki leírás, ismertető, kiegészítő tájékoztatás, javasolt szerződéses feltételek, a gazdasági szereplők által benyújtandó dokumentumok mintái, részletes ártáblázat vagy árazatlan költségvetés;
22. *közbeszerzés előkészítése*: az adott közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás megkezdéséhez szükséges cselekmények elvégzése, így különösen az adott közbeszerzéssel kapcsolatos helyzet- és piacfelmérés, előzetes piaci konzultáció, a közbeszerzés becsült értékének felmérése, a közbeszerzési dokumentumok előkészítése;
23. *közbeszerzés megkezdése*: a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást megindító vagy meghirdető hirdetmény feladásának időpontja, a hirdetmény nélkül induló eljárás esetében pedig az eljárást megindító felhívás vagy a tárgyalási meghívó megküldésének, ennek hiányában a tárgyalás megkezdésének időpontja;
24. *közbeszerzési szerződés*: e törvény szerinti ajánlatkérő által, írásban megkötött, árubeszerzésre, szolgáltatás megrendelésre vagy építési beruházásra irányuló visszerthes szerződés;
25. *központi beszerző szerv*: a központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet;
26. *központosított közbeszerzés*: központi beszerző szerv által állandó jelleggel ellátott olyan tevékenység, amelynek célja
 - a) áruk vagy szolgáltatások megrendelése e törvény szerinti ajánlatkérők számára való továbbértékesítés céljából, illetve
 - b) e törvény szerinti ajánlatkérők számára áruk beszerzésére, szolgáltatások vagy építési beruházások megrendelésére irányuló szerződések vagy keretmegállapodások megkötése;
27. *közszolgáltatói szerződés*: olyan közbeszerzési szerződés, amelynek célja az ajánlatkérő e törvény szerinti közszolgáltató tevékenysége előkészítésének, megkezdésének vagy folytatásának biztosítása;
28. *meghatározó befolyást* képes gyakorolni az a szervezet, amely az alábbi feltételek közül legalább eggyel rendelkezik egy másik szervezet tekintetében:
 - a) vagyoni hozzájárulása, illetve részvénytársaság esetében a tulajdonában lévő részvények névértéke meghaladja a jegyzett tőke felét,

- b) a tagok szavazatának többségével egyedül rendelkezik, vagy más tagok a befolyással rendelkezővel kötött megállapodás alapján a befolyással rendelkezővel azonos tartalommal szavaznak, vagy a befolyással rendelkezőn keresztül gyakorolják szavazati jogukat, feltéve hogy együtt a szavazatok több mint felével rendelkeznek,
- c) jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők (döntéshozók, ügyvezetők) vagy a felügyelőbizottság (felügyeleti, ellenőrző szerv, testület) tagjainak többségét megválassza (kijelölje) vagy visszahívja;
- 29. *médiaszolgáltató*: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely szerkesztői felelősséggel rendelkezik a médiaszolgáltatás tartalmának megválasztásáért, és meghatározza annak összeállítását;
- 30. *műszaki egyenértékűség*: létesítmény, termék vagy szolgáltatás olyan meghatározó műszaki paramétere, amely mérhető, és amelynek előírt mérőszámát több létesítmény, termék vagy szolgáltatás is teljesítheti;
- 31. *nem központi ajánlatkérő*: az 5. § (1) bekezdés c)–e) pontja, valamint (2)–(3) bekezdése szerinti ajánlatkérő;
- 32. *pénzügyi intézmény*: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvényben meghatározott fogalom;
- 33. *postai küldemény*: megcímezett küldemény végleges, szállítandó formájában, tömegétől függetlenül; a levélküldeményeken kívül különösen könyvek, katalógusok, hírlapok folyóiratok és a kereskedelmi értékkel rendelkező vagy nem rendelkező árucikket tartalmazó postai csomagok, tömegüktől függetlenül;
- 34. *postai szolgáltatás*: olyan szolgáltatás, amely postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, szállítást és kézbesítését foglalja magában, ideértve a postai szolgáltatásokról szóló törvény szerinti egyetemes szolgáltatást, egyetemes szolgáltatást helyettesítő és az egyetemes szolgáltatást nem helyettesítő postai szolgáltatásokat;
- 35. *postai szolgáltatásoktól eltérő szolgáltatás* a következő területeken nyújtott szolgáltatás:
 - a) postaszolgálat-irányítási szolgáltatások (a feladást megelőző és az azt követő szolgáltatások, különösen a küldeményrendező szolgáltatások),
 - b) az a) pontban nem szereplő postai küldeményekhez, különösen címzés nélküli közvetlen küldeményhez kapcsolódó szolgáltatások;
- 36. *részvételre jelentkező*: az a gazdasági szereplő, aki (amely) több szakaszból álló közbeszerzési eljárás első, részvételi szakaszában vagy koncessziós beszerzési eljárásban részvételi jelentkezést nyújt be;
- 37. *szakmai ajánlat*: a beszerzés tárgyára, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett ajánlat;
- 38. *szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkező szervezet*: a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben kapott felhatalmazás alapján készült, a szociális foglalkoztatás engedélyezésének és ellenőrzésének, valamint a szociális foglalkoztatási támogatás igénylésének és a támogatás felhasználása ellenőrzésének szabályait tartalmazó kormányrendelet szerinti szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkező szervezet;
- 39. *támogatás*: a közbeszerzésre irányuló szerződés teljesítéséhez pénzeszköz vagy egyéb anyagi előny juttatása az ajánlatkérő részére, ide nem értve az adókedvezményt és a kezességvállalást;
- 40. *tervpályázat*: olyan jogszabályban részletesen szabályozott eljárás, amely lehetővé teszi az ajánlatkérő szerv számára – főként a település- és területrendezés, építészet és építés, illetve adatfeldolgozás területén – olyan tervnek vagy tervrajznak a megszerzését, amelyet díjazásos vagy díjazás nélküli pályázat után egy bírálóbizottság választott ki;
- 41. *védett munkahely*: az akkreditált munkáltató általi foglalkoztatás, ha a munkáltató biztosít tranzit- vagy tartós foglalkoztatást, és a munkavállalóinak legalább a 30%-a a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 22. §-a szerinti megváltozott munkaképességű személynek minősül, valamint az olyan munkáltató, amely működésének fő célja hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatása.

III. FEJEZET

A TÖRVÉNY SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI HATÁLYA

- 4. §** (1) A meghatározott értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, illetve építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötése érdekében az 5–7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

- (2) A közbeszerzési szerződés megkötésére közbeszerzési eljárást, építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötésére koncessziós beszerzési eljárást kell lefolytatni.

Ajánlatkérő szervezetek

- 5. §** (1) E törvény alapján közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek:
- a) a minisztérium,
 - b) a Kormány által kijelölt központi beszerző szerv,
 - c) az állam, minden költségvetési szerv, a közalapítvány, a helyi önkormányzat, a helyi és országos nemzetiségi önkormányzat, a helyi és nemzetiségi önkormányzatok társulása, a területfejlesztési önkormányzati társulás, a térségi fejlesztési tanács,
 - d) a 9. § (1) bekezdés h)–i) pontja szerinti jogi személyek,
 - e) az a jogképes szervezet, amelyet nem ipari vagy kereskedelmi jellegű, kifejezetten közérdekű tevékenység folytatása céljából hoznak létre, vagy amely bármilyen mértékben ilyen tevékenységet lát el, feltéve, hogy e szervezet felett az a)–e) pontban meghatározott egy vagy több szervezet, az Országgyűlés vagy a Kormány közvetlenül vagy közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni vagy működését többségi részben egy vagy több ilyen szervezet (testület) finanszírozza.
- (2) A támogatásból megvalósuló beszerzés vonatkozásában közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett az az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó szervezet, amelynek uniós közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzését többségi részben, uniós értékhatárokat el nem érő, de a nemzeti közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzését 75%-ot meghaladó mértékben az (1) bekezdésben meghatározott egy vagy több szervezet közvetlenül támogatja, feltéve, hogy a beszerzés tárgya
- a) olyan építési beruházás, amely az 1. melléklet szerinti mélyépítési tevékenységet foglal magában,
 - b) olyan építési beruházás, amely kórház, sportlétesítmény, szabadidős és szórakoztató létesítmény, iskola, felsőoktatási épület vagy közigazgatási rendeltetésű épület építési munkáit foglalja magában, vagy
 - c) olyan szolgáltatás megrendelése, amely az a) vagy a b) pont szerinti építési beruházáshoz kapcsolódik.
- (3) A (2) bekezdésben foglaltak mellett a támogatásból megvalósuló beszerzés vonatkozásában közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett az az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó szervezet, amelynek szolgáltatásmegrendelését, árubeszerzését vagy építési beruházását az (1) bekezdésben meghatározott egy vagy több szervezet legalább huszonötmillió forint összegben közvetlenül támogatja.
- (4) E törvény rendelkezését köteles betartani az az (1)–(2) bekezdés hatálya alá nem tartozó szervezet, amely e törvény szerinti közbeszerzési eljárás lefolytatását önként vagy szerződésben vállalja, illetve számára jogszabály közbeszerzési eljárás lefolytatását kötelezővé teszi.
- 6. §** (1) E törvény alkalmazásában – a közszolgáltató tevékenységének biztosítása céljából lefolytatott beszerzése során – közszolgáltató ajánlatkérő az 5. § (1) bekezdésében meghatározott szervezet, amennyiben az alábbiakban meghatározott közszolgáltató tevékenységet folytatja, vagy ilyen tevékenység folytatása céljából hozták létre
- a) ivóvíz előállítás (termelése), szállítása vagy elosztása terén helyhez kötött hálózatok létesítése vagy üzemeltetése közszolgáltatás teljesítésének céljából vagy ilyen hálózatok ivóvízzel történő ellátása;
 - b) gáz vagy hőenergia, villamos energia előállítás (termelése), szállítása vagy elosztása terén helyhez kötött hálózatok létesítése vagy üzemeltetése közszolgáltatás teljesítésének céljából, vagy ilyen hálózatok gázzal vagy hőenergiával, villamos energiával történő ellátása;
 - c) vasúti, automatizált rendszerekkel, villamossal, trolibuszsal, autóbusszal vagy drótkötélpályán történő közlekedés terén közszolgáltatást nyújtó hálózatok létesítésével vagy üzemeltetésével kapcsolatos tevékenység;
 - d) meghatározott földrajzi terület hasznosítása
 - da) repülőtér, tengeri-, belvízi- vagy más kikötői létesítmények légi, tengeri- vagy belvízi fuvarozók, illetve személyszállítók rendelkezésére bocsátása céljából,
 - db) kőolaj vagy földgáz kitermelése céljából, vagy
 - dc) szén vagy más tüzelőanyag feltárása és kitermelése céljából;
 - e) postai szolgáltatás vagy a postai szolgáltató által nyújtott postai szolgáltatásoktól eltérő szolgáltatás nyújtása.
- (2) Közszolgáltató tevékenységnek minősül, ha a (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, ivóvízzel kapcsolatos tevékenységet folytató közszolgáltató ajánlatkérő közbeszerzési eljárása

- a) vízepítési projekttel, öntözéssel vagy vízrendezéssel (vízelvezetéssel) függ össze, feltéve, hogy az ivóvízellátásra szánt víz mennyisége az ilyen projektek vagy az öntözési, illetve vízrendezési létesítmények által biztosított víz teljes mennyiségének több mint 20%-a, vagy
 - b) szennyvízelvezetéssel vagy -kezeléssel függ össze.
- (3) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti közlekedési szolgáltatások alkalmazásában hálózatnak minősül, ha a szolgáltatást az illetékes hatóság által meghatározott üzemeltetési – különösen a szolgáltatási útvonalakra, a rendelkezésre bocsátandó közlekedési kapacitásra vagy a szolgáltatás gyakoriságára vonatkozó – feltételek alapján nyújtják.

7. §

- (1) E törvény alkalmazásában – a közszolgáltató tevékenységének biztosítása céljából lefolytatott beszerzése során – közszolgáltató ajánlatkérő az a gazdálkodó szervezet, amely nem tartozik az 5. § (1) bekezdésében meghatározott szervezetek körébe, és amely a 6. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott valamely közszolgáltató tevékenységet folytatja vagy ilyen tevékenység folytatása céljából hozták létre, feltéve, hogy felette az 5. § (1) bekezdésében meghatározott egy vagy több szervezet közvetlenül vagy közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni.
- (2) E törvény alkalmazásában – a közszolgáltató tevékenységének biztosítása céljából lefolytatott beszerzése során – közszolgáltató ajánlatkérő az a gazdálkodó szervezet, amely nem tartozik az 5. § (1) bekezdésében, illetve az (1) bekezdésben meghatározott szervezetek körébe, és amely a 6. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott egy vagy több közszolgáltató tevékenységet különleges vagy kizárólagos jog alapján folytatja.
- (3) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazásában nem minősül közszolgáltató tevékenységnek, ha
- a) gáz vagy hőenergia esetén az érintett szervezet közszolgáltató tevékenységétől eltérő tevékenysége folytatásának elkerülhetetlen következménye a gáz vagy a hőenergia termelése, valamint a hálózat ellátása kizárólag az ilyen termelés hasznosítására irányul, és nem haladja meg az érintett szervezet árbevételének 20%-át, figyelembe véve a tárgyévét is magában foglaló megelőző három év átlagát;
 - b) villamos energia vagy ivóvíz esetén az érintett szervezet közszolgáltató tevékenységétől eltérő tevékenység folytatásához állít elő villamos energiát vagy ivóvizet, valamint a hálózat ellátása kizárólag saját felhasználásától függ, és nem haladja meg az általa előállított villamos energia vagy ivóvíz teljes mennyiségének 30%-át, figyelembe véve a tárgyévét is magában foglaló megelőző három év átlagát.
- (4) A (2) bekezdés alkalmazásában különleges vagy kizárólagos jog, amely jogszabályon vagy hatósági határozaton (engedélyen) alapul, és amely alapján a 6. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott valamely közszolgáltató tevékenység folytatására egy vagy csak korlátozott számú vállalkozás szerezhethet jogosultságot, és így jelentősen befolyásolja más szervezetek e tevékenységek végzésére vonatkozó lehetőségeit.
- (5) Nem minősül a (2) bekezdés alkalmazásában különleges vagy kizárólagos jognak, ha a közszolgáltató tevékenység ellátásának jogát az érintett gazdasági szereplő nyilvános eljárásban, objektív kritériumok alapján nyerte el. Ilyen eljárásnak minősül különösen:
- a) a földgázellátásról szóló törvény szerinti, földgázipari tevékenységekre vonatkozó engedélyezési eljárás;
 - b) a villamos energiáról szóló törvény szerinti, új villamosenergia-termelő kapacitások (erőművek) létesítésére vonatkozó engedélyezési eljárás vagy pályázat;
 - c) a postai szolgáltatásokról szóló törvény szerinti, engedélyköteles postai szolgáltatás nyújtásának engedélyezése;
 - d) a bányászatról szóló törvény szerinti, szénhidrogén-kutatás, -feltárás és -kitermelés engedélyezése;
 - e) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti autóbusszal, villamossal, vasúttal vagy metróval végzett személyszállítási közszolgáltatás nyújtására irányuló közbeszerzési eljárás, feltéve, ha az megfelel e rendelet 4. cikk (3)–(4) bekezdésének, valamint 5. cikk (3) bekezdésének.

A közbeszerzés tárgyai**8. §**

- (1) Közbeszerzésnek minősül a közbeszerzési szerződés, valamint az építési vagy szolgáltatási koncesszió e törvény szerinti megkötése. A közbeszerzési szerződés tárgya árubeszerzés, építési beruházás vagy szolgáltatás megrendelése lehet.
- (2) Az árubeszerzés forgalomképes és birtokba vehető ingó dolog tulajdonjogának vagy használatára, hasznosítására vonatkozó jognak – vételi joggal vagy anélkül történő – megszerzése az ajánlatkérő részéről. Az árubeszerzés magában foglalja a beállítást és az üzembe helyezést is.

- (3) Az építési beruházás a következő valamely munka megrendelése (és átvétele) az ajánlatkérő részéről:
- az 1. mellékletben felsorolt tevékenységek egyikéhez kapcsolódó munka kivitelezése vagy kivitelezése és külön jogszabályban meghatározott tervezése együtt;
 - építmény kivitelezése vagy kivitelezése és külön jogszabályban meghatározott tervezése együtt;
 - az ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek megfelelő építmény bármilyen eszközzel vagy módon történő kivitelezése.
- (4) A szolgáltatás megrendelése – árubeszerzésnek és építési beruházásnak nem minősülő – olyan beszerzés, amelynek tárgya különösen valamely tevékenység megrendelése az ajánlatkérő részéről.
- (5) Az építési koncesszió e törvény szerinti ajánlatkérő által, írásban megkötött visszerthes szerződés, amelynek keretében az ajánlatkérő a (3) bekezdésben meghatározott építési beruházást rendel meg, és az ajánlatkérő ellenszolgáltatása az építmény hasznosítási jogának meghatározott időre történő átengedése vagy e jog átengedése pénzbeli ellenszolgáltatással együtt, amely együtt jár az építmény hasznosításához kapcsolódó működési kockázatnak a koncessziós jogosult általi viselésével.
- (6) A szolgáltatási koncesszió e törvény szerinti ajánlatkérő által, írásban megkötött visszerthes szerződés, amelynek keretében az ajánlatkérő a (4) bekezdés szerinti szolgáltatás nyújtását rendeli meg, az ajánlatkérő ellenszolgáltatása a szolgáltatás hasznosítási jogának meghatározott időre történő átengedése vagy e jog átengedése pénzbeli ellenszolgáltatással együtt, amely együtt jár a szolgáltatás hasznosításához kapcsolódó működési kockázatnak a koncessziós jogosult általi viselésével.
- (7) Az (5)–(6) bekezdés alkalmazásában akkor tekinthető úgy, hogy a koncessziós jogosult viseli a működési kockázatot, ha bizonytalan, hogy megtérülnek a koncesszió tárgyát képező építmény vagy szolgáltatás létrehozása és üzemeltetése során eszközölt beruházásai, illetve felmerült költségei. A koncessziós jogosult lehetséges vesztesége nem lehet csupán névleges vagy elhanyagolható. A működési kockázat keresleti kockázatból, kínálati kockázatból vagy e két kockázat együtteséből adódhat, és fennállásának megítéléséhez csak a koncessziós jogosult által nem befolyásolható tényezőkből eredő kockázatok vehetők figyelembe.
- (8) A közbeszerzés tárgyát a Közös Közbeszerzési Szójegyzékre (a továbbiakban: CPV) történő hivatkozással is meg kell adni.

Kivételek

- 9. §** (1) E törvényt nem kell alkalmazni
- a külön törvényben meghatározott védelmi és biztonsági tárgyú beszerzésekre azzal, hogy e beszerzésekre a külön törvényben meghatározott szabályok alkalmazandók, valamint ha a beszerzés a külön törvény alkalmazása alól is kivételt képez és a b) pont ba) alpontjának megfelelő kivételi esetben az Országgyűlés illetékes bizottsága külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő kezdeményezés alapján hozott előzetes döntésében a külön törvény alkalmazása alól felmentést adott;
 - az a) pont alá nem tartozó
 - azon beszerzésekre, amelyek esetében a közbeszerzési szabályok alkalmazása olyan információk átadására kötelezné Magyarországot, amelyek felfedése ellentétes az állam biztonságához fűződő alapvető érdekeivel,
 - olyan beszerzésekre, amelyek esetében Magyarország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekei, a minősített adatok védelme vagy a szükséges különleges biztonsági intézkedések a közbeszerzési eljárásban előírható biztonsági intézkedésekkel nem garantálhatóak, és amelyek megrendelésére az Országgyűlés illetékes bizottsága külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő kezdeményezés alapján hozott előzetes döntésében e törvény alkalmazása alól felmentést adott;
 - nemzetközi megállapodásban vagy nemzetközi egyezményben meghatározott külön eljárás szerint történő beszerzésre, ha az Európai Unió kívüli állammal az Európai Unió Működéséről szóló Szerződésnek (a továbbiakban: EUMSZ) megfelelően kötött nemzetközi megállapodás vagy nemzetközi egyezmény projekt közös megvalósításával vagy hasznosításával összefüggő beszerzésre vonatkozik, azzal, hogy a nemzetközi megállapodás vagy nemzetközi egyezmény megkötéséről az Európai Bizottságot tájékoztatni kell;
 - csapatok (katonai erők) állomásoztatására, átvonulására, alkalmazására – ideértve a hadművelleti területre kihelyezésre (áthelyezésre), visszahelyezésre kerülő egységek esetében a kihelyezés (áthelyezés), visszahelyezés megvalósításával összefüggő beszerzéseket is – vonatkozó nemzetközi megállapodásban vagy nemzetközi egyezményben meghatározott külön eljárás szerint történő beszerzésre;

- e) ha az ajánlatkérő – nemzetközi jogi kötelezettség alapján – nemzetközi szervezet által előírt külön eljárás szerint köteles a beszerzést megvalósítani;
 - f) nemzetközi szervezet vagy nemzetközi finanszírozó intézmény által meghatározott külön eljárás szerinti beszerzésre, ha a beszerzést teljes mértékben az adott szervezet vagy intézmény finanszírozza, vagy abban az esetben, ha a beszerzést legnagyobb arányban az adott szervezet vagy intézmény finanszírozza, és a felek e törvénytől eltérő közbeszerzési szabályok alkalmazásában állapodnak meg;
 - g) olyan beszerzésre, amelynek kizárólagos rendeltetése, hogy az ajánlatkérő számára lehetővé tegye nyilvános elektronikus hírközlő hálózat rendelkezésre bocsátását vagy igénybevételét, illetve a nyilvánosság irányában egy vagy több elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtását;
 - h) az 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervezet olyan jogi személlyel kötött szerződésére, amely felett az ajánlatkérő a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, döntő befolyással rendelkezik annak stratégiai céljai meghatározásában és működésével kapcsolatos jelentős döntéseinek meghozatalában, valamint amelyben közvetlen magántőke-részesedés nincsen, és amely éves nettó árbevételének több mint 80%-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által e pont szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik;
 - i) az 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervezet olyan jogi személlyel kötött szerződésére, amely felett az ajánlatkérő más ajánlatkérőkkel közösen a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, az ajánlatkérők közösen döntő befolyással rendelkeznek annak stratégiai céljai meghatározásában és működésével kapcsolatos jelentős döntéseinek meghozatalában, valamint amelyben közvetlen magántőke-részesedés nincsen, és amely éves nettó árbevételének több mint 80%-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel (ajánlatkérőkkel) vagy az ajánlatkérő által e pont szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik;
 - j) az 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervezet másik ajánlatkérővel vagy ajánlatkérőkkel kötött szerződésére, amelynek célja közfeladatok teljesítésére, illetve közszolgáltatások nyújtására vagy közös közérdekű célok megvalósítására irányuló együttműködés kialakítása az ajánlatkérők között, ahol az ajánlatkérők együttműködéssel érintett tevékenységből származó éves nettó árbevételének legfeljebb 20%-a származik a nyílt piacról;
 - k) a központi beszerző szerv által közbeszerzési eljárás útján beszerzett áru, szolgáltatás vagy építési beruházás megrendelésére azon szervezetek részéről, amelyek javára a központi beszerző szerv közbeszerzési szerződést kötött, valamint a központi beszerző szervek által nyújtott járulékos közbeszerzési szolgáltatások megrendelése.
- (2) Az (1) bekezdés h) pontja alkalmazandó abban az esetben is, ha a közbeszerzési szerződést a kontrollált jogi személy ajánlatkérőként eljárva köti meg a felette kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által az (1) bekezdés h) pontja szerint kontrollált más jogi személlyel.
- (3) Az (1) bekezdés h) pontjában foglaltak irányadóak akkor is, ha a kontrollált jogi személy tagja az állam. Ebben az esetben az (1) bekezdés h) pontja szerinti feltételeknek a tulajdonosi jogokat gyakorló jogalany (miniszter vagy más központi államigazgatási szervet vezető személy esetén az általa vezetett szerv), mint ajánlatkérő vonatkozásában kell fennállniuk.
- (4) Az (1) bekezdés i) pontja esetében valamennyi ajánlatkérőnek képviseltetnie kell magát a kontrollált jogi személy döntéshozó szerveiben. A képviseletet ellátó egyes személyek képviselhetnek egy, több vagy akár minden, kontrollt gyakorló ajánlatkérőt is. A kontrollált jogi személy érdekei nem lehetnek ellentétesek a kontrollt gyakorló ajánlatkérők érdekeivel.
- (5) Az (1) bekezdés h)–i) pontjaiban rögzített feltételeknek a szerződés teljes időtartama alatt fenn kell állniuk. Amennyiben az említett feltételek már nem állnak fenn, az ajánlatkérő a szerződést jogosult és köteles felmondani.
- (6) Az (1) bekezdés h)–i) pontja alkalmazásában a szerződések teljesítéséből származik az azok alapján, harmadik személy részére teljesített közszolgáltatás ellenértéke is, tekintet nélkül arra, hogy az ellenértéket az ajánlatkérő vagy a közszolgáltatást igénybe vevő személy fizeti meg.
- (7) Az (1) bekezdés h)–j) pontja alkalmazásában azon ajánlatkérők esetében, amelyeknél az éves nettó árbevétel nem értelmezhető, az ajánlatkérő vagy az ajánlatkérő által kontrollált más jogi személy részére végzett tevékenységek ellátásának arányát az azzal kapcsolatban a szerződéskötést megelőző három évben felmerült költségek alapulvételével kell megállapítani. Amennyiben a szerződés megkötését megelőző három évre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, az ajánlatkérőnek valószínűsítetnie kell – elsősorban hiteles üzleti tervének bemutatásával – az említett adatokat.

- (8) E törvényt – ha a beszerzés tárgya szolgáltatás megrendelése – nem kell alkalmazni az alábbi esetekben:
- a) meglévő építmény vagy egyéb ingatlan vétele, illetve az arra vonatkozó egyéb jog megszerzése;
 - b) audiovizuális vagy rádiós médiaszolgáltató olyan beszerzése, amelynek tárgya audiovizuális vagy rádiós médiaszolgáltatásra szánt műsorszám vétele, fejlesztése, előállítása, illetve audiovizuális vagy rádiós médiaszolgáltatók általi közös előállítása; valamint bármely ajánlatkérőnek az audiovizuális vagy rádiós médiaszolgáltatótól megrendelt műsorszám szolgáltatására vagy műsoridőre vonatkozó szerződése;
 - c) választottbíróági, közvetítői és békéltetői tevékenység;
 - d) jogi szolgáltatás igénybevétele, amennyiben annak tárgya
 - da) ügyvéd által ellátott jogi képviselet bírósági, választottbíróági, hatósági, békéltetői vagy közvetítői eljárásban, valamint az ehhez kapcsolódó, ügyvéd által nyújtott jogi tanácsadás,
 - db) közjegyző által nyújtott hitelesítési szolgáltatás,
 - dc) jogszabály alapján vagy bíróság által kirendelt vagyonkezelő, gyám vagy gondnok által nyújtott, valamint egyéb olyan jogi szolgáltatások, amelyek ellátása felett a kirendelő bíróság felügyeletet gyakorol,
 - dd) tagállami hatósági hatáskör gyakorlását megtestesítő szolgáltatások;
 - e) értékpapírok vagy egyéb pénzügyi eszközök kibocsátásával, eladásával, vételével vagy átruházásával kapcsolatos, a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatások, jegybanki szolgáltatások, valamint az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz és az Európai Stabilitási Mechanizmus keretében végzett műveletek;
 - f) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti hitel- és kölcsönszerződések;
 - g) munkaszerződés, közszolgálati, kormány-tisztviselői vagy közalkalmazotti jogviszony, a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony, ügyészségi szolgálati jogviszony, bírósági jogviszony, igazságügyi alkalmazotti szolgálati jogviszony, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonya, valamint a Magyar Honvédség hivatásos, szerződéses és önkéntes tartalékos állományának szolgálati viszonya;
 - h) nonprofit szervezetek vagy egyesületek által nyújtott, az állampolgárok védelmét szolgáló 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9, 85143000-3 CPV kódok által meghatározott polgári védelmi és veszélymegelőzési szolgáltatás, kivéve a betegszállítási mentőszolgáltatás;
 - i) vasúti vagy földalatti közösségi személyszállítási szolgáltatások;
 - j) a 79341400-0, a 92111230-3 és a 92111240-6 CPV kódok által meghatározott politikai kampányszolgáltatás, amelyet valamely politikai párt választási kampánnyal összefüggésben rendel meg;
 - k) ha a szolgáltatást az 5. § (1) bekezdése szerinti ajánlatkérő vagy az említett ajánlatkérők társulása jogszabályban vagy hatósági határozatban – az EUMSZ-szel összhangban – meghatározott kizárólagos jog alapján nyújtja;
 - l) a 73000000-2-től 73120000-9-ig tartó, valamint a 73300000-5, a 73420000-2 és a 73430000-5 CPV kódok által meghatározott kutatási és fejlesztési szolgáltatásra, kivéve, ha annak eredményét kizárólag az ajánlatkérő hasznosítja tevékenysége során, és az ellenszolgáltatást teljes mértékben az ajánlatkérő szerv teljesíti.
- (9) E törvényt nem kell alkalmazni a 6. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott szolgáltatást nyújtó szervezet következő tevékenységek célját szolgáló beszerzései vonatkozásában:
- a) elektronikus postával összefüggő és teljes mértékben elektronikus úton nyújtott hozzáadott-értékű szolgáltatások (beleértve kódolt dokumentumok elektronikus úton történő biztonságos továbbítását, a címkezelési szolgáltatásokat és ajánlott elektronikus levelek továbbítását),
 - b) a 66100000-1-től 66720000-3-ig terjedő CPV kódok által meghatározott és az értékpapírok és egyéb pénzügyi eszközök kibocsátásával, vételével, eladásával vagy átruházásával kapcsolatos pénzügyi szolgáltatás, a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében, valamint az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz és az európai stabilizációs mechanizmus segítségével végrehajtott műveletek, beleértve a postai pénzesutalványokat és a postai elszámolási számlákról történő átutalásokat,

- c) bélyeggyűjtői szolgáltatások vagy
 - d) logisztikai szolgáltatások (a fizikai kézbesítést, illetve a raktározást egyéb, nem postai funkciókkal vegyítő szolgáltatások).
- (10) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti beszerzés során az ajánlatkérő jogosult a bűnügyi személyes adatok kezelésére.

Közszolgáltató ajánlatkérők esetében alkalmazandó további kivételek

- 10. §** (1) E törvényt a közszolgáltató ajánlatkérőnek a 9. §-ban foglalt eseteken túl nem kell alkalmaznia a 10–13. §-ban meghatározott esetekben.
- (2) A közszolgáltató ajánlatkérőnek e törvényt nem kell alkalmaznia az olyan közszolgáltatói szerződésre, amelyet harmadik fél részére történő viszonteladás vagy bérbeadás céljából köt, feltéve, hogy az ajánlatkérő nem rendelkezik különleges vagy kizárólagos joggal a szerződés tárgyának eladására vagy bérbeadására, és arra más szervezetek az ajánlatkérővel azonos feltételek mellett szerezhetnek jogosultságot.
- (3) A 7. § szerinti közszolgáltató ajánlatkérőnek e törvényt nem kell alkalmaznia arra a szerződésre, amely e törvény szerinti közszolgáltató tevékenysége folytatásától eltérő célra irányul, vagy az ajánlatkérő közszolgáltató tevékenységének az Európai Unión kívüli állam területén történő folytatásával függ össze, ha az nem jár az Európai Unión belüli hálózat vagy földrajzi terület fizikai használatával.
- (4) Az ajánlatkérő az Európai Bizottság kérésére köteles – a Közbeszerzési Hatóságon keresztül – tájékoztatást adni azokról a tevékenységekről, illetve áru- vagy tevékenységcsoportokról, amelyek a (2)–(3) bekezdésben foglalt kivételi körbe tartoznak.
- 11. §** E törvényt nem kell alkalmazni
- a) az ivóvízzel kapcsolatos, 6. § (1) bekezdés a) pontja szerinti közszolgáltató tevékenységet folytató ajánlatkérő vízbeszerzésére;
 - b) gáz- és hőenergiával, valamint villamos energiával kapcsolatos, 6. § (1) bekezdés b) pontja szerinti közszolgáltató tevékenységet folytató ajánlatkérő energiabeszerzésére vagy energiatermeléshez szükséges tüzelőanyag beszerzésére;
 - c) kőolaj vagy földgáz kitermelésével kapcsolatos, 6. § (1) bekezdés d) pont db) alpontja szerinti közszolgáltató tevékenységet folytató ajánlatkérő energiabeszerzésére vagy energiatermeléshez szükséges tüzelőanyag beszerzésére;
 - d) szén vagy más tüzelőanyag feltárásával és kitermelésével kapcsolatos, 6. § (1) bekezdés d) pont dc) alpontja szerinti közszolgáltató tevékenységet folytató ajánlatkérő energiabeszerzésére vagy energiatermeléshez szükséges tüzelőanyag beszerzésére.
- 12. §** (1) E törvényt nem kell alkalmazni
- a) a kapcsolt vállalkozással megkötött közszolgáltatói szerződésre,
 - b) a kizárólag közszolgáltató ajánlatkérők részvételével, e törvény szerinti közszolgáltató tevékenység folytatása céljából létrehozott közös vállalkozás által ezen közszolgáltató ajánlatkérők valamelyikének kapcsolt vállalkozásával megkötött közszolgáltatói szerződésre,
- feltéve, hogy az Európai Unión belüli árubeszerzések, szolgáltatások, vagy építési beruházások terén az a) vagy a b) pont szerinti szervezet előző háromévi átlagos összárbevételének legalább 80%-a a vele az a) pont szerinti viszonyban álló más szervezettel vagy a közszolgáltató ajánlatkérővel folytatott gazdasági tevékenységből származott.
- (2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti, a közszolgáltató ajánlatkérővel szerződést kötő szervezet létrehozásának vagy tevékenysége megkezdésének időpontja miatt nem áll rendelkezésre az előző három évre vonatkozó árbevételi adat, elegendő, ha e szervezet – elsősorban hiteles üzleti tervének bemutatásával – valószínűsíti az (1) bekezdésben meghatározott árbevételi adatokat.
- (3) Ha a közszolgáltató ajánlatkérővel az (1) bekezdés a) pontja szerinti viszonyban álló több szervezet nyújt azonos vagy hasonló szolgáltatást, szállít azonos vagy hasonló árut, illetve teljesít azonos vagy hasonló építési beruházást a közszolgáltató ajánlatkérő részére, e szervezetek által teljesített szolgáltatásból, árubeszerzésből vagy építési beruházásból származó teljes árbevételt kell figyelembe venni.
- (4) Ha a közszolgáltató ajánlatkérővel az (1) bekezdés szerinti viszonyban álló szervezet nem minősül e törvény szerinti ajánlatkérőnek és e szervezet az ajánlatkérővel kötendő szerződés teljesítéséhez 25%-ot meghaladó mértékben harmadik – e §-ban meghatározott alanyi körön kívül eső – szervezetet kíván igénybe venni, az (1) bekezdés szerinti

kivétel csak akkor alkalmazható, ha az ajánlatkérővel az (1) bekezdés szerinti viszonyban álló szervezet e harmadik szervezet kiválasztására az 5. § (4) bekezdése alapján közbeszerzési eljárást folytat le. Az (1) bekezdés szerinti kivétel alkalmazása csak akkor kötött az előbbi feltételhez, ha a kivétel alkalmazásának hiányában az ajánlatkérő beszerzésére egyébként közbeszerzési eljárást kellene lefolytatni.

(5) E törvényt nem kell alkalmazni továbbá

- a) a kizárólag közszolgáltató ajánlatkérők részvételével, e törvény szerinti közszolgáltató tevékenység folytatása céljából létrehozott közös vállalkozás által ezen közszolgáltató ajánlatkérők valamelyikével kötendő közszolgáltatói szerződésére,
- b) a közszolgáltató ajánlatkérő olyan közös vállalkozással kötendő közszolgáltatói szerződésére, amelynek maga is tagja,

feltéve, hogy a közös vállalkozást azért hozták létre, hogy az adott tevékenységet legalább három éven keresztül végezze, és a létesítő okirata kiköti, hogy a közös vállalkozást létrehozó közszolgáltató ajánlatkérők legalább ugyanennyi ideig a közös vállalkozás tagjai maradnak.

(6) Az ajánlatkérő az Európai Bizottság kérésére köteles az (1)–(5) bekezdés alkalmazásával kapcsolatban – a Közbeszerzési Hatóságon keresztül – tájékoztatást adni a vele szerződést kötő szervezet nevéről, az adott szerződés típusáról és értékéről, valamint minden olyan körülményről, bizonyítékról, amelyet az Európai Bizottság szükségesnek tart annak megállapításához, hogy a szerződő felek közötti viszony megfelel-e az e §-ban foglaltaknak.

- 13. §** (1) E törvényt nem kell alkalmazni a közszolgáltatói szerződés megkötésére, ha a 2014/25/EU irányelv 34–35. cikke szerinti eljárásban az Európai Bizottság megállapította, hogy az érintett közszolgáltató tevékenységet valódi versenyfeltételek mellett végzik olyan piacon, amelyre a belépés nem korlátozott, vagy az Európai Bizottság e kérdésben a nyitva álló határidőn belül nem hozott döntést.
- (2) Az Európai Bizottság eljárása tekintetében a 2014/25/EU irányelv 35. cikke, IV. melléklete, valamint a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 30. cikke szerinti eljárás alkalmazásának részletes szabályairól szóló, 2005. január 7-i 2005/15/EK európai bizottsági határozat irányadó. Az Európai Bizottság eljárásának kezdeményezése és a kérelem megküldése módjáról külön jogszabály rendelkezik. A külön jogszabály szerinti, az adott tevékenység versenyfeltételek mellett történő végzésével összefüggő minden lényeges tényre vonatkozó tájékoztatás megadásával kapcsolatos feladatokat a Gazdasági Versenyhivatal látja el.

Koncessziók esetében alkalmazandó további kivételek

- 14. §** (1) E törvényt építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötésére a 9. §-ban foglalt eseteken túl nem kell alkalmazni az e §-ban meghatározott esetekben. Az építési vagy szolgáltatási koncesszió közszolgáltató ajánlatkérő általi beszerzésére a 10–13. §-ban foglalt kivételek is alkalmazandóak.
- (2) E törvényt – építési vagy szolgáltatási koncesszió esetén – nem kell alkalmazni
- a) ha a közszolgáltató ajánlatkérő által kötött szerződés egy Európai Unió kívüli államban folytatandó olyan tevékenységre irányul, amely nem jár együtt az Európai Unió belüli hálózat vagy földrajzi terület fizikai használatával;
 - b) a 6. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint a 6. § (2) bekezdésében meghatározott tevékenységre irányuló szerződés megkötésére.
- (3) E törvényt – szolgáltatási koncesszió esetén – nem kell alkalmazni az alábbi esetekben:
- a) ha a 6. § (1) bekezdés b)–e) pontja szerinti szolgáltatást valamely gazdasági szereplő jogszabályban vagy hatósági határozatban – az EUMSZ-szel összhangban – meghatározott kizárólagos jog alapján nyújtja, azzal, hogy a szerződés megkötéséről – amennyiben a vonatkozó ágazati jogszabály a szerződéskötés más módon történő közzétételéről nem rendelkezik – a külön jogszabályban meghatározott hirdetményt kell közzétenni;
 - b) a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény szerinti közúti és vasúti személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó szerződés megkötése;
 - c) az 1008/2008/EK irányelv szerinti működési engedély alapján végzett légit közlekedési szolgáltatásra vonatkozó szerződés megkötése;
 - d) a 92351100-7 CPV kód által meghatározott lottózói szolgáltatás (lottójáték) szervezésére vonatkozó szerződés jogszabályban vagy hatósági határozatban – az EUMSZ-szel összhangban – meghatározott kizárólagos jog alapján történő megkötése.

- (4) A (3) bekezdés a) pontja szerinti különleges vagy kizárólagos jog alapításáról – a Közbeszerzési Hatóságon keresztül – harminc napon belül tájékoztatni kell az Európai Bizottságot.
- (5) A (3) bekezdés d) pontja szerinti különleges vagy kizárólagos jog alapítását az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzé kell tenni.

A közbeszerzési értékhatárok

- 15. §**
- (1) A közbeszerzési és koncessziós beszerzési eljárások értékhatára:
 - a) európai uniós jogi aktusban meghatározott közbeszerzési és koncessziós beszerzési értékhatárok (a továbbiakban: uniós értékhatárok);
 - b) a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott közbeszerzési és koncessziós beszerzési értékhatárok (a továbbiakban: nemzeti értékhatárok).
 - (2) Az uniós értékhatárokat időszakonként az Európai Bizottság állapítja meg és teszi közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában.
 - (3) Az egyes beszerzési tárgyak esetében alkalmazandó nemzeti értékhatárokat a központi költségvetésről szóló törvényben évente kell meghatározni. Az egyes beszerzési tárgyak esetében alkalmazandó – (2) bekezdés szerinti európai uniós jogi aktusban meghatározott – uniós értékhatárokat a mindenkor költségvetési törvényben évente rögzíteni kell.
 - (4) A 3. mellékletben meghatározott szociális és egyéb szolgáltatások esetében a szolgáltatási koncessziókra vonatkozó nemzeti értékhatár nem kerül meghatározásra, az ajánlatkérőknek az uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű szolgáltatási koncesszió esetében kell e törvény szerint eljárnia.
 - (5) A Közbeszerzési Hatóság az egyes beszerzési tárgyak esetében alkalmazandó uniós értékhatárokat, valamint nemzeti értékhatárokat minden év elején közzéteszi honlapján. Ennek során az uniós értékhatárok forintban meghatározott összegét az Európai Bizottságnak az uniós értékhatárok nemzeti valutákban meghatározott összegére vonatkozó, az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett közleményének megfelelően kell feltüntetni.

A közbeszerzés becsült értéke

- 16. §**
- (1) A közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén a teljes ellenszolgáltatásba az opcionális rész értékét is bele kell érteni.
 - (2) A közbeszerzés becsült értékébe be kell számítani az ajánlatkérő által a részvételre jelentkezők vagy az ajánlattevők részére fizetendő díjat vagy egyéb kifizetést (jutalékot) is, ha az ajánlatkérő teljesít ilyen jellegű fizetést.
 - (3) Ha az ajánlatkérő lehetővé teszi a részekre történő ajánlattételt, a közbeszerzés becsült értékébe minden rész értékét be kell számítani.
 - (4) Ha az ajánlatkérő szervezet több különálló működési vagy szervezeti egységből (a továbbiakban: működési egység) áll, a közbeszerzés – 19. § (3) bekezdésében foglaltak figyelembevételével megállapított – becsült értékének meghatározása során valamennyi működési egység beszerzési igényét együttesen kell figyelembe venni, kivéve, ha egy különálló működési egység saját gazdasági szervezettel és működési költségvetése felett önálló rendelkezési joggal bír. Ez utóbbi esetben a közbeszerzés becsült értékét az érintett különálló működési egység szintjén is meg lehet határozni.
 - (5) A Közbeszerzési Hatóság a becsült érték meghatározásának egyes módszereiről, illetve a módszer megválasztásának szempontjairól útmutatót ad ki.
- 17. §**
- (1) Az árubeszerzés becsült értéke olyan szerződés esetében, amelynek tárgya dolog használatára vagy hasznosítására vonatkozó jog megszerzése:
 - a) egy évre vagy annál rövidebb határozott időre kötött szerződés esetén a szerződés időtartama alatti ellenszolgáltatás; az egy évnél hosszabb határozott időre kötött szerződés esetén a szerződés időtartama alatti ellenszolgáltatás, beleértve a becsült maradványértéket is;
 - b) határozatlan időre kötött szerződés esetén vagy ha a szerződés megszűnésének időpontja az eljárás megindításakor pontosan nem határozható meg, a havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa.

- (2) Az árubeszerzés vagy a szolgáltatás becsült értéke a rendszeresen vagy az időszakonként visszatérően kötött szerződés esetében:
- a) az előző naptári év során kötött azonos tárgyú szerződés vagy szerződések szerinti tényleges ellenszolgáltatás, módosítva a következő naptári év alatt várható mennyiségi és értékbeli változással, vagy
 - b) az első teljesítést követő, a következő tizenkét hónap alatti vagy a tizenkét hónapnál hosszabb időre kötött szerződés vagy szerződések időtartama alatti becsült ellenszolgáltatás.
- (3) A szolgáltatás becsült értéke olyan szerződés esetében, amely nem tartalmazza a teljes díjat:
- a) határozott időre, négy évre vagy annál rövidebb időre kötendő szerződés esetén a szerződés időtartama alatti ellenszolgáltatás;
 - b) határozatlan időre kötött szerződés vagy négy évnél hosszabb időre kötendő szerződés esetén a havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa.
- (4) A szolgáltatás becsült értékének megállapításakor az alábbi szolgáltatások esetében a következőket kell figyelembe venni:
- a) biztosítási szerződés esetében a fizetendő biztosítási díjat és egyéb ellenszolgáltatásokat;
 - b) banki és egyéb pénzügyi szolgáltatás esetében a díjat, a jutalékot, a kamatot és egyéb ellenszolgáltatásokat;
 - c) a tervezést is magában foglaló szolgáltatás esetében a fizetendő díjat vagy jutalékot és egyéb ellenszolgáltatásokat.
- (5) Az építési beruházás becsült értékének megállapításakor a teljes – műszaki és gazdasági szempontból funkcionális egységet képező – építési beruházásért járó ellenértéket kell figyelembe venni. Az építési beruházás becsült értékébe be kell számítani a megvalósításához szükséges, az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott áruk és szolgáltatások becsült értékét is.

- 18. §**
- (1) A keretmegállapodás becsült értéke a keretmegállapodás alapján annak időtartama alatt kötendő szerződések becsült legmagasabb összértéke.
- (2) Dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása esetén a közbeszerzés becsült értéke a dinamikus beszerzési rendszer alapján az annak időtartama alatt kötendő szerződések becsült legmagasabb összértéke.
- (3) Az innovációs partnerség becsült értéke a tervezett partnerség valamennyi szakasza során megvalósítandó kutatási és fejlesztési tevékenységek, valamint a tervezett partnerség végén kifejlesztendő és beszerzendő áruk, szolgáltatások vagy építési beruházások becsült legmagasabb összértéke.
- (4) A tervpályázat becsült értékébe be kell számítani:
- a) a pályázóknak fizetendő díjat vagy egyéb kifizetést (jutalékot) és egyéb ellenszolgáltatást, valamint
 - b) annak a szolgáltatásnak a becsült értékét, amelynek megrendelésére a tervpályázati eljárást követő, 98. § (5) bekezdése szerinti hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárásban kell a nyertessel vagy – a bírálóbizottság ajánlása alapján – a nyertesek (díjazottak) valamelyikével szerződést kötni, kivéve, ha az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérő (kiíró) kizárja az ilyen szerződés megkötését.

- 19. §**
- (1) Tilos a becsült érték meghatározásának módszerét e törvény megkerülése céljával megválasztani.
- (2) Tilos a közbeszerzést oly módon részekre bontani, amely e törvény vagy e törvény szerinti uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzésekre vonatkozó szabályai alkalmazásának megkerülésére vezet.
- (3) Ha egy építési beruházás vagy ugyanazon közvetlen cél megvalósítására irányuló szolgáltatásmegrendelés, illetve azonos vagy hasonló felhasználásra szánt áruk beszerzése részekre bontva, több szerződés útján valósul meg, a közbeszerzés becsült értékének meghatározásához az összes rész értékét figyelembe kell venni. Szolgáltatás megrendelése esetében az ugyanazon közvetlen célra irányultság vizsgálatakor az egyes szolgáltatások műszaki és gazdasági funkcionális egységét kell alapul venni.
- (4) Ha a közbeszerzés (3) bekezdés szerint megállapított becsült értéke eléri vagy meghaladja az e törvény szerinti uniós értékhatárokat, a (3) bekezdéstől eltérően a Harmadik Rész szerinti eljárás alkalmazható olyan szerződések megkötésére, amelyek
- a) önmagában vett becsült értéke szolgáltatás megrendelése és árubeszerzés esetében 23 455 200 forintnál, építési beruházások esetében pedig 293 190 000 forintnál kevesebb, és
 - b) a leválasztott részek összértéke nem haladja meg a (3) bekezdés alkalmazásával megállapított teljes becsült érték 20%-át.
- (5) A (4) bekezdés szerinti esetben a 111. § szerinti kivételek nem alkalmazhatók.
- (6) A (2) bekezdést a külképviseletek számára történő beszerzéskor külképviseletenként, a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által fenntartott szakképzési centrumok esetében tagintézményenként,

az országgyűlési képviselőcsoportok törvény alapján biztosított működési és ellátási kerete terhére lefolytatandó beszerzésekkor képviselőcsoportonként és keretenként, az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 8. § (1) bekezdés a)–c) pontjában, valamint 10. § (1) bekezdésében említett szervek esetében pedig a részükre jóváhagyott részleírások terhére megvalósítandó beszerzések vonatkozásában külön kell alkalmazni.

A koncesszió becsült értéke

- 20. §** (1) Az építési vagy szolgáltatási koncesszió becsült értéke a közbeszerzés megkezdésekor a koncessziós jogosult által a szerződés időtartama alatt várható, a koncesszió tárgyát képező építési beruházásból, illetve szolgáltatásmegrendelésből, valamint az ezekhez kapcsolódó árubeszerzésekből származó teljes – általános forgalmi adó nélkül számított – árbevétele.
- (2) Az építési vagy szolgáltatási koncesszió becsült értékének megállapításakor az (1) bekezdésben foglaltak mellett figyelembe kell venni különösen a következőket:
- a) opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén az opcionális rész értéke;
 - b) a koncesszió tárgyát képező építmények használói vagy a szolgáltatások igénybe vevői által fizetett díjakból és bírságokból származó bevétel, ide nem értve az ajánlatkérő nevében beszedett díjat és bírságot;
 - c) az ajánlatkérő által a koncessziós jogosult részére teljesített pénzbeli ellenszolgáltatás, illetve a részére bármilyen formában biztosított pénzügyi előny, ideértve a közszolgáltatási kötelezettség ellátásáért fizetett díjazást és a közberuházási támogatást is;
 - d) harmadik személy által a koncesszió teljesítésével kapcsolatban a koncessziós jogosult részére nyújtott támogatás, illetve a részére bármilyen formában biztosított pénzügyi előny;
 - e) a koncesszió részét képező bármilyen eszköz értékesítéséből származó jövedelem;
 - f) a koncesszió teljesítéséhez szükséges, az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott áru és szolgáltatás értéke;
 - g) a részvételre jelentkezők vagy az ajánlattevők részére fizetendő jutalék vagy egyéb kifizetés.
- (2) Az építési vagy szolgáltatási koncesszió becsült értékének meghatározása során a 19. § (1)–(3) bekezdését megfelelően kell alkalmazni.
- (3) Az építési vagy szolgáltatási koncesszió becsült értékének meghatározására vonatkozó objektív módszert a közbeszerzési dokumentumokban ismertetni kell.

Az alkalmazandó eljárásrend

- 21. §** (1) Az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési eljárásokra a Második Részt, az ezek alatti és egyben a nemzeti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési eljárásokra a Harmadik Részt alkalmazva kell eljárni, kivéve, ha e törvény másként rendelkezik.
- (2) A 3. melléklet szerinti szociális és egyéb szolgáltatások igénybevételeire irányuló közbeszerzési eljárások esetében – ide nem értve a koncessziós beszerzési eljárásokat – a Harmadik Részt alkalmazva kell eljárni.
- (3) A koncessziós beszerzési eljárások esetében a Negyedik Részt alkalmazva kell eljárni.
- (4) A közszolgáltatói szerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás sajátos, e törvénytől eltérő szabályait külön jogszabály határozza meg. E törvényt a közszolgáltatói szerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás során a külön jogszabályban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A 6. § szerinti ajánlatkérő a közszolgáltató tevékenységének biztosítása céljától eltérő célból lefolytatott beszerzése során e törvény általános szabályai szerint jár el.
- (5) A – főként a település- és területrendezés, építéset és építés, illetve adatfeldolgozás területén alkalmazható – tervpályázati eljárásra vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály határozza meg.
- (6) Az 5. § (3) bekezdése szerinti ajánlatkérő a Harmadik részt alkalmazva köteles eljárni, kivéve, ha ajánlatkérői minősége az 5. § (2) bekezdése alapján is megállapítható. Ez utóbbi esetben az alkalmazandó eljárásrendet az (1) bekezdés alkalmazásával kell megállapítani.

Vegyes beszerzések

- 22. §** (1) Ha a közbeszerzés többféle, a 8. § (2)–(4) bekezdései szerinti beszerzési tárgyat foglal magában, a közbeszerzési eljárásra a beszerzés fő tárgya szerinti szabályokat kell alkalmazni.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában, ha a közbeszerzés tárgya olyan összetett szolgáltatás, amely a 3. melléklet szerinti szociális és egyéb szolgáltatást, valamint ezektől eltérő további szolgáltatást is magában foglal, vagy a közbeszerzés

tárgya szolgáltatást és árubeszerzést is magában foglal, a beszerzés fő tárgyát a legmagasabb értékű beszerzési tárgy jelenti.

- (3) Ha a közbeszerzés építési és szolgáltatási koncessziót vagy többféle szolgáltatásra vonatkozó koncessziót foglal vegyesen magában, a koncessziós beszerzési eljárásra a beszerzés fő tárgya szerinti szabályokat kell alkalmazni.
- (4) A (3) bekezdés alkalmazásában, ha a szolgáltatási koncesszió a 3. melléklet szerinti szociális és egyéb szolgáltatást, valamint ezektől eltérő további szolgáltatást is magában foglal, a beszerzés fő tárgyát a magasabb értékű szolgáltatás jelenti.
- (5) Ha a közszolgáltató ajánlatkérő által kötött szerződés az ajánlatkérő valamely e törvény szerinti közszolgáltató tevékenységének folytatása és egyben azon kívüli tevékenységének folytatása céljából is szükséges, az ajánlatkérő dönthet úgy, hogy
- a) a beszerzés egyes elemeire külön szerződéseket köt, ilyenkor az egyes szerződések megkötésére az adott szerződésre irányadó szabályokat kell alkalmazni, vagy
 - b) egy szerződést köt, amely esetben a szerződés elsődleges célját jelentő tevékenységre irányadó szabályokat kell a szerződés megkötésére alkalmazni.

Az e bekezdés szerinti választás nem irányulhat e törvény alkalmazásának mellőzésére.

- (6) Ha az (5) bekezdés b) pontja szerinti esetben nem állapítható meg, hogy a közbeszerzés elsődlegesen mely tevékenység ellátásához szükséges
- a) a közbeszerzési eljárás e törvény szerinti általános eljárási szabályait (Második vagy Harmadik Rész) kell alkalmazni, ha a közbeszerzési szerződés valamely része a Második vagy Harmadik Rész hatálya alá tartozik, más része esetében pedig a 21. § (4) bekezdés szerinti külön jogszabály lenne alkalmazandó;
 - b) a közszolgáltató ajánlatkérő a 21. § (4) bekezdése szerinti külön jogszabály alkalmazásával köteles eljárni, ha a beszerzés valamely része esetében a 21. § (4) bekezdése szerinti külön jogszabályt kell alkalmazni, azonban a szerződésnek a közszolgáltató tevékenységének folytatásától eltérő célra irányuló részére a Negyedik Rész lenne alkalmazandó;
 - c) a közszolgáltató ajánlatkérő a 21. § (4) bekezdése szerinti külön jogszabály alkalmazásával köteles eljárni, ha a szerződés valamely része esetében a 21. § (4) bekezdése szerinti külön jogszabály alkalmazandó, azonban a szerződésnek az ajánlatkérő közszolgáltató tevékenységének folytatásától eltérő célra irányuló része nem tartozik e törvény hatálya alá;
 - d) építési vagy szolgáltatási koncesszió esetén a Negyedik Részt az 5. § (1) bekezdése szerinti – nem közszolgáltató ajánlatkérőként eljáró – ajánlatkérőkre vonatkozó szabályok szerint kell alkalmazni, ha a koncesszió valamely része tekintetében a közszolgáltató ajánlatkérőkre, valamely része tekintetében pedig az 5. § (1) bekezdés szerinti – nem közszolgáltató ajánlatkérőként eljáró – ajánlatkérőkre vonatkozó szabályok lennének alkalmazandók;
 - e) a közbeszerzési eljárás e törvény szerinti általános eljárási szabályait (Második vagy Harmadik Rész) kell alkalmazni, ha a szerződésnek az ajánlatkérő közszolgáltató tevékenységének folytatását szolgáló részére a Negyedik Rész, a szerződésnek az ajánlatkérő közszolgáltató tevékenységének folytatásától eltérő célra irányuló részére a Második vagy Harmadik Rész lenne alkalmazandó;
 - f) a Negyedik Részben foglalt szabályok szerint kell eljárni, ha a szerződésnek a közszolgáltató ajánlatkérő közszolgáltató tevékenységének folytatását szolgáló részére a Negyedik Rész lenne alkalmazandó, míg a szerződésnek az ajánlatkérő közszolgáltató tevékenységének folytatásától eltérő célra irányuló része nem tartozik e törvény hatálya alá.
- (7) A 22–24. § alkalmazásában közbeszerzési eljárás alatt a koncessziós beszerzési eljárás nem értendő.

- 23. §** (1) E § rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha – a 22. §-ban foglalt eseteken kívül – egy beszerzés különböző elemeire eltérő jogi szabályozás vonatkozik – akár olyan módon, hogy e törvény alapján eltérő szabályok alkalmazandóak, akár olyan módon, hogy a beszerzés részben nem tartozik e törvény hatálya alá. A közszolgáltató ajánlatkérők esetében e § rendelkezései akkor alkalmazandóak, ha a beszerzés eltérő jogi szabályozás alá tartozó elemei egyaránt az ajánlatkérő közszolgáltató tevékenysége folytatásának célját szolgálják.
- (2) Ha a beszerzés különböző elemei objektíve nem szétválaszthatóak, és szükségszerűen egy szerződés tárgyát képezik, a szerződés megkötésére alkalmazandó szabályokat a beszerzés fő tárgya határozza meg.
- (3) A (2) bekezdés alkalmazásában szolgáltatási koncessziós elemeket és árubeszerzést magában foglaló szerződés esetében a beszerzés fő tárgyát az alapján kell meghatározni, hogy a szolgáltatási és árubeszerzési elemek közül melyiknek magasabb a becsült értéke.

- (4) Ha a beszerzés különböző elemei objektíve szétválaszthatóak, és az ajánlatkérő a beszerzés egyes elemeire külön szerződéseket köt, az egyes szerződések megkötésére az adott szerződés tárgyának megfelelő szabályokat kell alkalmazni.
- (5) Ha az ajánlatkérő objektíve szétválasztható elemekből álló beszerzésre egy szerződést köt, az alkalmazandó szabályokat a (6)–(8) bekezdés alapján kell meghatározni.
- (6) Ha a szerződés közbeszerzési szerződés és e törvény alkalmazása alól kivételt képező szerződés elemeit foglalja magában, a szerződés megkötésére a közbeszerzési eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, függetlenül attól, hogy az e törvény alkalmazása alól kivételt képező szerződéses elemek értéke hogyan aránylik a teljes szerződés értékéhez.
- (7) Ha a szerződés közbeszerzési szerződés, valamint építési, illetve szolgáltatási koncesszió elemeit foglalja magában, a szerződés megkötésére közbeszerzési eljárást kell lefolytatni, amennyiben a közbeszerzési szerződési rész értéke önmagában eléri a rá irányadó közbeszerzési értékhatárt.
- (8) Ha a szerződés építési vagy szolgáltatási koncesszió és e törvény alkalmazása alól kivételt képező szerződés elemeit foglalja magában, a szerződés megkötésére a koncessziós beszerzési eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, függetlenül attól, hogy az e törvény alkalmazása alól kivételt képező szerződéses elemek értéke hogyan aránylik a teljes szerződés értékéhez.

- 24. §**
- (1) A 22. § (5) bekezdésében és a 23. §-ban foglalt szabályoktól eltérően e § rendelkezéseit kell alkalmazni, amennyiben a beszerzés részben e törvény hatálya alá tartozó, részben e törvény hatálya alá a 9. § (1) bekezdés a) pontja vagy b) pont ba) alpontja alapján nem tartozó elemekből áll.
 - (2) Ha a beszerzés különböző elemei objektíve nem szétválaszthatóak, és szükségszerűen egy szerződés tárgyat képezik, a szerződés megkötésére
 - a) ha a szerződés a 9. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja hatálya alá tartozó szerződési elemet tartalmaz, e törvényt – a 9. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt felmentés rendelkezésre állása esetén – nem kell alkalmazni;
 - b) ha a szerződés a 9. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szerződési elemet tartalmaz – és egyúttal nem áll fenn az a) pont szerinti eset – a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló törvény alkalmazandó.
 - (3) Ha a beszerzés különböző elemei objektíve szétválaszthatóak, és az ajánlatkérő a beszerzés egyes elemeire külön szerződéseket köt, az egyes szerződések megkötésére az adott szerződés tárgyának megfelelő szabályokat kell alkalmazni.
 - (4) Ha az ajánlatkérő objektíve szétválasztható elemekből álló beszerzésre egy szerződést köt
 - a) ha a szerződés a 9. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja hatálya alá tartozó szerződési elemet tartalmaz, e törvényt – a 9. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt felmentés rendelkezésre állása esetén – nem kell alkalmazni, amennyiben a beszerzés egyetlen szerződés kötésével való megvalósítása objektív okból indokolt;
 - b) ha a szerződés a 9. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szerződési elemet tartalmaz – és egyúttal nem áll fenn az a) pont szerinti eset – a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló törvény alkalmazandó, amennyiben a beszerzés egyetlen szerződés kötésével való megvalósítása objektív okból indokolt.
 - (5) Az ajánlatkérő egyetlen szerződés megkötésére vonatkozó döntése nem irányulhat e törvény vagy a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló törvény alkalmazásának mellőzésére.

IV. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ALANYAIRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

Összeférhetetlenség

- 25. §**
- (1) Az ajánlatkérő köteles minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy elkerülje az összeférhetetlenséget és a verseny tisztaságának sérelmét eredményező helyzetek kialakulását.
 - (2) Összeférhetetlen és nem vehet részt az eljárás előkészítésében és lefolytatásában az ajánlatkérő nevében olyan személy vagy szervezet, amely funkcióinak pártatlan és tárgyilagos gyakorlására bármely okból, így különösen gazdasági vagy más érdek vagy az eljárásban részt vevő gazdasági szereplővel fennálló más közös érdek miatt nem képes.

- (3) Összeférhetetlen és nem vehet részt az eljárásban ajánlattevőként, részvételre jelentkezőként, alvállalkozóként vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetként
- a) az ajánlatkérő által az eljárással vagy annak előkészítésével kapcsolatos tevékenységbe bevont személy vagy szervezet,
 - b) az a szervezet, amelynek
 - ba) vezető tisztségviselőjét vagy felügyelőbizottságának tagját,
 - bb) tulajdonosát,
 - bc) a ba)–bb) pont szerinti személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti közeli hozzátartozóját az ajánlatkérő az eljárással vagy annak előkészítésével kapcsolatos tevékenységbe bevonta,ha közreműködése az eljárásban a verseny tisztaságának sérelmét eredményezheti.
- (4) A (3) bekezdésben foglaltak mellett – a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével – összeférhetetlen és nem vehet részt az eljárásban ajánlattevőként, részvételre jelentkezőként, alvállalkozóként vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetként
- a) a köztársasági elnök,
 - b) a miniszterelnök,
 - c) a miniszterelnök-helyettes,
 - d) az Országgyűlés elnöke vagy alelnöke,
 - e) a miniszter,
 - f) a Kúria elnöke,
 - g) a legfőbb ügyész,
 - h) az Alkotmánybíróság elnöke,
 - i) az Állami Számvevőszék elnöke,
 - j) a Közbeszerzési Hatóság elnöke,
 - k) a Gazdasági Versenyhivatal elnöke,
 - l) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke, vagy
 - m) a Központi Statisztikai Hivatal elnöke
- tulajdonában, vagy az a)–m) pont szerinti személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója tulajdonában álló szervezet.
- (5) Az ajánlatkérő köteles felhívni az eljárás előkészítésébe bevont személy vagy szervezet figyelmét arra, ha a (3)–(4) bekezdés alapján – különösen az általa megszerzett többlet-információkra tekintettel – a közbeszerzési eljárásban történő részvétele összeférhetetlenséget eredményezne.
- (6) Az ajánlatkérő nevében eljáró és az ajánlatkérő által az eljárással vagy annak előkészítésével kapcsolatos tevékenységbe bevont személy vagy szervezet írásban köteles nyilatkozni arról, hogy vele szemben fennáll-e az e § szerinti összeférhetetlenség.
- (7) A (3) bekezdés alkalmazásában nem eredményezi a verseny tisztaságának sérelmét és nem összeférhetetlen az olyan személy (szervezet) részvétele az eljárásban,
- a) akitől, illetve amelytől az ajánlatkérő az adott közbeszerzéssel kapcsolatos helyzet-, piacfelmérés, illetve a közbeszerzés becsült értékének felmérése érdekében a közbeszerzés megkezdése időpontjának megjelölése nélkül, kizárólag a felmérés érdekében szükséges adatokat közölve kért tájékoztatást,
 - b) aki, illetve amely az ajánlatkérő által folytatott előzetes piaci konzultációban [28. § (4) bekezdés] vett részt,
 - c) akitől, illetve amelytől az ajánlatkérő a támogatásra irányuló igény (pályázat) benyújtásához szükséges árajánlatot kapott,
- feltéve, hogy az a), b) vagy a c) pont alkalmazása kapcsán az ajánlatkérő nem közölt vele a közbeszerzési eljárás során az összes ajánlattevő vagy részvételre jelentkező részére rendelkezésre bocsátott adatok körét meghaladó információt.
- (8) Az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az eljárásból e § alapján csak akkor zárható ki, ha közbeszerzési eljárásban részt vevő gazdasági szereplők esélyegyenlősége más módon nem biztosítható. A kizárást megelőzően az ajánlatkérő – hiánypótlás vagy felvilágosítás kérés útján – köteles biztosítani annak lehetőségét, hogy az érintett gazdasági szereplő bizonyítsa, hogy a közbeszerzési eljárás előkészítésében való részvétele az esélyegyenlőséget és a verseny tisztaságát nem sérti, vagy az összeférhetetlenségi helyzetet más módon elhárítsa. Az összeférhetetlenségi helyzet elhárítása érdekében a gazdasági szereplő által tett intézkedéseket az ajánlatkérő köteles az ajánlatok (részvételi jelentkezések) elbírálásáról szóló összegezésben ismertetni.

Az ajánlatkérőkre vonatkozó közös szabályok

- 26. §** (1) Az ajánlatkérő – kivéve az 5. § (2)–(3) bekezdése szerinti ajánlatkérőt – köteles az e törvény hatálya alá tartozásáról, valamint az adataiban bekövetkezett változásról a Közbeszerzési Hatóságot értesíteni az e törvény hatálya alá kerülésétől, illetve a változástól számított harminc napon belül.
- (2) A Közbeszerzési Hatóság naprakész nyilvántartást vezet az ajánlatkérőkről, és azt a honlapján közzéteszi, továbbá a nyilvántartásban szereplő ajánlatkérőkről szükség szerint tájékoztatást nyújt az Európai Bizottság részére. Ha az érintett szervezet az (1) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy az érintett szervezet e törvény hatálya alá tartozása kétséges, a Közbeszerzési Hatóság elnöke a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását kezdeményezi.
- 27. §** (1) Az ajánlatkérő köteles meghatározni a közbeszerzési eljárásai előkészítésének, lefolytatásának, belső ellenőrzésének felelősségi rendjét, a nevében eljáró, illetve az eljárásba bevont személyek, valamint szervezetek felelősségi körét és a közbeszerzési eljárásai dokumentálási rendjét, összhangban a vonatkozó jogszabályokkal. Ennek körében különösen meg kell határozni az eljárás során hozott döntésekért felelős személyt, személyeket, vagy testületeket.
- (2) Ha az ajánlatkérő nem rendelkezik általános jellegű, az (1) bekezdésnek megfelelő közbeszerzési szabályzattal, vagy a szabályzattól – az abban meghatározott módon – való eltérés feltételei fennállnak, legkésőbb az adott közbeszerzési eljárás előkészítését megelőzően kell meghatározni az (1) bekezdésben foglaltakat.
- (3) A közbeszerzési eljárás előkészítése, a felhívás és a közbeszerzési dokumentumok elkészítése, valamint az ajánlatok értékelése során és az eljárás más szakaszában az ajánlatkérő nevében eljáró, illetve az eljárásba bevont személyeknek és szervezeteknek együttesen rendelkezniük kell a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai, közbeszerzési, jogi és pénzügyi szakértelemmel. A részben vagy egészben európai uniós forrásból megvalósuló, valamint árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén az uniós értékhatárt meghaladó, építési beruházás esetén az ötszázmillió forintot meghaladó értékű közbeszerzési eljárásba az ajánlatkérő köteles felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót bevonni.
- (4) Az ajánlatkérő a (3) bekezdésben meghatározott szakértelemmel együttesen rendelkező, legalább háromtagú bírálóbizottságot köteles létrehozni az ajánlatoknak – szükség esetén a hiánypótlás, felvilágosítás vagy indokolás [71–72. §] megadását követő – e törvény szerinti elbírálására és értékelésére. A bírálóbizottság írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít az eljárást lezáró döntést meghozó személy vagy testület részére. A bírálóbizottsági munkáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek – amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyen – részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai.
- (5) Az ajánlatkérő nevében az eljárást lezáró döntést meghozó személy nem lehet a bírálóbizottság tagja. Testületi döntéshozatal esetén a döntéshozó kizárólag tanácskozási joggal rendelkező személyt delegálhat a bírálóbizottságba. Testületi döntéshozatal esetében név szerinti szavazást kell alkalmazni.

Az eljárás előkészítése

- 28. §** (1) Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást – a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel – megfelelő alapossággal előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni. Az ajánlatkérőnek már a közbeszerzési eljárás előkészítése során törekednie kell a magas minőségű teljesítés feltételeinek biztosítására, a környezet – beszerzés tárgyára tekintettel biztosítható – védelmére és a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, valamint a beszerzés tárgyát érintő szerződésmódosítások megelőzésére. Az ajánlatkérő alkalmazhatja az értékelemzés módszerét is.
- (2) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésben meghatározott felelősségi körében köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek különösen
- a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése,
 - a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,
 - igazságügyi szakértő igénybe vétele,

- d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,
 - e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis,
 - f) a Közbeszerzési Hatóság által kiadott árstatisztika,
 - g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése.
- (3) Építési beruházások esetében az eljárás csak a külön jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő tervek birtokában indítható meg. Külön jogszabályban foglalt esetekben az ajánlatkérőnek tervellenőrzésről és tervezői művezetésről is gondoskodnia kell.
- (4) A közbeszerzési eljárás megindítása előtt az ajánlatkérő független szakértőkkel, hatóságokkal, illetve piaci résztvevőkkel előzetes piaci konzultációkat folytathat a közbeszerzési eljárás előkészítése, valamint a gazdasági szereplők – tervezett beszerzésre és annak követelményeire vonatkozó – tájékoztatása érdekében. Az ajánlatkérő köteles minden szükséges intézkedést – különösen a releváns információk közlését a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a megfelelő ajánlattételi határidő meghatározását – megtenni a verseny tisztaságára, a gazdasági szereplők esélyegyenlőségére és egyenlő elbánására vonatkozó alapelvek érvényesülése érdekében.

Közös közbeszerzési eljárások

- 29. §**
- (1) Az ajánlatkérő más ajánlatkérőt is meghatalmazhat azzal, hogy a nevében közbeszerzési eljárást folytasson le. Ez azonban nem eredményezheti a meghatalmazást adó ajánlatkérőre e törvény alapján alkalmazandó szabályok megkerülését.
 - (2) Több ajánlatkérő közösen is megvalósíthat egy közbeszerzést olyan módon, hogy egy maguk közül kiválasztott ajánlatkérőt meghatalmaznak a közbeszerzési eljárás lefolytatásával.
 - (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti esetben az eljárást megindító felhívásban fel kell tüntetni, hogy az ajánlatkérő más ajánlatkérő(k) nevében (is) folytatja le a közbeszerzési eljárást.
- 30. §**
- (1) Az ajánlatkérő az Európai Unió más tagállamából származó ajánlatkérővel közösen is megvalósíthat egy közbeszerzést, köthet keretmegállapodást, vagy működtethet dinamikus beszerzési rendszert.
 - (2) Az (1) bekezdés szerinti esetben az ajánlatkérőnek – amennyiben nemzetközi megállapodás az e §-ban meghatározott feltételeket nem tartalmazza – az Európai Unió más tagállamából származó ajánlatkérővel megállapodást kell kötnie, amelyben meg kell határozni
 - a) az egyes ajánlatkérők felelősségi körét, valamint hogy az ajánlatkérők a közbeszerzés megvalósítására melyikük tagállamának jogszabályait alkalmazzák, valamint
 - b) a közbeszerzés megvalósításának megszervezését, különös tekintettel az eljárás lefolytatására, a beszerzendő építési beruházások, szolgáltatások vagy áruk elosztására és a szerződés megkötésére.
 - (3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti információkat a közösen megvalósított közbeszerzés közbeszerzési dokumentumaiban is fel kell tüntetni.
 - (4) Az ajánlatkérő – amennyiben e törvény vagy külön jogszabály nem írja elő meghatározott központi beszerző szerv igénybevételét – a közbeszerzés megvalósítása érdekében igénybe veheti az Európai Unió más tagállamában található központi beszerző szerv szolgáltatásait. A szerződés dinamikus beszerzési rendszer keretében vagy keretmegállapodás alapján történő odaítélésére annak a tagállamnak a nemzeti jogszabályai irányadók, amelyben a központi beszerző szerv található.
 - (5) Az ajánlatkérő az Európai Unió más tagállamából származó ajánlatkérővel közös szervezetet hozhat létre meghatározott közbeszerzés(ek) megvalósítására. Ez esetben az ajánlatkérőknek – a közös szervezet legfőbb szervének döntése alapján – meg kell állapodniuk abban, hogy a közbeszerzési eljárások annak a tagállamnak a közbeszerzési szabályai szerint kerülnek lefolytatásra, amelyben a közös szervezet
 - a) székhelye található; vagy
 - b) a tevékenységét végzi.
 - (6) Az (5) bekezdés szerinti közös szervezet létrehozható határozatlan vagy határozott időre, meghatározott beszerzés típusokra, illetve egy vagy több egyedi közbeszerzés megvalósítására is, feltéve, hogy az a közös szervezet létesítő okiratában rögzítésre került.

Központosított közbeszerzés

- 31. §**
- (1) A Kormány a közbeszerzések központosított eljárás keretében történő lefolytatását rendelheti el az általa irányított vagy felügyelt költségvetési szervek, alapított közalapítványok, valamint azon állami tulajdonú gazdálkodó

szervezetek vonatkozásában, amelyek felett közvetlenül vagy közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni, meghatározva a központosított eljárás személyi és tárgyi hatályát, az ajánlatkérésre feljogosított szervezetet (központi beszerző szerv), valamint az eljáráshoz való csatlakozás lehetőségét.

- (2) Az Egészségbiztosítási Alapból finanszírozott szervezeteknél az egészségügyi szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a külön jogszabályban meghatározott esetben központosított eljárást kell alkalmazni. A Kormány jogosult az eljárás részletes szabályainak meghatározására, beleértve a személyi és tárgyi hatályt, valamint az ajánlatkérésre feljogosított szervezetet (központi beszerző szerv).
- (3) A kormányzati kommunikációs feladatok ellátásával kapcsolatos közbeszerzések esetében a külön jogszabályban meghatározott esetben központosított eljárást kell alkalmazni. A Kormány jogosult a központosított eljárás részletes szabályainak meghatározására, beleértve annak személyi és tárgyi hatályát, valamint az ajánlatkérésre feljogosított szervezetet (központi beszerző szerv).
- (4) Az e § szerinti központosított közbeszerzési eljárások részletes – e törvénytől az ilyen eljárások sajátosságai miatt szükséges eltérő – szabályait külön jogszabály határozza meg.
- (5) A központosított közbeszerzési eljárásokat elektronikus úton kell megvalósítani.

- 32. §**
- (1) Több ajánlatkérő – amennyiben a 31. § alapján valamely központi beszerző szerv igénybevétele nem kötelező – jogosult közös központi beszerző szervet létrehozni vagy maguk közül az egyik ajánlatkérőt központi beszerző szervként kijelölni és közbeszerzéseket összevontan, központosítottan lefolytatni. A központosított közbeszerzési rendszert létrehozó ajánlatkérők együttműködésének szabályait együttműködési megállapodásban kell rögzíteni.
 - (2) A központosított közbeszerzési rendszer működtetéséért a központi beszerző szerv felelős. A rendszert igénybe vevő ajánlatkérő felelős a közbeszerzés általa lefolytatott részeinek megvalósításáért, így különösen a központi beszerző szerv által működtetett dinamikus beszerzési rendszerből való megrendelésért, vagy a központi beszerző szerv által kötött keretmegállapodás alapján – a verseny újbóli megnyitásával vagy anélkül – történő beszerzésért.
 - (3) A központosított közbeszerzési eljárásokat elektronikus úton kell megvalósítani.

Fenntartott szerződések

- 33. §**
- (1) Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát fenntarthatja, vagy a Kormány által elrendelt esetben köteles fenntartani az olyan, védett munkahelynek minősülő szervezetek, továbbá szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkező szervezetek számára, amelyek 30%-ot meghaladó mértékben megváltozott munkaképességű vagy hátrányos helyzetű munkavállalókat foglalkoztatnak, valamint az olyan szociális foglalkoztatás keretében szociális intézményben ellátottakat foglalkoztató szervezeteknek, amelyek 30%-ot meghaladó mértékben fogyatékos munkavállalókat foglalkoztatnak. Az ajánlatkérő úgy is rendelkezhet, vagy a Kormány által elrendelt esetben köteles úgy rendelkezni, hogy a közbeszerzési szerződést olyan munkahely-teremtési program keretében kell teljesíteni, amelynek keretében legalább 30%-ban megváltozott munkaképességű, fogyatékos vagy hátrányos helyzetű személyek kerülnek alkalmazásra a szerződés teljesítése során (védett munkahely-teremtési program). Erre a tényre az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérőnek hivatkoznia kell.
 - (2) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésnek megfelelően fenntartott szerződés esetében köteles biztosítani az Európai Unióban letelepedett azon gazdasági szereplő esélyegyenlőségét, amely 30%-ot meghaladó mértékben megváltozott munkaképességű, fogyatékos vagy hátrányos helyzetű munkavállalót foglalkoztat.
- 34. §**
- (1) Az ajánlatkérő a 3. melléklet szerinti 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, a 85000000-9-től 85323000-9-ig terjedő, valamint a 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8 CPV kódok által meghatározott egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatások esetében a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát fenntarthatja azon gazdasági szereplők részére, amelyek
 - a) tevékenysége az e bekezdésben meghatározott egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó közfeladat ellátására irányul,
 - b) működése nonprofit jellegű, ahol a nyereséget a szervezet közfadatainak ellátására fordítják, vagy amennyiben a nyereség felosztásra kerül, akkor az a munkavállalóknak a szervezet irányításába való bekapcsolódását szolgálja,

- c) irányítási vagy tulajdonosi struktúrája biztosítja a munkavállalók aktív részvételét a szervezet irányításában, vagy szükségessé teszi a munkavállalók, illetve a közfeladat ellátásában érdekeltek aktív részvételét, továbbá
 - d) e bekezdés alapján a megelőző három évben nem kötöttek az ajánlatkérővel e bekezdés hatálya alá tartozó tárgyú szerződést.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti szerződés határozott időre, legfeljebb három évre köthető.
- (3) A közbeszerzési eljárásban való részvétel jogának e § szerinti fenntartására az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérőnek hivatkoznia kell.

A gazdasági szereplőkre vonatkozó közös szabályok

- 35. §**
- (1) Több gazdasági szereplő közösen is tehet ajánlatot vagy nyújthat be részvételi jelentkezést.
 - (2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a közös ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők kötelesek maguk közül egy, a közbeszerzési eljárásban a közös ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők nevében eljárni jogosult képviselőt megjelölni.
 - (3) A közös ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők csoportjának képviseletében tett minden nyilatkozatnak egyértelműen tartalmaznia kell a közös ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők megjelölését.
 - (4) Ahol e törvény az ajánlatkérő számára az ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők értesítését írja elő, valamint a kiegészítő tájékoztatás megadása [56. §], a hiánypótlás [71. §], a felvilágosítás [71. §] és indoklás [72. §] kérése esetében az ajánlatkérő a közös ajánlattevőknek vagy közös részvételre jelentkezőknek szóló értesítését, tájékoztatását, illetve felhívását a (2) bekezdés szerinti képviselőnek küldi meg.
 - (5) Amennyiben az ajánlatkérő ajánlati biztosíték nyújtását [54. §] írja elő, a közös ajánlattevőknek a biztosítékot elegendő egyszer rendelkezésre bocsátaniuk. Az ajánlati kötöttségnek bármelyik közös ajánlattevő részéről történt megsértése [54. § (4) bekezdése] esetén a biztosíték az ajánlatkérőt illeti meg.
 - (6) A közös ajánlattevők a szerződés teljesítéséért az ajánlatkérő felé egyetemlegesen felelnek.
 - (7) A közös ajánlatot vagy részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplők személyében az ajánlattételi vagy több szakaszból álló eljárásban a részvételi határidő lejártá után változás nem következhet be.
 - (8) Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban történő részvételt nem kötheti gazdálkodó szervezet alapításához, azonban ha a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötendő szerződés teljesítése érdekében indokolt, a nyertes ajánlattevő(k)től megkövetelheti azt. Az eljárást megindító felhívásnak a gazdálkodó szervezet alapítására vonatkozó ajánlatkérői elvárás egyértelműen rögzítenie kell.
 - (9) Ha az ajánlatkérő a szerződés teljesítése érdekében lehetővé teszi vagy megköveteli gazdálkodó szervezet létrehozását (projekttársaság), a közbeszerzési dokumentumokban köteles megadni a létrehozandó gazdálkodó szervezettel kapcsolatos követelményeket, amelyek kizárólag a jogi formára, a jegyzett tőke minimális – a szerződés értékével arányosan meghatározott – összegére, a gazdálkodó szervezet tevékenységi körére, valamint tevékenységének ellenőrzésére vonatkozhatnak.
- 36. §**
- (1) Az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ugyanabban a közbeszerzési eljárásban – részajánlat-tételi lehetőség biztosítása esetén ugyanazon rész tekintetében –
 - a) nem tehet másik ajánlatot más ajánlattevővel közösen, illetve nem nyújthat be másik részvételi jelentkezést más részvételre jelentkezővel közösen,
 - b) más ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező alvállalkozójaként nem vehet részt,
 - c) más ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező szerződés teljesítésére való alkalmasságát nem igazolhatja [65. § (7) bekezdés].
 - (2) Amennyiben az ajánlatkérő az adott közbeszerzési eljárás során a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések nyilvánvaló megsértését észleli vagy azt alapos okkal feltételezi, köteles azt – a Tpv. bejelentésre vagy panaszra vonatkozó szabályai szerint – jelezni a Gazdasági Versenyhivatalnak.
 - (3) Amennyiben a közbeszerzésekre vagy az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter a közbeszerzési eljárások, továbbá közbeszerzési szerződések, illetve építési vagy szolgáltatási koncessziók és ezek módosításainak közbeszerzési-jogi ellenőrzése során a Tpv. 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések nyilvánvaló megsértését észleli vagy azt alapos okkal feltételezi, a Tpv. bejelentésre vagy panaszra vonatkozó szabályai szerint a Gazdasági Versenyhivatalnak megtett jelzés során – a minősített adat kivételével – jogosult a Gazdasági Versenyhivatalnak átadni az érintett közbeszerzés, szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió, illetve ezek módosításai ellenőrzése révén rendelkezésére álló bármely adatot.

V. FEJEZET

KÖZZÉTÉTEL, KOMMUNIKÁCIÓ, NYILVÁNOSSÁG

Közzététel

- 37. §** (1) Az ajánlatkérő hirdetmény útján köteles közzétenni:
- a) az előzetes tájékoztatót;
 - b) a nyílt eljárást megindító ajánlati felhívást;
 - c) a meghívásos, illetve tárgyalásos eljárást, valamint versenypárbeszédet, illetve innovációs partnerséget megindító részvételi felhívást, kivéve az előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetménnyel, valamint a külön jogszabály szerinti időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetménnyel meghirdetett meghívásos és tárgyalásos eljárás, továbbá külön jogszabály szerinti előminősítési hirdetménnyel meghirdetett meghívásos és tárgyalásos eljárás, versenypárbeszéd, illetve innovációs partnerség során küldött közvetlen részvételi felhívást;
 - d) a 117. §-ban szabályozott saját beszerzési szabályok szerint folytatott eljárást megindító felhívást;
 - e) a külön jogszabály szerinti időszakos előzetes tájékoztatót és az előminősítési hirdetményt;
 - f) a tervpályázati kiírást;
 - g) a koncessziós beszerzési eljárást megindító felhívást a 128. § és a 129. § (2) bekezdése szerinti eljárás kivételével;
 - h) az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót;
 - i) a tervpályázati eljárás eredményéről szóló tájékoztatót;
 - j) a szerződés módosításáról szóló tájékoztatót.
- (2) Az (1) bekezdés h)–i) pontja szerinti eljárás eredményéről szóló tájékoztatót az ajánlatkérő legkésőbb a szerződéskötést, ennek hiányában az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról vagy a szerződés megkötésének megtagadásáról [131. § (9) bekezdés] szóló ajánlatkérői döntést követő tíz munkanapon belül köteles megküldeni közzétételre. A közbeszerzési eljárás e hirdetmény közzétételével zárul le.
- (3) Az ajánlatkérő – amennyiben az eljárást megindító felhívást előzetes tájékoztató formájában tette közzé – köteles az eljárás eredményéről szóló tájékoztatóban feltüntetni, ha az előzetes tájékoztatóban meghatározott időszak alatt további szerződést nem kíván kötni.
- (4) Az ajánlatkérő a (2) bekezdéstől eltérően az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása esetén a keretmegállapodás alapján, vagy a dinamikus beszerzési rendszer keretében kötött szerződésekről együttesen is közzéteheti. Ebben az esetben a hirdetményt a megelőző negyedév során kötött szerződésekről a naptári negyedév utolsó napját követő tíz munkanapon belül kell megküldeni közzétételre.
- (5) Az ajánlatkérő a szerződés módosításáról legkésőbb a szerződés módosításától számított tizenöt munkanapon belül köteles az (1) bekezdés j) pontja szerinti tájékoztatót tartalmazó hirdetményt megküldeni közzétételre.
- (6) Az ajánlatkérőnek a hirdetményeket külön jogszabályban meghatározott elektronikus úton és módon kell megküldenie közzétételre a Közbeszerzési Hatóságnak. Az ajánlatkérő az e törvény szerinti hirdetményeket a külön jogszabályban meghatározott minta szerint köteles közzétenni. Az alkalmazandó hirdetménymintákra, kötelező tartalmi elemeikre és a hirdetmények megküldésére, ellenőrzésére és az ellenőrzés díjára, feladására, valamint közzétételének rendjére vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály tartalmazza. A hirdetmény-ellenőrzési díj igazgatási szolgáltatási díjnak minősül. A díjat a Közbeszerzési Hatóság köteles alaptevékenysége körében a működésre fordítani.
- 38. §** (1) Az ajánlatkérő a költségvetési év kezdetét követően előzetes tájékoztatót – a közszolgáltató ajánlatkérő külön jogszabály szerinti időszakos előzetes tájékoztatót – készíthet az adott évre, vagy az elkövetkező legfeljebb tizenkét hónapra tervezett összes árubeszerzéséről, építési beruházásáról vagy szolgáltatás megrendeléséről.
- (2) A 3. melléklet szerinti szociális és egyéb szolgáltatások esetében az előzetes tájékoztatónak tartalmaznia kell a szerződések pontos tárgyát képező szolgáltatások megjelölését, azt a tájékoztatót, hogy az eljárásban további felhívást tartalmazó hirdetmény közzétételére nem kerül sor, valamint fel kell hívni a gazdasági szereplők figyelmét arra, hogy részvételi szándékukat írásban jelezzék. Az előzetes tájékoztató ilyen esetben az elkövetkező tizenkét hónapnál hosszabb időtartamra is vonatkozhat.
- (3) Az ajánlatkérő az előzetes tájékoztatót, illetve az időszakos előzetes tájékoztatót külön jogszabályban meghatározott minta szerinti hirdetmény útján teheti közzé.

- (4) Az előzetes tájékoztatónak, illetve időszakos előzetes tájékoztatónak az ajánlatkérő honlapján történő közzététele esetén az ajánlatkérő köteles a hirdetmény a felhasználói oldalon megnevezésű hirdetményt – a Közbeszerzési Hatóságon keresztül – megküldeni az Európai Unió Kiadóhivatalának. Az előzetes tájékoztató, illetve időszakos előzetes tájékoztató honlapon történő közzétételére ezen hirdetménynek az Európai Unió Kiadóhivatala részére elektronikus úton történő feladását követően kerülhet sor.
- (5) Az előzetes tájékoztatót, illetve időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetmény közzététele nem vonja maga után az abban megadott közbeszerzésre vonatkozó eljárás lefolytatásának kötelezettségét.

- 39. §**
- (1) Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési dokumentumokat a gazdasági szereplők számára elektronikus úton, – a regisztrációs adatok megkérésének kivételével – korlátlanul és teljeskörűen, térítésmentesen hozzáférhetővé tenni.
 - (2) Amennyiben egyes közbeszerzési dokumentumok elektronikus, korlátlan, teljes körű, térítésmentes hozzáférhetővé tétele nem lehetséges, mert
 - a) a közbeszerzés jellegéből adódóan olyan sajátos elektronikus kapcsolattartási forma lenne alkalmazandó, amely nem áll széles körben a gazdasági szereplők rendelkezésére,
 - b) a közbeszerzési dokumentumok tartalma nyílt forráskódú, vagy a gazdasági szereplők széles körében rendelkezésre álló alkalmazások felhasználásával nem megjeleníthető, vagy felhasználási engedélyhez kötött, és az ajánlatkérő a szükséges alkalmazásokat, illetve felhasználási engedélyt nem tudja a gazdasági szereplők rendelkezésére bocsátani,
 - c) a közbeszerzési dokumentumok rendelkezésre bocsátása olyan különleges irodai berendezést igényelne, amely nem áll széles körben az ajánlatkérők rendelkezésére vagy
 - d) a közbeszerzési dokumentumok üzleti titkot vagy minősített adatot tartalmaznak, illetve biztonsági vagy nemzetbiztonsági okból bizalmas jellegűek és a gazdasági szereplők széles körében rendelkezésre álló elektronikus kapcsolattartási forma alkalmazásával a megfelelő védelem nem biztosítható,az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban jelzi, hogy a közbeszerzési dokumentumokat milyen – adott esetben az elektronikus úttól eltérő – módon fogja a gazdasági szereplők rendelkezésére bocsátani, vagy a közbeszerzési dokumentumok bizalmas jellegének megőrzése érdekében milyen intézkedések alkalmazását írja elő és milyen módon lehet az érintett dokumentumhoz hozzáférni.

Kommunikáció a közbeszerzési eljárás során

- 40. §**
- (1) A közbeszerzési és koncessziós beszerzési eljárást a Közbeszerzési Hatóság által üzemeltetett elektronikus közbeszerzési alkalmazás igénybevételével kell lebonyolítani.
 - (2) Az (1) bekezdés szerinti elektronikus közbeszerzési alkalmazás létrehozataláról, működéséről, valamint igénybe vételének feltételeiről külön jogszabály rendelkezik.
- 41. §**
- (1) Az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők között a közbeszerzési eljárással kapcsolatos minden nyilatkozattétel – ha e törvényből más nem következik – írásban történik.
 - (2) Az írásbeli nyilatkozatok – ahol valamely kapcsolattartási formát e törvény kifejezetten nem kíván meg – teljesíthetők:
 - a) az (5) bekezdésre figyelemmel postai vagy közvetlen kézbesítés útján;
 - b) faxon;
 - c) elektronikus úton.
 - (3) Az ajánlatkérő előírhatja valamely kapcsolattartási forma alkalmazását, amely azonban nem sértheti a gazdasági szereplők esélyegyenlőségét. A kizárólag elektronikus úton történő nyilatkozattétel – központi beszerző szerv eljárása, valamint a dinamikus beszerzési rendszer, elektronikus katalógus vagy elektronikus árlejtés alkalmazása esetének kivételével – nem követelhető meg az ajánlattevőktől.
 - (4) A (2) bekezdés c) pontja szerint nyilatkozat benyújtható legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott vagy a törvény felhatalmazása alapján alkotott jogszabály szerinti követelményeknek megfelelő elektronikus dokumentumba foglalt formában.
 - (5) Az e törvény szerint előírt tájékoztatásra vagy információkérésre postai kézbesítés csak kivételesen és indokolt esetben vehető igénybe.

- (6) A közbeszerzési eljárásban az eljárási cselekmények elektronikusan is gyakorolhatók. Az eljárási cselekmények elektronikus gyakorlásának módjáról külön kormányrendelet rendelkezik, amely e törvény rendelkezéseitől az eljárási cselekmények elektronikus gyakorlása miatt szükséges mértékben eltérhet.

Nyilvánosság a közbeszerzési eljárásban

- 42. §** (1) Az 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérők – a központi beszerző szervek kivételével – a költségvetési év elején, legkésőbb március 31. napjáig éves összesített közbeszerzési tervet (a továbbiakban: közbeszerzési terv) készítenek az adott évre tervezett közbeszerzéseikről. A közbeszerzési tervet az ajánlatkérő legalább öt évig megőrzi. A közbeszerzési terv nyilvános.
- (2) A közbeszerzési terv elkészítése előtt az ajánlatkérő indíthat közbeszerzési eljárást, amelyet a tervben szintén megfelelően szerepeltetni kell.
- (3) A közbeszerzési terv nem vonja maga után az abban megadott közbeszerzésre vonatkozó eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Az ajánlatkérő a közbeszerzési tervben nem szereplő közbeszerzésre vagy a tervben foglaltakhoz képest módosított közbeszerzésre vonatkozó eljárást is lefolytathat. Ezekben az esetekben a közbeszerzési tervet módosítani kell az ilyen igény vagy egyéb változás felmerülésekor, megadva a módosítás indokát is.
- (4) Az ajánlatkérő köteles a Közbeszerzési Hatóság vagy a jogszabályban az ajánlatkérő ellenőrzésére feljogosított szerv kérésére a közbeszerzési tervét megküldeni.
- 43. §** (1) Az ajánlatkérő köteles a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban – amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel nem lehetséges, a saját vagy a fenntartója honlapján – közzétenni
- a) a közbeszerzési tervet, valamint annak módosítását az elfogadást követően haladéktalanul;
 - b) az előzetes vitarendezéssel kapcsolatos 80. § (2) bekezdése szerinti adatokat az előzetes vitarendezési kérelem kézhezvételét követően haladéktalanul;
 - c) a 9. § (1) bekezdés h)–i) pontjának, valamint a 12. § (1)–(5) bekezdésének alkalmazásával megkötött szerződéseket a szerződéskötést követően haladéktalanul;
 - d) a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződéseket a szerződéskötést követően haladéktalanul;
 - e) a részvételi jelentkezések és az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezt, a részvétellel jelentkezőknek vagy az ajánlattevőknek való megküldéssel egyidejűleg;
 - f) a szerződés teljesítésére vonatkozó következő adatokat: hivatkozást a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményre (hirdetmény nélkül induló eljárások esetében felhívásra), a szerződő felek megnevezését, azt, hogy a teljesítés szerződésszerű volt-e, a szerződés teljesítésének az ajánlatkérő által elismert időpontját, továbbá az ellenszolgáltatás teljesítésének időpontját és a kifizetett ellenszolgáltatás értékét a szerződés mindegyik fél – támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetén szállítói kifizetés során a kifizetésre köteles szervezet – által történt teljesítését követő harminc napon belül;
 - g) a külön jogszabályban meghatározott éves statisztikai összefoglalást az ott előírt határidőig.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti adatok közérdekből nyilvános adatok, azok nyilvánosságra hozatala üzleti titokra hivatkozással nem tagadható meg. Ettől eltérően amennyiben a felek az ajánlatot a szerződés mellékletévé teszik, az ajánlat nyilvánosságára a 44. § alkalmazandó.
- (3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti közbeszerzési tervnek honlapon történő közzététel esetén a tárgyévét követő évre vonatkozó közbeszerzési terv honlapon történő közzétételéig kell elérhetőnek lennie.
- (4) Az (1) bekezdés b) és f)–g) pontja szerinti adatot, információt, dokumentumot az ajánlatkérő honlapon történő közzététel esetén legalább a 46. § (2) bekezdésében meghatározott időtartamra köteles elérhetővé tenni.
- (5) Az (1) bekezdés c)–d) pontja szerinti szerződéseket az ajánlatkérő honlapon történő közzététel esetén legalább a teljesítéstől számított öt évig köteles elérhetővé tenni.
- (6) Az (1) bekezdés f) pontja szerinti tájékoztatást az egy évnél hosszabb vagy határozatlan időre kötött szerződés esetében a szerződés megkötésétől számítva évenként kell aktualizálni.
- 44. §** (1) A gazdasági szereplő az ajánlatban, részvételi jelentkezésben, hiánypótlásban, valamint a 72. § szerinti indokolásban elkülönített módon elhelyezett, üzleti titkot (ideértve a védett ismeretet is) [Ptk. 2:47. §] tartalmazó iratok nyilvánosságra hozatalát megtilthatja. Az üzleti titkot tartalmazó irat kizárólag olyan információkat tartalmazhat, amelyek nyilvánosságra hozatala a gazdasági szereplő üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet okozna. A gazdasági szereplő az üzleti titkot tartalmazó, elkülönített irathoz indokolást köteles csatolni, amelyben részletesen alátámasztja, hogy az adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon

- okozna számára aránytalan sérelmet. A gazdasági szereplő által adott indokolás nem megfelelő, amennyiben az általánosság szintjén kerül megfogalmazásra.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a gazdasági szereplő nem nyilváníthatja üzleti titoknak különösen
- azokat az információkat, adatokat, amelyek elektronikus, hatósági vagy egyéb nyilvántartásból bárki számára megismerhetők,
 - az információk önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (3) bekezdése szerinti közérdekből nyilvános adatokat,
 - az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező által az alkalmasság igazolása körében bemutatott
 - korábban teljesített közbeszerzési szerződések, illetve e törvény szerinti építés- vagy szolgáltatási koncessziók megkötésére, tartalmára és teljesítésére vonatkozó információkat és adatokat,
 - gépekre, eszközökre, berendezésekre, szakemberekre, tanúsítványokra, címkékre vonatkozó információkat és adatokat,
 - az ajánlatban meghatározott áruk, építési beruházások, szolgáltatások leírását, ide nem értve a leírásnak azt a jól meghatározható elemét, amely tekintetében az (1) bekezdésben meghatározott feltételek az ajánlattevő által igazoltan fennállnak,
 - ha az ajánlatkérő annak benyújtását kéri, az ajánlattevő szakmai ajánlatát, ide nem értve a szakmai ajánlatnak azt a jól meghatározható elemét, amely tekintetében az (1) bekezdésben meghatározott feltételek az ajánlattevő által igazoltan fennállnak és a (3) bekezdés alapján nincs akadálya az üzleti titokká nyilvánításnak.
- (3) A gazdasági szereplő nem tilthatja meg nevének, címének (székhelyének, lakóhelyének), valamint olyan ténynek, információnak, megoldásnak vagy adatnak (a továbbiakban együtt: adat) a nyilvánosságra hozatalát, amely a 76. § szerinti értékelési szempont alapján értékelésre kerül, de az ezek alapjául szolgáló – a (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó – részinformációk, alapadatok (így különösen az árazott költségvetés) nyilvánosságra hozatalát megtilthatja.
- (4) Ha a gazdasági szereplő meghatározott információk, adatok üzleti titokká nyilvánítása során az (1)–(3) bekezdésben foglaltakat nem tartotta be, az ajánlatkérő hiánypótlás keretében köteles felhívni az érintett gazdasági szereplőt a megfelelő tartalmú dokumentum benyújtására.

- 45. §** (1) Az adott eljárásban részt vett ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések elbírálásáról készített összegezés megküldését követően kérheti, hogy más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének – ideértve a hiánypótlást, felvilágosítást, valamint a 72. § szerinti indokolást is – üzleti titkot nem tartalmazó részébe betekinthessen. Az iratbetekintésre vonatkozó kérelemben a gazdasági szereplő köteles megjelölni, hogy milyen feltételezett jogsértés kapcsán, az ajánlat vagy részvételi jelentkezés mely részébe kíván betekinteni. Az iratbetekintést munkaidőben, a kérelem beérkezését követő két munkanapon belül kell biztosítani. A betekintést az ajánlatkérő a gazdasági szereplő által megjelölt feltételezett jogsértéshez kapcsolódó jogérvényesítéséhez szükséges mértékben köteles biztosítani. Más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének teljes körű átvizsgálása a betekintés körében nem lehetséges.
- (2) Az ajánlatkérő az érvényes ajánlatot tevő ajánlattevő kérésére az eljárás eredményének megküldését követően köteles külön tájékoztatást adni a nyertes ajánlat jellemzőiről és az általa tett ajánlathoz viszonyított előnyeiről, valamint tárgyalásos eljárás, versenypárbeszéd és innovációs partnerség esetén az ajánlattevőkkel folytatott tárgyalások és párbeszéd menetéről a kérés kézhezvételétől számított öt munkanapon belül, figyelembe véve a nyertes ajánlattevő üzleti titokhoz fűződő érdekeit is.

Az eljárások dokumentálása, határidők számítása

- 46. §** (1) Az ajánlatkérő minden egyes közbeszerzési eljárását – annak előkészítésétől az eljárás alapján kötött szerződés teljesítéséig – írásban vagy a közbeszerzési eljárás elektronikus lefolytatása esetén e törvény felhatalmazása alapján alkotott jogszabály szerint elektronikusán köteles dokumentálni.
- (2) A közbeszerzési eljárás előkészítésével, lefolytatásával kapcsolatban keletkezett összes iratot a közbeszerzési eljárás lezárulásától [37. § (2) bekezdés], a szerződés teljesítésével kapcsolatos összes iratot a szerződés teljesítésétől számított legalább öt évig meg kell őrizni. Ha a közbeszerzéssel kapcsolatban jogorvoslati eljárás indult, az iratokat annak – bírósági felülvizsgálat esetén a felülvizsgálat – jogerős befejezéséig, de legalább öt évig kell megőrizni.
- (3) Az ajánlatkérő köteles a Közbeszerzési Hatóság vagy jogszabályban feljogosított más szerv kérésére a közbeszerzéssel kapcsolatos iratokat megküldeni vagy részükre elektronikus úton hozzáférést biztosítani.

- 47. §** (1) Ahol e törvény a közbeszerzési eljárás során jegyzőkönyv készítését írja elő, ez a követelmény a közjegyző jelenlétében lefolytatott cselekmények esetében közokiratba foglalással is teljesíthető.
- (2) Ahol e törvény vagy e törvény felhatalmazása alapján megalkotott külön jogszabály alapján az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás során valamely dokumentum benyújtását írja elő, a dokumentum – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – egyszerű másolatban is benyújtható. Az ajánlatkérő előírhatja az olyan nyilatkozat eredeti vagy – ha az ajánlatkérő lehetővé teszi – hiteles másolatban történő benyújtását, amely közvetlenül valamely követelés érvényesítésének alapjául szolgál (különösen garanciavállaló nyilatkozat vagy kezességvállalásról szóló nyilatkozat). Nem elektronikus úton történő ajánlattétel esetén az ajánlat 68. § (2) bekezdése szerint benyújtott egy eredeti példányának a 66. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozat eredeti aláírt példányát kell tartalmaznia. Az ajánlatkérő a nem magyar nyelven benyújtott dokumentumok ajánlattevő általi felelős fordítását is köteles elfogadni.
- (3) Ha az Európai Unión kívül letelepedett ajánlattevő letelepedési helye szerinti országban az e törvény által megkövetelt igazolás nem létezik, az ajánlatkérő jogosult elfogadni az adott igazolással egyenértékű igazolást, illetve dokumentumot is.
- 48. §** (1) Az e törvényben meghatározott határidők tekintetében a napokban, hónapokban vagy években megállapított határidőbe vagy időtartamba (a továbbiakban együtt: határidő) a kezdőnap nem számít bele. Kezdőnap az a nap, amelyre a határidő megkezdésére okot adó cselekmény vagy egyéb körülmény esik.
- (2) A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapot követő napnak megfelel; ha ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.
- (3) Ha a határidő utolsó napja nem munkanapra esik, a határidő csak az ezt követő legközelebbi munkanapon jár le.
- (4) A hirdetményben (felhívásban) megjelölt határidő a hirdetmény (felhívás) feladását, illetve a felhívás közvetlen megküldését követő napon kezdődik.
- (5) Az (1)–(3) bekezdést az ajánlati kötöttség és a 131. § (6) bekezdése szerinti időtartam számítása során is alkalmazni kell.

MÁSODIK RÉSZ

AZ UNIÓS ÉRTÉKHATÁRT ELÉRŐ ÉRTÉKŰ KÖZBESZERZÉSEK SZABÁLYAI

VI. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA

A közbeszerzési eljárás fajtái

- 49. §** (1) A közbeszerzési eljárás lehet:
- a) nyílt eljárás,
 - b) meghívásos eljárás,
 - c) innovációs partnerség,
 - d) tárgyalásos eljárás,
 - e) versenypárbeszéd,
 - f) hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás.
- (2) Tárgyalásos eljárás, versenypárbeszéd és hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás csak az e törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén folytatható le. Az innovációs partnerség az e törvényben meghatározott célra alkalmazható.
- (3) A közbeszerzési eljárás során nem lehet áttérni egyik eljárási fajtáról a másikra.
- (4) Az ajánlatkérő alkalmazhatja a XVI. Fejezetben szabályozott sajátos szerzési módszereket.

A közbeszerzési eljárást megindító vagy meghirdető felhívás

- 50. §** (1) A közbeszerzési eljárást megindító felhívás a közbeszerzési eljárás egyes fajtáira irányadó szabályok szerint ajánlati felhívás, részvételi felhívás, ajánlattételi felhívás vagy közvetlen részvételi felhívás lehet.
- (2) A közbeszerzési eljárást megindító felhívás tartalmazza különösen:
- a) az ajánlatkérő nevét, címét, telefon- és telefaxszámát, e-mail és (ha van) honlap címét;

- b) a közbeszerzési eljárás fajtáját, tárgyalásos és gyorsított eljárás, versenypárbeszéd, valamint hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás esetén annak indokolását;
 - c) azt az elérhetőséget, amelyen a közbeszerzési dokumentumok korlátlanul és teljeskörűen, közvetlenül és díjmentesen elektronikusan elérhetőek, illetve elérhetőek lesznek. Ha egyes közbeszerzési dokumentumokhoz való közvetlen elektronikus hozzáférés a 39. §-ban foglalt okok miatt nem biztosított, annak megjelölését, hogy az érintett dokumentumokat az ajánlatkérő milyen módon bocsátja rendelkezésre;
 - d) a közbeszerzés tárgyát és mennyiségét;
 - e) a szerződés meghatározását, amelynek megkötése érdekében a közbeszerzési eljárást lefolytatják;
 - f) annak feltüntetését, ha keretmegállapodás kötése, dinamikus beszerzési rendszer alkalmazására, elektronikus árlejtés alkalmazására kerül sor;
 - g) a szerződés időtartamát vagy a teljesítés határidejét;
 - h) a teljesítés helyét;
 - i) az ellenszolgáltatás teljesítésének feltételeit vagy a vonatkozó jogszabályokra hivatkozást;
 - j) annak meghatározását, hogy az ajánlattevő tehet-e többváltozatú (alternatív) ajánlatot;
 - k) a részajánlattétel lehetőségét vagy annak kizárását. Ha részajánlat tételére lehetőség van, tájékoztatást arról, hogy egy vagy több, vagy valamennyi részre lehet-e ajánlatot tenni, valamint arról, hogy korlátozva van-e az egy ajánlattevőnek odaítélhető szerződésrészek száma. A részajánlat tételének kizárása esetén ennek indokait;
 - l) az ajánlatok értékelési szempontjait. Ha a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot nem kizárólag az ár vagy kizárólag a 78. § szerint meghatározott költség alapján választják ki, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatra vonatkozó értékelési szempontok súlyozását (kivételesen sorrendjét) is fel kell tüntetni;
 - m) a kizáró okokat és a megkövetelt igazolási módokat;
 - n) az alkalmassági követelményeket, az alkalmasság megítéléséhez szükséges adatokat és a megkövetelt igazolási módokat;
 - o) az ajánlattételi határidőt vagy részvételi felhívás esetén a részvételi határidőt;
 - p) az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtásának címét, és a benyújtás módját;
 - q) az ajánlattétel vagy részvételi jelentkezés nyelvét (nyelveit), annak feltüntetését, hogy a magyar nyelven kívül más nyelven is benyújtható-e az ajánlat vagy részvételi jelentkezés;
 - r) az ajánlat(ok) felbontásának idejét és – amennyiben nem elektronikusan történik – helyét, az ajánlatok felbontásán jelenlétre jogosultakat; részvételi felhívás esetén a részvételi jelentkezések felbontásának idejét és – amennyiben nem elektronikusan történik – helyét;
 - s) az ajánlati kötöttség minimális időtartamát, a részvételi felhívás kivételével;
 - t) részvételi felhívás esetén az ajánlattételi felhívás megküldésének tervezett napját;
 - u) az ajánlati biztosíték előírására vonatkozó információt, amelyet már a részvételi felhívásban is fel kell tüntetni az eljárás későbbi szakaszára vonatkozóan;
 - v) ha a szerződés teljesítésére különleges feltételek vonatkoznak, ezen feltételeket;
 - w) az Európai Unióból származó forrásból támogatott közbeszerzés esetén az érintett projektekre (programra) vonatkozó adatokat.
- (3) A közvetlen részvételi felhívásnak a (2) bekezdésben foglaltakon túl tartalmaznia kell hivatkozást a közzétett előzetes tájékoztatóra és közzétételének napjára. Az ajánlattételi, valamint a közvetlen részvételi felhívásnak tartalmaznia kell a gazdasági szereplők részére való megküldésének napját.
- (4) Az eljárást megindító felhívásnak és a többi közbeszerzési dokumentumnak minden esetben biztosítania kell, hogy annak alapján a gazdasági szereplők egyenlő eséllyel megfelelő ajánlatot tehessenek, illetve részvételi jelentkezést nyújthassanak be.

- 51. §** (1) Amennyiben a nem központi ajánlatkérő szervek esetében a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárás meghirdetésére a 82. § (3) bekezdése vagy a 86. § (2) bekezdése szerint előzetes tájékoztató útján kerül sor, az előzetes tájékoztatót a külön jogszabályban foglalt hirdetmény szerinti tartalommal kell közzétenni. Az eljárást meghirdető előzetes tájékoztatóban konkrétan meg kell jelölni a szerződés tárgyát, azt a tényt, hogy az ajánlatkérő közvetlen részvételi felhívással induló meghívásos eljárást vagy tárgyalásos eljárást folytat le, valamint a gazdasági szereplőknek szóló arra vonatkozó felhívást, hogy az előzetes tájékoztatóban meghatározott határidőig részvételi szándékukat közöljék.
- (2) A közbeszerzés tárgyára vonatkozó adatokat az eljárást meghirdető előzetes tájékoztatóban úgy kell megadni, hogy annak alapján a gazdasági szereplők meg tudják ítélni, hogy az eljárásban részt kívánnak-e venni.

Az ajánlattételi és részvételi határidő meghatározása

- 52. §** (1) Az ajánlatok és a részvételi jelentkezések beérkezésére vonatkozó határidőt az ajánlatkérőnek úgy kell meghatároznia, hogy – figyelembe véve a szerződés összetettségét és az e törvényben előírt minimális határidőket – elegendő idő álljon rendelkezésre az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések elkészítéséhez.
- (2) Ha az ajánlatok elkészítését megelőzően a helyszín megtekintése vagy egyes iratok helyszíni megtekintése szükséges, az ajánlattételi határidőt az e törvényben előírt minimális határidőknél hosszabban kell megállapítani olyan módon, hogy valamennyi érintett gazdasági szereplő értesülhessen az ajánlat elkészítéséhez szükséges információkról.
- (3) A beérkezési határidőt csak hosszabbítani lehet, az ajánlati, ajánlattételi, illetve részvételi felhívás módosítására vonatkozó szabályok alkalmazásával [55. §].
- (4) Az ajánlatkérő köteles meghosszabbítani az ajánlattételi vagy részvételi határidőt,
- a) ha a kiegészítő tájékoztatást, annak ellenére, hogy azt a gazdasági szereplő az 57. §-ban meghatározottak szerint időben kérte, nem tudja az előírt határidőben [57. § (2) bekezdés] teljesíteni, vagy
- b) ha a közbeszerzési dokumentumokat módosítja.
- (5) A meghosszabbítás mértékének arányban kell állnia a kiegészítő tájékoztatásban közölt információk vagy a változtatás jelentőségével. A (4) bekezdés b) pontjától eltérően nem köteles az ajánlatkérő a határidőt meghosszabbítani, ha a közbeszerzési dokumentumok módosítása nem jelentős és a módosítás megküldése az ajánlattételi vagy részvételi határidő lejártának napját megelőző legkésőbb tizedik, ha a módosításról hirdetményt kell feladni, annak feladása az ajánlattételi vagy részvételi határidő lejártának napját megelőző legkésőbb tizennegyedik napra esik. Nem jelentős a közbeszerzési dokumentumok módosítása, ha nem befolyásolja a részvételi jelentkezések vagy ajánlatok időben történő megfelelő előkészítését.

VII. FEJEZET**A FELEK KÖTÖTTSEGE NYILATKOZATAIKHOZ A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSBAN****Visszalépés a közbeszerzéstől**

- 53. §** (1) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívást nyílt eljárás esetén az ajánlattételi, több szakaszból álló eljárás esetén a részvételi határidő lejártáig vonhatja vissza.
- (2) Ha az eljárást megindító felhívást hirdetményben közzétették, az (1) bekezdés szerinti határidő lejártáig a visszavonásról hirdetményt kell feladni és egyidejűleg tájékoztatni kell azokat a gazdasági szereplőket, akik az ajánlatkérőnél érdeklődésüket jelezték. A nem hirdetménnyel induló eljárásokban az eredeti határidő lejártáig egyidejűleg, közvetlenül kell tájékoztatni az ajánlattételre, illetve részvételre felhívott gazdasági szereplőket.
- (3) Az előzetes tájékoztató közzététele nem jelent kötelezettséget a közbeszerzési eljárás lefolytatására abban az esetben sem, ha a tájékoztató közbeszerzési eljárás meghirdetésére irányult. Ez utóbbi esetben az eljárás megindításának elmaradásáról az ajánlatkérő köteles hirdetményt feladni, valamint értesíteni azon gazdasági szereplőket, amelyek szándéknyilatkozatukat az ajánlatkérőnél benyújtották.
- (4) Az (1) bekezdésben foglalt határidő leteltét követően az ajánlatkérő nem köteles az ajánlatokat, valamint a részvételi jelentkezéseket elbírálni, a tárgyalást vagy párbeszédet befejezni, a több szakaszból álló eljárásokban az ajánlattételi felhívást az ajánlattételi határidő lejártáig visszavonhatja, ha bizonyítani tudja, hogy az (1) bekezdésben foglalt határidő leteltét követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy a szerződés felmondásának lenne helye. Ezekben az esetekben az ajánlatkérőnek az eljárást eredménytelenné kell nyilvánítania.
- (5) A (4) bekezdéstől eltérően az ajánlatkérő az eljárást akkor is eredménytelenné nyilváníthatja, ha az eljárást megindító felhívásban felhívta a gazdasági szereplők figyelmét arra, hogy amennyiben valamely meghatározott, ellenőrzési körén kívül eső, bizonytalan jövőbeli esemény az (1) bekezdésben foglalt határidőt követően bekövetkezik, az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja (feltételes közbeszerzés).
- (6) Feltételes közbeszerzés indítható akkor is, ha az ajánlatkérő támogatásra irányuló igényt (pályázatot, projektjavaslatot, támogatás szerződés-módosítást vagy változásbejelentést) nyújtott be vagy fog benyújtani – függetlenül attól, hogy sor került-e már a támogatás pályázati felhívásának megjelenésére – és az ajánlatkérő

a támogatásra irányuló igény el nem fogadását, vagy az igényeltnél kisebb összegben történő elfogadását olyan körülménynek tekinti, amely miatt az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja.

- (7) Az eljárás egyéb okból történő eredménytelenné nyilvánítására a 75. §, az eljárás eredményének megküldését követően a szerződéskötési kötelezettségre a 131. § (9) bekezdése alkalmazandó.
- (8) A részvételre jelentkező a részvételi határidő lejártáig visszavonhatja részvételi jelentkezését. Az ajánlattevő ajánlatát az ajánlati kötöttség beálltaig vonhatja vissza.
- (9) Az ajánlattevő ajánlati kötöttségére a közbeszerzési eljárás egyes fajtáira vonatkozóan meghatározott szabályokat kell alkalmazni.

Az ajánlati biztosíték

- 54. §**
- (1) Az ajánlatkérő az eljárásban való részvételt ajánlati biztosíték adásához kötheti, amit az ajánlattevőnek az ajánlati kötöttség beálltaig a felhívásban meghatározott mértékben kell az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátania. Az ajánlattevőnek igazolnia kell, hogy a biztosítékot az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátotta. Az ajánlati biztosíték az ajánlati kötöttség megtartását biztosítja, az eljárás részvételi szakaszában a részvételt nem lehet biztosíték adásához kötni.
 - (2) Az ajánlati biztosíték az ajánlattevő választása szerint teljesíthető az előírt pénzüsszegnek az ajánlatkérő fizetési számlájára történő befizetésével, pénzügyi intézmény vagy biztosító által vállalt garancia vagy készfizető kezesség biztosításával, vagy biztosítási szerződés alapján kiállított – készfizető kezességvállalást tartalmazó – kötelezvénnnyel. A befizetés helyét, az ajánlatkérő fizetési számlaszámát, továbbá a befizetés igazolásának módját az ajánlati vagy ajánlattételi felhívásban meg kell határozni.
 - (3) Az ajánlati biztosíték mértékét az ajánlattevők esélyegyenlőségének biztosítása mellett, a felek ajánlati kötöttségének a (4) bekezdés szerinti megsértése esetére az ajánlatkérőnél előreláthatólag felmerülő költségek mértékére tekintettel kell megállapítani. Ha az ajánlatkérő lehetővé teszi a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt, az ajánlati biztosítékot és annak mértékét részenként kell előírnia.
 - (4) Ha az ajánlattevő az ajánlatát az ajánlati kötöttség ideje alatt visszavonja vagy a szerződés megkötése az ajánlattevő érdekkörében felmerült okból hiúsul meg, az ajánlati biztosíték az ajánlatkérőt illeti meg, kivéve a 131. § (9) bekezdése szerinti esetben. Az ajánlati biztosíték az ajánlatkérőt illeti meg abban az esetben is, ha az ajánlattevő az ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlatához az ajánlatkérő felhívására nem vagy nem megfelelően nyújtja be az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatát alátámasztó igazolásokat, és ajánlata ezen okból érvénytelennek minősül.
 - (5) Az ajánlati biztosítékot vissza kell fizetni
 - a) az ajánlattevők részére az ajánlati vagy ajánlattételi felhívás visszavonását, ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását, vagy az eljárás eredményéről az ajánlattevőknek megküldött értesítést követő tíz napon belül;
 - b) a nyertes ajánlattevő, valamint – amennyiben az összegezésben megjelölésre került – a második legkedvezőbb ajánlatot tevő részére a szerződéskötést követő tíz napon belül, kivéve, ha a biztosíték az ajánlati felhívás szerint a megkötött szerződést megerősítő mellékkötelezettséggé válik.
 - (6) Ha az ajánlatkérő az eljárásban való részvételt biztosíték adásához kötötte, a pénzben teljesített ajánlati biztosíték kétszeres összegének, egyéb esetekben az ajánlati biztosíték mértékének megfelelő összeg tíz napon belüli megfizetésére köteles
 - a) az ajánlattevők részére, ha az eljárás eredményéről az ajánlati kötöttség felhívásban meghatározott vagy meghosszabbított fennállásának ideje alatt nem tájékoztatja az ajánlattevőket;
 - b) a nyertes ajánlattevő, valamint – amennyiben az összegezésben megjelölésre került – a második legkedvezőbb ajánlatot tevő részére, ha a szerződést nem köti meg, kivéve a 131. § (9) bekezdése szerinti esetben.
 - (7) Ha az ajánlatkérő – az e törvényben foglalt esetekben – az ajánlati kötöttség lejártát megelőzően az ajánlattevőket ajánlataik további fenntartására kéri fel, és valamely vagy az összes ajánlattevő nem tartja fenn ajánlatát, a biztosítékot – a (6) bekezdés alkalmazása nélkül – vissza kell fizetni az ajánlattevő nyilatkozatának kézhezvételét, illetve az eljárás eredményéről az ajánlattevőknek megküldött értesítést követő tíz napon belül. Az ajánlatukat fenntartó ajánlattevőket az ajánlatkérő az ajánlat további fenntartására vonatkozó felkérésben felhívja az ajánlati kötöttség meghosszabbított idejére az addig érvényes biztosítékkal megegyező biztosíték fenntartására.

A felhívás és egyéb közbeszerzési dokumentumok, valamint az ajánlat és a részvételi jelentkezés módosítása

- 55. §** (1) Ha az ajánlatkérő olyan felhívás tartalmát (ideértve a határidők hosszabbítását is) kívánja módosítani, amelyet hirdetményben közzétettek, az ajánlattételi határidő lejártáig, több szakaszból álló közbeszerzési eljárás részvételi szakaszában a részvételi határidő lejártáig hirdetmény közzétételével módosíthatja a felhívásban meghatározott feltételeket. A hirdetmény közzétételével egyidejűleg tájékoztatni kell azokat a gazdasági szereplőket, akik az ajánlatkérőnél az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték, így különösen akik a közbeszerzési dokumentumokat elektronikusan elérték vagy kiegészítő tájékoztatást kértek. A hirdetményben utalni kell arra, ha az egyéb közbeszerzési dokumentumok is módosultak.
- (2) Az (1) bekezdéstől eltérően gyorsított eljárásban az ajánlattételi határidő lejártáig, több szakaszból álló gyorsított eljárás részvételi szakaszában a részvételi határidő lejártáig elegendő feladni a módosításról szóló hirdetményt és a feladással egyidejűleg tájékoztatni kell azokat a gazdasági szereplőket, akik az ajánlatkérőnél az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték. Ilyen esetben a részvételi vagy ajánlattételi határidőt is megfelelően meg kell hosszabbítani.
- (3) Ha az ajánlatkérő olyan felhívás tartalmát kívánja módosítani, amelyet nem tettek hirdetményben közzé vagy egyéb hirdetményben közzé nem tett közbeszerzési dokumentumokat módosít, a módosításról ajánlattételi felhívás és az ajánlattételre vonatkozó közbeszerzési dokumentumok esetén az ajánlattételi határidő lejártáig, részvételi felhívás és a csak a részvételi szakaszra vonatkozó közbeszerzési dokumentumok esetén a részvételi határidő lejártáig egyidejűleg, közvetlenül kell tájékoztatni az ajánlattételre vagy – közvetlen részvételi felhívás esetén – a részvételre felhívott gazdasági szereplőket, vagy azokat a gazdasági szereplőket, akik az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték.
- (4) A közbeszerzési dokumentumok módosításait az ajánlatkérő az eredeti dokumentumokkal megegyező helyen köteles közvetlenül elektronikusan elérhetővé tenni.
- (5) A meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszában nem módosítható az ajánlattételi felhívás vagy a közbeszerzési dokumentumok olyan eleme, amely a részvételi felhívásban is szerepelt.
- (6) A felhívás és az egyéb közbeszerzési dokumentumok módosítása nem eredményezheti a beszerzés tárgyára vagy a szerződés feltételeire vonatkozó feltételek olyan jelentőségű módosítását, ahol az új feltételek ismerete alapvetően befolyásolhatta volna az érdekelt gazdasági szereplők arra vonatkozó döntését, hogy a közbeszerzési eljárásban tudnak-e részvételre jelentkezni vagy ajánlatot tenni, vagy a változást figyelembe véve az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelményeket úgy kellett volna meghatároznia, hogy az eljárásban több gazdasági szereplő is részt vehetett volna.
- (7) Az ajánlattevő és a részvételre jelentkező az ajánlattételi, illetve részvételi határidő lejártáig új ajánlat, illetve részvételi jelentkezés benyújtásával módosíthatja az ajánlatát, illetve részvételi jelentkezését. Ebben az esetben az elsőként benyújtott ajánlatot vagy részvételi jelentkezést visszavontnak kell tekinteni.

VIII. FEJEZET**A KIEGÉSZÍTŐ TÁJÉKOZTATÁS ÉS A HELYSZÍNI BEJÁRÁS**

- 56. §** (1) Bármely gazdasági szereplő, aki az adott közbeszerzési eljárásban részvételre jelentkező vagy ajánlattevő lehet – a megfelelő ajánlattétel vagy részvételi jelentkezés érdekében – a közbeszerzési dokumentumokban foglaltakkal kapcsolatban írásban kiegészítő tájékoztatást kérhet az ajánlatkérőtől vagy az általa meghatározott szervezettől.
- (2) A kiegészítő tájékoztatást a kérés beérkezését követően ésszerű határidőn belül, de az ajánlattételi határidő lejártáig legkésőbb hat nappal, gyorsított eljárás esetén legkésőbb négy nappal, hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban legkésőbb három nappal, a közbeszerzési eljárások részvételi szakaszában pedig a részvételi határidő lejártáig legkésőbb négy nappal kell megadni.
- (3) Ha a kiegészítő tájékoztatás iránti kérelmet a (2) bekezdésben foglalt válaszadási határidőt megelőző negyedik, gyorsított vagy hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban harmadik napnál később nyújtották be, a kiegészítő tájékoztatást az ajánlatkérőnek nem kötelező megadni.
- (4) Ha a tájékoztatást az ajánlatkérő nem tudja a (2) bekezdés szerinti határidőben megadni, vagy a kiegészítő tájékoztatással egyidejűleg a közbeszerzési dokumentumokat módosítja, az 52. § (4) bekezdése szerint kell eljárni.
- (5) A kiegészítő tájékoztatást úgy kell megadni, hogy az ne sértse a gazdasági szereplők esélyegyenlőségét. A tájékoztatás teljes tartalmát hozzáférhetővé kell tenni vagy meg kell küldeni valamennyi gazdasági szereplő

részére, amely érdeklődését az eljárás iránt az ajánlatkérőnél jelezte, a több szakaszból álló eljárások ajánlattételi szakaszában és a nem hirdetménnyel induló közbeszerzési eljárás esetében pedig valamennyi ajánlattételre vagy részvételre közvetlenül felhívott gazdasági szereplő részére. A kiegészítő tájékoztatás megadása során az ajánlatkérő nem jelöli meg, hogy a kérdést melyik gazdasági szereplő tette fel, valamint hogy válaszázt az ajánlatkérő mely gazdasági szereplőknek küldte még meg.

- (6) Kiegészítő tájékoztatás nyújtható konzultáció formájában is. Ebben az esetben az eljárást megindító felhívásban kell megadni a konzultáció időpontját és helyét. A konzultációról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet a konzultáció napjától számított öt napon belül meg kell küldeni vagy elektronikusan hozzáférhetővé kell tenni az (5) bekezdés szerinti gazdasági szereplők részére.
- (7) A (6) bekezdésben foglaltak irányadóak a helyszíni bejárás, illetve a helyszín megtekintése során nyújtott kiegészítő tájékoztatásra is.

IX. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI DOKUMENTUMOK

- 57. §** (1) Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokat – az eljárás során adott kiegészítő tájékoztatás és az egyes eljárásfajtáknál meghatározott eltérő esetek kivételével – az eljárást megindító felhívás közzétételének vagy megküldésének időpontjától köteles rendelkezésre bocsátani. A megfelelő ajánlattétel és részvételi jelentkezés elősegítése érdekében, a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás kivételével, az ajánlatkérő – az e törvényben meghatározottak mellett – köteles az alábbi, a felhívást kiegészítő közbeszerzési dokumentumokat rendelkezésre bocsátani:
- a) a szerződéstervezetet, kivéve tárgyalásos eljárásban és versenypárbeszéd esetén, ahol az ajánlatkérő jogosult szerződéstervezet helyett csak az általa ismert szerződéses feltételeket meghatározni (a szerződéstervezet és a szerződéses feltételek a továbbiakban együtt: szerződéstervezet),
 - b) az ajánlat és a részvételi jelentkezés elkészítésével kapcsolatban az ajánlattevők, illetve a részvételre jelentkezők részére szükséges információkról szóló tájékoztatást, az ajánlat és részvételi jelentkezés részeként benyújtandó igazolások, nyilatkozatok jegyzékét, valamint az egységes európai közbeszerzési dokumentum mintáját. Az ajánlatkérő további ajánlott igazolás- és nyilatkozatmintákat bocsáthat rendelkezésre.
- (2) A közbeszerzési dokumentumokat ajánlatonként vagy részvételi jelentkezésenként legalább egy ajánlattevőnek, részvételre jelentkezőnek vagy az ajánlatban, illetve részvételi jelentkezésben megnevezett alvállalkozónak elektronikus úton el kell érnie, az ajánlattételi határidő lejártáig, több szakaszból álló eljárásban a részvételi határidő lejártáig.

X. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉS TÁRGYÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

A műszaki leírás

- 58. §** (1) Az ajánlatkérő köteles megadni a közbeszerzés tárgyát és mennyiségét – adott esetben opcionális rész megadásával – az eljárást megindító felhívásban, valamint előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén az előzetes tájékoztatóban is.
- (2) Az ajánlatkérő köteles megadni az eljárást megindító felhívásban vagy a további közbeszerzési dokumentumokban a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki leírást. A műszaki leírás azoknak az előírásoknak az összessége, amelyek meghatározzák azokat a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a közbeszerzés tárgya olyan módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek. E jellemzők utalhatnak a kért építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállításának és nyújtásának folyamatára vagy módszerére, vagy életciklusa bármely más szakaszának valamely konkrét folyamatára, akkor is, ha ezek a tényezők végeredményben nem befolyásolják az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás tulajdonságait, feltéve, hogy kapcsolódnak a szerződés tárgyához [76. § (7) bekezdés], valamint annak értékéhez és céljaihoz képest arányosak.
- (3) A műszaki leírásnak valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását a közbeszerzés során.
- (4) A műszaki leírás meghatározására és tartalmára vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály határozza meg.

Címkék és tanúsítás megkövetelése

- 59. §** (1) Ha az ajánlatkérő különleges környezeti, szociális vagy egyéb jellemzőkkel bíró építési beruházást, árut vagy szolgáltatást kíván beszerezni, vagy ezen jellemzőket az értékelés során figyelembe kívánja venni, a műszaki leírásban vagy a szerződés teljesítésére vonatkozó feltételek vagy az értékelési szempontok keretében előírhatja valamely címke használatát, feltéve, hogy a következő feltételek mindegyike teljesül:
- a) a címkére vonatkozó követelmények csak olyan jellemzőt érintenek, amely a szerződés tárgyához kapcsolódik, és amely alkalmas a szerződés tárgyától megkövetelt jellemzők leírására;
 - b) a címkére vonatkozó követelmények objektív módon ellenőrizhető és megkülönböztetéstől mentes szempontokon alapulnak;
 - c) a címkét olyan nyílt és átlátható eljárás keretében fogadják el, amelyben valamennyi érdekelt fél – ideértve a kormányzati szerveket, a fogyasztókat, a szociális partnereket, a gyártókat, a forgalmazókat és a nem kormányzati szervezeteket – részt vehet;
 - d) a címke megszerzése valamennyi érdekelt fél számára lehetséges;
 - e) a címkére vonatkozó követelményeket olyan harmadik fél határozza meg, amelyre a címkét kérelmező gazdasági szereplő nem tud befolyást gyakorolni.
- (2) Ha az ajánlatkérő nem írja elő, hogy az építési beruházásnak, árunak vagy szolgáltatásnak a címkére vonatkozó valamennyi követelményt teljesítenie kell, meg kell adnia a teljesítendő vagy az értékelés során figyelembe vett címkézési követelményeket.
- (3) Az ajánlatkérő a megfelelés igazolásaként minden olyan címkét köteles elfogadni, amely bizonyítja, hogy az építési beruházás, áru vagy szolgáltatás egyenértékű címkézési követelményeknek felel meg. Ha a gazdasági szereplő bizonyítja, hogy rajta kívül álló ok miatt nem volt lehetősége az ajánlatkérő által megadott vagy azzal egyenértékű címkének az ajánlattételi határidőig rendelkezésre álló időn belül történő megszerzésére, az ajánlatkérő a követelmények teljesítésének bizonyítására alkalmas egyéb eszközt – különösen a gyártó műszaki dokumentációját – is köteles elfogadni, ha a gazdasági szereplő bizonyítja, hogy az általa megvalósítandó építési beruházás, szállítandó áru vagy nyújtandó szolgáltatás megfelel az adott címke követelményeinek vagy – a (2) bekezdésben foglaltak esetén – az ajánlatkérő által megadott követelményeknek.
- (4) Ha egy címke megfelel az (1) bekezdés b), c), d) és e) pontjában meghatározott feltételeknek, azonban a szerződés tárgyához nem kapcsolódó követelményt is előír, az ajánlatkérő nem követelheti meg a címkével való rendelkezést, hanem a műszaki leírást az adott címke részletes követelményeinek leírására vagy szükség esetén annak a szerződés tárgyához kapcsolódó, és az adott tárgy jellemzőinek meghatározására alkalmas részeire való hivatkozással határozhatja meg.
- 60. §** (1) Az ajánlatkérő megkövetelheti, hogy a gazdasági szereplők a műszaki leírásban, vagy az értékelési szempontok vagy a szerződés teljesítésére vonatkozó feltételek keretében meghatározott követelményeknek vagy kritériumoknak való megfelelés igazolására nyújtsanak be megfelelőségértékelő szerv által készített vizsgálati jelentést vagy ilyen szerv által kiállított tanúsítványt. Ha az ajánlatkérő megköveteli egy konkrét megfelelőségértékelő szerv által kiállított tanúsítvány benyújtását, a más elismert megfelelőségértékelő szervek által kiállított, ezzel egyenértékű tanúsítványt is el kell fogadnia.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában megfelelőségértékelő szerv alatt a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően akkreditált, megfelelőségértékelési tevékenységeket (kalibrálást, vizsgálatot, tanúsítást és ellenőrzést) végző szervet kell érteni.
- (3) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésben említetteken kívül más megfelelő bizonyítási eszközt – különösen a gyártó műszaki dokumentációját – is köteles elfogadni, ha a gazdasági szereplő bizonyítja, hogy rajta kívül álló ok miatt nem volt lehetősége az ajánlatkérő által megadott szerv által kiállított vagy azzal egyenértékű tanúsítvány vagy vizsgálati jelentés megszerzésére a benyújtásig rendelkezésre álló időn belül. Ebben az esetben az érintett gazdasági szereplőnek bizonyítania kell, hogy az általa megvalósítandó építési beruházás, szállítandó áru vagy nyújtandó szolgáltatás megfelel az ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek vagy kritériumoknak.

Többszámú és részekre történő ajánlattétel

- 61. §** (1) Az ajánlatkérőnek az eljárást megindító felhívásban fel kell tüntetnie, hogy engedélyezi-e vagy előírja-e változatok benyújtását. Változat benyújtásának megkövetelése vagy lehetővé tétele esetén a felhívásban fel kell tüntetni, hogy változatot csak – nem változatot képező – ajánlat benyújtása esetén lehet-e benyújtani.
- (2) A közbeszerzési dokumentumokban fel kell tüntetni azokat a minimumkövetelményeket, amelyeknek a változatoknak meg kell felelniük, valamint a változatokra vonatkozó egyéb követelményeket. Nem írható elő a változatokra vonatkozóan olyan követelmény, amely nem kapcsolódik a szerződés tárgyához [76. § (7) bekezdés]. Az ajánlatkérő az értékelési szempontokat úgy köteles meghatározni, hogy azok a változatokra, valamint a nem változatot képező ajánlatokra is alkalmazhatók legyenek.
- (3) Nem érinti valamely változat megfelelőségét az a tény, hogy elfogadása esetén a közbeszerzés tárgya árubeszerzés helyett szolgáltatás megrendelésének vagy szolgáltatás megrendelése helyett árubeszerzésnek minősülne.
- (4) Az ajánlatkérő köteles megvizsgálni, hogy a beszerzés tárgyának jellege és a szerződéshez kapcsolódó további körülmények lehetővé teszik-e a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt. Ha az ajánlatkérő nem biztosítja a részekre történő ajánlattételt, az eljárást megindító felhívásban köteles megadni ennek indokát.
- (5) A részekre történő ajánlattétel esetén az eljárást megindító felhívásban elő kell írni, hogy a közbeszerzés tárgyának mely elemeire lehet részajánlatot tenni, illetve részvételre jelentkezni.
- (6) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban meghatározza, hogy ajánlat (részvételi jelentkezés) egy, több vagy minden rész tekintetében benyújtható-e. Az ajánlatkérő korlátozhatja, hogy ugyanazon ajánlattevő legfeljebb meghatározott számú részben lehet az eljárás nyertese – akkor is, ha ajánlatot több vagy minden rész tekintetében is be lehet nyújtani –, ha az egy ajánlattevő által elnyerhető részek maximális számát az eljárást megindító felhívásban megjelölte. Ebben az esetben a közbeszerzési dokumentumokban fel kell tüntetni azokat az objektív és megkülönböztetéstől mentes szempontokat, amelyek alapján az ajánlatkérő eldönti, hogy mely részek tekintetében nyilvánítható nyertesnek az az ajánlattevő, aki az értékelési szempontok alapján a maximális számnál több részben tette az ajánlatkérő számára a legkedvezőbb ajánlatot. Ha valamely ajánlattevő nem nyilvánítható egy adott rész tekintetében nyertesnek, az értékelési szempontok alapján soron következő ajánlattevő lesz a nyertes ajánlattevő.

XI. FEJEZET**AZ AJÁNLATTEVŐKKEL ÉS RÉSZVÉTELRE JELENTKEZŐKKEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK****A kizáró okok**

- 62. §** (1) Az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki
- a) az alábbi bűncselekmények valamelyikét elkövette, és a bűncselekmény elkövetése az elmúlt öt évben jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert, amíg a büntetett előléthez fűződő hátrányok alól nem mentesült:
- aa) a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény), illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) szerinti bünszervezetben részvétel, ideértve a bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetését is;
- ab) az 1978. évi IV. törvény szerinti vesztegetés, befolyással üzérkedés, befolyás vásárlása, vesztegetés nemzetközi kapcsolatokban, befolyás vásárlása nemzetközi kapcsolatokban, hűtlen kezelés, hűtlen kezelés, illetve a Btk. XXVII. fejezetében meghatározott korrupciós bűncselekmények, valamint a Btk. szerinti hűtlen kezelés vagy hűtlen kezelés;
- ac) az 1978. évi IV. törvény szerinti költségvetési csalás, európai közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése, illetve a Btk. szerinti költségvetési csalás;
- ad) az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti terrorcselekmény, valamint ehhez kapcsolódó felbujtás, bűnszervezés vagy kísérlet;
- ae) az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti pénzmosás, valamint a Btk. szerinti terrorizmus finanszírozása;
- af) az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti emberkereskedelem, valamint a Btk. szerinti kényszermunka;

- ag) az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban;
- ah) a gazdasági szereplő személyes joga szerinti, az a)–g) pontokban felsoroltakhoz hasonló bűncselekmény;
- b) egy évnél régebben lejárt adó-, vámfizetési vagy társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének nem tett eleget, kivéve, ha tartozását és az esetleges kamatot és bírságot az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtásának időpontjáig megfizette vagy ezek megfizetésére halasztást kapott;
- c) végelszámolás alatt áll, vonatkozásában csődeljárás elrendeléséről szóló bírósági végzést közzétettek, az ellene indított felszámolási eljárást jogerősen elrendelték, vagy ha a gazdasági szereplő személyes joga szerinti hasonló eljárás van folyamatban, vagy aki személyes joga szerint hasonló helyzetben van;
- d) tevékenységét felfüggesztette vagy akinek tevékenységét felfüggesztették;
- e) gazdasági, illetve szakmai tevékenységével kapcsolatban bűncselekmény elkövetése az elmúlt három éven belül jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert;
- f) tevékenységét a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 5. § (2) bekezdés b) pontja alapján vagy az adott közbeszerzési eljárásban releváns módon c) vagy g) pontja alapján a bíróság jogerős ítéletében korlátozta, az eltiltás ideje alatt, vagy ha az ajánlattevő tevékenységét más bíróság hasonló okból és módon jogerősen korlátozta;
- g) közbeszerzési eljárásokban való részvételtől a 165. § (2) bekezdés f) pontja alapján jogerősen eltiltásra került, a Közbeszerzési Döntőbizottság vagy – a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata esetén – a bíróság által jogerősen megállapított időtartam végéig;
- h) korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásban hamis adatot szolgáltatott vagy hamis nyilatkozatot tett, ezért az eljárásból kizárták, és a kizárás tekintetében jogorvoslatra nem került sor az érintett közbeszerzési eljárás lezárulásától számított három évig;
- i) az adott eljárásban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során a valóságnak nem megfelelő adatot szolgáltat (a továbbiakban: hamis adat), illetve hamis adatot tartalmazó nyilatkozatot tesz, vagy a közbeszerzési eljárásban előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozata ellenére nem tud eleget tenni az alkalmasságot, a kizáró okokat vagy a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumokat érintő igazolási kötelezettségének (a továbbiakban együtt: hamis nyilatkozat), amennyiben
 - ia) a hamis adat vagy nyilatkozat érdemben befolyásolja az ajánlatkérőnek a kizárásra, az alkalmasság fennállására, az ajánlat műszaki leírásnak való megfelelésére vagy az ajánlatok értékelésére vonatkozó döntését, és
 - ib) a gazdasági szereplő szándékosan szolgáltatott hamis adatot vagy tett hamis nyilatkozatot, vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett egyértelműen fel kellett volna ismernie, hogy az általa szolgáltatott adat a valóságnak, illetve nyilatkozata a rendelkezésére álló igazolások tartalmának nem felel meg;
- j) esetében az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az adott eljárásban megkísérelte jogtalanul befolyásolni az ajánlatkérő döntéshozatali folyamatát, vagy olyan bizalmas információt kísérelt megszerezni, amely jogtalan előnyt biztosítana számára a közbeszerzési eljárásban, vagy korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásból ebből az okból kizárták, és a kizárás tekintetében jogorvoslatra nem került sor az érintett közbeszerzési eljárás lezárulásától számított három évig;
- k) tekintetében a következő feltételek valamelyike megvalósul:
 - ka) nem az Európai Unió, az Európai Gazdasági Térség vagy a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet tagállamában, a Kereskedelmi Világszervezet közbeszerzési megállapodásban részes államban vagy az EUMSZ 198. cikkében említett tengerentúli országok és területek bármelyikében vagy nem olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak kettős adózás elkerüléséről szóló egyezménye van, vagy amellyel az Európai Uniónak kétoldalú megállapodása van a közbeszerzés terén,
 - kb) olyan szabályozott tőzsdén nem jegyzett társaság, amely a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény 3. § r) pont ra)–rb) vagy rc)–rd) alpontja szerinti tényleges tulajdonosát nem képes megnevezni, vagy
 - kc) a gazdasági szereplőben közvetetten vagy közvetlenül több, mint 25%-os tulajdoni résszel vagy szavazati joggal rendelkezik olyan jogi személy vagy személyes joga szerint jogképes szervezet, amelynek tekintetében a kb) alpont szerinti feltétel fennáll;

- l) harmadik országbeli állampolgár Magyarországon engedélyhez kötött foglalkoztatása esetén a munkaügyi hatóság által a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 7/A. §-a alapján két évnél nem régebben jogerőre emelkedett közigazgatási – vagy annak felülvizsgálata esetén bírósági – határozatban megállapított és a központi költségvetésbe történő befizetésre kötelezéssel vagy az idegenrendészeti hatóság által a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerinti közrendvédelmi bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el;
 - m) esetében a 25. § szerinti összeférhetetlenségből, illetve a közbeszerzési eljárás előkészítésében való előzetes bevonásból eredő versenytorzulást a gazdasági szereplő kizárásán kívül nem lehet más módon orvosolni;
 - n) a Tpt. 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti – három évnél nem régebben meghozott – jogerős és végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában megállapított és bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el; vagy ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság vagy bíróság – három évnél nem régebben – jogerősen megállapította és egyúttal bírságot szabott ki;
 - o) esetében az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az adott közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő a Tpt. 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikkébe ütköző jogsértést követett el, kivéve, ha a gazdasági szereplő az ajánlat, tárgyalásos eljárásban és versenypárbeszédben végleges ajánlat benyújtását megelőzően a Gazdasági Versenyhivatal számára a Tpt. 11. §-ába vagy az EUMSZ 101. cikkébe ütköző magatartást feltárja és a Tpt. 78/A. § (2) bekezdésében foglalt, a bírság mellőzésére vonatkozó feltételek fennállását a Gazdasági Versenyhivatal a Tpt. 78/C. § (2) bekezdése szerinti végzésében megállapította;
 - p) a 135. § (7)–(9) bekezdése szerinti előleget nem a szerződésnek megfelelően használta fel, és ezt három évnél nem régebben meghozott, jogerős bírósági, közigazgatási (vagy annak felülvizsgálata esetén bírósági határozat) megállapította.
- (2) A gazdasági szereplő akkor sem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában, amennyiben
- a) vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottságának tagja, cégvezetője vagy gazdasági társaság esetén annak egyedüli tagja, vagy személyes joga szerinti hasonló ügyvezető vagy felügyelő szervének tagja, illetve személyes joga szerint az előbbieknek megfelelő döntéshozatali jogkörrel rendelkező személy olyan személy, akivel szemben az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény miatt az elmúlt öt évben jogerős ítéletet hoztak és a büntetett előléthez fűződő hátrányok alól nem mentesült, vagy
 - b) az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény miatt a jogerős ítéletet az elmúlt öt évben – vagy ha ez rövidebb az adott bűncselekmény kapcsán az elítélt büntetett előléthez fűződő hátrányok alóli mentesüléséhez szükséges időn belül – olyan személlyel szemben hozták, aki a bűncselekmény elkövetésekor a gazdasági szereplő vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottságának tagja, cégvezetője vagy gazdasági társaság esetén annak egyedüli tagja, vagy személyes joga szerinti hasonló ügyvezető vagy felügyelő szervének tagja, illetve az előbbieknek megfelelő döntéshozatali jogkörrel rendelkező személy volt.
- (3) Az (1) bekezdés b) pontjában említett adófizetési kötelezettség alatt a belföldi székhelyű gazdasági szereplő tekintetében az állami adóhatóság és a vámhatóság által nyilvántartott adófizetési kötelezettséget kell érteni.
- (4) Az (1) bekezdés c) pontját nem kell alkalmazni olyan esetben, ha az ajánlatkérő a 98. § (4) bekezdés d) pontja alapján hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást folytat le.
- (5) Az (1) bekezdés a) pont ah) alpontjában említett hasonló bűncselekmény alatt az Európai Unió más tagállamában letelepedett ajánlattevő, illetve a más állam büntető joghatósága alá tartozó külföldi állampolgár természetes személy esetében
- a) bünszervezetben részvétel bűncselekmény esetén a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló, 2008. október 24-i 2008/841/IB tanácsi kerethatározat 2. cikkében meghatározott bünszervezetben való részvételhez kapcsolódó bűncselekményt,
 - b) vesztegetés, vesztegetés elfogadása, hivatali vesztegetés, hivatali vesztegetés elfogadása, vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban, vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban bűncselekmény esetén az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján, az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezmény kidolgozásáról szóló 1997. május 26-i tanácsi jogi aktushoz csatolt egyezmény 3. cikkében meghatározott korrupciót,
 - c) költségvetési csalás bűncselekmény esetén az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 1. cikke szerinti csalást,

- d) terrorcselekmény esetén a terrorizmus elleni küzdelemről szóló 2002 június 13-i 2002/475/IB tanácsi kerethatározat 1., illetve 3. cikkében meghatározott terrorista bűncselekmény vagy terrorista csoporthoz kapcsolódó bűncselekményt, vagy az említett kerethatározat 4. cikke szerinti, bűncselekményre való felbujtást, bűnségélyt vagy kísérletet,
 - e) pénzmosás vagy terrorizmus finanszírozása bűncselekmény esetén a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló 2005. október 26-i 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkében meghatározott pénzmosást vagy terrorizmus finanszírozását,
 - f) emberkereskedelem vagy kényszermunka esetén az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló 2011. április 5-i 2011/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkében meghatározott gyermekmunkát és az emberkereskedelem más formáit kell érteni.
- (6) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban köteles hivatkozni az (1) és (2) bekezdésben foglalt kizáró okokra.
- (7) Az ajánlatkérő – az érintett ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet nevének és címének (székhelyének, lakóhelyének) az eljárás tárgyának és azonosítójának, valamint a kizárás és a kizárt gazdasági szereplő erről való tudomásszerzése időpontjának megjelölésével – köteles tájékoztatni a Közbeszerzési Hatóságot az (1) bekezdés i) és j) pontja szerinti kizárásról és a kizárás időpontjáról.

- 63. §** (1) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, illetve nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki
- a) megszegte a 73. § (4) bekezdésében említett környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeket és ezt három évnél nem régebben meghozott, jogerős bírósági, közigazgatási vagy annak felülvizsgálata esetén bírósági határozat megállapította;
 - b) három évnél nem régebben hozott jogerős bírósági, közigazgatási vagy annak felülvizsgálata esetén bírósági határozat megállapította, hogy jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettségét – a c) pontban meghatározott eset kivételével – súlyosan megszegte vagy külön jogszabályban meghatározott szakmai szervezet etikai eljárása által megállapított, súlyos, szakmai etikai szabályokba ütköző cselekedetet követett el;
 - c) korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségét az elmúlt három évben súlyosan megszegte és ez az említett korábbi szerződés felmondásához vagy elálláshoz, kártérítés követeléséhez vagy a szerződés alapján alkalmazható egyéb szankció érvényesítéséhez vezetett, vagy ha a nyertes ajánlattevőként szerződő fél olyan magatartása, amelyért felelős részben vagy egészben a szerződés lehetetlenülését okozta;
 - d) korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás eredményeként kötött szerződésével kapcsolatban az alvállalkozója felé jogerős bírósági ítéletben három éven belül megállapított szerződésszegést követett el, amelynek során az alvállalkozó felé fennálló vég- vagy részszámlából fakadó fizetési kötelezettségét 10%-ot meghaladó részben nem teljesítette annak ellenére, hogy az ajánlatkérőként szerződést kötő fél a részére határidőben fizetett.
- (2) Az ajánlatkérő köteles az eljárást megindító felhívásban megjelölni az alkalmazott, (1) bekezdés szerinti kizáró okokat.
- (3) Az (1) bekezdésben, valamint a 62. § (1) bekezdés a), b), e), h), j), l), n) és p) pontjában meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani. Az ajánlatkérő köteles kizárni az eljárásból azt a gazdasági szereplőt, amelyre vonatkozóan valamelyik, az eljárásban alkalmazandó kizáró ok fennáll. A kizáró okok fenn nem állásának ellenőrzését az ajánlatkérő az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltak szerint köteles elvégezni.

Az öntisztázás

- 64. §** (1) A 62. § (1) bekezdés b) és f) pontjában említett kizáró okok kivételével bármely egyéb kizáró ok fennállása ellenére az ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó vagy alkalmasság igazolásában részt vevő gazdasági szereplő nem zárható ki a közbeszerzési eljárásból, amennyiben a Közbeszerzési Hatóság a 188. § (4) bekezdése szerinti – vagy bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság a 188. § (5) bekezdése szerinti – jogerős határozata kimondta, hogy

az érintett gazdasági szereplő az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtását megelőzően olyan intézkedéseket hozott, amelyek a kizáró ok fennállásának ellenére kellőképpen igazolják a megbízhatóságát.

- (2) Ha a Közbeszerzési Hatóság a 188. § (4) bekezdése szerinti – vagy bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság a 188. § (5) bekezdése szerinti – jogerős határozata kimondja az adott kizáró ok hatálya alatt álló gazdasági szereplő megbízhatóságát, az ajánlatkérő mérlegelés nélkül köteles azt elfogadni. A jogerős határozatot a gazdasági szereplő az egységes európai közbeszerzési dokumentummal egyidejűleg köteles benyújtani.

Az alkalmassági követelmények

- 65. §** (1) Az ajánlatkérő alkalmassági követelményeket határozhat meg az ajánlattételhez megkövetelt
- a) gazdasági és pénzügyi helyzetre;
 - b) műszaki és szakmai alkalmasságra;
 - c) ha a szerződés teljesítéséhez szükséges, a gazdasági szereplő letelepedése szerinti ország nyilvántartásában való szereplésre, vagy a letelepedés szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy szervezeti, kamarai tagsággal való rendelkezésre vonatkozó feltételek előírásával.
- (2) Az ajánlatkérő csak az eljárást megindító felhívásban megindokolt kivételes esetben tekinthet el attól, hogy a műszaki és szakmai alkalmasságra vonatkozó alkalmassági feltételt előírjon, és csak akkor, ha a beszerzés egyedi jellemzői alapján a teljesítés megfelelésége szempontjából ilyen alkalmassági feltétel előírása nem szükséges. Nem szükséges külön indoklás, ha a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás jogalapja szerint csak meghatározott gazdasági szereplő hívható fel ajánlattételre. Az alkalmassági követelményeket és az azoknak való megfelelés igazolására benyújtandó dokumentumokat az eljárást megindító felhívásban pontosan meg kell jelölni. Ennek során meg kell határozni, hogy az (1) bekezdésben foglaltak szerint mely körülmények megléte, illetve hiánya vagy azok milyen mértékű fogyatékossága zárja ki, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt alkalmasnak minősítse a szerződés teljesítésére.
- (3) Az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelmények meghatározását az esélyegyenlőségre, az egyenlő elbánásra és a verseny tisztaságára vonatkozó alapelvek figyelembevételével a közbeszerzés tárgyára kell korlátoznia, és azokat – a közbeszerzés becsült értékére is tekintettel – legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet előírni.
- (4) Külön jogszabály határozza meg az alkalmasság igazolásának lehetséges módjait és az alkalmassági követelmények meghatározására vonatkozó részletes követelményeket.
- (5) A (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelő ténylegesen szükséges mértékű előírásnak a referenciák körében azt kell tekinteni, ha az ajánlatkérő az adott közbeszerzés – a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított – értékének legfeljebb 75%-át elérő összegű, mennyiségi meghatározás esetén az adott közbeszerzés legfeljebb 75%-át elérő mennyiségű vagy mértékű, és tárgyát tekintve az adott közbeszerzéssel műszakilag egyenértékű korábbi szállítás, építési beruházás, illetve szolgáltatás igazolását követeli meg. Az ajánlattevőktől megkövetelt – általános forgalmi adó nélkül számított – árbevétel tekintetében az ajánlatkérő legfeljebb a beszerzés – a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított – becsült értékének megfelelő mértékű alkalmassági minimumkövetelményt írhat elő. Az árbevételi adatokra vonatkozó minimumkövetelményt az ajánlatkérőnek úgy kell meghatároznia, hogy az a gazdasági szereplő, amely rendelkezik az ajánlatkérő által vizsgált üzleti évben vagy években összesen az adott közbeszerzés – a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított – értékét elérő teljes árbevétellel, nem minősülhet alkalmatlannak.
- (6) Az előírt alkalmassági követelményeknek a közös ajánlattevők vagy közös részvételre jelentkezők együttesen is megfelelhetnek. Azon követelményeknek, amelyek értelemszerűen kizárólag egyenként vonatkoztathatóak a gazdasági szereplőkre, az együttes megfelelés lehetősége értelmében elegendő, ha közülük egy felel meg.
- (7) Az előírt alkalmassági követelményeknek az ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők bármely más szervezet vagy személy kapacitására támaszkodva is megfelelhetnek, a közöttük fennálló kapcsolat jogi jellegétől függetlenül. Ebben az esetben meg kell jelölni az ajánlatban, több szakaszból álló eljárásban a részvételi jelentkezésben ezt a szervezetet és az eljárást megindító felhívás vonatkozó pontjának megjelölésével azon alkalmassági követelményt vagy követelményeket, amelynek igazolása érdekében az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ezen szervezet erőforrására vagy arra is támaszkodik. A (8) bekezdésben foglalt eset kivételével csatolni kell az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben a kapacitáit rendelkezésre bocsátó szervezet olyan szerződéses vagy előszerződésben vállalt kötelezettségvállalását tartalmazó okiratot, amely alátámasztja, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak majd a szerződés teljesítésének időtartama alatt.

- (8) Az a szervezet, amelynek adatait az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező a gazdasági és pénzügyi alkalmasság igazolásához felhasználja, a Ptk. 6:419. §-ában foglaltak szerint kezesként felel az ajánlatkérőt az ajánlattevő teljesítésének elmaradásával vagy hibás teljesítésével összefüggésben ért kár megtérítéséért.
- (9) A külön jogszabályban foglaltak szerint előírt, szakemberek – azok végzettségére, képzettségére – rendelkezésre állására vonatkozó követelmény, valamint a releváns szakmai tapasztalatot igazoló referenciákra vonatkozó követelmény teljesítésének igazolására a gazdasági szereplő csak akkor veheti igénybe más szervezet kapacitásait, ha az adott szervezet valószínűleg azt az építési beruházást, szolgáltatást vagy szállítást amelyhez e kapacitásokra szükség van. Az (1) bekezdés c) pontja szerinti követelmény igazolására akkor vehető igénybe más szervezet kapacitása, ha az adott szervezet valószínűleg azt a feladatot, amelyre vonatkozóan a nyilvántartásban szereplés, szervezeti tagság vagy engedéllyel rendelkezés kötelezettsége fennáll. A (7) bekezdés szerint csatolandó kötelezettségvállalásnak ezt kell alátámasztania.
- (10) Építési beruházásra vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés, valamint árubeszerzésre irányuló szerződéssel kapcsolatos beállítási vagy üzembehelyezési művelet esetén az ajánlatkérő előírhatja, hogy bizonyos alapvető fontosságú feladatokat maga az ajánlattevő vagy – közös ajánlattétel esetén – a közös ajánlattevők egyike végezzen el. Ebben az esetben az e feladatokra vonatkozó, a (9) bekezdés szerinti alkalmassági feltételek igazolásához a (7) bekezdéstől eltérően nem támaszkodhat az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező más szervezet kapacitására, és a teljesítés során e feladatokat nem végezheti alvállalkozó.
- (11) Nem használhatja fel a gazdasági szereplő alkalmassága igazolására azokat az adatokat, amelyek felhasználására jogutódlás eredményeként – a jogelőd (7) bekezdés szerinti bevonása nélkül – maga lenne jogosult, ha a jogelőd gazdasági szereplő tekintetében az eljárásban alkalmazandó valamely kizáró ok fennáll, vagy – ha a jogelőd megszűnt – megszűnése hiányában fennállna. A gazdasági szereplő ebben az esetben is élhet a 64. § szerinti lehetőséggel és felhasználhatja a jogelődnek az alkalmasság igazolására szolgáló adatait, ha a korábban felmerült kizáró okkal összefüggésben igazolja megbízhatóságát.

XII. FEJEZET

AZ AJÁNLAT ÉS A RÉSZVÉTELI JELENTKEZÉS

Az ajánlat és a részvételi jelentkezés összeállítása

- 66. §** (1) Az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania.
- (2) Az ajánlatnak tartalmaznia kell különösen az ajánlattevő kifejezett nyilatkozatát az ajánlati vagy ajánlattételi felhívás feltételeire, a szerződés megkötésére és teljesítésére, valamint a kért ellenszolgáltatásra vonatkozóan.
- (3) A részvételi jelentkezésben a részvételre jelentkező nem tehet ajánlatot.
- (4) Az ajánlatban, több szakaszból álló eljárásban a részvételi jelentkezésben az ajánlattevőnek vagy részvételre jelentkezőnek az egyéb előírt dokumentumok benyújtása mellett nyilatkoznia kell arról, hogy a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvény szerint mikro-, kis- vagy középvállalkozásnak minősül-e.
- (5) Az ajánlatnak és a részvételi jelentkezésnek felolvasólapot kell tartalmaznia, amely feltünteteti ajánlat esetében a 68. § (4) bekezdése, részvételi jelentkezés esetében a 68. § (5) bekezdése szerinti információkat.
- (6) Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az ajánlatban, több szakaszból álló eljárásban a részvételi jelentkezésben meg kell jelölni
 - a) a közbeszerzésnek azt a részét (részeit), amelynek teljesítéséhez az ajánlattevő (részvételre jelentkező) alvállalkozót kíván igénybe venni,
 - b) az ezen részek tekintetében igénybe venni kívánt és az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés benyújtásakor már ismert alvállalkozókat.
- 67. §** (1) A gazdasági szereplő ajánlatában vagy – több szakaszból álló eljárás esetén – részvételi jelentkezésében köteles a kizáró okok fenn nem állása, az alkalmassági követelményeknek való megfelelés, valamint – adott esetben – a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok teljesülése tekintetében az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatát benyújtani.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti dokumentumban a gazdasági szereplő egyrészt nyilatkozik arról, hogy a kizáró okok nem állnak fenn, valamint az előírt alkalmassági követelmények teljesülnek, másrészt megadja az eljárásban

kért információkat, köztük az alkalmassági követelmények teljesítésére vonatkozó adatokat. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban köteles arra vonatkozó iránymutatást adni, hogy az alkalmassági követelményeknek való megfelelésről a gazdasági szereplő az egységes európai közbeszerzési dokumentumban milyen részletességű nyilatkozatot köteles tenni. A nyilatkozat tartalmazza annak megjelölését, hogy a 69. § (4) bekezdése szerint benyújtandó igazolás kiállítására mely szerv jogosult, valamint a 69. § (11) bekezdése szerinti adatbázis alkalmazásához szükséges adatokat és – szükség esetén – hozzájáruló nyilatkozatot.

- (3) Ha az előírt alkalmassági követelményeknek az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező más szervezet kapacitására támaszkodva felel meg, az ajánlatban – vagy több szakaszból álló eljárás esetén a részvételi jelentkezésben – be kell nyújtani a kapacitáit rendelkezésre bocsátó szervezet részéről az (1) bekezdés szerinti nyilatkozatot, az igazolások benyújtásának előírásakor pedig e szervezetnek – kizárólag az alkalmassági követelmények tekintetében – az előírt igazolási módokkal azonos módon kell igazolnia az adott alkalmassági feltételnek történő megfelelést.
- (4) Az ajánlatban – vagy több szakaszból álló eljárás esetén a részvételi jelentkezésben – be kell nyújtani az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy nem vesz igénybe a szerződés teljesítéséhez a 62. §, valamint ha az adott közbeszerzési eljárásban előírásra került, a 63. § szerinti kizáró okok hatálya alá eső alvállalkozót. A nyilatkozatot akkor is be kell nyújtani, ha az ajánlatkérő az eljárásban nem írta elő a már ismert alvállalkozók megnevezését.

Az ajánlatok és a részvételi jelentkezések benyújtása és felbontása

- 68. §**
- (1) Az ajánlatokat vagy részvételi jelentkezéseket tartalmazó iratok felbontását az ajánlattételi, illetve részvételi határidő lejártának időpontjában kell megkezdeni.
 - (2) A nem elektronikusan benyújtott részvételi jelentkezés és ajánlat esetében, az ajánlatot és a részvételi jelentkezést egy példányban, írásban és zártan, az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban megadott címre közvetlenül vagy postai úton kell benyújtani az ajánlattételi, illetve részvételi határidő lejártáig. Az ajánlatkérő előírhatja elektronikus másolati példányok benyújtását.
 - (3) A nem elektronikusan benyújtott részvételi jelentkezések és ajánlatok felbontásánál csak az ajánlatkérő, az ajánlattevők (részvételre jelentkezők), valamint az általuk meghívott személyek, továbbá – a közbeszerzéshez támogatásban részesülő ajánlatkérő esetében – a külön jogszabályban meghatározott szervek képviselői és személyek lehetnek jelen. E személyek a bontáson a felolvasólapba betekinhetnek.
 - (4) Az ajánlatok felbontásakor ismertetni kell az ajánlattevők nevét, címét (székhelyét, lakóhelyét), valamint azokat a főbb, számszerűsíthető adatokat, amelyek az értékelési szempontok alapján értékelésre kerülnek. Az ajánlatok bontásának megkezdése előtt ismertetendő a rendelkezésére álló fedezet összege is.
 - (5) A részvételi jelentkezések felbontásakor ismertetni kell a részvételre jelentkezők nevét, címét (székhelyét, lakóhelyét).
 - (6) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések felbontásáról és a (4)–(5) bekezdés szerinti adatok ismertetéséről az ajánlatkérő jegyzőkönyvet készít, amelyet a bontástól számított öt napon belül megküld az összes ajánlattevőnek, illetve részvételre jelentkezőnek. A határidő után beérkezett ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtásáról szintén jegyzőkönyvet kell felvenni, és azt az összes – beleértve az elkészt – ajánlattevőnek, illetve részvételre jelentkezőnek megküldeni.

XIII. FEJEZET

AZ AJÁNLATOK ÉS A RÉSZVÉTELI JELENTKEZÉSEK BÍRÁLATA

A bírálat folyamata

- 69. §**
- (1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.
 - (2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71–72. § szerinti bírálati cselekményeket

elvégezni. Az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg – több szakaszból álló eljárásban a részvételi szakaszban – ellenőrzi a nyilatkozatban feltüntetett, a (11) bekezdés szerint elérhető adatbázisok adatait is.

- (3) A (2) bekezdésben foglaltak alapján megfelelőnek talált ajánlatokat az ajánlatkérő az értékelési szempontok szerint értékeli.
- (4) Az eljárás eredményéről szóló döntés meghozatalát megelőzően az ajánlatkérő köteles az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt öt munkanapos határidő tűzésével felhívni a kizáró okok, az alkalmassági követelmények, valamint – adott esetben – a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok tekintetében az eljárást megindító felhívásban előírt igazolások benyújtására. A kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetnek csak az alkalmassági követelmények tekintetében kell az igazolásokat benyújtani.
- (5) Ha a (4) bekezdés szerinti ajánlattevő nem vagy az esetleges hiánypótlást, illetve felvilágosítás kérést követően sem megfelelően nyújtja be az igazolásokat (ideértve azt is, ha az igazolás nem támasztja alá az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat tartalmát, vagy azzal ellentétes), az ajánlatkérő ezen ajánlattevő ajánlatának figyelmen kívül hagyásával az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt hívja fel a (4) bekezdés szerint az igazolások benyújtására. Az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntésben csak olyan ajánlattevőt nevezhet meg nyertes ajánlattevőként, aki az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltak szerint előírt igazolási kötelezettségének eleget tett.
- (6) Az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntés meghozatalát megelőzően dönthet úgy, hogy a (4) bekezdésben foglaltak szerint nemcsak a legkedvezőbb, hanem az értékelési sorrendben azt követő meghatározott számú következő legkedvezőbb ajánlattevőt is felhívja az igazolások benyújtására. Az ajánlatkérő az összegezésben csak akkor nevezheti meg a második legkedvezőbb ajánlattevőt, ha az eljárást lezáró döntés meghozatalát megelőzően öt is felhívta az igazolások benyújtására. Az e bekezdés szerinti lehetőséggel az ajánlatkérő akkor élhet, ha az értékelés módszerét figyelembe véve valamelyik ajánlat figyelmen kívül hagyása esetén az ajánlattevők egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik.
- (7) Ha az ajánlatkérőnek a részvételi jelentkezések és az ajánlatok bírálata során alapos kétsége merül fel valamely gazdasági szereplő nyilatkozatának valóságtartalmára vonatkozóan, bármikor öt munkanapos határidő tűzésével kérheti az érintett ajánlattevőt vagy részvétellel jelentkezőt, hogy nyújtsa be a (4) bekezdés szerinti igazolásokat.
- (8) Ha ajánlatkérő él azzal a lehetőséggel, hogy a több szakaszból álló eljárás részvételi szakaszában meghatározza az ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplők keretszámát, és az adott közbeszerzési eljárásban a keretszámot meghaladó részvételi jelentkezést nyújtottak be, az ajánlatkérő köteles már a részvételi jelentkezések bírálata során a (4) bekezdés szerinti igazolásokat bekérni, és a részvételi szakasz eredményét ezek figyelembevételével megállapítani.
- (9) Az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező utólagos igazolási kötelezettsége arra irányul, hogy bizonyítsa az alkalmassági követelmények, a kizáró okok fenn nem állása és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében az egységes európai közbeszerzési dokumentum alapján az ajánlatkérő által figyelembe vett értékek teljesülését. Az alkalmassági követelményeknek való megfelelés, a kizáró okok fenn nem állása és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében figyelembe vett értékek teljesülése esetén az ajánlat vagy részvételi jelentkezés akkor is érvényes, ha a benyújtott igazolások eltérnek a korábbi nyilatkozatban feltüntetett adatoktól. Az igazolások utólagos benyújtásakor igazolt, adott esetben a korábbi nyilatkozat szerinti értékeket meghaladó adatok azonban már nem változtatják meg az ajánlattételre felhívni kívánt részvételre jelentkezők rangsorát.
- (10) A Kormány rendeletben határozza meg, hogy az ajánlatkérő milyen igazolási módokat köteles elfogadni, illetve milyen dokumentumok benyújtását írhatja elő az alkalmasság és a kizáró okok körében.
- (11) Nem kérhető igazolás benyújtása, ha az ajánlatkérő az Európai Unió bármely tagállamában működő, – az adott tagállam által az e-Certis rendszerben igazolásra alkalmas adatbázisként feltüntetett – ingyenes elektronikus adatbázisba belépve közvetlenül hozzájuthat az igazoláshoz vagy egyéb releváns információhoz. Nem magyar nyelvű nyilvántartás esetén az ajánlatkérő kérheti a releváns igazolás vagy információ magyar nyelvű fordításának benyújtását. A magyarországi nyilvántartások közül a hatósági nyilvántartások, valamint a külön jogszabályban nevesített nyilvántartások tekintendők az igazolás benyújtásának kiváltására alkalmas nyilvántartásnak. A magyarországi ilyen nyilvántartások listájának az e-Certis rendszerben való közzétételéről a Közbeszerzési Hatóság gondoskodik.
- (12) Az alkalmassági követelmények tekintetében a gazdasági, valamint szakmai kamara a tagjai tevékenységi körében – a külön jogszabályban részletesen szabályozott – minősített ajánlattevői jegyzéket hozhat létre. A minősített

ajánlattevői jegyzéket a Közbeszerzési Hatóságnál nyilvántartásba kell venni, a Közbeszerzési Hatóság ellenőrzi, hogy a jegyzékbe vétel feltételei az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltaknak megfelelnek.

- (13) Az ajánlatkérő jogosult az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben benyújtott igazolás, nyilatkozat tartalmának ellenőrzése érdekében más állami vagy önkormányzati szervtől, hatóságtól vagy gazdasági szereplőtől információt kérni. A megkeresett szervezet három munkanapon belül köteles az információt megadni.
- (14) Az ajánlatkérő jogosult a kizáró okok fenn nem állása és az alkalmasság megítélése céljából az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben megnevezett személyek természetes személyazonosító adatait, valamint képzettségre és végzettségre, szakmai gyakorlatra, szervezeti, köztestületi tagságra és gazdasági társaságban fennálló tagságra vonatkozó adatait kezelni. A kizáró okok fenn nem állásának ellenőrzése keretében – a külön jogszabályban foglalt igazolási szabályok szerint – a büntetlen előéletre vonatkozó adatról hatósági igazolás is kérhető. A kizáró okok hiányának igazolásához benyújtandó, külön jogszabályban foglalt nyilatkozat gazdasági, valamint szakmai kamara előtt annak tagja által tett nyilatkozat is lehet.

- 70. §** (1) Az ajánlatkérő az ajánlatokat a lehető legrövidebb időn belül köteles elbírálni. Az ajánlatkérő a 69. §-tól eltérően az ajánlatok bírálata és értékelése nélkül meghozhatja az eljárás eredménytelenségéről szóló döntést, ha az adott eljárásban végleges árajánlatok mindegyike meghaladja a – 75. § (4) bekezdésének megfelelően igazolt – rendelkezésre álló anyagi fedezet összegét. Ha az ajánlatkérő nem végzi el az ajánlatok bírálatát, az eredménytelen eljárásra tekintettel az ajánlatkérő nem élhet a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás indításának lehetőségével a 98. § (2) bekezdés a) pontja szerint.
- (2) Ha az ajánlatkérő az elbírálást nem tudja olyan időtartam alatt elvégezni, hogy az ajánlattevőknek az eljárást lezáró döntésről való értesítésére az ajánlati kötöttség fennállása alatt sor kerüljön, felkérheti az ajánlattevőket ajánlataiknak meghatározott időpontig történő további fenntartására, az ajánlati kötöttség kiterjesztése azonban nem haladhatja meg az ajánlati kötöttség lejártának eredeti időpontjától számított hatvan napot. Ha az ajánlattevő az ajánlatkérő által megadott határidőben nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy ajánlatát az ajánlatkérő által megjelölt időpontig fenntartja. Ha valamelyik ajánlattevő az ajánlatát nem tartja fenn, az ajánlati kötöttség lejártának eredeti időpontját követően az eljárás további részében az értékelés során ajánlatát figyelmen kívül kell hagyni.
- (3) Az ajánlatkérő a részvételi jelentkezéseket köteles a lehető legrövidebb időn belül elbírálni. Ha a részvételi felhívásban feltüntetett, az ajánlattételi felhívás megküldésének időpontjáig a bírálatot nem tudja befejezni, minden részvételre jelentkezőnek egyidejűleg értesítést küld az ajánlattételi felhívás megküldésének – annak eredeti időpontjától számított hatvan napnál nem későbbi – új időpontjáról, és a részvételi szakasz eredményéről ezt megelőzően kell a részvételre jelentkezőket értesíteni.

Hiánypótlás, felvilágosításkérés és a számítási hiba javítása

- 71. §** (1) Az ajánlatkérő köteles az összes ajánlattevő és részvételre jelentkező számára azonos feltételekkel biztosítani a hiánypótlás lehetőségét, valamint az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat, igazolás tartalmának tisztázása érdekében az ajánlattevőtől vagy részvételre jelentkezőtől felvilágosítást kérni.
- (2) A hiánypótlásra vagy a felvilágosítás nyújtására vonatkozó felszólítást az ajánlatkérő a többi ajánlattevő vagy részvételre jelentkező egyidejű értesítése mellett közvetlenül köteles az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező részére megküldeni, megjelölve a határidőt, továbbá a hiánypótlási felhívásban a pótlandó hiányokat.
- (3) A hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak. A hiánypótlás során az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben szereplő iratokat – ideértve a 69. § (4)–(5) bekezdése szerint benyújtandó dokumentumokat is – módosítani és kiegészíteni is lehet.
- (4) Ha az ajánlatkérő megállapítja, hogy az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az alkalmasság igazolásához olyan gazdasági szereplő kapacitásaira támaszkodik, vagy olyan alvállalkozót nevezett meg, amely a 62. § (1) bekezdés a)–h), k)–n) és p) pontja szerinti, korábbi eljárásban tanúsított magatartás alapján a j) pontja szerinti vagy – ha az ajánlatkérő előírta – a 63. § szerinti kizáró ok hatálya alatt áll, a kizáró okkal érintett gazdasági szereplő kizárása mellett hiánypótlás keretében felhívja az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt a kizárt helyett szükség esetén más gazdasági szereplő megnevezésére.

- (5) Amíg bármely ajánlattevő vagy részvételre jelentkező számára hiánypótlásra vagy felvilágosítás nyújtására – a (2) bekezdés szerinti felszólításban, illetve értesítésben megjelölt – határidő van folyamatban, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező pótolhat olyan hiányokat, amelyekre nézve az ajánlatkérő nem hívta fel hiánypótlásra.
- (6) Az ajánlatkérő köteles újabb hiánypótlást elrendelni, ha a korábbi hiánypótlási felhívás(ok)ban nem szereplő hiányt észlelt. Nem köteles az ajánlatkérő újabb hiánypótlást elrendelni, ha a hiánypótlással az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az ajánlatban vagy a részvételi jelentkezésben korábban nem szereplő gazdasági szereplőt von be az eljárásba, és e gazdasági szereplőre tekintettel lenne szükséges az újabb hiánypótlás, feltéve, hogy az eljárást megindító felhívásban feltűntette, hogy ilyen esetben nem – vagy csak az általa meghatározott korlátozással – rendel el újabb hiánypótlást. A korábban megjelölt hiány a későbbi hiánypótlás során már nem pótolható.
- (7) Az ajánlatkérő kizárólag az (1)–(2) bekezdésben foglaltak szerint és csak olyan felvilágosítást kérhet, amely az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések elbírálása érdekében szükséges.
- (8) A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása:
 - a) nem járhat a 2. § (1)–(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és
 - b) az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.
- (9) A 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez az ajánlatkérő által bemutatni kért szakemberek személye hiánypótlás keretében csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra. Ha a hiánypótlás során a korábbinál nagyobb tapasztalattal, magasabb képzettséggel rendelkező személy kerül bemutatásra, az ajánlatkérő az értékeléshez akkor is csak az általa pótoltatott szakember adatait veheti figyelembe, a hiánypótlás ilyenkor is csak az érvényessé tételt szolgálja, és nem eredményezi az értékeléskor figyelembe veendő tényezők változását.
- (10) Az ajánlatkérő köteles meggyőződni arról, hogy a hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása az e §-ban foglaltaknak megfelel. A (3) vagy (8)–(9) bekezdés rendelkezéseinek megsértése esetén, vagy ha a hiánypótlást, felvilágosítást megadását nem, vagy nem az előírt határidőben teljesítették, kizárólag az eredeti ajánlati vagy részvételi jelentkezési példányt (példányokat) lehet figyelembe venni az elbírálás során.
- (11) Ha az ajánlatkérő az ajánlatban az értékelésre kiható számítási hibát észlel, annak javítását az ajánlatkérő végzi el úgy, hogy a közbeszerzés tárgya elemeinek tételesen meghatározott értékeit (az alapadatokat) alapul véve számítja ki az összesített ellenértéket vagy más – az ajánlatban megtalálható számításon alapuló – adatot. A számítási hiba javításáról az összes ajánlattevőt egyidejűleg, közvetlenül, írásban, haladéktalanul tájékoztatni kell.

Aránytalanul alacsony ár és egyéb aránytalan vállalások

- 72. §**
- (1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.
 - (2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen
 - a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
 - b) a választott műszaki megoldásra,
 - c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
 - d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,
 - e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy
 - f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.
 - (3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő

rendelkezésre bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

- (4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabékekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.
- (5) Ha az ajánlati ár megalapozottságáról a döntés meghozatalához az szükséges, az ajánlatkérő összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott ajánlati elemeket megalapozó adatokat.
- (6) Az ajánlatkérő az állami támogatás miatt kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot csak abban az esetben nyilváníthatja érvénytelennek, ha ezzel kapcsolatban előzetesen írásban tájékoztatást kért az ajánlattevőtől, és ha az ajánlattevő nem tudta igazolni, hogy a kérdéses állami támogatást jogszerűen szerezte. Az ezen okból érvénytelen ajánlatokról az ajánlatkérő köteles tájékoztatni – a Közbeszerzési Hatóságon keresztül – az Európai Bizottságot.
- (7) Az (1)–(6) bekezdésben foglalt eljárásrendet megfelelően alkalmazni kell arra az esetre is, ha az ajánlatnak valamely egyéb eleme tartalmaz teljesíthetetlennek ítélt kötelezettségvállalást. Ebben az esetben az ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy az adott kötelezettségvállalás teljesíthető.

Az ajánlat és a részvételi jelentkezés érvénytelensége

- 73. §**
- (1) Az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha
 - a) azt az ajánlattételi, illetve részvételi határidő lejártá után nyújtották be;
 - b) az ajánlattevő, részvételre jelentkezőt az eljárásból kizárták;
 - c) ha az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező alvállalkozója, vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet a 62. § (1) bekezdés i) pontja, vagy az adott eljárásban felmerült magatartása alapján j) pontja szerinti kizáró ok miatt kizárásra került;
 - d) az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek, vagy nem igazolta megfelelően a követelményeknek való megfelelést;
 - e) egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit;
 - f) az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező
 - fa) valamely adatot a 44. § (2)–(3) bekezdésébe ütköző módon minősít üzleti titoknak és ezt az ajánlatkérő hiánypótlási felhívását követően sem javítja; vagy
 - fb) a 44. § (1) bekezdése szerinti indokolás a hiánypótlást követően sem megfelelő.
 - (2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].
 - (3) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha a részvételre jelentkező ajánlatot tesz.
 - (4) Az (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen az ajánlat különösen, ha nem felel meg azoknak a környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek, amelyeket a jogszabályok vagy kötelezően alkalmazandó kollektív szerződés, illetve a 4. mellékletben felsorolt környezetvédelmi, szociális és munkajogi rendelkezések írnak elő. A Közbeszerzési Hatóság – a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter által minden évben rendelkezésre bocsátott adatszolgáltatás alapján – tájékoztatást tesz közzé honlapján a Magyarországon egyes ágazatokban alkalmazandó kötelező legkisebb munkabérről.
 - (5) Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban tájékoztatásként közli azoknak a szervezeteknek a nevét, amelyektől az ajánlattevő tájékoztatást kaphat a (4) bekezdés szerinti azon követelményekről, amelyeknek a teljesítés során meg kell felelni. Az ajánlatkérő a (4) bekezdésben foglaltakra tekintettel nem köteles a közbeszerzési eljárásban külön információk feltüntetését előírni az ajánlatban, csak azt ellenőrzi, hogy az ajánlatban feltüntetett információk nem mondanak-e ellent a (4) bekezdés szerinti követelményeknek.
 - (6) Az (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen különösen az ajánlat, ha
 - a) azt az ajánlati kötöttség fennállása ellenére az ajánlattevő visszavonta;
 - b) az ajánlattevő az ajánlati biztosítékot határidőre nem vagy az előírt mértéknél kisebb összegben bocsátotta rendelkezésre;

- c) az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előre meghatározott egy olyan összeget, amelyet meghaladó árat vagy költséget tartalmazó ajánlatot a bírálókat során érvénytelenné fog nyilvánítani, és az ajánlat ezen összeget meghaladja.

- 74. §** (1) Az ajánlatkérőnek ki kell zárnia az eljárásból azt az ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt, alvállalkozót vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetet, aki
- a) a kizáró okok [62. §, és ha az ajánlatkérő előírta 63. §] hatálya alá tartozik;
 - b) részéről a kizáró ok az eljárás során következett be.
- (2) Az ajánlatkérő kizárhatja az eljárásból
- a) azt az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt, aki számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani [2. § (5) bekezdés],
 - b) azt az ajánlattevőt, aki ajánlatában olyan származású árut ajánl, amely számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani [2. § (5) bekezdés].
- (3) Az áru származásának megállapítására a külön jogszabályban, illetve a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendeletben meghatározott származási szabályokat kell alkalmazni.

XIV. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Az eljárás eredménytelensége

- 75. §** (1) Eredménytelen az eljárás, ha
- a) nem nyújtottak be ajánlatot vagy több szakaszból álló eljárás részvételi szakaszában részvételi jelentkezést;
 - b) kizárólag érvénytelen ajánlatot vagy részvételi jelentkezést nyújtottak be;
 - c) az eljárásban benyújtott minden ajánlat tekintetében lejárt az ajánlati kötöttség és egyetlen ajánlattevő sem tartja fenn ajánlatát.
- (2) Az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, ha
- a) a szerződés megkötésére vagy teljesítésére képtelenné vált vagy a szerződéstől való elállásnak vagy a szerződés felmondásának lenne helye [53. § (4)–(6) bekezdés];
 - b) a – (4) bekezdésben foglaltak szerint igazolható – rendelkezésére álló anyagi fedezet összege nem elegendő a szerződés megkötéséhez az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevővel;
 - c) valamelyik ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az eljárás tisztaságát vagy a többi ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező érdekeit súlyosan sértő cselekményt követ el;
 - d) a Közbeszerzési Döntőbizottság megsemmisíti az ajánlatkérő valamely döntését, és az ajánlatkérő új közbeszerzési eljárás lefolytatását határozza el vagy eláll az eljárás lefolytatásának szándékától, az ajánlatkérő azonban nem nyilváníthatja eredménytelenné az eljárást akkor, ha a jogszerűtlen eljárást lezáró döntés megsemmisítését követően jogszerű döntés meghozatalával az eljárás jogszerűsége helyreállítható.
- (3) Ha a (2) bekezdés a) pontjában foglalt eredménytelenségi eset oka a teljesítéshez eredetileg rendelkezésre álló anyagi fedezet egészben vagy részben történő elvonása, az ajánlatkérő köteles tájékoztatást adni a rendelkezésre állt anyagi fedezet összegéről, valamint arról, hogy az mely szervezet döntésével, mikor és milyen okból került elvonásra, átcsoportosításra.
- (4) A (2) bekezdés b) pontjában foglalt esetben az ajánlatkérő az eljárást megindító hirdetmény feladásakor az elektronikus hirdetménykezelő rendszerben (kérelem) rögzített adattal, vagy a közbeszerzési eljárás során dokumentált, legkésőbb a végleges ajánlatok bontása előtt az ajánlattevőkkel vagy részvételre jelentkezőkkel közölt adattal, elektronikus árlejtés esetén az árlejtés megkezdését megelőzően az elektronikus rendszerben rögzített adattal igazolhatja a rendelkezésre álló fedezet összegét.
- (5) Ha az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban lehetővé tette a részekre történő ajánlattételt, az eredménytelenség az eljárásnak csak az eredménytelenségi okkal érintett részére állapítható meg. Ha az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban rögzítette és megindokolta, hogy bármely rész eredménytelensége esetén már nem áll érdekében a szerződések megkötése, az eljárást valamennyi rész tekintetében eredménytelenné nyilváníthatja.

A nyertes ajánlattevő kiválasztása

- 76. §** (1) Az ajánlatkérő köteles az eljárást megindító felhívásban meghatározni azt a szempontot vagy szempontokat, amelyek alapján a számára – az adott esetben szociális, társadalmi és környezetvédelmi szempontból is – gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot kiválasztja (a továbbiakban: értékelési szempontok).
- (2) Értékelési szempontként alkalmazhatóak
- a legalacsonyabb ár,
 - a legalacsonyabb költség, amelyet az ajánlatkérő által meghatározott költséghatékonysági módszer alkalmazásával kell kiszámítani, vagy
 - a legjobb ár-érték arányt megjelenítő olyan – különösen minőségi, környezetvédelmi, szociális – szempontok, amelyek között az ár vagy költség is szerepel.
- (3) A legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok vonatkozhatnak különösen az alábbiakra:
- minőség, műszaki érték, esztétikai és funkcionális tulajdonságok, valamennyi felhasználó számára való hozzáférhetőség, hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazása és egyéb szociális, környezetvédelmi és innovatív tulajdonságok, forgalmazási feltételek, vevőszolgálat és műszaki segítségnyújtás, pótalkatrészek biztosítása, készletbiztonság, a teljesítés időpontja, időszaka;
 - a szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány szervezettsége, képzettsége és tapasztalata, ha a személyzet minősége jelentős hatással lehet a szerződés teljesítésének színvonalára.
- (4) A legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszer alkalmazható úgy is, hogy az abban szereplő ár vagy költség elemet az ajánlatkérő egy rögzített értéken megadja, és az ajánlattevők az egyéb értékelési szempontok tekintetében versenyeznek egymással.
- (5) Az ajánlatkérő köteles a legalacsonyabb költség vagy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok alkalmazására. Az ajánlatkérő csak akkor választhatja a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontját, ha az ajánlatkérő igényeinek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, és a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását az adott esetben további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja. Az ajánlatkérő nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként tervezési, mérnöki és építészeti szolgáltatások, valamint építési beruházások esetében. E törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály vagy támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetében a támogatás feltételrendszere egyes beszerzési tárgyak tekintetében az alkalmazandó értékelési szempontrendszerre és módszerre vonatkozó részletes szabályokat határozhat meg.
- (6) Az értékelési szempontoknak az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:
- a szerződés tárgyához kell kapcsolódniuk;
 - nem biztosíthatnak önkényes döntési lehetőséget az ajánlatkérőnek, hanem mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető tényezőkhöz kell alapulniuk;
 - biztosítaniuk kell a 2. § (1)–(5) bekezdésében foglalt alapelvek betartását;
 - az értékelési szempontok körében nem értékelhető az ajánlattevő szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassága. A (3) bekezdés b) pontjában foglaltak értékelése esetén, ha az eljárásban e körülményekhez alkalmassági feltétel is kapcsolódik, egyértelműen el kell különíteni, hogy mely feltételek képezik a teljesítéshez minimálisan szükséges elvárást (alkalmassági követelmény), és melyek jelentik ezen felül az értékeléskor figyelembe vett tényezőket;
 - nem eredményezhetik ugyanazon ajánlati tartalmi elem többszöri értékelését.
- (7) A (6) bekezdés a) pontjának megfelelően az értékelési szempontok akkor tekintendők a szerződés tárgyához kapcsolódónak, ha azok az adott szerződés alapján megvalósítandó építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz bármely módon és azok életciklusának bármely szakaszában kapcsolódnak, ideértve azokat a tényezőket is, amelyek
- az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállítására, nyújtására vagy a vele való kereskedelem konkrét folyamatához kapcsolódnak; vagy
 - az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás életciklusának valamely másik szakaszában megvalósuló valamely folyamathoz kapcsolódnak;
- még akkor is, ha ezek érdemben nem határozzák meg az építési beruházás, áru vagy szolgáltatás végeredményének tulajdonságait.
- (8) Az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállításának vagy nyújtásának folyamatához kapcsolódóan értékelhető különösen a munkanélküli vagy tartósan munkanélküli rétegek foglalkoztatásának megajánlottsága.

mértéke, valamint az adott szerződés teljesítésének keretében munkanélküliek képzését célzó intézkedések végrehajtása.

- (9) Ha az ajánlatkérő nem egyedüli értékelési szempontként alkalmazza a legalacsonyabb ár szempontját vagy a 78. § szerinti módszerrel meghatározva a legalacsonyabb költség szempontját, köteles meghatározni
 - a) a legalacsonyabb költséget vagy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontokat és az azok súlyát meghatározó – az értékelési szempont tényleges jelentőségével arányban álló – szorzószámokat (a továbbiakban: súlyszám),
 - b) ha az értékelési szempont körében alszempontok is meghatározásra kerülnek, alszempontonként azok – tényleges jelentőségével arányban álló – súlyszámát,
 - c) az ajánlatok értékelési szempontok szerinti tartalmi elemeinek értékelése során adható pontszám alsó és felső határát, amely minden értékelési szempont esetében azonos,
 - d) azt a módszert (módszereket), amellyel megadja a ponthatárok [c) pont] közötti pontszámot.
- (10) A (9) bekezdésben foglaltakat az eljárást megindító felhívásban meg kell adni azzal, hogy a (9) bekezdés d) pontja szerinti módszer (módszerek) részletes ismertetése az egyéb közbeszerzési dokumentumokban is megadható. Kivételes esetben, ha a (9) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti súlyszám meghatározása objektív okból nem lehetséges – és ezt az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban egyértelműen alátámasztja –, az ajánlatkérőnek csökkenő fontossági sorrendben kell feltüntetnie a szempontokat. Ebben az esetben a 77. § (2) bekezdése nem alkalmazandó, az ajánlatkérőnek az értékelés során alkalmazott módszer leírását a közbeszerzési dokumentumokban kell meghatározni.
- (11) Ha az ajánlatkérő egyedül a legalacsonyabb költség értékelési szempontját alkalmazza és annak körében az áru, szolgáltatás vagy építési beruházás költségét életciklusköltség-számítási módszer alkalmazásával határozza meg, a (9)–(10) bekezdéstől eltérően csak a 78. §-ban foglaltakat adja meg a közbeszerzési dokumentumokban.
- (12) A (9) bekezdés d) pontja szerinti módszerekről és az ajánlatok elbírálásáról a Közbeszerzési Hatóság útmutatót készít.
- (13) Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban olyan előírásokat határoz meg, amelyek biztosítják, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevők által benyújtott információkat ellenőrizni tudja annak megállapítása érdekében, hogy az ajánlat mennyiben felel meg az értékelési szempontoknak. Kétség esetén az ajánlatkérőnek meg kell győződnie az ajánlattevő által benyújtott információk helytállóságáról.

- 77. §**
- (1) Az ajánlatkérő az ellenszolgáltatást vagy költséget tartalmazó értékelési szemponton vagy alszemponton kívüli értékelési szempontokkal (alszempontokkal) összefüggő ajánlati elemmel kapcsolatban az eljárást megindító felhívásban jogosult meghatározni az adott ajánlati elem azon legkedvezőbb szintjét, amelyre és az annál még kedvezőbb vállalásokra egyaránt az értékelési ponthatár felső határával azonos számú pontot ad. Az ajánlatkérő bármely szempont tekintetében jogosult meghatározni olyan elvárást, amelynél kedvezőtlenebb az adott ajánlati elem nem lehet.
 - (2) Ha az ajánlatkérő nem egyedüli értékelési szempontként a legalacsonyabb ár szempontját alkalmazza, az ajánlatoknak az értékelési szempontok szerinti tartalmi elemeit az eljárást megindító felhívásban meghatározott ponthatárok között értékeli az általa meghatározott módszerrel, majd az egyes tartalmi elemekre adott értékelési pontszámot megszorozza a súlyszámmal, a szorzatokat pedig ajánlatonként összeadja. Az az ajánlat a legkedvezőbb, amelynek az összpontszáma a legnagyobb. Ha az ajánlatkérő egyedül a legalacsonyabb költség értékelési szempontját alkalmazza és annak körében az áru, szolgáltatás vagy építési beruházás költségét életciklusköltség-számítási módszer alkalmazásával határozza meg, a legkedvezőbb ajánlatot a 78. §-ban foglalt módszer alkalmazásával adja meg.
 - (3) Az ajánlatkérő az ajánlatok értékelését követően elektronikus árlejtést kezdeményezhet, ha azt az eljárást megindító felhívásban előzetesen jelezte.
 - (4) Az eljárás nyertese az az ajánlattevő, aki az értékelési szempontok szerint a legkedvezőbb ajánlatot tette és ajánlata érvényes.
 - (5) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban meghatározhatja azt az objektív módszert vagy a 76. § (6) bekezdés a)–d) pontjának megfelelő kiegészítő szempontot, amelynek alapján a legkedvezőbb ajánlatot kiválasztja, ha több ajánlatnak azonos az (1) bekezdés szerint kiszámított összpontszáma, vagy a legalacsonyabb árat vagy költséget, mint egyedüli értékelési szempontot több ajánlat azonos összegben tartalmazza. Ha az ajánlatkérő nem adott meg ilyen módszert vagy szempontot, az az ajánlat minősül a legkedvezőbbnek, amely a nem egyenlő értékelési pontszámot kapott értékelési szempontok közül a legmagasabb súlyszámú értékelési szempontra nagyobb értékelési pontszámot kapott, a legalacsonyabb ár értékelési szempontja esetében pedig közjegyző jelenlétében

tartott sorsolás alapján választ az ajánlatkérő a legalacsonyabb összegű ajánlatok között. Az ajánlatkérő akkor is jogosult közjegyző jelenlétében sorsolást tartani, ha a legkedvezőbb ajánlat az e bekezdés szerinti módszerrel nem határozható meg.

- 78. §**
- (1) Ha az ajánlatkérő az áru, szolgáltatás vagy építési beruházás értékeléskor figyelembe vett költségét életciklusköltség-számítási módszer alkalmazásával határozza meg, ezt a tényt az eljárást megindító felhívásban fel kell tüntetnie, valamint a közbeszerzési dokumentumokban fel kell tüntetnie, hogy az ajánlattevőknek milyen adatokat kell megadniuk, és az ajánlatkérő milyen módszert fog alkalmazni az életciklusköltségeknek az említett adatok alapján történő meghatározásához.
 - (2) Az életciklusköltségek meghatározásakor egy áru, szolgáltatás vagy építési beruházás életciklusa során felmerült alábbi költségek egészét vagy egy részét kell az ajánlatkérő által jelentőségüknek megfelelően meghatározott mértékben figyelembe venni:
 - a) az ajánlatkérő vagy más felhasználók által viselt költségek, különösen
 - aa) a megszerzéshez kapcsolódó költségek,
 - ab) a használat költségei, különösen az energia és más erőforrások felhasználása,
 - ac) a fenntartási költségek,
 - ad) az életciklus végéhez kapcsolódó költségek (különösen az elszállítási és újrahasznosítási költségek),
 - b) az adott áruhoz, szolgáltatáshoz vagy építési beruházáshoz annak életciklusa során kapcsolódó környezeti externáliáknak betudható költségek, ha ezek pénzben kifejezett értéke meghatározható és ellenőrizhető; az ilyen költségek magukban foglalhatják az üvegházhatású gázok és más szennyező anyagok kibocsátásának költségeit, valamint a klímaváltozás hatásainak csökkentésével kapcsolatos egyéb kiadásokat.
 - (3) A környezeti externáliáknak betudható költségek meghatározására alkalmazott módszernek a következő feltételek mindegyikét teljesítenie kell:
 - a) objektívan ellenőrizhető, a 2. § (1)–(3) és (5) bekezdése szerinti alapelvek érvényesülését biztosító kritériumokon alapul, amelyek nem hoznak indokolatlanul kedvező vagy kedvezőtlen helyzetbe egyes gazdasági szereplőket;
 - b) a módszer előre meghatározott, minden érdekelt számára hozzáférhető, és nem csak kifejezetten egy adott közbeszerzési eljáráshoz alkalmazható;
 - c) a szükséges adatokat a tevékenységüket az általában elvárható gondossággal végző gazdasági szereplők ésszerű erőfeszítéssel rendelkezésre tudják bocsátani.
 - (4) A Közbeszerzési Hatóság az életciklusköltség-számítási módszertanokról útmutatót ad ki, amelyben ismerteti azt is, ha uniós jogszabály alapján kötelezően alkalmazandó közös módszertan áll rendelkezésre. E törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály meghatározhat egyes beszerzési tárgyak tekintetében kötelezően alkalmazandó életciklusköltség-számítási módszertanokat.

Tájékoztatás az ajánlatkérő döntéseiről

- 79. §**
- (1) Az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt írásban tájékoztatni az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamely gazdasági szereplő kizárásáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül.
 - (2) Az ajánlatkérő az ajánlatok és a részvételi jelentkezések elbírálásának befejezésekor külön jogszabályban meghatározott minta szerint írásbeli összegezést köteles készíteni az ajánlatokról, illetve a részvételi jelentkezésekről. Az ajánlatkérő az ajánlatok és a részvételi jelentkezések elbírálásának befejezésekor az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást az írásbeli összegezésnek minden ajánlattevő, a részvételi szakasz lezárása esetén részvételre jelentkező részére egyidejűleg, telefaxon vagy elektronikus úton történő megküldésével teljesíti.
 - (3) Az összegezést az Európai Bizottság, a Közbeszerzési Hatóság, a közbeszerzési eljárás ellenőrzésére feljogosított más szervezet vagy a Gazdasági Versenyhivatal kérésére meg kell küldeni. Az Európai Bizottság részére a közbeszerzésekért felelős miniszteren keresztül kell az összegezést megküldeni.
 - (4) Az ajánlatkérő az írásbeli összegezést az ajánlattevők részére történő megküldésétől számított huszadik napig, a részvételi szakaszcól készült összegezés esetén az ajánlattételi határidő lejártáig egy alkalommal jogosult módosítani, szükség esetén az érvénytelenségről szóló tájékoztatást visszavonni, továbbá a már megkötött szerződéstől elállni, illetve ha az eredeti állapot nem állítható helyre, a szerződést azonnali hatállyal felmondani,

ha az eredmény megküldését követően észleli, hogy az eredmény (eredménytelenség) jogszabálysértő volt és a módosítás a jogszabálysértést orvosolja. Ha a módosítás során az ajánlatkérő a részvételi jelentkezés érvénytelenségéről szóló tájékoztatást visszavonja, új ajánlattételi határidő kitűzésével jogosult a részvételre jelentkezőnek ajánlattételi felhívást küldeni. Az ajánlatkérő a módosított írásbeli összegezést köteles faxon vagy elektronikus úton haladéktalanul, egyidejűleg az összes ajánlattevőnek megküldeni.

- (5) Az ajánlatokról vagy részvételi jelentkezésekről készült írásbeli összegezésben észlelt bármely elírást (névcserét, hibás névírást, szám- vagy számítási hibát vagy más hasonló elírást) az ajánlatkérő kérelemre vagy kérelem hiányában is kijavíthatja. A kijavított írásbeli összegezést az ajánlatkérő legkésőbb az eljárás vagy a részvételi szakasz eredményének megküldését követő tíz napon belül köteles egyidejűleg megküldeni az összes ajánlattevőnek, illetve részvételre jelentkezőnek.

Az előzetes vitarendezés

80. § (1) Előzetes vitarendezés kezdeményezésére jogosult

- a) a jogsértő eseményről való tudomásszerzést követő három munkanapon belül az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező, ha álláspontja szerint egészben vagy részben jogsértő az írásbeli összegezés, illetve az ajánlatkérő bármely eljárási cselekménye vagy a közbeszerzési eljárásban keletkezett bármely – a b) pont szerintieken kívüli – dokumentum;
- b) bármely érdekelt gazdasági szereplő vagy a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdek-képviselői szervezet (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: kérelmező)
 - ba) az ajánlattételi, vagy részvételi határidő lejártá előtti tizedik napig, gyorsított vagy hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban e határidők lejártáig,
 - bb) a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárást meghirdető előzetes tájékoztatóban a részvételi szándék jelzésére meghatározott határidőig,

ha álláspontja szerint egészben vagy részben jogsértő az eljárást megindító vagy meghirdető felhívás, a felhívással együtt elérhető közbeszerzési dokumentumok vagy azok módosítása.

- (2) A kérelmezőnek az ajánlatkérőhöz benyújtott kérelmében (a továbbiakban: előzetes vitarendezési kérelem) meg kell jelölnie az írásbeli összegezés vagy egyéb dokumentum, vagy eljárási cselekmény jogsértőnek tartott elemét, továbbá a kérelmező javaslatát, észrevételét, valamint az álláspontját alátámasztó adatokat, tényeket, továbbá az azt alátámasztó dokumentumokra – ha vannak ilyenek – hivatkozni kell.
- (3) Az előzetes vitarendezési kérelmet faxon vagy elektronikus úton kell megküldeni az ajánlatkérő részére, aki a kérelemmel kapcsolatos álláspontjáról a vitarendezést kérelmezőt a kérelem megérkezésétől számított három munkanapon belül a benyújtási móddal megegyező módon tájékoztatja, továbbá az előzetes vitarendezési kérelem benyújtásáról, valamint az arra adott válaszáról az eljárás valamennyi – általa ismert – ajánlattevőjét vagy részvételre jelentkezőjét is tájékoztatja.
- (4) Az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelem megérkezésétől számított három munkanapon belül akkor is jogosult egy alkalommal az ajánlattevőket vagy a részvételre jelentkezőket három munkanapos határidővel hiánypótlás [71. §], felvilágosítás [71. §] vagy indokolás [72. §] benyújtására felhívni, ha az eljárás szabályai szerint erre már nem lenne lehetőség, ha az eljárásban történt törvénysértés ezen eljárási cselekmények útján orvosolható. Ebben az esetben az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelem benyújtásáról a hiánypótlási felhívás, a felvilágosítás vagy indokolás kérésének megküldésével egyidejűleg, míg a kérelemre adott válaszáról a kérelem megérkezésétől számított hét munkanapon belül – faxon vagy elektronikus úton – tájékoztatja a kérelmezőt és az ajánlattevőket vagy a részvételre jelentkezőket.
- (5) Ha valamely ajánlattevő az (1) bekezdés szerinti határidőben és a (2) bekezdésnek megfelelően előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be az ajánlatok bontását követően történt eljárási cselekménnyel, keletkezett dokumentummal kapcsolatban, az ajánlatkérő a kérelem benyújtásától a válaszána megküldése napját követő tíznapos időtartam lejártáig akkor sem kötheti meg a szerződést – ha részajánlat tétele lehetséges volt, a beszerzés érintett részére vonatkozó szerződést –, ha eddig az időpontig a szerződéskötési moratórium egyébként lejárna.

XV. FEJEZET**EGYES ELJÁRÁSFAJTÁK SAJÁTOS SZABÁLYAI****Nyílt eljárás**

- 81. §** (1) A nyílt eljárás olyan, egy szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelyben minden érdekelt gazdasági szereplő ajánlatot tehet.
- (2) A nyílt eljárás ajánlati felhívással indul.
- (3) Az ajánlattevő ajánlatával együtt benyújtja a kizáró okok és az alkalmasság igazolására az egységes európai közbeszerzési dokumentumot.
- (4) Nyílt eljárásban az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban rendelkezhet úgy, hogy a bíráltnak az aránytalanul alacsony ár vagy költség vizsgálatára vonatkozó részét az ajánlatok értékelését követően végzi el. Ebben az esetben csak a legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő – és ha az összegezésben meg kívánja nevezni, a második legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő – tekintetében vizsgálja az ár vagy költség aránytalanul alacsony voltát, és alkalmazza szükség esetén a 72. § szerinti eljárást. Ha az ajánlattevő ajánlata aránytalanul alacsony ár vagy költség miatt érvénytelennek bizonyul, az értékelési sorrendben a következő ajánlattevő a helyébe lép és a szükséges bírálati cselekményeket ennek megfelelően kell elvégezni.
- (5) Az ajánlatkérő nyílt eljárásban az eljárást megindító felhívásban rendelkezhet úgy is, hogy az ajánlatok bírálatát – az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat alapján – az ajánlatok értékelését követően végzi el. Ebben az esetben csak az értékelési sorrendben legkedvezőbb vagy a legkedvezőbb és az azt követő egy vagy több legkedvezőbb ajánlattevő tekintetében végzi el a bírálatot. A 69. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a bírálat során ilyenkor is biztosítani kell, hogy az összegezésben megnevezett nyertes – és ha az összegezésben meg kívánja nevezni, a második legkedvezőbb ajánlatot tett – ajánlattevő ajánlatának érvényességét az eljárást lezáró döntést megelőzően az ajánlatkérő az ajánlattevő nyilatkozatát alátámasztó igazolások vizsgálatára is kiterjedően teljeskörűen elbírálja.
- (6) A (4)–(5) bekezdés szerinti lehetőséggel az ajánlatkérő csak akkor élhet, ha az értékelés alkalmazott szempontjait és módszerét figyelembe véve valamely ajánlat érvénytelensége esetén a többi ajánlat egymáshoz viszonyított sorrendje egyébként nem változna.
- (7) Az ajánlati felhívásban az ajánlatkérő nem határozhatja meg az ajánlattételi határidőt az ajánlati felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napjától számított harmincöt napnál rövidebb időtartamban. Az ajánlattételi határidőt az ajánlati felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napjától számított legalább harminc napban lehet meghatározni, ha a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok elektronikus úton is benyújthatók.
- (8) Ha az ajánlatkérő az ajánlati felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napját legalább harmincöt nappal megelőzően, de legfeljebb tizenkét hónapon belül előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetményt adott fel, és az tartalmazta a külön jogszabályban foglaltak szerint a tájékoztatót tartalmazó hirdetmény szerinti adatokat, a (7) bekezdésben előírt határidőnél rövidebbet is meg lehet határozni, az ajánlattételi határidő azonban nem lehet rövidebb az ajánlati felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napjától számított tizenöt napnál.
- (9) Ha az ajánlatkérő egyes közbeszerzési dokumentumok esetében a 39. § (2) bekezdése szerint nem biztosítja a teljes körű, közvetlen, elektronikus hozzáférést, az ajánlattételi határidőt legalább a (7) és (8) bekezdésekben foglaltaknál öt nappal hosszabb időtartamban kell meghatározni.
- (10) Kivételesen indokolt és sürgős esetben, ha a (7) bekezdésben foglalt határidők nem lennének betarthatók, az ajánlatkérő a (7) bekezdésben foglaltaknál rövidebb ajánlattételi határidőt is meghatározhat, amely azonban nem lehet rövidebb az ajánlati felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napjától számított tizenöt napnál (gyorsított nyílt eljárás). A gyorsított eljárás alkalmazásának indokát az eljárást megindító hirdetményben meg kell adni.
- (11) A nyílt eljárásban nem lehet tárgyalni. A nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van. Az ajánlati kötöttség időtartamát az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban nem határozhatja meg annak kezdetétől számított harminc – építési beruházás esetén, valamint ha a közbeszerzési eljárást külön jogszabályban előírt folyamatba épített ellenőrzés mellett folytatják le hatvan – napnál hosszabb időtartamban.

Meghívásos eljárás

- 82. §** (1) A meghívásos eljárás olyan, két szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelynek első, részvételi szakaszában az ajánlatkérő a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítésére való alkalmasságáról vagy alkalmatlanságáról

dönt a 69. §-ban foglaltakkal összhangban. A részvételi szakaszban a részvételre jelentkező nem tehet ajánlatot. Az eljárás második, ajánlattételi szakaszában csak az ajánlatkérő által alkalmasnak minősített és ajánlattételre felhívott részvételre jelentkezők tehetnek ajánlatot.

- (2) A meghívásos eljárás részvételi felhívással indul, az eljárás részvételi szakaszában – a (3) bekezdés szerinti eset kivételével – bármely érdekelt gazdasági szereplő nyújthat be részvételi jelentkezést.
- (3) A nem központi ajánlatkérő esetében a meghívásos eljárást előzetes tájékoztató útján is meg lehet hirdetni. Ebben az esetben az ajánlatkérő a részvételi felhívást nem teszi hirdetményben közzé, hanem azt egyidejűleg és közvetlenül küldi meg azon gazdasági szereplőknek, amelyek az előzetes tájékoztatóban előírt határidőben szándéknyilatkozatukat az ajánlatkérőnél benyújtották és felhívja őket, hogy a részvételi jelentkezés benyújtásával részvételi szándékukat erősítsék meg (a továbbiakban: közvetlen részvételi felhívást). A közvetlen részvételi felhívást legkésőbb az előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetmény közzététele napjától számított tizenkét hónapon belül meg kell küldeni.
- (4) Az ajánlatkérő a részvételi felhívásban – a (3) bekezdésben foglalt esetben az előzetes tájékoztatóban vagy a közvetlen részvételi felhívásban – keretszámot határozhat meg arra vonatkozóan, hogy a részvételre jelentkezők közül az eljárás második szakaszában legfeljebb e keretszám felső határáig terjedő számú alkalmas, egyben érvényes jelentkezést benyújtó részvételre jelentkezőnek küld majd ajánlattételi felhívást. A keretszámnak legalább öt ajánlattevőt kell magában foglalnia, és biztosítania kell a valódi versenyt.
- (5) Ha az ajánlatkérő keretszámot határoz meg, a részvételi felhívásban – a (3) bekezdésben foglalt esetben az előzetes tájékoztatóban vagy a közvetlen részvételi felhívásban – meg kell adnia az alkalmas jelentkezők közötti rangsorolás módját is arra az esetre, ha a keretszám felső határát meghaladja az alkalmas jelentkezők száma. Az ajánlatkérő köteles megadni azokat az objektív és e törvény alapelveivel összhangban álló szempontokat, amelyek alapján a rangsorolást elvégzi. Az ajánlatkérő megadhatja, hogy ezen objektív szempontoknak való megfelelés tekintetében – az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozatának alátámasztására – a gazdasági szereplőktől milyen igazolás – a 69. §-ban foglaltak szerinti – benyújtását kéri.

- 83. §**
- (1) A meghívásos eljárásban a részvételi határidőt az ajánlatkérő nem határozhatja meg a részvételi felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának vagy a közvetlen részvételi felhívás megküldésének napjától számított harminc napnál rövidebb időtartamban.
 - (2) Kivételesen indokolt és sürgős esetben, ha az (1) bekezdés szerinti határidők nem lennének betarthatóak, az ajánlatkérő az (1) bekezdésben foglaltnál rövidebb részvételi határidőt is meghatározhat, amely azonban nem lehet rövidebb a részvételi felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának vagy a közvetlen részvételi felhívás megküldésének napjától számított tizenöt napnál (gyorsított meghívásos eljárás). A gyorsított eljárás alkalmazásának indokát az eljárást megindító hirdetményben meg kell adni.
 - (3) Ha a részvételi szakasz eredményes, az eredménynek a részvételre jelentkezőkkel történt közlésétől számított öt munkanapon belül az ajánlatkérő köteles az alkalmasnak minősített jelentkezőknek – ha az ajánlatkérő meghatározta az ajánlattevők keretszámát, a kiválasztott jelentkezőknek – az ajánlattételi felhívást egyidejűleg megküldeni.
 - (4) Ha az alkalmasnak minősített jelentkezők száma nem éri el a keretszám alsó határát, az ajánlatkérő az alkalmasnak minősített jelentkezők ajánlattételre felhívásával folytatja az eljárást. Az ajánlattételre felhívott jelentkezők közösen nem tehetnek ajánlatot.

- 84. §**
- (1) Az ajánlattételi felhívásnak legalább a következőket kell tartalmaznia:
 - a) az ajánlatkérő nevét és címét, telefon- és telefonszámát, e-mail címét;
 - b) hivatkozást a közzétett részvételi felhívásra vagy előzetes tájékoztatóra és közzétételének napját, a közvetlen részvételi felhívás megküldésének napját;
 - c) a közbeszerzési dokumentumok elektronikus elérhetőségének helyét; a 39. § (2) bekezdés szerinti esetekben, ha más módon még nem bocsátották rendelkezésre, a felhíváshoz csatolni kell az érintett dokumentumokat;
 - d) a részvételi vagy közvetlen részvételi felhívásban előírtakkal összhangban az ajánlattételi szakaszban az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat alátámasztására a 69. § szerint benyújtandó igazolások meghatározását, valamint – ha szükséges – az ajánlatához csatolandó azon nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő, illetve alvállalkozója és az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az ajánlattételi szakaszban sem tartozik a kizáró okok hatálya alá;
 - e) az ajánlattételi határidőt;

- f) az ajánlat benyújtásának címét és a benyújtás módját;
 - g) annak feltüntetését, hogy a magyar nyelven kívül más nyelven is benyújtható-e az ajánlat;
 - h) az ajánlatok felbontásának idejét és – ha nem elektronikusan történik – helyét, valamint az ajánlatok felbontásán jelenlétre jogosultakat;
 - i) az ajánlati kötöttség időtartamát;
 - j) az ajánlattételi felhívás megküldésének napját.
- (2) A meghívásos eljárásban nem lehet tárgyalni. A meghívásos eljárásban az ajánlatkérő a részvételi felhívásban meghatározott feltételekhez a részvételi határidő lejártától, valamint az ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő pedig az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától van kötve. Az ajánlati kötöttség időtartamát az ajánlatkérő az ajánlattételi felhívásban nem határozhatja meg annak kezdetétől számított harminc – építési beruházás esetében, valamint ha a közbeszerzési eljárást külön jogszabályban előírt folyamatba épített ellenőrzés mellett folytatják le hatvan – napnál későbbi időtartamban.
- (3) Az ajánlattevőnek az ajánlathoz nem kell csatolni azt az igazolást, nyilatkozatot, amelyet a részvételi jelentkezéshez már csatolt, kivéve, ha a korábban benyújtott igazolás vagy nyilatkozat már nem alkalmas az előírtak bizonyítására.
- (4) A meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszában az ajánlattételi határidőt az ajánlatkérő nem határozhatja meg az ajánlattételi felhívás megküldésének napjától számított harminc napnál rövidebb időtartamban. Az ajánlattételi határidőt az ajánlattételi felhívás megküldésének napjától számított legalább huszonöt napban lehet meghatározni, ha a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok elektronikus úton is benyújthatóak.
- (5) Részvételi felhívással meghirdetett eljárás esetében, ha az ajánlatkérő a részvételi felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napját legalább harmincöt nappal megelőzően, de legfeljebb tizenkét hónapon belül előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetményt adott fel, és az tartalmazta a külön jogszabályban foglaltak szerint a tájékoztatót tartalmazó hirdetmény szerinti adatokat, a (4) bekezdésben előírt határidőnél rövidebbet is meg lehet határozni. Ebben az esetben az ajánlattételi határidő nem lehet rövidebb az ajánlattételi felhívás megküldésének napjától számított tíz napnál.
- (6) A nem központi ajánlatkérő által indított eljárásban az ajánlattételi határidőt az ajánlatkérő és az ajánlattételre felhívni kívánt részvételre jelentkezők megállapodásban rögzíthetik, feltéve, hogy valamennyi jelentkezőnek azonos időtartam áll rendelkezésére ajánlata összeállítására és benyújtására. Ha az ajánlatkérő és az alkalmasnak minősített jelentkezők nem tudnak megállapodni az ajánlattételi határidőben, az ajánlattételi határidőt az ajánlatkérő állapítja meg, azzal, hogy az általa megállapított határidő nem lehet rövidebb az ajánlattételi felhívás megküldésének napjától számított tíz napnál.
- (7) Ha az ajánlatkérő egyes közbeszerzési dokumentumok esetében a 39. § (2) bekezdése szerint nem biztosítja a teljes körű, közvetlen, elektronikus hozzáférést, az ajánlattételi határidőt a (4)–(6) bekezdésekben foglaltaknál legalább öt nappal hosszabb időtartamban kell meghatározni.
- (8) A gyorsított eljárásban az ajánlatkérő – ha a (4) bekezdésben foglalt határidők nem lennének betarthatóak – az ajánlattételi határidőt nem határozhatja meg az ajánlattételi felhívás megküldésének napjától számított tíz napnál rövidebb időtartamban.

Tárgyalásos eljárás

- 85. §** (1) A tárgyalásos eljárás olyan, két szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelynek első, részvételi szakaszában az ajánlatkérő a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítésére való alkalmasságáról vagy alkalmatlanságáról dönt a 69. §-sal összhangban. A részvételi szakaszban a részvételre jelentkező nem tehet ajánlatot. Az eljárás második, ajánlattételi szakaszában az ajánlatkérő az alkalmasnak minősített és ajánlattételre felhívott részvételre jelentkezőkkel tárgyal a szerződés feltételeiről.
- (2) Az ajánlatkérő tárgyalásos eljárást alkalmazhat, ha
- a) az ajánlatkérő igényeit nem lehet kielégíteni a piacon azonnal rendelkezésre álló kész megoldások kiigazítása, egyéni igényekhez alakítása nélkül;
 - b) a közbeszerzés tárgya tervezést vagy innovatív megoldásokat tartalmaz;
 - c) a szerződés jellegével, összetettségével vagy jogi és pénzügyi kialakításával kapcsolatos sajátos körülmények vagy az ezekhez kötődő kockázatok miatt előzetes tárgyalások nélkül nem választható ki a legkedvezőbb ajánlat;
 - d) az ajánlatkérő a műszaki leírást nem tudja kellő pontossággal elkészíteni a külön jogszabályban meghatározottak szerinti szabványok, európai műszaki értékelés, közös műszaki előírások vagy műszaki referenciák valamelyikére való hivatkozással; vagy

- e) megelőzőleg a nyílt vagy meghívásos eljárás azért lett eredménytelen, mert kizárólag érvénytelen ajánlatokat nyújtottak be, vagy az eljárás a 75. § (2) bekezdés b) pontja alapján úgy lett eredménytelen, hogy az eljárásban benyújtott minden ajánlat meghaladta az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet összegét.

- 86. §** (1) A tárgyalásos eljárás részvételi felhívással indul, a részvételi felhívásban fel kell tüntetni a tárgyalásos eljárás alkalmazásának jogcímét. Az eljárás részvételi szakaszában – a (2) bekezdésben foglalt eset kivételével – bármely érdekelt gazdasági szereplő nyújthat be részvételi jelentkezést.
- (2) A nem központi ajánlatkérő esetében a tárgyalásos eljárást előzetes tájékoztató útján is meg lehet hirdetni, a 82. § (3) bekezdésében foglalt szabályok alkalmazásával.
- (3) Az ajánlatkérő a tárgyalásos eljárásban is meghatározhatja az ajánlattevők keretszámát a 82. § (4)–(5) bekezdésében foglalt szabályok alkalmazásával, azzal az eltéréssel, hogy a keretszám felső határa legalább három lehet.
- (4) A tárgyalásos eljárásra a 83. §-t is alkalmazni kell.

- 87. §** (1) Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban meghatározhatja, hogy a műszaki leírás és a szerződéses feltételek mely elemei jelentik azokat a minimumkövetelményeket, amelyekről nem fog tárgyalni. A közbeszerzés tárgyának leírását és a szerződéses feltételeket olyan pontossággal kell megadni, hogy a gazdasági szereplők megállapíthassák a beszerzés tárgyát és jellegét, eldönthessék, hogy kívánnak-e részvételi jelentkezést benyújtani, valamint az eljárás ajánlattételi szakaszában egyenlő eséllyel megfelelő első ajánlatot tudjanak tenni.
- (2) Az ajánlattételi felhívás tartalmára a 84. § (1) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell, azzal, hogy az ajánlattételi határidő alatt az első ajánlat benyújtásának határidejét kell érteni. Az ajánlattételi felhívásnak tartalmaznia kell továbbá a tárgyalás lefolytatásának menetét és az ajánlatkérő által előírt alapvető szabályait, valamint az első tárgyalás időpontját.
- (3) Az első ajánlat benyújtására vonatkozó ajánlattételi határidő meghatározására a 84. § (4)–(8) bekezdését kell alkalmazni.
- (4) A tárgyalásos eljárásban az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához a tárgyalások befejezésének időpontjától van kötve. Az ajánlati kötöttség időtartamát az ajánlatkérő az ajánlattételi felhívásban nem határozhatja meg annak kezdetétől (a tárgyalások befejezése) számított harminc – építési beruházás esetén, valamint ha a közbeszerzési eljárást külön jogszabályban előírt folyamatba épített ellenőrzés mellett folytatják le hatvan – napnál későbbi időtartamban.
- (5) Az ajánlatra a 84. § (3) bekezdését is alkalmazni kell.
- (6) Az ajánlatkérő, ha az eljárást megindító vagy meghirdető felhívásban jelezte, hogy fenntartja ennek a lehetőségét, az első ajánlatok beérkezését követően dönthet úgy, hogy nem tart tárgyalást, hanem a benyújtott ajánlatok bírálatával és értékelésével befejezi az eljárást. Ebben az esetben döntéséről haladéktalanul – faxon vagy elektronikus úton – értesíti az ajánlattevőket, az ajánlattevő ajánlati kötöttsége az értesítés ajánlatkérő általi megküldésével áll be, az ajánlatkérő által – a (4) bekezdésben foglalt maximális időtartamok alkalmazásával – meghatározott időre.

- 88. §** (1) A tárgyalásos eljárásban az ajánlatkérő és egy vagy több ajánlattevő közötti tárgyalások arra irányulnak, hogy az ajánlatkérő a legkedvezőbb feltételekkel köthessen szerződést.
- (2) Az ajánlatkérőnek a tárgyalások során is biztosítania kell az egyenlő bánásmódot az ajánlattevők számára, így különösen az ajánlatkérő által adott bármilyen tájékoztatást az összes ajánlattevőnek meg kell adni.
- (3) Ha az ajánlatkérő az ajánlattevőkkel egyenként tárgyal, az ajánlattevő hozzájárulása nélkül a tárgyaláson az ajánlatáról közölt semmilyen információ nem osztható meg a többi ajánlattevővel.
- (4) Az ajánlatkérőnek minden egyes tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készítenie, és azt a tárgyalás következő fordulójának megkezdéséig – egyetlen vagy utolsó forduló esetén a tárgyalás befejezését követő két munkanapon belül – minden, az adott tárgyaláson részt vett ajánlattevőnek alá kell írnia, és részükre egy példányt át kell adni vagy két munkanapon belül meg kell küldeni.
- (5) Az ajánlatkérő rendelkezhet úgy, hogy az eljárás ajánlattételi szakaszában a tárgyalásokat több fordulóban bonyolítja le és a megadott fordulót követően csak azokkal az ajánlattevőkkel folytatja a tárgyalást, akik az értékelési szempontok szerint a legkedvezőbb ajánlatot tették. Ilyen esetben az ajánlatkérő már az eljárást megindító felhívásban feltünteti, hogy élni kíván az ajánlattevők létszámának csökkentésével a tárgyalás során. Az ajánlatkérőnek ilyen esetben is biztosítania kell a valódi versenyt a végleges ajánlatok megtétele során, a tárgyalási fordulók során a végleges ajánlattételre felhívott ajánlattevők száma nem csökkenthető egyre.

- (6) A tárgyalás során a közbeszerzés tárgya és feltételei nem változhatnak olyan módon, hogy
- a) az eljárást meghirdető vagy megindító felhívásban, az ajánlattételi felhívásban és az egyéb közbeszerzési dokumentumokban közölt feltételek olyan jelentős mértékben módosuljanak vagy egészüljenek ki, amely torzítja a versenyt vagy sérti a gazdasági szereplők esélyegyenlőségét, különösen ha az új feltételek ismerete alapvetően befolyásolhatta volna az érdekelt gazdasági szereplők arra vonatkozó döntését, hogy a közbeszerzési eljárásban tudnak-e részvételre jelentkezni, vagy a változás következtében valamelyik ajánlattevő nem lenne képes a tárgyalások befejezésével végleges ajánlatot tenni,
 - b) az értékelés szempontjai vagy módszere változzon,
 - c) az ajánlatkérő által meghatározott, a 87. § (1) bekezdés szerinti minimumkövetelmények változzanak.
- (7) Az (5) bekezdés szerinti esetben az ajánlatkérőnek az ajánlattételi felhívásban előre meg kell határoznia az ilyen többfordulós tárgyalás menetét, az első, illetve a megadott fordulót követő tárgyalásra kiválasztott ajánlattevői létszám felső határát. Az így kiválasztott ajánlattevőkkel folytatott további tárgyalás során az ajánlattevők a korábbi fordulóhoz képest az ajánlatkérő számára csak kedvezőbb ajánlatot tehetnek.
- (8) Az ajánlatkérő minden, a tárgyalásokon részt vevő ajánlattevőt – a végleges ajánlatok vagy a tárgyalások során az ajánlattevőktől kért módosított ajánlatok benyújtását megelőzően – az ajánlatuk módosításához megfelelő időben értesít a műszaki leírás vagy más közbeszerzési dokumentum bármely módosításáról.
- (9) Az ajánlatkérőnek – ha az ajánlattételi felhívás erre vonatkozóan nem adott pontos információt – előzetesen egyértelműen az ajánlattevők tudomására kell hoznia, hogy mikor fogja a tárgyalásokat lezárni. A tárgyalások lezárásaként az ajánlatkérő az ajánlattevőket felhívja egy végleges ajánlat írásban történő beadására. Az ajánlatkérőnek a végleges ajánlatok beadásának határidejét is meg kell adnia.

89. §

A tárgyalásos eljárásban – a 87. § (6) bekezdése szerinti eset kivételével – az ajánlatok bírálatát az ajánlatkérő több szakaszban végzi:

- a) Az ajánlattételi felhívásban meghatározott ajánlattételi határidőre benyújtott, ajánlati kötöttséget nem eredményező első ajánlat vonatkozásában az ajánlatkérő megvizsgálja, hogy az megfelel-e a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételeknek. Az ajánlatot a tárgyalások megkezdését megelőzően akkor kell érvénytelenné nyilvánítani, ha az ajánlat olyan okból érvénytelen, amellyel kapcsolatban a tárgyalások során vagy hiánypótlás keretében nincs lehetőség az ajánlat megfelelővé tételére. A tárgyalások megkezdését megelőzően csak akkor lehet az ajánlat érvénytelenségét a szakmai ajánlat nem megfelelő volta miatt megállapítani, ha a szakmai ajánlat nem felel meg az ajánlatkérő által meghatározott minimumkövetelményeknek. Az ajánlatban foglalt egyéb nyilatkozatokkal, dokumentumokkal kapcsolatos hiányokat a tárgyalások befejezéséig kell pótolni.
- b) A tárgyalások befejezését követően az ajánlatkérő megvizsgálja, hogy a végleges ajánlatok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumok tárgyalás befejezésekor tartalmának, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek és szükség szerint alkalmazza a 72. §-t. Azon nyilatkozatokra, dokumentumokra vonatkozó hiányok, amelyeket az első ajánlattal kapcsolatban a tárgyalások befejezéséig kellett volna pótolni, ezt követően már nem pótolhatóak.
- c) A b) pont szerint megfelelőnek tekintett végleges ajánlatokat az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban meghatározott értékelési szempont alapján értékeli és – ha az eljárás korábbi szakaszában nem került sor az igazolások bekérésére – a 69. § (4)–(6) bekezdései szerint jár el.

Versenypárbeszéd**90. §**

- (1) A versenypárbeszéd olyan közbeszerzési eljárás, amelyben az ajánlatkérő az általa – a 69. §-ban foglaltakkal összhangban – kiválasztott részvételre jelentkezőkkel párbeszédet folytat a közbeszerzés tárgyának, a szerződés típusának és feltételeinek pontos meghatározása érdekében, majd ajánlatot kér.
- (2) A versenypárbeszéd három szakaszra tagolódik:
- a) a részvételi szakasz,
 - b) a párbeszéd,
 - c) az ajánlattételi szakasz.
- (3) Az ajánlatkérő versenypárbeszédet a 85. § (2) bekezdésében foglalt esetekben alkalmazhat.
- (4) A versenypárbeszéd részvételi felhívással indul. A részvételi felhívásban fel kell tüntetni a versenypárbeszéd alkalmazásának jogcímét. Az eljárás részvételi szakaszában bármely érdekelt gazdasági szereplő nyújthat be részvételi jelentkezést. A 86. § (3) bekezdését a versenypárbeszédre is alkalmazni kell.

- (5) A versenypárbeszédben a részvételi határidőt az ajánlatkérő nem határozhatja meg a részvételi felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napjától számított harminc napnál rövidebb időtartamban.
- (6) A versenypárbeszédben az ajánlatok értékelése csak a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszeren alapulhat.
- (7) Az ajánlatkérő a részvételi felhívásban meghatározza a beszerzés tárgyára vonatkozó igényeit és követelményeit, amelyeket ismertetőben pontosít. Az ismertetőnek tartalmaznia kell különösen a közbeszerzés tárgyának, az arra vonatkozó közbeszerzési műszaki leírásnak, továbbá a szerződéses feltételeknek a meghatározását olyan mértékben, ahogyan az ajánlatkérő erre képes, valamint arra vonatkozó iránymutatást, hogy az ajánlatkérő mely körülményekről kéri az ajánlattevők javaslatát, és e körülmények tekintetében melyek az ajánlatkérő által igényelt keretek vagy elvárások. A szerződés megkötésének és teljesítésének indikatív határidejét is meg kell jelölnie a közbeszerzési dokumentumokban.

- 91. §**
- (1) Ha a részvételi szakasz eredményes, az eredménynek a részvételre jelentkezőkkel történt közlésétől számított öt munkanapon belül az ajánlatkérő köteles az alkalmasnak minősített jelentkezőknek – ha az ajánlatkérő meghatározta a párbeszédben részt vevők keretszámát, a kiválasztott jelentkezőknek – az ajánlattételi felhívást egyidejűleg megküldeni.
 - (2) Ha az alkalmasnak minősített jelentkezők száma nem éri el a keretszám alsó határát, az ajánlatkérő az alkalmasnak minősített jelentkezők párbeszédre felhívásával folytatja az eljárást. A párbeszédben részvételre önállóan felhívott ajánlattevők közösen nem nyújthatnak be megoldási javaslatot vagy tehetnek ajánlatot.
 - (3) Az eljárás párbeszéd szakaszában az ajánlattevők megoldási javaslatokat nyújtanak be, amelynek alapján az ajánlatkérő párbeszédet folytat velük.

- 92. §**
- (1) Az ajánlattételi felhívásnak legalább a következőket kell tartalmaznia:
 - a) az ajánlatkérő nevét és címét, telefon- és telefaxszámát, e-mail címét;
 - b) hivatkozást a közzétett részvételi felhívásra és közzétételének napjára;
 - c) a közbeszerzési dokumentumok elektronikus elérhetőségének helyét; a 39. § (2) bekezdése szerinti esetekben, ha más módon még nem bocsátották rendelkezésre, a felhíváshoz csatolni kell az érintett dokumentumokat;
 - d) a megoldási javaslat benyújtásának határidejét;
 - e) a megoldási javaslat benyújtásának címét, illetve a benyújtás módját;
 - f) annak feltüntetését, hogy a magyar nyelven kívül más nyelven is benyújtható-e a megoldási javaslat, illetve folytatható-e a párbeszéd;
 - g) a megoldási javaslatok felbontásának helyét (ha nem elektronikusan történik), és idejét;
 - h) a – nem elektronikusan benyújtott – megoldási javaslatok felbontásán jelenlétre jogosultakat;
 - i) a párbeszédre felhívás megküldésének napját;
 - j) a párbeszéd lefolytatásának menetét és az ajánlatkérő által előírt alapvető szabályait, megkezdésének időpontját;
 - k) ha az ajánlatkérő el a párbeszédben az ajánlattevők létszámának csökkentése lehetőségével, a párbeszéd fordulójának menetét és a megadott forduló követő párbeszédre kiválasztott résztvevői létszám felső határát;
 - l) ha az ajánlatkérő díjazásban kíván egy vagy több ajánlattevőt részesíteni, az erre vonatkozó – általa meghatározott – előírásokat;
 - m) a részvételi felhívásban előírtakkal összhangban – ha szükséges – a megoldási javaslatához csatolandó azon igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő és alvállalkozója, valamint az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet a párbeszéd szakaszában sem tartozik a kizáró okok hatálya alá.
 - (2) A 88. § (5) bekezdését a versenypárbeszédre is alkalmazni kell azzal, hogy tárgyalás helyett párbeszédet kell érteni, és az ajánlatkérő a megvitatandó megoldási javaslatok számát csökkenti.
 - (3) A megoldási javaslatnak tartalmaznia kell
 - a) az ajánlattevő egy vagy többváltozatú javaslatát a 90. § (7) bekezdés szerinti körülményekre,
 - b) az ajánlattevő előzetes ajánlatát arra az esetre nézve, ha az általa javasolt műszaki, jogi és pénzügyi feltételekkel kellene a szerződést teljesíteni, továbbá
 - c) annak meghatározását, hogy megoldási javaslatának mely része üzleti titok.

- (4) A megoldási javaslatok benyújtására és bontására az ajánlatok bontásának szabályait alkalmazni kell, a 73. § (1) bekezdés a) pontjában és a 75. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak az ajánlattevők által benyújtott megoldási javaslatokra is megfelelően alkalmazandók.

- 93. §**
- (1) A versenypárbeszédben az ajánlatkérő és egy vagy több ajánlattevő közötti párbeszéd arra irányul, hogy megtalálják azokat a megoldásokat, amelyek a leginkább alkalmasak az ajánlatkérő beszerzési igényének kielégítésére.
- (2) Az ajánlatkérőnek a párbeszéd során is biztosítani kell az egyenlő bánásmódot az ajánlattevők számára, így különösen az ajánlatkérő által adott bármilyen tájékoztatást az összes ajánlattevőnek meg kell adni.
- (3) A párbeszéd során az ajánlattevők megoldási javaslatukhoz, az ajánlatkérő az általa meghatározott feltételekhez nincs kötve, az eljárás során azonban a közbeszerzés tárgya és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételei nem változhatnak olyan jelentős mértékben, amely torzítaná a versenyt vagy sértené a gazdasági szereplők esélyegyenlőségét. Az értékelés szempontjai vagy módszere az eljárás során nem változhatnak.
- (4) A 92. § (2) bekezdése szerinti esetben a versenyben maradt részt vevőkkel folytatott további párbeszéd során az ajánlattevők a korábbi fordulóhoz képest az ajánlatkérő számára csak kedvezőbb megoldási javaslatot tehetnek. Ha egy ajánlattevő többváltozatú megoldási javaslatot adott, azokat önálló javaslatnak kell tekinteni, és az ajánlatkérő jogosult a továbbiakban az ajánlattevő egy-egy megoldási javaslatát a párbeszéd további fordulójára vagy fordulóiira nem meghívni.
- (5) Az ajánlatkérő az ajánlattevőkkel egyenként folytatja a párbeszédet, az ajánlattevő hozzájárulása nélkül az általa közölt semmilyen információ nem osztható meg a többi résztvevővel. Az ajánlattevő hozzájárulását valamely konkrét információ tervezett közzétételére vonatkozóan kell kérni.
- (6) Az ajánlatkérőnek – ha a párbeszédre szóbeli tárgyaláson vagy azon is kerül sor – minden egyes tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készítenie, és azt a párbeszéd következő fordulójának megkezdéséig – egyetlen vagy utolsó forduló esetén a párbeszéd befejezését követő két munkanapon belül – minden, az adott tárgyaláson részt vett ajánlattevőnek alá kell írnia, és részükre egy példányt át kell adni vagy két munkanapon belül meg kell küldeni.
- 94. §**
- (1) A párbeszéd lezárását követően az ajánlatkérő írásban, egyidejűleg felszólítja a párbeszédben – adott esetben annak utolsó fordulójában – részt vett ajánlattevőket ajánlatuk benyújtására.
- (2) Ha az érintett résztvevők hozzájárultak megoldási javaslatuknak a beszerzés tárgyára vonatkozó követelmények kialakítása során történő teljes vagy részleges felhasználásához és az ajánlatkérő szükségesnek tartja, az ajánlatkérő jogosult a végső ajánlat készítéséhez egy vagy több megoldási javaslat teljes vagy részleges felhasználásával meghatározni a közbeszerzési műszaki leírást és a szerződés feltételeit. Ebben az esetben a végleges ajánlat benyújtásához új közbeszerzési dokumentumokat bocsát rendelkezésre.
- (3) Ha a (2) bekezdés szerinti feltételek nem állnak fenn, az ajánlattevők korábbi megoldási javaslatukat véglegesítve tesznek ajánlatot.
- (4) Az ajánlattételi felhívásban közölni kell
- a) az ajánlattétel határidejét, az ajánlatok benyújtásának helyét,
 - b) az ajánlatok bontásának helyét és időpontját,
 - c) a (2) bekezdés szerinti esetben a közbeszerzési dokumentumok elérésére vonatkozó információkat,
 - d) az ajánlati kötöttség időtartamát,
 - e) a részvételi felhívásban előírtakkal összhangban az ajánlattételi szakaszban az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat alátámasztására a 69. § szerint benyújtandó igazolások meghatározását, valamint – ha szükséges – az ajánlathoz csatolandó azon nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő, illetve alvállalkozója és az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az ajánlattételi szakaszban sem tartozik a kizáró okok hatálya alá.
- (5) Az ajánlattevő ajánlati kötöttsége az ajánlattételi határidő lejártával kezdődik. Az ajánlati kötöttség időtartamát az ajánlatkérő az ajánlattételi felhívásban nem határozhatja meg annak kezdetétől számított harminc – építési beruházás esetén, valamint ha a közbeszerzési eljárást külön jogszabályban előírt folyamatba épített ellenőrzés mellett folytatják le hatvan – napnál későbbi időtartamban.
- (6) Versenypárbeszéd esetében az ajánlattevő ajánlati kötöttsége azzal az eltéréssel érvényesül, hogy az ajánlatkérőnek szükség esetén lehetősége van arra, hogy a szerződés egyes nem lényeges feltételeit a nyertesként megnevezni kívánt ajánlattevővel egy tárgyaláson pontosítsa. Ezek a pontosítások nem torzíthatják a versenyt és nem sérthetik a gazdasági szereplők esélyegyenlőségét.

Innovációs partnerség

- 95. §** (1) Az innovációs partnerség olyan sajátos közbeszerzési eljárás, amelynek célja egy innovatív termék, szolgáltatás vagy építési beruházás kifejlesztése, és az ennek eredményeként létrejövő áruk, szolgáltatások vagy építési beruházások ezt követő beszerzése.
- (2) Az innovációs partnerség két szakaszra tagolódik:
- a) az e törvényben szabályozott eljárásrend szerint kerül sor az innovációs partnerségi szerződés vagy szerződések megkötésére (eljárási szakasz), majd
 - b) a fejlesztési folyamat és a beszerzés az innovációs partnerségi szerződésben szabályozott feltételek szerint történik (szerződéses szakasz).
- 96. §** (1) Az innovációs partnerségi szerződés – vagy ha az ajánlatkérő a partnerséget több ajánlattevővel kívánja létrehozni, szerződések – megkötésére az e §-ban foglalt eltérésekkel a tárgyalásos eljárás szabályait kell alkalmazni.
- (2) Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban a 95. § (1) bekezdésének megfelelően igényét olyan innovatív termékre, szolgáltatásra vagy építési beruházásra határozza meg, amely a piacon nem áll rendelkezésre. Az eljárás nem hirdethető meg előzetes tájékoztató útján és az eljárásfajta választását a beszerzés tárgya újszerűségének (innovativitásának) ismertetésével kell indokolnia az ajánlatkérőnek. A közbeszerzési dokumentumokban foglalt szerződéses feltételeknek részletesen ki kell térniük a szellemi alkotásokhoz fűződő jogokra vonatkozó feltételekre. Építési beruházás esetében nem szükséges árazatlan költségvetést a gazdasági szereplők rendelkezésére bocsátani, illetve az ajánlatban árazott költségvetést benyújtani.
- (3) A részvételi jelentkezés benyújtására rendelkezésre álló határidőt az ajánlatkérő nem határozhatja meg a részvételi felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napjától számított harminc napnál rövidebb időtartamban, a tárgyalásos eljárásnál rendelkezésre álló határidő rövidítési lehetőségek nem alkalmazhatóak.
- (4) Az ajánlatok értékelése csak a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszeren alapulhat.
- (5) Az eljárás ajánlattételi szakaszában a 87. § (3) bekezdése nem alkalmazandó. Az ajánlatkérő nem élhet a 87. § (6) bekezdése szerinti lehetőséggel.
- (6) Ha az ajánlatkérő él az ajánlattételre felhívandó részvételre jelentkezők száma korlátozásának lehetőségével, a részvételre jelentkezők kiválasztása során különösen a jelentkezőknek a kutatás és a fejlesztés, valamint az innovatív megoldások kifejlesztése és megvalósítása terén meglévő kapacitásával kapcsolatos kritériumokat kell alkalmaznia.
- (7) Az ajánlattevők ajánlatának tartalmaznia kell az ajánlatkérő által meghatározott – a létező megoldásokkal nem megoldható – igények teljesítésére irányuló kutatási és fejlesztési projekt leírását. Az ajánlatkérőnek meg kell határoznia, hogy az ajánlatban az ellenszolgáltatást mely az ajánlattevőknek fizetendő díjelemekre és milyen bontásban kell megadni és az értékelési szempontok között szerepeltetni kell a fejlesztés eredményeként létrejövő árukra, szolgáltatásokra vagy építési beruházásokra előre meghatározott maximális árat is.
- (8) Az ajánlatkérő az eljárási szakasz lezárásaként több ajánlattevővel is megkötethet partnerségi szerződést. A 37. § (1) bekezdés h) pontja szerinti hirdetményt a partnerségi szerződés megkötéséről kell közzétenni.
- 97. §** (1) A partnerségi szerződésben kell meghatározni a kutatási és innovációs folyamat menetét, amelynek egymást követő szakaszokból kell felépülnie, és amely magában foglalhatja az áruk előállítását, a szolgáltatások nyújtását és az építési beruházások megvalósítását is. A partnerségi szerződésnek meg kell határoznia a partner által elérendő közbenső célokat, amelyekhez kapcsolódóan díjazás kifizetéséről is rendelkeznie kell.
- (2) Az ajánlatkérő minden szakasz lezárulását követően dönthet a partnerség megszüntetéséről vagy a partnerek számának csökkentéséről az egyes partnerségi szerződések felmondása révén, ha a közbeszerzési dokumentumokban jelezte ennek lehetőségét és feltételeit. A partnerségi szerződésben egyértelműen rögzíteni kell a partnerek számának csökkentésére alkalmazandó objektív szempontokat, valamint hogy a folyamat végén az ajánlatkérő hány gazdasági szereplőtől szerez be árut, szolgáltatást vagy építési beruházást, illetve – ha a fejlesztési folyamat során nem csökkentette a partnerek számát ennek megfelelően – hogy mely objektív szempontok alapján dönti el, hogy melyik partnertől szerzi be azokat.
- (3) Több partnerrel létrehozott innovációs partnerség esetében az érintett partner hozzájárulása nélkül az általa közölt semmilyen információ nem osztható meg a többi partnerrel. A partner hozzájárulását valamely konkrét információ tervezett közlésére vonatkozóan kell kérni.
- (4) Az ajánlatkérőnek biztosítania kell, hogy a partnerség felépítése, a különböző szakaszok tartama és értéke tükrözze a javasolt megoldás innovativitását és azt, hogy a megoldás kifejlesztéséhez milyen kutatási és innovációs

tevékenységek sorozatára van szükség. A fejlesztést követően megvalósuló árubeszerzés, szolgáltatás vagy építési beruházás értéke nem lehet aránytalan a kifejlesztéséhez szükséges költségekhez képest.

Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás

- 98. §** (1) A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás olyan egy szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelyben az ajánlatkérő az ajánlattételre felhívott ajánlattevőkkel tárgyal a szerződés feltételeiről.
- (2) Az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat kivételes esetben, ha
- a) a 85. § (2) bekezdés e) pontjában foglalt előfeltételek fennállnak és a közbeszerzés feltételei időközben lényegesen nem változtak meg, valamint az ajánlatkérő a tárgyalásra meghívja a nyílt vagy a meghívásos eljárás mindazon és csak azon ajánlattevőit, amelyek ajánlata nem a 73. § (1) bekezdés b) vagy d) pontja alapján érvénytelen, és ajánlatuk – adott esetben hiánypótlást követően – megfelelt az előírt formai követelményeknek;
 - b) a nyílt vagy a meghívásos eljárás azért volt eredménytelen, mert az eljárásban nem nyújtottak be ajánlatot vagy részvételi jelentkezést, vagy csak alapvetően nem megfelelő ajánlatot vagy részvételi jelentkezést nyújtottak be, feltéve, hogy a közbeszerzés feltételei időközben lényegesen nem változtak meg; minderről az ajánlatkérő köteles az Európai Bizottság kérésére – a közbeszerzésekért felelős miniszteren keresztül – tájékoztatást adni. Alapvetően nem megfelelőnek kell tekinteni az ajánlatot, ha az olyan okból érvénytelen, amely alapján a szakmai ajánlat jelentős változtatások nélkül nyilvánvalóan nem képes teljesíteni az ajánlatkérő által meghatározott igényeket és követelményeket, míg a részvételi jelentkezést akkor kell alapvetően nem megfelelőnek tekinteni, ha az a 73. § (1) bekezdés b) vagy d) pontja alapján érvénytelen;
 - c) a szerződés műszaki-technikai sajátosságok vagy kizárólagos jogok védelme miatt kizárólag egy meghatározott gazdasági szereplővel köthető meg, feltéve, hogy az ajánlatkérő számára nem létezik reális alternatíva beszerzési igényének kielégítésére, és a verseny hiánya nem annak a következménye, hogy a közbeszerzés tárgyát a versenyt indokolatlanul szűkítő módon határozták meg;
 - d) a szerződés egy meghatározott gazdasági szereplővel köthető meg, mivel annak célja egyedi művészeti alkotás vagy művészi előadás létrehozása vagy ajánlatkérő általi megszerzése;
 - e) az feltétlenül szükséges, mivel az ajánlatkérő által előre nem látható okból előállt rendkívüli sürgősség miatt a nyílt, a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárásra előírt határidők nem lennének betarthatóak; a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények azonban nem eredhetnek az ajánlatkérő mulasztásából, vagy az ajánlatkérő által előidézett okból.
- (3) Az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat továbbá építési beruházás vagy szolgáltatás megrendelése esetében, ha olyan új építési beruházásra vagy szolgáltatás megrendelésére kerül sor, amelyet a korábbi nyertes ajánlattevővel köt meg ugyanazon ajánlatkérő azonos vagy hasonló építési beruházás vagy szolgáltatás teljesítésére. Ennek feltétele, hogy az új építési beruházás vagy szolgáltatás összhangban van azzal az alapprojekttel, amelyre a korábbi szerződést nyílt vagy meghívásos eljárásban megkötötték, és a korábbi eljárást megindító vagy meghirdető hirdetményben az ajánlatkérő jelezte, hogy tárgyalásos eljárást alkalmazhat, megjelölte a lehetséges további építési beruházások és szolgáltatások tárgyát és azok beszerzésének feltételeit, valamint a korábbi eljárásban az építési beruházás vagy a szolgáltatás becsült értékének meghatározásakor figyelembe vette az újabb építési beruházás vagy szolgáltatás becsült értékét is (az uniós értékhatár elérésének meghatározása szempontjából). Ilyen tárgyalásos eljárást azonban csak a korábbi első szerződés megkötésétől számított három éven belül lehet indítani.
- (4) Az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat továbbá árubeszerzés esetében, ha
- a) az érintett dolgot kizárólag kutatási, kísérleti, tanulmányi vagy fejlesztési célból állítják elő; ez az eset azonban nem alkalmazható olyan mennyiség esetén, amely megalapozza a piacképességet, illetve a kutatásfejlesztés költségeit fedezi;
 - b) a korábban beszerzett dolog részbeni kicserélése vagy bővítése során a korábbi nyertes ajánlattevőnek másikkal történő helyettesítése azzal a következménnyel járna, hogy műszaki-technikai szempontból eltérő és nem illeszkedő dolgokat kellene beszerezni vagy az ilyen beszerzés aránytalan műszaki-technikai nehézséget eredményezne a működtetésben és a fenntartásban; az ilyen – a korábbi nyertes ajánlattevővel kötött – szerződés vagy szerződések együttes időtartama azonban nem haladhatja meg a három évet;
 - c) az áru árutőzsdén jegyzett és beszerzett;
 - d) az árut kivételesen kedvező feltételekkel felszámolási eljárás, végelszámolás vagy bírósági végrehajtás, vagy az érintett szervezet személyes joga szerinti hasonló eljárás során történő értékesítés keretében szerzi be.

- (5) Az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat továbbá szolgáltatás megrendelése esetében, ha arra tervpályázati eljárást követően kerül sor, és a nyertessel vagy – a bírálóbizottság ajánlása alapján – nyertesek vagy díjazottak valamelyikével kell szerződést kötni; ez utóbbi esetben a tervpályázati eljárásban a bírálóbizottság által ajánlott összes pályázót vagy ajánlattevőt meg kell hívni a tárgyalásra.

- 99. §** (1) A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás – a 98. § (4) bekezdés c)–d) pontja szerinti eljárás kivételével – ajánlattételi felhívás megküldésével, a 102. § (2) bekezdése szerinti esetben tárgyalási meghívó megküldésével kezdődik. Ha több ajánlattevő nyújthat be ajánlatot, az ajánlattételi felhívást vagy tárgyalási meghívót egyidejűleg kell megküldeni az ajánlattevőknek.
- (2) A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban kizárólag az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplő tehet ajánlatot. Az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplők közösen nem tehetnek ajánlatot, nincs azonban akadálya annak, hogy valamely ajánlattételre felhívott gazdasági szereplő olyan gazdasági szereplővel tegyen közös ajánlatot, amelynek ajánlatkérő nem küldött ajánlattételi felhívást.
- (3) A tárgyalásos eljárás a 98. § (2) bekezdés b) pontja és (4) bekezdés a) pontja szerinti esetében, valamint ha a rendkívüli sürgősséget előidéző helyzetben az ésszerűen lehetséges, a 98. § (2) bekezdés e) pontja szerinti esetben az ajánlatkérőnek lehetőség szerint legalább három ajánlattevőt kell ajánlattételre felhívnia.

- 100. §** (1) Az ajánlattételi felhívásnak az 50. §-ban foglaltakon túl a következőket kell tartalmaznia:
- a) a tárgyalásos eljárás jogcímét;
 - b) a tárgyalás lefolytatásának menetét és az ajánlatkérő által előírt alapvető szabályait;
 - c) az első tárgyalás időpontját.
- (2) Ha az ajánlatkérő a felhívás mellett nem bocsát rendelkezésre külön közbeszerzési dokumentumokat, a szerződési feltételeket, a műszaki leírást, építési beruházásnál az árazatlan költségvetést és adott esetben a nyertes ajánlattevők által alapítandó gazdálkodó szervezettel kapcsolatos követelményeket az ajánlattételi felhívásban köteles megadni.
- (3) A 98. § (5) bekezdése szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás esetében az ajánlatok értékelése csak a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszeren alapulhat.
- (4) Az ajánlattevő az ajánlatához a tárgyalások befejezésének időpontjától van kötve. Az ajánlattételi felhívásban az ajánlati kötöttség időtartamát az ajánlatkérő nem határozhatja meg annak kezdetétől (a tárgyalások befejezése) számított harminc – építési beruházás esetén, valamint ha a közbeszerzési eljárást külön jogszabályban előírt folyamatba épített ellenőrzés mellett folytatják le hatvan – napnál hosszabb időtartamban.

- 101. §** (1) A tárgyalásokra a 88. § (2)–(4) bekezdését is megfelelően alkalmazni kell. A 88. § (9) bekezdése azzal alkalmazandó, hogy végleges ajánlat írásbeli benyújtása csak akkor szükséges, ha az eljárásban több ajánlattevő vesz részt.
- (2) A tárgyalás során a közbeszerzés tárgya és feltételei nem változhatnak olyan módon, hogy
- a) az eljárás alapján megkötött szerződés tárgya vagy feltételei olyan jellemzőjében, illetve körülményében térjen el az ajánlattételi felhívás megküldésekor beszerezni kívánt beszerzési tárgytól vagy megadott szerződéses feltételektől, amely nem tette volna lehetővé hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazását,
 - b) az ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban közölt feltételek olyan mértékben módosuljanak vagy egészüljenek ki, hogy annak következtében valamelyik ajánlattevő nem képes a tárgyalások befejezésével végleges ajánlatot tenni, vagy
 - c) az értékelés szempontjai vagy módszere változna.

- 102. §** (1) A 98. § (2) bekezdés e) pontja szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban azzal vagy azokkal az ajánlattevőkkel kell tárgyalni és a tárgyalás befejezésekor írásban szerződést kötni, aki a szerződést a rendkívüli helyzet által megkívánt idő alatt képes teljesíteni, továbbá ha több gazdasági szereplőnek került sor felhívás vagy meghívó megküldésére, amely ajánlattevő a legkedvezőbb ajánlatot tette.
- (2) Ebben az esetben az ajánlatkérő ajánlattételi felhívást vagy ha a körülmények által megkövetelt rendkívüli sürgősség nem teszi lehetővé ajánlattételi felhívás elkészítését, tárgyalási meghívót küld az alkalmas gazdasági szereplőknek. A tárgyalási meghívó az ajánlatkérő nevét, székhelyét, a tárgyalás helyét és idejét, továbbá legalább a beszerzés tárgyát és mennyiségét tartalmazza.
- (3) A rendkívüli sürgősségre tekintettel lefolytatott eljárásban:
- a) az ajánlatkérőnek nem szükséges indokolnia, ha eltekint alkalmassági követelmény előírásától,

- b) az ajánlatkérő elfogadhatja az ajánlattevő egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatát – a rendelkezésre álló elektronikus nyilvántartások ajánlatkérő általi ellenőrzése mellett – a kizáró okok fenn nem állásának végleges igazolásaként.

- 103. §** (1) A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás megkezdése napján az ajánlatkérő köteles benyújtani a Közbeszerzési Hatósághoz az ajánlattételi felhívást, továbbá az ajánlattételre felhívni kívánt gazdasági szereplők nevéről, címéről (székhelyéről, lakóhelyéről), a beszerzés becsült értékéről, valamint a tárgyalásos eljárás alkalmazását megalapozó körülményekről szóló tájékoztatást.
- (2) A 98. § (2) bekezdés e) pontja esetében az ajánlattételi felhívásnak vagy adott esetben a tárgyalási meghívónak a gazdasági szereplők részére történő megküldésével egyidejűleg az ajánlatkérőnek haladéktalanul tájékoztatnia kell a Közbeszerzési Hatóságot az (1) bekezdésben foglaltak szerint. Ajánlattételi felhívás helyett adott esetben a tárgyalási meghívót kell megküldeni.
- (3) A 98. § (4) bekezdés c) és d) pontja szerinti tárgyalásos eljárás megkezdése napján az ajánlatkérő köteles a Közbeszerzési Hatósághoz benyújtani a tárgyalásos eljárás alkalmazását megalapozó körülményekről szóló tájékoztatást, a d) pont szerinti esetben továbbá az érintett szervezet nevét és címét.
- (4) A 98. § (2) bekezdés e) pontja szerinti tárgyalásos eljárás esetében a Közbeszerzési Hatóság részletes indokolással ellátott döntést hoz, amely alapján a tárgyalásos eljárás jogalapjának megalapozottsága egyértelműen megállapítható. A Közbeszerzési Hatóság döntését honlapján is közzéteszi.

XVI. FEJEZET

SAJÁTOS BESZERZÉSI MÓDSZEREK

Keretmegállapodások

- 104. §** (1) Az ajánlatkérő közbeszerzését keretmegállapodás útján is megvalósíthatja.
- (2) Ennek során az e törvényben foglaltaknak megfelelően közbeszerzési eljárás lefolytatásával keretmegállapodást köt, majd beszerzését a keretmegállapodás alapján ezen alcím szabályai szerint valósítja meg.
- (3) Az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérő megjelöli, hogy az eljárás egy vagy több ajánlattevővel kötendő keretmegállapodás megkötésére irányul, és hogy a 105. §-ban foglaltaknak megfelelően az adott keretmegállapodás alapján beszerzés megvalósítására milyen módon vagy módokon kerülhet sor. Ennek során a keretmegállapodásban részes ajánlattevőket ajánlattételi, illetve szerződéskötési kötelezettség terheli. Az ajánlatkérő úgy is rendelkezhet, hogy a keretmegállapodás különböző részei esetében – függetlenül attól, hogy az eljárásban részajánlat tételére lehetőség volt-e – a szerződések megkötésére a 105. § (1) bekezdése vagy több ajánlattevő részvétele esetén a 105. § (2) bekezdése szerint lehetséges eltérő módokon kerül sor.
- (4) A keretmegállapodás alapján – a 29–30. § és a 31–32. § eseteiben – csak az eljárást megindító vagy meghirdető felhívásban azonosított ajánlatkérők jogosultak a keretmegállapodásban részes ajánlattevőkkel szerződést kötni.
- (5) Több ajánlattevővel kötendő keretmegállapodás esetében az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérő köteles megadni az értékelési szempontok szerint a legkedvezőbb ajánlatot tevők keretszámát, amelynek legfeljebb a felső határáig terjedő számú ajánlattevővel köt majd keretmegállapodást. A keretszámnak a közbeszerzés tárgyához, az eljárás sajátos jellemzőihez kell igazodnia, és minden körülmény között biztosítania kell a valódi versenyt. A keretszámnak legalább három ajánlattevőt kell magában foglalnia, a keretmegállapodást azonban csak akkor kell legalább három ajánlattevővel megkötöni, ha az eljárásban legalább három érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevő vesz részt. Ha a legkedvezőbb ajánlatot tevők keretszámának felső határán több ajánlat azonos, az ajánlatkérő a 77. § (5) bekezdés alkalmazása helyett úgy is dönthet, hogy az összes ilyen azonos ajánlatot tevővel keretmegállapodást köt. Ha az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban azt jelölte meg, hogy az eljárás a 105. § (2) bekezdése szerinti keretmegállapodás megkötésére irányul, az eljárás akkor is eredménytelennek nyilvánítható, ha csak egy érvényes ajánlatot nyújtottak be. Több ajánlattevővel kötendő keretmegállapodás esetén a 69. § (5) bekezdés második mondata minden, a keretmegállapodásban részes ajánlattevőre alkalmazandó.
- (6) Keretmegállapodás legfeljebb négy évre köthető, kivéve a kellően – különösen a keretmegállapodás tárgyára tekintettel – indokolt kivételes eseteket. Ennek során mérlegelni kell, hogy az adott keretmegállapodáshoz kapcsolódó sajátosságok szükségessé teszik-e a hosszabb határozott időtartam meghatározását, és az nem aránytalanul korlátozza-e a versenyt. A négy évnél hosszabb tartamú keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárást megindító felhívásban fel kell tüntetni a hosszabb időtartam meghatározásának indokolását.

- (7) Az ajánlatkérő nem köteles beszerzését a keretmegállapodás alapján megvalósítani, különösen a több évre kötött keretmegállapodás esetében vagy ha a keretmegállapodást kötött ajánlattevők száma nem teszi lehetővé a valódi versenyt. Ebben az esetben az ajánlatkérőnek az új eljárást megindító felhívásban utalnia kell erre a körülményre, és – ha az eljárás hirdetménnyel indul – az új hirdetmény közzétételéről haladéktalanul értesítenie kell a keretmegállapodást kötött ajánlattevőket.
- (8) A keretmegállapodás alapján szerződés kizárólag a keretmegállapodás időtartama alatt köthető, és a keretmegállapodás alapján beszerzett mennyiség nem haladhatja meg a keretmegállapodásban előírt mennyiséget.
- (9) Ha a keretmegállapodás alapján írásbeli konzultációra vagy a verseny újranyitására kerül sor, a keretmegállapodásban meghatározott feltételeket az írásbeli konzultáció, illetve a verseny újranyitása során lényegesen nem lehet módosítani.

105. § (1) Az egy ajánlattevővel megkötött keretmegállapodás alapján – ideértve azt az esetet is, ha az eljárás több ajánlattevővel kötendő keretmegállapodás megkötésére irányult, azonban az egyedüli érvényes ajánlattevővel került sor keretmegállapodás megkötésére – az adott közbeszerzés megvalósítására sor kerülhet

- a) ha a keretmegállapodás az annak alapján adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződés(ek) minden feltételét tartalmazza, a keretmegállapodásban meghatározott feltételek szerint az ajánlatkérő általi közvetlen megrendelés útján;
 - b) ha a keretmegállapodás az annak alapján adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződés(ek) minden feltételét tartalmazza, az a) pont szerint az ajánlatkérő általi közvetlen megrendeléssel vagy a c) pont szerinti írásbeli konzultációt követő szerződéskötéssel, ha ez utóbbi lehetőséget az ajánlatkérő a keretmegállapodásban – és a megelőző közbeszerzési eljárásban az eljárást megindító felhívásban – kikötötte. Az arra vonatkozó döntést, hogy egyes közbeszerzések megvalósítására az írásbeli konzultációt követően kerül-e sor, vagy közvetlenül a keretmegállapodásban foglalt feltételek szerint, a keretmegállapodásba foglalt objektív kritériumok alapján kell meghozni. A keretmegállapodásban meg kell határozni azt is, hogy mely feltételek tekintetében kerülhet sor írásbeli konzultációra. Az írásbeli konzultáció arra irányul, hogy az ajánlattevő a keretmegállapodásba foglaltakkal azonos vagy annál az ajánlatkérő számára kedvezőbb ajánlatot tegyen.
 - c) ha a keretmegállapodás nem tartalmazza az annak alapján adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződés(ek) minden feltételét, írásbeli konzultációt követő szerződéskötéssel. A konzultációra szóló felhívásban az ajánlatkérő felhívja az ajánlattevőt a keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban tett ajánlata kiegészítésére, az ajánlatkérőnek a konzultációra szóló felhívásban kell meghatároznia azokat a kiegészítéseket, amelyekre figyelemmel az ajánlattevő ajánlatát kiegészíti. A konzultációra szóló felhívásnak tartalmaznia kell az adott közbeszerzés tárgyára és szerződéses feltételeire vonatkozó adatokat. Az ajánlattevő az írásbeli konzultáció során a keretmegállapodásba foglaltakkal azonos vagy annál az ajánlatkérő számára kedvezőbb ajánlatot köteles tenni, az írásbeli konzultáció során tett ajánlatához az ajánlattevő a konzultációra szóló felhívásban meghatározott határidőig kötve van. Az írásbeli konzultáció során tett ajánlat elfogadásáról vagy elutasításáról az ajánlatkérő értesíti az ajánlattevőt.
- (2) A több ajánlattevővel megkötött keretmegállapodás alapján az adott közbeszerzés megvalósítására sor kerülhet
- a) ha a keretmegállapodás az annak alapján adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződés(ek) minden feltételét tartalmazza, a keretmegállapodásba foglalt objektív szempontok szerint kiválasztott ajánlattevő(k)től. A keretmegállapodásnak tartalmaznia kell, hogy melyek azok az objektív szempontok (különösen az első részben alkalmazott értékelési szempont alapján felállított rangsor vagy a keretmegállapodás alapján megvalósuló közbeszerzés tárgyával összefüggő más objektív kritérium), amelyek alapján az adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződést az ajánlatkérő a keretmegállapodásba foglalt feltételek szerint, a keretmegállapodásba foglalt objektív kritériumok alapján
 - b) ha a keretmegállapodás az annak alapján adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződés(ek) minden feltételét tartalmazza, az a) pont szerint az ajánlatkérő általi közvetlen megrendeléssel, vagy a c) pont szerint a verseny újranyitásával, ha ez utóbbi lehetőséget az ajánlatkérő a keretmegállapodásba foglalt feltételek szerint, a keretmegállapodásba foglalt objektív kritériumok alapján

- kell meghozni. A keretmegállapodásban meg kell határozni azt is, hogy mely feltételek tekintetében kerülhet sor a verseny újranyitására.
- c) ha a keretmegállapodás nem tartalmazza az annak alapján adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződés(ek) minden feltételét, a verseny újranyitásával a (3)–(5) bekezdés szerint.
- (3) Az ajánlatkérő a (2) bekezdés b) vagy c) pontja alkalmazásában a keretmegállapodást kötött összes ajánlattevőnek egyidejűleg írásban ajánlattételi felhívást küld. Más ajánlattevőt az eljárásba nem lehet bevonni. Az ajánlattételi felhívás tartalmazza:
- a) az ajánlatkérő nevét és címét, telefon- és telefaxszámát, e-mail címét;
 - b) hivatkozást a keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárást meghirdető vagy megindító hirdetményre és közzétételének napjára;
 - c) hivatkozást a megkötött keretmegállapodásra;
 - d) az adott közbeszerzés tárgyát és mennyiségét;
 - e) a szerződés meghatározását;
 - f) a szerződés időtartamát vagy a teljesítés határidejét;
 - g) a teljesítés helyét;
 - h) az ellenszolgáltatás teljesítésének feltételeit vagy a vonatkozó jogszabályokra hivatkozást;
 - i) az ajánlattételi határidőt és az ajánlatok benyújtásának címét, valamint annak meghatározását, ha az ajánlatkérő a magyar mellett más nyelven is biztosítja az ajánlattételt;
 - j) az ajánlat felbontásának helyét (amennyiben nem elektronikusan történik), idejét, az ott jelenlétre jogosultakat;
 - k) az ajánlattevőknek szóló felhívást, amely szerint a kizáró okok fenn nem állásáról nyilatkozniuk kell;
 - l) az ajánlattételhez szükséges egyéb, adott esetben újabb közbeszerzési dokumentumok rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos információkat;
 - m) az ajánlati kötöttség időtartamát;
 - n) az értékelési szempontokat és módszert a 76. §-nak megfelelően.
- (4) Az ajánlatkérő akkor alkalmazhat a keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban alkalmazott értékelési szempontoktól eltérő értékelési szempontokat, ha már a keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban a közbeszerzési dokumentumokban azt előírta és amelyet egyben a keretmegállapodás tartalmaz. Az értékelési szempontokat és módszert a 76. §-nak megfelelően kell meghatározni. Az ajánlattevő csak a keretmegállapodásban foglaltakkal azonos vagy annál az ajánlatkérő számára kedvezőbb ajánlatot tehet.
- (5) Az ajánlatok bontására a 68. § (4) bekezdése, elbírálására a 69. § (1) bekezdése és a 73–75. §, az ajánlatkérő döntéseinek közlésére a 79. §, valamint a szerződés megkötésére a 131. § alkalmazandó. A 73. § (6) bekezdés c) pontja szerinti összeg a keretmegállapodásban részes ajánlattevőknek küldött konzultációra szóló felhívásban vagy ajánlattételi felhívásban is megjelölhető.

Dinamikus beszerzési rendszer

- 106. §** (1) Az ajánlatkérő gyakran felmerülő közbeszerzései megvalósítása érdekében dinamikus beszerzési rendszert hozhat létre.
- (2) A dinamikus beszerzési rendszert elektronikus folyamatként kell működtetni, amelyben az ajánlatkérő és az ajánlattevők között minden kommunikáció elektronikusan történik.
- (3) A dinamikus beszerzési rendszerhez annak teljes időtartama alatt bármely olyan gazdasági szereplő csatlakozhat, amely megfelel az ajánlatkérő által meghatározott alkalmassági feltételeknek.
- (4) Az ajánlatkérő a dinamikus beszerzési rendszert több részre oszthatja, az adott részben megvalósítandó közbeszerzések objektív jellemzői (különösen az adott részben megkötendő szerződések legnagyobb értéke vagy a teljesítés helye) alapján. Ebben az esetben az eljárást megindító vagy – előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén – meghirdető felhívásban fel kell tüntetnie az egyes részeket és ezek jellemzőit. Az ajánlatkérőnek minden rész tekintetében külön kell meghatároznia az alkalmassági feltételeket. A 61. § (4)–(6) bekezdése nem alkalmazandó.
- 107. §** (1) A dinamikus beszerzési rendszerbe történő felvételre az ajánlatkérő a meghívásos eljárás részvételi szakaszának szabályait, a dinamikus beszerzési rendszerben a beszerzés megvalósítására a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszának szabályait alkalmazza az ezen alcímben foglalt eltérésekkel. A 83. § (3) bekezdése nem alkalmazandó.

- (2) Az eljárást megindító vagy – előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén – meghirdető felhívásban fel kell tüntetni, hogy az ajánlatkérő dinamikus beszerzési rendszert alkalmaz. Az eljárás megindításakor a közbeszerzési dokumentumokban a beszerzés tárgyát úgy kell meghatározni, hogy a tervezett beszerzések jellege egyértelműen megállapítható legyen, valamint meg kell határozni a tervezett beszerzések becsült mennyiségét és a leglényegesebb szerződéses feltételeket, amelyek alapján a gazdasági szereplők eldönthetik, hogy jelentkeznek-e a dinamikus beszerzési rendszerbe. Meg kell továbbá adni a dinamikus beszerzési rendszerrel, annak működésmódjával, a használt elektronikus eszközökkel és a csatlakozás műszaki szabályaival és leírásával kapcsolatos valamennyi szükséges információt. A rendszerben megvalósítandó konkrét közbeszerzésre vonatkozó pontos műszaki leírást és szerződéses feltételeket az ajánlattételi felhívás megküldésével egyidejűleg kell elérhetővé tenni.
- (3) A közbeszerzési dokumentumokhoz való ingyenes, közvetlen elektronikus hozzáférést a rendszer fennállásának teljes időtartama alatt biztosítani kell.
- (4) Az alkalmassági feltételeknek megfelelő minden részvételre jelentkezőt fel kell venni a dinamikus beszerzési rendszerbe, az ajánlattételre felhívandó részvételre jelentkezők száma nem korlátozható.
- (5) A dinamikus beszerzési rendszer felállításakor a részvételi határidőt az ajánlatkérő nem határozhatja meg a részvételi felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának vagy a közvetlen részvételi felhívás megküldésének napjától számított harminc napnál rövidebb időtartamban, a gyorsított eljárás szabályai nem alkalmazhatóak. Ez a részvételi határidő a rendszer felállítására, annak keretében az első közbeszerzésre vonatkozó ajánlattételi felhívás megküldésére irányadó. A rendszerben megvalósítandó további közbeszerzések tekintetében nem határozhatóak meg újabb részvételi határidők, a rendszer fennállásának teljes időtartama alatt lehet részvételre jelentkezni.
- (6) Az ajánlatkérő a részvételi jelentkezéseket a beérkezésüktől számított tíz munkanapon belül köteles elbírálni és a részvételre jelentkezőket a dinamikus beszerzési rendszerbe történő felvételükről vagy annak elutasításáról értesíteni. A határidő indokolt esetben – különösen hiánypótlás vagy felvilágosítás kérése esetén – tizenöt munkanapra meghosszabbítható. A dinamikus beszerzési rendszer felállításakor a bírálat időtartama hosszabb időtartamra is meghosszabbítható, ebben az esetben a részvételi jelentkezések bírálatának befejezéséig nem küldhető meg az első közbeszerzésre vonatkozó ajánlattételi felhívás. A részvételi jelentkezések elbírálásáról összegezést csak a dinamikus beszerzési rendszer felállításakor kell készíteni. Az ajánlatkérő minden részvételre jelentkezőt értesít a bírálat meghosszabbított időtartamáról.
- (7) Az ajánlatkérő az egyes közbeszerzések megvalósítása érdekében a rendszerbe felvett minden gazdasági szereplőt felhív arra, hogy nyújtson be ajánlatot. Ha a dinamikus beszerzési rendszert részekre osztották, az ajánlatkérőnek az adott részbe felvett minden gazdasági szereplőt fel kell hívnia ajánlat benyújtására. Az ajánlatkérő az ajánlattételi határidőt nem határozhatja meg az ajánlattételi felhívás megküldésétől számított tíz napnál rövidebb időtartamban. A nem központi ajánlatkérő az ajánlattételi határidő meghatározására alkalmazhatja a 84. § (6) bekezdését.
- (8) Az adott közbeszerzés tekintetében az eljárás nyertese az az ajánlattevő, amely a dinamikus beszerzési rendszerről szóló, az eljárást megindító, vagy – előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén – meghirdető felhívásban közzétett értékelési szempontok alapján a legkedvezőbb ajánlatot tette. A részvételi jelentkezések és ajánlatok bírálatára a 69. §-t kell alkalmazni azzal a különbséggel, hogy az ajánlatkérő a rendszer fennállásának teljes időtartama alatt bármikor felhívhatja a rendszerbe felvett gazdasági szereplőket, hogy öt munkanapon belül nyújtsák be az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatuk aktualizált változatát.
- (9) Az eljárást megindító, vagy – előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén – meghirdető felhívásban az ajánlatkérőnek fel kell tüntetnie a dinamikus beszerzési rendszer fennállásának időtartamát. A fennállás időtartamának megváltozásáról a külön jogszabályban meghatározott hirdetményt kell közzétenni.
- (10) A gazdasági szereplők számára a dinamikus beszerzési rendszerben való részvételre tekintettel nem számolható fel díj.

Elektronikus árlejtés

- 108. §** (1) Az elektronikus árlejtés során az ajánlattevők új, – egyre csökkenő – árakat, illetve az ajánlat egyes számszerűsíthető elemeire vonatkozó új értékeket ajánlanak. E célból az ajánlatkérőknek az elektronikus árlejtést ismétlődő elektronikus folyamatként kell kialakítaniuk, amely az ajánlatok 76. § szerinti értékelése után indul el, lehetővé téve az ajánlatok automatikus értékelési módszerek alkalmazásával történő rangsorolását.

- (2) Az ajánlatkérő, ha azt a közbeszerzési eljárást megindító felhívásban előzetesen jelezte, a nyertes ajánlattevő kiválasztása érdekében elektronikus árlejtést kezdeményezhet az alábbi esetekben:
 - a) a nyílt, a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárásban, ha a közbeszerzési dokumentumok tartalma, különösen a műszaki leírás pontosan meghatározható,
 - b) a 105. § (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerinti keretmegállapodás felei közötti verseny újranyitása esetén,
 - c) a szerződéseknek a 106. § szerinti dinamikus beszerzési rendszer keretében való odaítélése esetén.
- (3) Nem lehet elektronikus árlejtést alkalmazni építési beruházás, valamint olyan szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés esetében, amelynek tárgya szellemi alkotómunka, különösen építmények megtervezése.
- (4) Az elektronikus árlejtés több egymást követő szakaszból is állhat.
- (5) Az elektronikus árlejtésnek a következő ajánlati elemek valamelyikén kell alapulnia:
 - a) kizárólag az árakon, ha az ajánlatok értékelése kizárólag az ár alapján történik;
 - b) az árakon, illetve az eljárásban alkalmazott más értékelési szempontokon, ha az ajánlatok értékelésére a legjobb ár-érték arányt vagy a legalacsonyabb költséget megjelenítő szempontok alapján kerül sor.
- (6) Az (5) bekezdés b) pontja szerinti esetben elektronikus árlejtés olyan szempontok esetében kezdeményezhető, amelyek kellő pontossággal meghatározhatók. Az értékelési szempontok akkor minősülnek kellő pontossággal meghatározhatónak, ha azok olyan módon számszerűsíthetők és számjegyekkel vagy százalékban kifejezhetők, amely lehetővé teszi az ajánlatoknak előre meghatározott képlet szerinti automatikus rangsorolását.
- (7) Az ajánlatkérőnek, mielőtt elektronikus árlejtést tartana, a meghatározott értékelési szempontnak vagy szempontoknak és az azok tekintetében rögzített súlyozásnak megfelelően el kell végeznie az ajánlatok 76. § szerinti értékelését.
- (8) Az ajánlatok (7) bekezdés szerinti értékelését követően az ajánlatkérő köteles minden ajánlattevőt elektronikus úton értesíteni és egyidejűleg felhívni arra, hogy vegyen részt az elektronikus árlejtésen, az értesítésben szereplő utasítások szerinti kapcsolattartás alkalmazásával, a megjelölt időpontban.
- (9) Az ajánlatkérő nem használhatja az elektronikus árlejtést rendeltetésével össze nem férő célra, különösen a verseny megakadályozására, korlátozására vagy torzítására, valamint az elektronikus árlejtés lefolytatása nem járhat azzal, hogy az eljárás alapján megkötött szerződés tárgya eltér az eljárást megindító felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott beszerzési tárgytól.
- (10) Az elektronikus árlejtés lezárása után az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevőt a 76. §-nak – és ha az igazolások benyújtására korábban nem került sor, a 69. § (4)–(6) bekezdésének – megfelelően az elektronikus árlejtés eredményei alapján választja ki.
- (11) Az elektronikus árlejtés lefolytatásának részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

Elektronikus katalógusok

- 109. §**
- (1) Ha egy közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő a 41. § (3) bekezdése alapján kötelezővé teszi az elektronikus kommunikációs eszközök használatát, az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az ajánlatokat elektronikus katalógus formájában kell benyújtani vagy, hogy az ajánlattevőnek elektronikus katalógust kell csatolnia az ajánlatához.
 - (2) Az az ajánlattevő számára lehetővé kell tenni, hogy az elektronikus katalógus formájában benyújtott ajánlathoz az ajánlatot kiegészítő egyéb dokumentumokat mellékeljen.
 - (3) Ha az ajánlatokat elektronikus katalógus formájában kell benyújtani, az ajánlatkérő köteles:
 - a) ezt az eljárást megindító felhívásban vagy – ha előzetes tájékoztatót alkalmaz eljárást meghirdető felhívásként – a közvetlen részvételi felhívásban közölni;
 - b) a közbeszerzési dokumentumokban feltüntetni a külön kormányrendelet szerinti, az elektronikus katalógus formátumával, a felhasznált elektronikus eszközökkel és a csatlakozás műszaki szabályaival és leírásával kapcsolatos valamennyi szükséges információt.
 - (4) Az elektronikus katalógust az ajánlattevőnek egy konkrét közbeszerzési eljárásban való részvétel céljából kell létrehoznia, az ajánlatkérő által a (3) bekezdés b) pontja szerint megállapított műszaki leírásnak és formátumnak, valamint a külön kormányrendelet alapján előírt, elektronikus kommunikációra vonatkozó követelményeknek megfelelően.
 - (5) Ha az ajánlatok elektronikus katalógusok formájában történő benyújtását követően egynél több gazdasági szereplővel keretmegállapodás megkötésére kerül sor, az ajánlatkérő rendelkezhet úgy, hogy a verseny egyes konkrét közbeszerzések tekintetében való újranyitása frissített katalógusok alapján történjen.

- (6) Az (5) bekezdés szerinti esetben az ajánlatkérőnek a következő módszerek egyikét kell alkalmaznia:
- a) felhívja az ajánlattevőket, hogy az adott közbeszerzés követelményeihez igazítva ismételten nyújtsák be elektronikus katalógusaikat; vagy
 - b) értesíti az ajánlattevőket, hogy a már benyújtott elektronikus katalógusokból gyűjti össze azokat az információkat, amelyek az adott közbeszerzéshez igazított ajánlatok létrehozásához szükségesek.
- (7) Az ajánlatkérőnek a (6) bekezdés b) pontja szerinti módszer alkalmazását fel kell tüntetnie a keretmegállapodással kapcsolatos közbeszerzési dokumentumokban.
- (8) Ha az ajánlatkérő a (6) bekezdés b) pontjának megfelelően egyes közbeszerzések tekintetében újranyitja a versenyt, az információgyűjtés megkezdése előtt legalább öt munkanappal értesíti az ajánlattevőket arról az időpontról, amikor az adott közbeszerzés követelményeihez igazított ajánlatok létrehozásához szükséges információk összegyűjtését elvégzi. Az ajánlatkérőnek lehetőséget kell adnia az ajánlattevők számára az információgyűjtés elutasítására is.
- (9) Az ajánlatok értékelése előtt az ajánlatkérő értesíti az összegyűjtött információkról az érintett ajánlattevőket, hogy lehetőséget adjon annak megerősítésére, hogy az így létrehozott ajánlat nem tartalmaz lényegi hibákat, vagy kifogásuk jelzésére, ha lényegi hibát észlelnek.
- (10) Az ajánlatkérő előírhatja az ajánlatok elektronikus katalógusok formájában történő benyújtását a 107. § szerinti dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása esetén is.
- (11) Az ajánlatkérő a (6) bekezdés b) pontjában és a (8) bekezdésben foglalt módszert a dinamikus beszerzési rendszer keretében is alkalmazhatja, ha a dinamikus beszerzési rendszerben való részvétel iránti kérelmet az ajánlatkérő által megállapított műszaki leírásnak és formátumnak megfelelő elektronikus katalógus egészíti ki. Az említett katalógust utólag kell kitölteniük a részvételre jelentkezőknek akkor, amikor tájékoztatják őket arról, hogy az ajánlatkérő a (6) bekezdés b) pontjában foglalt eljárás útján kívánja létrehozni az ajánlatokat.

HARMADIK RÉSZ

AZ UNIÓS ÉRTÉKHATÁR ALATTI ELJÁRÁS

XVII. FEJEZET

AZ UNIÓS ÉRTÉKHATÁR ALATTI ELJÁRÁSOK SZABÁLYAI

- 110. §** E rész szerint kell eljárni az ajánlatkérőknek az uniós értékhatárt el nem érő és egyben a nemzeti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzések – ide nem értve az építési és a szolgáltatási koncessziót – megvalósításakor. E rész szerinti eljárás alkalmazható továbbá olyan esetben, amelyre e törvény III. Fejezete azt lehetővé teszi vagy előírja [19. § (4) bekezdés; 21. § (2) bekezdés].

Kivételek

- 111. §** E törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő
- a) tankönyv beszerzésére, amennyiben arra a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló törvényben meghatározottak szerint, az iskolai tankönyvellátás keretében kerül sor és a tankönyv szerepel a tankönyvjegyzékben;
 - b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapján gyermekotthonban, illetve lakásotthonban elhelyezett gyermekek teljes ellátására, illetve utógondozói ellátásban részesülők, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 59–85/A. §-ában szabályozott szociális szolgáltatások körében ellátottak teljes ellátására szolgáló árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén;
 - c) a 3. melléklet szerinti szállodai és éttermi szolgáltatásokra, a 79995000-5-től 79995200-7-ig tartó CPV kódok által meghatározott könyvtárkezelési szolgáltatásokra, a 92000000-1-től 92700000-8-ig tartó CPV kódok által meghatározott, a pihenés, kultúra és sport területén nyújtott szolgáltatásokra, valamint a jogi szolgáltatásokra;
 - d) a 3. melléklet szerinti bármely szolgáltatásra, ha annak becsült értéke a tizennyolcmillió forintot nem éri el;
 - e) külügyi segélyezés keretében humanitárius segítségnyújtás céljából, válságkezelés során történő beszerzésre, amelynek vonatkozásában az Országgyűlés illetékes bizottsága e törvény alkalmazását kizáró előzetes döntést hozott;

- f) a hideg élelmiszer és főzési alapanyag, friss, illetve feldolgozott zöldség és gyümölcs, tej és tejtermék, gabonafélék, kenyér és pékáru, méz, tojás, kertészeti növény beszerzésére;
- g) olyan szolgáltatás megrendelése esetében, amely az ajánlatkérő alaptevékenysége ellátásához szükséges irodalmi (szakirodalmi, tudományos) mű létrehozására, tanácsadói vagy személyi tolmácsolási tevékenység végzésére irányul;
- h) felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység igénybevételére;
- i) a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 3. § 5., 7. és 9. pontja, valamint szükség- vagy veszélyhelyzet esetén az állatok járványos megbetegedése, a súlyos ipari vagy közlekedési baleset okozta kár, vízkár, illetve vízminőségi kár közvetlen megelőzése, elhárítása, védekezési készség vagy az azt közvetlenül követő helyreállítás érdekében történő beszerzésre;
- j) fogvatartottak kötelező foglalkoztatása keretében előállított áruk vagy teljesített szolgáltatások, illetve építési beruházás beszerzésére;
- k) közfoglalkoztató által közfoglalkoztatási jogviszony keretében előállított áruk, teljesített szolgáltatások, illetve építési beruházások beszerzésére;
- l) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti pénzforgalmi szolgáltatás igénybevételére;
- m) a postai szolgáltatást vagy a postai szolgáltató által nyújtott postai szolgáltatásoktól eltérő szolgáltatást nyújtó szervezet beszerzései vonatkozásában;
- n) kulturális javak körébe tartozó tárgyak vételére és a rájuk vonatkozó egyéb jogok megszerzésére;
- o) az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 113. §-ában és 114. § (3) bekezdésében meghatározott keret terhére történő beszerzések vonatkozásában;
- p) olyan szolgáltatás megrendelése esetében, amely a pártok működését segítő tudományos, ismeretterjesztő, kutatási, oktatási tevékenységet végző alapítványokról szóló 2003. évi XLVII. törvény 1. §-a alapján létrehozott alapítvány alapító okiratában meghatározott tudományos, ismeretterjesztő, kutatási vagy oktatási tevékenység végzésére irányul, vagy azt közvetlenül segíti;
- q) a külképviselet számára történő beszerzés esetén;
- r) a 71221000-3, 71222000-0, 71223000-7, 71243000-3, 71245000-7, 71410000-5, 71420000-8, 79932000-6 CPV kódok által meghatározott tervezési szolgáltatásokra;
- s) a 71241000-9, 71242000-6, 71244000-0, 71246000-4, 71247000-1 CPV kódok által meghatározott szolgáltatásokra, feltéve, hogy a szolgáltatás megrendelésére az r) pontban meghatározott tervezési szolgáltatással együttesen, ugyanazon építési beruházás tekintetében kerül sor;
- t) a védett munkahelyen, megváltozott munkaképességű személyek által előállított áruk, vagy teljesített szolgáltatások beszerzésére.

Alkalmazandó eljárási szabályok

- 112. §** (1) Az ajánlatkérő az e rész hatálya alá tartozó közbeszerzés megvalósításakor választása szerint
- a) a 117. §-ban meghatározott módon szabadon kialakított eljárást folytat le, vagy
 - b) e törvény Második Részében meghatározott szabályok szerint jár el a 113–116. §-ban foglalt eltérésekkel.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában foglalt esetben – a 22–24. §-ban foglalt szempontok megfelelő alkalmazásával – a törvény Második Részét a 21. § (4) bekezdése szerinti külön jogszabálynak is megfelelően kell alkalmazni.
- 113. §** (1) Az ajánlatkérő a nyílt, a meghívásos és a tárgyalásos eljárást megindító felhívást nem hirdetmény útján teszi közzé. Az ajánlatkérő az eljárás megindításának napját legalább öt munkanappal megelőzően, de legfeljebb tizenkét hónapon belül köteles a Közbeszerzési Hatóság által elérhetővé tett elektronikus úton és módon a megindítandó eljárásról szóló összefoglaló tájékoztatást küldeni a Közbeszerzési Hatóságnak, amelyet a Közbeszerzési Hatóság a megküldést követően egy munkanapon belül a honlapján közzétesz. Az összefoglaló tájékoztatásban konkrétan meg kell jelölni az ajánlatkérő nevét és címét, az érdeklődés jelzésére szolgáló elérhetőséget, a szerződés tárgyát, a szerződés időtartamát vagy a teljesítés határidejét, a teljesítés helyét, a 114. § (11) bekezdése szerinti fenntartást, valamint a gazdasági szereplőknek szóló arra vonatkozó felhívást, hogy érdeklődésüket az eljárás iránt az ajánlatkérőnél jelezzék az ajánlatkérő által az összefoglaló tájékoztatásban meghatározott időpontig, amely nem lehet az összefoglaló tájékoztatás megküldését követő ötödik munkanapnál korábbi. A közbeszerzés tárgyára vonatkozó adatokat az összefoglaló tájékoztatásban úgy kell megadni, hogy annak alapján a gazdasági szereplők

meg tudják ítélni, hogy az eljárás iránti érdeklődésüket kívánják-e az ajánlatkérőnél jelezni. Az érdeklődés jelzésére a 41. § alkalmazandó. A tájékoztatás tartalma a közzétételét követően nem módosítható. Ha az ajánlatkérő nem vagy nem a tájékoztatásban szereplő adatoknak megfelelően kívánja az eljárást megindítani, abban az esetben a tájékoztatás visszavonásáról legkésőbb a megküldésétől számított tizenkét hónapon belül köteles értesíteni a Közbeszerzési Hatóság által elérhetővé tett elektronikus úton és módon a Közbeszerzési Hatóságot, valamint írásban azokat a gazdasági szereplőket, akik addig az ajánlatkérőnél az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték. A Közbeszerzési Hatóság a visszavonás tényét az értesítést követően egy munkanapon belül a honlapján közzéteszi.

- (2) Az ajánlatkérő köteles legalább három gazdasági szereplőnek megküldeni az eljárást megindító felhívást, valamint mindazoknak a gazdasági szereplőknek is, akik az ajánlatkérőnél az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték. Ha az eljárás iránt háromnál kevesebb gazdasági szereplő jelezte érdeklődését vagy egyetlen gazdasági szereplő sem jelezte érdeklődését, abban az esetben is legalább három gazdasági szereplőnek kell felhívást küldeni. Az eljárást megindító felhívást a gazdasági szereplők részére egyidejűleg, közvetlenül írásban kell megküldeni legkésőbb az összefoglaló tájékoztatás megküldésétől számított tizenkét hónapon belül. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokat legkésőbb a felhívás megküldésének napján az 57. § rendelkezéseinek megfelelően rendelkezésre bocsátja. Az eljárásban kizárólag azok a gazdasági szereplők tehetnek ajánlatot, illetve nyújthatnak be részvételre jelentkezést, amelyeknek az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívást megküldte. Azok a gazdasági szereplők, amelyeknek az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívást – anélkül, hogy az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték volna – megküldte, egymással közösen nem tehetnek ajánlatot, illetve egymással közösen nem nyújthatnak be részvételi jelentkezést. A gazdasági szereplő, amelynek az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívást megküldte, jogosult közösen ajánlatot tenni, illetve közösen részvételi jelentkezést benyújtani olyan gazdasági szereplővel, amelynek az ajánlatkérő nem küldött eljárást megindító felhívást.
- (3) A (2) bekezdés alkalmazása során a gazdasági szereplők kiválasztásakor az egyenlő bánásmód elvének megfelelően és lehetőség szerint a mikro-, kis- vagy középvállalkozások részvételét biztosítva kell eljárni. A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 3. § (4) bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezés ennek megítélésakor nem alkalmazandó.
- (4) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazása esetén az ajánlattételi vagy részvételi határidő, az eljárást megindító felhívás vagy a közbeszerzési dokumentumok módosításáról, valamint az eljárást megindító felhívás visszavonásáról nem kell hirdetményt közzétenni, hanem az eredeti ajánlattételi vagy részvételi határidő lejárta előtt közvetlenül, egyidejűleg írásban kell tájékoztatni azokat a gazdasági szereplőket, akiknek az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívást megküldte. A közbeszerzési dokumentumok módosításait az ajánlatkérő az eredeti dokumentumokkal megegyező helyen köteles közvetlenül elektronikusan elérhetővé tenni. Nem módosítható az eljárást megindító felhívás vagy a közbeszerzési dokumentumok olyan eleme, amely az (1) bekezdés szerinti összefoglaló tájékoztatásban is szerepelt.
- (5) Az (1)–(4) bekezdés nem alkalmazható, ha
 - a) az építési beruházás becsült értéke az ötszázmillió forintot eléri vagy meghaladja;
 - b) a 3. melléklet szerinti szolgáltatás becsült értéke az uniós értékhatárt eléri vagy meghaladja;
 - c) az ajánlatkérő előzetes tájékoztatót, időszakos előzetes tájékoztatót vagy előminősítési hirdetményt alkalmaz eljárást megindító felhívásként.
- (6) Ha az (1)–(2) bekezdés nem kerül alkalmazásra, az ajánlattételi vagy részvételi határidőt, az eljárást megindító felhívást vagy a közbeszerzési dokumentumokat módosító hirdetményt csak feladni kell az eredeti ajánlattételi vagy részvételi határidőig, annak eddig megjelennie nem kell, viszont a módosítási szándékról és a módosító hirdetmény feladásáról az eredeti ajánlattételi vagy részvételi határidő lejárta előtt írásban közvetlenül, egyidejűleg tájékoztatni kell azokat a gazdasági szereplőket, akik az ajánlatkérőnél az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték, így különösen akik a közbeszerzési dokumentumokat elektronikusan elérték vagy kiegészítő tájékoztatást kértek. A módosító hirdetmény megjelenéséig a közbeszerzési eljárásban intézkedést tenni, döntéseket hozni, iratokat beadni nem lehet.

- 114. §** (1) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban jogosult az 62–63. § szerinti kizáró okok közül egynek vagy többnek a közbeszerzési eljárásban való érvényesítését előírni, valamint köteles a 62. § (1) bekezdés g)–k) és m) pontja szerinti kizáró ok érvényesítését előírni.
- (2) A 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozat tekintetében az Európai Bizottság által meghatározott egységes formanyomtatvány nem alkalmazandó, ahol e törvény Második Része „egységes európai közbeszerzési dokumentumot” említ, az alatt a 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatot kell érteni. A 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatban az ajánlattevőnek és a részvételre jelentkezőnek a 62. § (1) bekezdés k) pont kb) alpontjára

vonatkozóan a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell a részletes adatokat megadni. Az ajánlatkérő a Kormány rendeletében részletezettek szerint ellenőrzi továbbá a kizáró ok hiányát a rendelkezésre álló elektronikus nyilvántartásokból is. A 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatban a gazdasági szereplő csupán arról köteles nyilatkozni, hogy az általa igazolni kívánt alkalmassági követelmények teljesülnek, az alkalmassági követelmények teljesítésére vonatkozó részletes adatokat nem köteles megadni. A gazdasági szereplő az alkalmassági követelmények teljesítésére vonatkozó részletes adatokat tartalmazó, az eljárást megindító felhívásban előírt saját nyilatkozatait az alkalmassági követelmények, valamint – adott esetben – a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok tekintetében az eljárást megindító felhívásban előírt igazolásokat benyújtására vonatkozó szabályok szerint, az ajánlatkérő 69. § szerinti felhívására köteles benyújtani.

- (3) Az ajánlatkérő építési beruházás esetén – a 98. § (2)–(3) bekezdése szerinti jogcímen indított hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások kivételével – köteles az 57. § (1) bekezdésnek eleget tevő közbeszerzési dokumentumokat rendelkezésre bocsátani, egyéb esetekben jogosult azzal, hogy árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén az 57. § (1) bekezdés a)–b) pontjában felsoroltakon kívül jogosult szerződéstervezet helyett a lényeges szerződéses feltételeket közölni (a továbbiakban együtt: szerződéstervezet).
- (4) Az ajánlattételi határidőt az ajánlatkérő nyílt eljárásban és meghívásos eljárásban nem határozhatja meg az eljárást megindító felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának vagy az eljárást megindító felhívás megküldésének napjától, illetve az ajánlattételi felhívás megküldésének napjától számított,
 - a) árubeszerzés és szolgáltatásmegrendelés esetén tíz napnál,
 - b) építési beruházás esetén tizenöt napnálrövidebb időtartamban. A több szakaszból álló eljárások részvételi szakaszában annyi részvételi határidőt kell biztosítani, amely alatt megfelelően lehet részvételre jelentkezni.
- (5) A tárgyalásos eljárás és a versenypárbeszéd bármely esetben alkalmazható. Ha a 3. melléklet szerinti szolgáltatások tárgyában készített előzetes tájékoztató tizenkét hónapnál hosszabb időtartamra vonatkozik, a közvetlen részvételi felhívás az előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetmény közzététele napjától számított tizenkét hónapon túl is megküldhető, de legkésőbb az előzetes tájékoztató által érintett időtartamon belül kell megküldeni.
- (6) A kiegészítő tájékoztatást az ajánlattételi vagy részvételi határidő lejártá előtt ésszerű időben köteles az ajánlatkérő megadni. Az ajánlatkérő, ha úgy ítéli meg, hogy a kérdés megválaszolása a megfelelő ajánlattételhez, illetve részvételre jelentkezéshez szükséges, azonban az ésszerű időben történő válaszadáshoz és a válasz figyelembevételéhez nem áll megfelelő idő rendelkezésre, az 52. § (3) bekezdésében foglalt módon élhet az ajánlattételi vagy részvételi határidő meghosszabbításának lehetőségével.
- (7) Keretmegállapodás alkalmazása esetén a verseny újranyitása a 105. § (2) bekezdésében foglaltak helyett elektronikus árlejtés lefolytatásával is történhet, ha ez utóbbi lehetőséget az ajánlatkérő a keretmegállapodásban és a megelőző közbeszerzési eljárásban az eljárást megindító felhívásban kikötötte.
- (8) Ha az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevővel történő szerződéskötés esetén a szerződés értéke a becsült értéket meghaladná, és az ajánlatkérő az eljárást olyan szabályok szerint indította meg, amelyek nem lettek volna jogszerűen alkalmazhatóak, ha az ajánlatkérő az eljárás becsült értékeként ezt a szerződéses értéket határozta volna meg, az ajánlatkérő köteles az eljárást eredménytelenné nyilvánítani.
- (9) Az ajánlatkérő hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást indíthat, ha a beszerzés nyilvánosan közzétett, bárki által igénybe vehető és kivételesen kedvező feltételei csak rövid ideig állnak fenn, és az ellenszolgáltatás a piaci árakhoz képest lényegesen alacsonyabb, továbbá a kedvező feltételek igénybevétele az e rész szerinti eljárás alkalmazása esetén meghiúsulna.
- (10) Az ajánlatkérő a (9) bekezdés szerinti esetben is köteles biztosítani a versenyt és legalább három – a szerződés teljesítésére való alkalmasság feltételeit az ajánlatkérő megítélése szerint teljesíteni képes – gazdasági szereplőt ajánlattételre felhívni.
- (11) Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát fenntarthatja az előző évben, árubeszerzés és szolgáltatás esetén százmillió forint, építési beruházás esetén egymilliárd forint, általános forgalmi adó nélkül számított árbevételt el nem érő azon ajánlattevők számára, akik teljesítésükhöz a jelen bekezdés szerinti feltételnek ugyancsak megfelelő alvállalkozót vesznek igénybe, és akik az előírt alkalmassági követelményeknek a jelen bekezdés szerinti feltételeknek ugyancsak megfelelő más szervezet kapacitására támaszkodva felelnek meg.
- (12) A (11) bekezdés építési beruházás esetében csak akkor alkalmazható, ha a beszerzés értéke nem haladja meg az ötszázmillió forintot.
- (13) A 80. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben előzetes vitarendezés az ajánlattételi, illetve részvételi határidő lejártáig, a 113. § (1) bekezdés szerinti összefoglaló tájékoztatással kapcsolatban az érdeklődés jelzésére meghatározott határidő lejártáig kezdeményezhető.

- 115. §** (1) Ha az árubeszerzés vagy szolgáltatás becsült értéke nem éri el a tizennyolcmillió forintot vagy az építési beruházás becsült értéke nem éri el a százmillió forintot, az ajánlatkérő – választása szerint – a közbeszerzési eljárást lefolytathatja a nyílt vagy a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás nemzeti eljárásrendben irányadó szabályainak a jelen §-ban foglalt eltérésekkel történő alkalmazásával is, kivéve ha a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott és Magyarország országhatárán átnyúló projekttel kapcsolatos. Az ajánlatkérő az eljárásban nem köteles alkalmassági követelményt előírni. A nyílt eljárás szabályainak alkalmazása esetén a (2)–(4) bekezdésben foglaltak, a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályainak alkalmazása esetén az (5) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.
- (2) Az ajánlatkérő köteles biztosítani a versenyt, és az eljárást megindító felhívás közzététele helyett legalább négy – a szerződés teljesítésére való alkalmasság feltételeit az ajánlatkérő megítélése szerint teljesíteni képes – gazdasági szereplőnek egyidejűleg, közvetlenül írásban ajánlattételi felhívást küldeni. A 113. § nem alkalmazandó. Az ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplők kiválasztásakor az egyenlő bánásmód elvének megfelelően és lehetőség szerint a mikro-, kis- vagy középvállalkozások részvételét biztosítva kell eljárni. A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 3. § (4) bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezés ennek megítélésekor nem alkalmazandó. A 80. § (5) bekezdésében előírt tíz napos időtartam helyett öt napos időtartam alkalmazandó.
- (3) Az ajánlattételi határidő nyílt eljárásban irányadó minimális időtartamára vonatkozó előírás nem alkalmazandó. Az ajánlattételi határidő, az ajánlattételi felhívás vagy a közbeszerzési dokumentumok módosításáról, valamint az ajánlattételi felhívás visszavonásáról nem kell hirdetményt közzétenni, hanem az eredeti ajánlattételi határidő lejártá előtt közvetlenül, egyidejűleg írásban kell tájékoztatni azokat a gazdasági szereplőket, amelyeknek az ajánlatkérő az ajánlattételi felhívást megküldte.
- (4) Az eljárásban kizárólag az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplők tehetnek ajánlatot. Az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplők közösen nem tehetnek ajánlatot. Az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplő jogosult közösen ajánlatot tenni olyan gazdasági szereplővel, amelynek az ajánlatkérő nem küldött ajánlattételi felhívást.
- (5) A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályainak alkalmazása esetén a (2) bekezdés megfelelően alkalmazandó. A 103. § (1)–(2) bekezdése nem alkalmazandó.

Elektronikus licit

- 116. §** (1) Árubeszerzés esetén az ajánlatkérő – választása szerint – a közbeszerzési eljárást elektronikus licitként is lefolytathatja a nyílt eljárás nemzeti eljárásrendben irányadó szabályainak a jelen §-ban foglalt eltérésekkel történő alkalmazásával, valamint az elektronikus licitnek e törvénytől eltérő, a Kormány rendeletében megállapított részletes szabályai szerint. Az elektronikus licit olyan közbeszerzési eljárás, amely során az ajánlatkérő – ajánlatok árlejtést megelőző benyújtása nélkül – a 108. §-ban és a Kormány rendeletében megállapított részletes szabályok szerinti elektronikus árlejtést folytat le.
- (2) Az eljárást megindító felhívásra az 50. § (2) bekezdés n)–p) és r) pontja nem alkalmazandó, az ajánlatkérő az eljárásban nem írhat elő alkalmassági követelményt, valamint köteles a többválasztatú (alternatív) ajánlattétel lehetőségét kizárni. Az eljárást megindító felhívásnak tartalmaznia kell az eljárásban való részvételre történő regisztrációs kérelem benyújtásának határidejét. A nyílt eljárás szabályainak megfelelő alkalmazása során ajánlattételi határidő alatt az eljárásban való részvételre történő regisztrációs kérelem benyújtásának határidejét kell érteni.
- (3) Az eljárásban való részvételre az a gazdasági szereplő nyújthat be az erre előírt határidő lejártáig regisztrációs kérelmet, amely nyílt eljárásban ajánlatot nyújthatna be. A regisztrációs kérelemnek tartalmaznia kell a gazdasági szereplő nevét, címét (székhelyét, lakóhelyét). Az ajánlatkérő a regisztrációs kérelem benyújtását követő két munkanapon belül köteles a kérelmet benyújtó gazdasági szereplőnek a regisztráció megtörténtéről vagy a regisztrációs kérelem visszautasításáról és ennek indokáról visszaigazolást küldeni a gazdasági szereplő által megadott elérhetőségre. A regisztrációs kérelemmel kapcsolatban hiányok pótlására és felvilágosítás kérésére nincs lehetőség, az a gazdasági szereplő, amelynek regisztrációs kérelmét az ajánlatkérő visszautasította, ismételten nyújthat be regisztrációs kérelmet. A regisztrációs kérelem visszautasításának kizárólag objektív és a megkülönböztetésmentesség, valamint az egyenlő bánásmód elvének érvényesítését biztosító indokok alapján van helye, különösen abban az esetben, ha a regisztrációs kérelmet az erre vonatkozó határidő lejártá után nyújtották be. A regisztrációt nem lehet ajánlati biztosíték adásához kötni.
- (4) Az ajánlattevő az elektronikus árlejtés lezárásáig módosíthatja vagy visszavonhatja az ajánlatát. Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez a regisztrációs

kérelem benyújtására vonatkozó határidő lejártától, az ajánlattevő pedig az elektronikus árlejtés során tett ajánlatához az elektronikus árlejtés lezárásától kötve van. Ha az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírta, hogy az elektronikus árlejtés lezárását követően szakmai ajánlat benyújtására fogja az ajánlattevőket felhívni, az ajánlattevő a szakmai ajánlatához annak benyújtására vonatkozó határidőtől kötve van, azonban az ajánlati kötöttség időtartamának meghatározásakor annak kezdeteként minden esetben az elektronikus árlejtés lezárásának időpontját kell alapul venni.

- (5) Az ajánlatkérő a 69. § megfelelő alkalmazásával hívja fel az ajánlattevőt vagy az ajánlattevőket a 66. § (4) és (6) bekezdése, valamint a 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatok, továbbá a jogszabályokban vagy adott esetben az eljárást megindító felhívásban előírt egyéb iratok – különösen a szakmai ajánlat – benyújtására. Az ajánlattevőknek felolvasólapot nem kell benyújtaniuk.
- (6) Az eljárásban a 68. §, valamint a 73. § (1) bekezdés a) és d) pontja nem alkalmazandó. Az ajánlatkérő köteles eredménytelenné nyilvánítani az eljárást, ha nem nyújtottak be regisztrációs kérelmet.

Saját beszerzési szabályok alkalmazása

- 117. §**
- (1) Az ajánlatkérő a Második Részben foglalt szabályok által nem kötött, önálló eljárási szabályokat alakíthat ki.
 - (2) Az ajánlatkérő az általa megválasztott eljárási fajtáról a közbeszerzési eljárás során nem térhet át másikra. Ha az általa a közbeszerzés során alkalmazandó eljárás szabályait önállóan alakítja ki, köteles ezeket a szabályokat megjeleníteni az eljárást megindító felhívásban. Az eljárást megindító felhívásnak minden esetben biztosítania kell, hogy annak alapján a gazdasági szereplők egyenlő eséllyel megfelelő ajánlatot tehessenek, illetve részvételi jelentkezést nyújthassanak be.
 - (3) Az eljárást megindító felhívásnak mindazon információkat tartalmaznia kell, amelyek a gazdasági szereplőknek a megfelelő ajánlattételhez (részvételi jelentkezéshez) szükségesek, így különösen az odaítélendő szerződés legfontosabb részleteit (a közbeszerzés tárgya, mennyisége, szerződéses feltételek) és az odaítélés módjának rövid leírását (értékelési szempontok és módszer), az ajánlattételi (részvételi) határidőt, valamint az ajánlatkérővel való kapcsolatfelvételre vonatkozó információt. Az ajánlatkérő köteles az eljárást megindító felhívásban megjelölt időpontban és helyszínen gondoskodni az ajánlatok felbontásáról. A felhívást az ajánlatkérő külön jogszabályban meghatározott minta szerinti hirdetmény útján köteles közzétenni.
 - (4) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban jogosult a 62–63. § szerinti kizáró okok közül egynek vagy többnek a közbeszerzési eljárásban való érvényesítését előírni, azonban e törvényben meghatározottaktól eltérő kizáró okok nem írhatók elő. Az ajánlatkérő köteles a 62. § (1) bekezdés g)–k) és m) pontja szerinti kizáró ok érvényesítését előírni. Az alkalmasság tekintetében az ajánlatkérő a külön jogszabályban foglalt alkalmassági igazolási módokon kívül egyéb objektív alapú alkalmassági feltételt és igazolási módot is előírhat, de ennek során is alkalmaznia kell a 65. § (3) bekezdésében foglaltakat.
 - (5) Az eljárási szabályok (1) bekezdés szerinti meghatározásakor az ajánlatkérő e törvénnyel összhangban köteles biztosítani az eljárások megfelelő mértékű nyilvánosságát.
 - (6) Az ajánlatkérőnek biztosítania kell a részvétel jogát valamennyi, az Európai Unióban letelepedett gazdasági szereplő számára, a diplomák, tanúsítványok, valamint képzéseket igazoló iratok kölcsönös elismerését, az ajánlatok (részvételi jelentkezések) benyújtásához megfelelő határidők megadását, az alkalmazandó eljárási szabályok előzetes megismerését biztosító szabályozás kialakítását, valamint az eljárást lezáró döntés meghozatalakor a megkülönböztetésmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítését.
 - (7) Az ajánlatkérőnek biztosítania kell a szerződés tárgyának megkülönböztetésmentes leírását. Az ajánlatkérő a közbeszerzési műszaki leírást nem határozhatja meg oly módon, hogy egyes gazdasági szereplőket vagy árukat az eljárásból kizár vagy más módon indokolatlan és hátrányos vagy előnyös megkülönböztetésüket eredményezi. Ha a közbeszerzés tárgyának egyértelmű és közérthető meghatározása szükségessé tesz meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra, eljárásra, tevékenységre, személyre, szabadalomra vagy védjegyre való hivatkozást, a leírásnak tartalmaznia kell, hogy a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.
 - (8) Az ajánlatkérő az ajánlattevőket, részvételre jelentkezőket, valamint a bontást megelőzően azokat a gazdasági szereplőket, akik az eljárás iránti érdeklődésüket jelezték, köteles írásban tájékoztatni minden, az eljárás eredményére kiható döntésről és információról, valamint ezek részletes indokáról, a döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül. Az ajánlatkérő az ajánlatok elbírálásának befejezését követően köteles olyan írásbeli összegezést készíteni – és azt minden ajánlattevő részére egyidejűleg, telefonon

vagy elektronikus úton megküldeni – amely tájékoztatást nyújt az ajánlatok elbírálásáról és a nyertes ajánlat kiválasztásának indokairól.

- (9) A (2) bekezdés szerinti önálló eljárási szabályok kialakításakor az ajánlatkérő a 73. § (1) bekezdése szerinti érvénytelenségi okokat köteles, a 73. § (2) és (3) bekezdése szerinti okokat jogosult előírni azzal, hogy a 73. § (1) bekezdés c) pontja szerinti érvénytelenségi ok csak az ott felsorolt kizáró ok előírása esetén, a 73. § (1) bekezdés d) pontja szerinti érvénytelenségi ok csak alkalmassági követelmény előírása esetén alkalmazandó. A 73. § (4) és (6) bekezdése megfelelően alkalmazandó.
- (10) Az eljárásban a 44–45. § rendelkezései megfelelően alkalmazandóak.

NEGYPEDIK RÉSZ KONCESSZIÓS BESZERZÉSI ELJÁRÁS

XVIII. FEJEZET A KONCESSZIÓS BESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZABÁLYAI

Az eljárás megkezdése

- 118. §** (1) Az ajánlatérőnek e Rész szerint kell eljárnia a nemzeti értékhatárt – a 3. melléklet szerinti szociális és egyéb szolgáltatások esetében az uniós értékhatárt – elérő vagy meghaladó építési vagy szolgáltatási koncesszió beszerzése esetén.
- (2) A hirdetmények közzétételére a külön jogszabályban foglaltak szerint eltérő kötelezettségek vonatkoznak az uniós értékhatárt el nem érő és az azt elérő koncessziók esetében.
- (3) Az ajánlatkérő a koncessziós beszerzési eljárást szabadon alakítja ki az Első Részben, valamint az e Részben foglalt alapelvek és alapvető eljárási szabályok betartásával.
- (4) A koncessziós eljárás egy vagy több szakaszból is állhat, az eljárást megindító felhívásban tájékoztatást kell adni az eljárás lebonyolításának menetéről, több szakaszból álló eljárás esetében az egyes szakaszok céljáról, valamint fel kell tüntetni a befejezés indikatív időpontját. Az eljárás menetére vonatkozó részletesebb tájékoztatást az egyéb közbeszerzési dokumentumokban is meg lehet adni, ennek keretében egyértelmű tájékoztatást kell adni arról, hogy az ajánlattevőket az eljárás mely pontjától terheli ajánlati kötöttség. Ha az ajánlatkérő az eljárás során pontosítja az eljárás menetére vonatkozó információkat, erről az eljárásban szereplő minden gazdasági szereplőt értesít, az eljárást megindító felhívásban foglalt alapvető információk vagy a közbeszerzési dokumentumokban közöltek változása esetén pedig a 119. § (3) bekezdése szerint jár el.
- 119. §** (1) Az eljárást megindító felhívást – a 128. §-ban és a 129. §-ban foglalt esetek kivételével – a külön jogszabály szerint meghatározott hirdetménnyel kell közzétenni.
- (2) Az eljárást megindító felhívásban meg kell adni különösen
- a) az ajánlatkérő nevét, címét, telefon- és telefaxszámát, e-mail és (amennyiben van) honlap címét;
 - b) azt az elérhetőséget, amelyen a közbeszerzési dokumentumok korlátlanul és teljeskörűen, közvetlenül és díjmentesen elektronikusan elérhetőek vagy az ajánlattétel vonatkozásában később elérhetőek lesznek. Amennyiben egyes közbeszerzési dokumentumokhoz való közvetlen elektronikus hozzáférés a 39. §-ban foglalt okok miatt nem biztosított, annak megjelölését, hogy az érintett dokumentumokat az ajánlatkérő milyen módon bocsátja rendelkezésre;
 - c) az építési vagy szolgáltatási koncesszió tárgyát és mennyiségét a 121. § (1) bekezdésének megfelelően, adott esetben opcionális rész megadásával;
 - d) a szerződés időtartamát vagy lehetséges maximális időtartamát;
 - e) a teljesítés helyét;
 - f) a részajánlattétel lehetőségét vagy annak kizárását; ha részajánlat tételére lehetőség van, tájékoztatást arról, hogy egy vagy több, vagy valamennyi részre lehet-e ajánlatot tenni, valamint arról, hogy korlátozva van-e az egy ajánlattevőnek odaítélhető részek száma;
 - g) az ajánlatok értékelési szempontjait a 125. § (2) bekezdése szerint;
 - h) az adott eljárásban alkalmazandó kizáró okokat és a megkövetelt igazolási módokat;
 - i) az alkalmassági követelményeket, az alkalmasság megítéléséhez szükséges adatokat és a megkövetelt igazolási módot;

- j) az ajánlattételi határidőt vagy részvételi határidőt;
 - k) az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtásának címét és a benyújtás módját;
 - l) az ajánlattétel vagy részvételi jelentkezés nyelvét (nyelveit), annak feltüntetését, hogy a magyar nyelven kívül más nyelven is benyújtható-e az ajánlat vagy részvételi jelentkezés;
 - m) az ajánlatok felbontásának idejét és – ha nem elektronikusan történik – helyét, az ajánlatok felbontásán jelenlétre jogosultakat; részvételi felhívás esetén a részvételi jelentkezések felbontásának idejét és – ha nem elektronikusan történik – helyét;
 - n) ha a szerződés teljesítésére különleges feltételek vonatkoznak, ezen feltételeket;
 - o) az Európai Unióból származó forrásból támogatott közbeszerzés esetén az érintett projektekre, programra vonatkozó adatokat.
- (3) Az eljárást megindító felhívást az ajánlatkérő addig az időpontig módosíthatja, amíg az eljárásba bármely érdekelt gazdasági szereplő bekapcsolódhat. Az eljárást megindító felhívás módosításáról eddig az időpontig hirdetményt kell közzétenni, és egyidejűleg értesíteni kell azokat a gazdasági szereplőket, akik az eljárás iránt érdeklődésüket az ajánlatkérőnél jelezték. Az egyéb közbeszerzési dokumentumok módosításáról egyidejűleg értesíteni kell minden, az eljárásban részt vevő gazdasági szereplőt. Az eljárást megindító felhívás és egyéb közbeszerzési dokumentumok módosítása esetén megfelelő felkészülési időt kell biztosítani a gazdasági szereplők számára, – a jelentéktelen módosítások kivételével – a részvételi vagy ajánlattételi határidőt meg kell hosszabbítani. A módosításra az 55. § (6) bekezdését is alkalmazni kell.

A közbeszerzési dokumentumok

- 120. §** (1) Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokat, ha az eljárást megindító felhívásra a gazdasági szereplőknek ajánlatot kell benyújtaniuk, – az eljárás során adott későbbi pontosítások, adott esetben a gazdasági szereplők kérdéseire adott válaszok kivételével – az eljárást megindító felhívás közzétételének vagy megküldésének időpontjától köteles rendelkezésre bocsátani. Ha az eljárást megindító felhívás nem tartalmaz ajánlattételre felhívást, a közbeszerzési dokumentumokat az ajánlattételre vonatkozó felhívás időpontjától kell rendelkezésre bocsátani. A kifejezetten a részvételi jelentkezés benyújtásához készített közbeszerzési dokumentumoknak az eljárást megindító felhívás közzétételének vagy megküldésének időpontjától kell elérhetőnek lenniük.
- (2) Az ajánlatkérő – az e törvényben előírtak mellett – köteles olyan közbeszerzési dokumentumokat rendelkezésre bocsátani, amelyek meghatározzák:
- a) az általa ismert szerződéses feltételeket;
 - b) a koncesszió tárgyára vonatkozó műszaki leírást;
 - c) az ajánlat és a részvételi jelentkezés elkészítésével kapcsolatban a gazdasági szereplők részére szükséges információkról szóló tájékoztatást, valamint az ajánlat és részvételi jelentkezés részeként benyújtandó igazolások, nyilatkozatok jegyzékét. Az ajánlatkérő koncessziós beszerzési eljárásban is előírhatja az egységes európai közbeszerzési dokumentum mintájának használatát, az általa adott esetben rendelkezésre bocsátott további igazolás- és nyilatkozatminták ajánlottak lehetnek.
- (3) A közbeszerzési dokumentumokat ajánlatonként vagy részvételi jelentkezésenként legalább egy ajánlattevőnek, részvételre jelentkezőnek vagy az ajánlatban, illetve részvételi jelentkezésben megnevezett alvállalkozónak elektronikus úton el kell érnie.

A koncesszió tárgyára vonatkozó követelmények

- 121. §** (1) Az eljárást megindító felhívásban az építési vagy szolgáltatási koncesszióra vonatkozó leírást – annak jellege és terjedelme, nagyságrendje, vagy indikatív értéke meghatározásával – úgy kell megadni, hogy annak alapján a gazdasági szereplők meg tudják ítélni, hogy az eljárásban részt kívánnak-e venni.
- (2) A közbeszerzési dokumentumokban az ajánlatkérőnek műszaki leírást kell a gazdasági szereplők rendelkezésére bocsátania. A műszaki leírásra az 58. § (2)–(3) bekezdésében foglaltakat, és – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a műszaki leírás meghatározására és tartalmára vonatkozó külön jogszabályban foglalt előírásokat is alkalmazni kell.

- (3) Amennyiben az ajánlatkérő az eljárás során a műszaki leírás vagy a szerződéses feltételek tekintetében tárgyal, vagy több ajánlati változat benyújtását, vagy meghatározott jellemzők, feltételek, célok tekintetében a gazdasági szereplők megoldási javaslatát kéri, meg kell határoznia azokat a minimumkövetelményeket – különösen technikai, funkcionális és jogi feltételeket –, amelyeknek minden ajánlatnak meg kell felelnie.
- (4) Címkék alkalmazása vagy tanúsítás megkövetelése esetében az 59–60. §-ban foglaltakat alkalmazni kell.

A tárgyalás

- 122. §** (1) Ha az ajánlatkérő tárgyalásokat folytat az eljárásban részt vevő gazdasági szereplőkkel, a 88. § (1)–(4), valamint (8) bekezdését is megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy minimumkövetelmények alatt a 121. § (3) bekezdése szerinti feltételeket kell érteni.
- (2) A 88. § (6) bekezdését – a 125. § (4) bekezdése szerinti különbséggel – az eljárás során végig megfelelően alkalmazni kell, amíg az ajánlatkérő nincs kötve az általa megadott feltételekhez.
- (3) Az ajánlatkérő tárgyalást kezdeményezhet a gazdasági szereplőkkel vagy újranyithatja a tárgyalásokat, ha az ajánlatok értékelését követően észleli, hogy a legkedvezőbb ajánlat feltételeit figyelembe véve a 8. § (7) bekezdése szerinti feltétel vagy a 133. § (2) bekezdése szerinti feltétel nem teljesülne.

A részvételi jelentkezések és ajánlatok benyújtása

- 123. §** (1) Az eljárást megindító felhívásra az eljárás menetétől függően, az ajánlatkérő által meghatározottak szerint kell ajánlatot vagy – ajánlatot nem tartalmazó, az ajánlatkérő által előírt tartalmú – részvételi jelentkezést benyújtani.
- (2) A gazdasági szereplők számára a részvételi jelentkezés és az ajánlat benyújtásához minden esetben megfelelő időt kell biztosítani. Az eljárást megindító felhívásra benyújtandó ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő nem határozható meg az eljárást megindító hirdetmény feladásától számított harminc napnál rövidebb időtartamban. Ha az eljárás többszakaszos és az eljárást megindító hirdetményre részvételi jelentkezést kellett benyújtani, az eljárás későbbi szakaszában az első ajánlatok benyújtására vonatkozó határidő nem határozható meg az ajánlattételre vonatkozó felhívás megküldésének napjától számított huszonkettő napnál korábbi időtartamban.
- (3) A 68. § rendelkezéseit a koncessziós beszerzési eljárásban benyújtott részvételi jelentkezés, az ajánlattevőktől kért első ajánlat és az eljárást lezáró döntést megelőzően értékelt végleges ajánlat tekintetében alkalmazni kell, az ajánlatkérő ennek megfelelő tartalmú felolvasólap csatolását írja elő a részvételi jelentkezésben, illetve ajánlatban.
- (4) Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban előírhatja, hogy az ajánlatban vagy a részvételi jelentkezésben meg kell jelölni
- a) a koncessziónak azt a részét (részeit), amelynek teljesítéséhez az ajánlattevő (részvételre jelentkező) alvállalkozót kíván igénybe venni,
 - b) az ezen részek tekintetében igénybe venni kívánt és az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés benyújtásakor már ismert alvállalkozókat.
- (5) Az ajánlatkérő az eljárásban a részvételi jelentkezés vagy ajánlat benyújtására vonatkozó felhívásban jelzi, hogy milyen körben biztosítja a hiánypótlás lehetőségét.

Alkalmassági követelmények és kizáró okok

- 124. §** (1) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban a részvételre jelentkezők vagy ajánlattevők műszaki-szakmai alkalmasságához, valamint pénzügyi-gazdasági helyzetéhez kapcsolódó alkalmassági feltételeket határoz meg. Az alkalmassági követelményeket és az azoknak való megfelelés igazolására benyújtandó dokumentumokat az eljárást megindító felhívásban pontosan meg kell jelölni. Ennek során meg kell határozni, hogy mely körülmények megléte, illetve hiánya vagy azok milyen mértékű fogyatékosága zárja ki, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt alkalmasnak minősítse a szerződés teljesítésére.
- (2) Az alkalmassági követelmények tekintetében a koncessziós beszerzési eljárásban is alkalmazni kell a 65. § (3), (6)–(8) és (11) bekezdését, valamint (9) bekezdését annak figyelembe vételével, hogy az ajánlatkérő a külön jogszabályban szabályozott, a közbeszerzések esetében előírható alkalmassági feltételek mellett egyéb objektív alapú feltételt is előírhat.

- (3) Ha az előírt alkalmassági követelményeknek az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező más szervezet kapacitására támaszkodva felel meg, e szervezetnek az előírt igazolási módokkal azonos módon kell igazolnia az adott alkalmassági feltételnek történő megfelelést. Koncessziós beszerzési eljárásban nem írható elő, hogy a szerződés meghatározott részét személyesen az ajánlattevő teljesítse.
- (4) A 62–64. § rendelkezéseit koncessziós beszerzési eljárásban is alkalmazni kell. A 62. § (1) bekezdés i) pontjában az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat alátámasztására szolgáló igazolások be nem nyújtásához kapcsolódó kizáró ok akkor alkalmazandó, ha az ajánlatkérő a koncessziós beszerzési eljárásban is a kizáró okok előzetes igazolására előírja e dokumentum használatát.
- (5) Az alvállalkozó vagy az alkalmasság igazolásába bevont szervezet kizáró ok hatálya alá tartozása esetében a 71. § (4) bekezdését alkalmazni kell.

Értékelési szempontok

- 125. §** (1) A nyertes ajánlattevő kiválasztására objektív értékelési szempontokat kell alkalmazni. Az értékelési szempontok meghatározására a 76. § (1)–(8) és (11) és (13) bekezdését alkalmazni kell, azzal a különbséggel, hogy az értékelési szempontok keretében értékelt alszempontok esetében elegendő súlyszám helyett azokat csökkenő fontossági sorrendben feltüntetni.
- (2) Az eljárást megindító felhívásban az értékelési szempontokat elegendő csökkenő fontossági sorrendben megadni, azok súlyszámát és a 76. § (9) bekezdésében foglalt egyéb információkat, valamint az értékelés során alkalmazott módszer leírását a közbeszerzési dokumentumokban kell meghatározni.
 - (3) Életciklus-költségszámítás alkalmazása esetén a 78. §-t is alkalmazni kell.
 - (4) Ha az eljárásban olyan ajánlatot nyújtanak be, amely kivételesen magas funkcionális teljesítményt nyújtó, innovatív megoldást kínál, és e megoldást egy kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő nem láthatta előre, az ajánlatkérő kivételesen módosíthatja – az eljárást megindító felhívásban megadott fontossági sorrend megtartásával – az értékelési szempontok súlyszámát vagy az azok keretében megadott alszempontok fontossági sorrendjét. Ebben az esetben az ajánlatkérő minden ajánlattevőt köteles tájékoztatni a módosulásról, és új ajánlattételre vonatkozó felhívást küld ki, figyelembe véve a 123. § (2) bekezdésében meghatározott huszonekét napos minimális ajánlattételi határidőt. Az e bekezdésben foglalt lehetőséggel az ajánlatkérő csak akkor élhet, ha az eljárás többszakaszos, az eljárást megindító felhívásra nem kellett ajánlatot benyújtani, hanem az ajánlatkérő az eljárás későbbi szakaszában a már alkalmasnak minősített részvételre jelentkezőknek küldött ajánlattételre felhívást, és az eljárást megindító felhívás közzétételekor a gazdasági szereplők számára csak az értékelési szempontok és azok fontossági sorrendje volt megismerhető.

A részvételi jelentkezések és ajánlatok bírálata

- 126. §** (1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy azok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.
- (2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlatok vagy részvételi jelentkezések érvénytelenek, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Ha az ajánlatkérő a gazdasági szereplőt nem kérte fel hiánypótlásra, akkor ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének érvénytelensége nem állapítható meg olyan okból, amely hiánypótlással egyébként orvosolható lett volna.
 - (3) Az eljárás nyertese csak olyan ajánlattevő lehet
 - a) akinek ajánlata megfelel a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek,
 - b) aki teljesíti az eljárásban előírt alkalmassági feltételeket, és
 - c) aki nem áll kizáró ok hatálya alatt.
 - (4) A részvételi jelentkezés és ajánlat érvénytelenségére a 73. § (1) és (4)–(6) bekezdését és a 74. §-t kell alkalmazni, az ajánlatkérő alkalmazhatja a 73. § (2) és (3) bekezdésében foglalt érvénytelenségi okokat is.
 - (5) Az eljárás a 75. § (1) bekezdése szerinti esetben, továbbá az ajánlatkérő által az eljárást megindító felhívásban meghatározott esetekben eredménytelen. Ha az ajánlatkérő olyan feltételeket határoz meg, amelyek fennállása esetén az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja, rögzítenie kell azokat az objektív szempontokat is, amelyek alapján az eredménytelenségre vonatkozó döntést meg fogja hozni.
 - (6) Az eljárás – az (5) bekezdésben foglaltak mellett – eredménytelen, ha az értékelést követően megállapítható, hogy az értékelési szempontok szerint legkedvezőbb ajánlat alapján a koncesszió értéke magasabb a becsült értéknél,

és ha az eljárás megindításakor az előbbi tekintették volna becsült értéknek, az eljárásban alkalmazott nemzeti szintű közzététel helyett a külön jogszabályban foglaltak szerinti európai uniós közzétételre kellett volna, hogy sor kerüljön.

- (7) Az eljárás – az (5) bekezdésben foglaltak mellett – eredménytelen, ha megállapítható, hogy az értékelési szempontok szerint legkedvezőbb ajánlat feltételeit figyelembe véve a 8. § (7) bekezdése szerinti feltétel vagy a 133. § (2) bekezdése szerinti feltétel nem teljesülne.

- 127. §** (1) Az ajánlatkérő köteles minden ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt – vagy a bontást megelőzően azokat a gazdasági szereplőket, akik az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték –, írásban (faxon vagy elektronikus úton) tájékoztatni az eljárás eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, valamely ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamely gazdasági szereplő kizárásáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül. Az ajánlatkérő az ajánlatok elbírálásának befejezését követően köteles olyan írásbeli összegezést készíteni – és azt minden ajánlattevő részére egyidejűleg, faxon vagy elektronikus úton megküldeni – amely tájékoztatást nyújt az ajánlatok elbírálásáról és a nyertes ajánlat kiválasztásának indokairól, a jogorvoslati lehetőségről és a szerződéskötési moratórium pontos tartamáról.
- (2) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésben foglalt döntésének – adott esetben valamely gazdasági szereplő jelzésére történt – módosításáról faxon vagy elektronikus úton haladéktalanul értesíti az ajánlattevőket vagy részvételre jelentkezőket, ha döntése törvénysértő volt és a módosítás a törvénysértést orvosolja. Az ajánlatkérő a 2. § (1)–(3) bekezdésében foglalt alapelvek figyelembevételével megteheti az eljárás szabályszerűségének helyreállításához szükséges intézkedéseket. Szükség esetén jogosult a már megkötött szerződéstől elállni, illetve amennyiben a teljesítés megkezdése miatt az eredeti állapot nem állítható helyre, a szerződést azonnali hatállyal felmondani.
- (3) A (2) bekezdésben foglaltak szerint az ajánlatkérő akkor is értesíti az ajánlattevőket vagy részvételre jelentkezőket, ha az eljárás jogszerűségére ki nem ható elírást javít.
- (4) Az ajánlatkérő az érvényes ajánlatot tevő ajánlattevő kérésére az eljárás eredményének megküldését követően köteles külön tájékoztatást adni a nyertes ajánlat jellemzőiről és az általa tett ajánlathoz viszonyított előnyeiről a kérés kézhezvételétől számított öt munkanapon belül, figyelembe véve a nyertes ajánlattevő üzleti titokhoz fűződő érdekeit is.

A hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárás

- 128. §** (1) A 119. § (1) bekezdésétől eltérően az eljárást megindító felhívást nem kell hirdetményben közzétenni, hanem azt az ajánlatkérő egyidejűleg, közvetlenül küldi meg a gazdasági szereplőknek
- a) a 98. § (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti esetben,
- b) ha a megelőzően hirdetmény közzétételével indult koncessziós beszerzési eljárás azért volt eredménytelen, mert az eljárásban nem nyújtottak be ajánlatot vagy részvételi jelentkezést, vagy csak alapvetően nem megfelelő ajánlatot vagy részvételi jelentkezést nyújtottak be, feltéve, hogy a koncesszió feltételei időközben lényegesen nem változtak meg; minderről az ajánlatkérő köteles az Európai Bizottság kérésére – a közbeszerzésekért felelős miniszteren keresztül – tájékoztatást adni. Alapvetően nem megfelelőnek kell tekinteni az ajánlatot, ha az abból az okból érvénytelen, hogy a szakmai ajánlat jelentős változtatások nélkül nyilvánvalóan nem képes teljesíteni az ajánlatkérő által meghatározott igényeket és követelményeket, míg a részvételi jelentkezést akkor kell alapvetően nem megfelelőnek tekinteni, ha az a 73. § (1) bekezdés b) vagy d) pontja alapján érvénytelen.
- (2) A hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárásban kizárólag a felhívott gazdasági szereplők tehetnek ajánlatot vagy nyújthatnak be részvételi jelentkezést. A felhívott gazdasági szereplők közösen nem nyújthatnak be ajánlatot vagy részvételi jelentkezést, nincs azonban akadálya annak, hogy valamely felhívott gazdasági szereplő olyan gazdasági szereplővel nyújtson be közös részvételi jelentkezést vagy ajánlatot, amelynek az ajánlatkérő nem küldött felhívást.
- (3) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben az eljárást megindító felhívást az ajánlatkérőnek legalább három – a szerződés teljesítésére való alkalmasság feltételeit az ajánlatkérő megítélése szerint teljesíteni képes – gazdasági szereplőnek kell megküldenie.

- (4) A közbeszerzési dokumentumokban történt változásról közvetlenül kell értesíteni az eljárásban részt vevő gazdasági szereplőket. Az eljárás során a szerződés tárgya vagy feltételei nem változhatnak olyan módon, hogy a változás eredménye már nem tette volna lehetővé hirdetmény nélküli eljárás alkalmazását.
- (5) A benyújtási határidőre a 123. § (2) bekezdésében foglalt minimális határidők nem alkalmazandók, azt úgy kell meghatározni, hogy a gazdasági szereplők számára elegendő idő álljon rendelkezésre a részvételi jelentkezés vagy ajánlat benyújtására.
- (6) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben végleges ajánlat tárgyaláson szóban is tehető, amelyet az ajánlatkérő megfelelően dokumentál.

XIX. FEJEZET

SAJÁTOS TÁRGYÚ KONCESSZIÓKRA VONATKOZÓ SPECIÁLIS SZABÁLYOK

Szociális és egyéb szolgáltatásokra vonatkozó szabályok

- 129. §** (1) E Rész rendelkezéseit a 3. mellékletben meghatározott szociális és egyéb szolgáltatások esetében az e § szerinti eltérésekkel kell alkalmazni.
- (2) A koncessziós beszerzési eljárás meghirdetésére előzetes tájékoztató is alkalmazható. Az előzetes tájékoztatót a külön jogszabályban foglalt hirdetmény szerinti tartalommal kell közzétenni. Az eljárást meghirdető előzetes tájékoztatónak tartalmaznia kell a gazdasági szereplőknek szóló arra vonatkozó felhívást, hogy az ott meghatározott határidőig részvételi szándékukat közöljék. A koncesszió tárgyára vonatkozó adatokat az eljárást meghirdető előzetes tájékoztatóban úgy kell megadni, hogy annak alapján a gazdasági szereplők meg tudják ítélni, hogy az eljárásban részt kívánnak-e venni. Ebben az esetben az ajánlatkérő közvetlenül küldi meg a koncessziós beszerzési eljárást megindító felhívást a részvételi szándékukat jelző gazdasági szereplőknek. Az előzetes tájékoztatóban szereplő adatok változásáról – megfelelő határidő biztosításával – hirdetményt kell feladni, a közvetlenül megküldött eljárást megindító felhívás módosulásáról pedig közvetlenül kell a gazdasági szereplőket értesíteni.
- (3) Az ajánlatkérő több nyertest is megnevezhet, akikkel a szolgáltatási koncesszióra vonatkozó szerződést vagy szerződéseket megköti. Az ajánlatkérő eltérhet a 125. §-ban foglaltaktól az adott szolgáltatás és annak megszervezése sajátosságainak megfelelően, minden esetben biztosítania kell azonban, hogy az értékelés a gazdasági szereplők által előzetesen megismerhető, objektív szempontokon alapuljon és azok egymáshoz viszonyított jelentősége a gazdasági szereplők számára előre megismerhető legyen.
- (4) Az ajánlatkérő előírhatja, hogy a szolgáltatás jellegére tekintettel az ajánlattevő a szerződést személyesen köteles teljesíteni és kizárhatja más gazdasági szereplőnek az alkalmasság igazolásába történő bevonását.

ÖTÖDIK RÉSZ

A SZERZŐDÉSEKKEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

XX. FEJEZET

A SZERZŐDÉSEKKEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

- 130. §** (1) E rész rendelkezéseit az e törvény hatálya alá tartozó közbeszerzési szerződésekre, keretmegállapodásokra, valamint építési és szolgáltatási koncessziókra (a továbbiakban együtt: szerződés) kell alkalmazni.
- (2) Az innovációs partnerségi szerződésre csak a 131. §, 136–137. §, 139. §, 141. § és 143. § rendelkezései alkalmazandók.

A szerződés megkötése

- 131. §** (1) Eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel – közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel – kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közzétett végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.
- (2) A szerződésnek tartalmaznia kell – az eljárás során alkalmazott értékelési szempontokra tekintettel – a nyertes ajánlat azon elemeit, amelyek értékelésre kerültek.

- (3) Ha az ajánlatkérő lehetővé tette a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt, az egyes részek tekintetében nyertesekkel kell szerződést kötni.
- (4) Az ajánlatkérő csak az eljárás nyertesével kötheti meg a szerződést, vagy – a nyertes visszalépése esetén – az ajánlatok értékelése során a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőnek minősített ajánlattevővel, ha őt az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezésben megjelölte.
- (5) A nyertes ajánlattevő és – a (4) bekezdés szerinti esetben – a második legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő ajánlati kötöttsége az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezésnek az ajánlattevők részére történt megküldése napjától számított harminc – építési beruházás esetén hatvan – nappal meghosszabbodik.
- (6) Az ajánlatkérő a szerződést az ajánlati kötöttség (5) bekezdés szerinti időtartama alatt köteles megkötni. Ha e törvény másként nem rendelkezik, nem köthető meg azonban a szerződés az írásbeli összegezés – ha az összegezés javítására kerül sor és az eljárás eredményességére, az ajánlat érvényességére vagy az értékelés eredményére vonatkozó adat módosul, a módosított összegezés – megküldése napját követő tíz napos időtartam lejártáig, a 115. § szerinti eljárás esetén az írásbeli összegezés megküldése napját követő öt napos időtartam lejártáig.
- (7) Ha jogorvoslati kérelmet [148. § (2) bekezdés] vagy kezdeményezést [152. §] nyújtanak be, a szerződést – a (3) bekezdés szerinti esetben a jogorvoslati eljárással érintett részre vonatkozó szerződést – az ügy érdemében hozott vagy a közbeszerzési ügy befejezését eredményező határozat meghozataláig nem lehet megkötni, kivéve, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a szerződés megkötését engedélyezi [156. § (4) bekezdés]. Ha időközben a nyertes ajánlattevő ajánlati kötöttsége lejárt, az ajánlatkérő akkor köthet vele szerződést, ha a nyertes ajánlattevő nyilatkozik, hogy ajánlatát fenntartja.
- (8) A (6) bekezdéstől eltérően az ott rögzített tíz-, illetve ötnapos időtartam letelte előtt is megköthető a szerződés,
 - a) ha a nyílt eljárásban, a hirdetménnyel induló, egy szakaszból álló koncessziós beszerzési eljárásban vagy a 117. § szerint lefolytatott, egy szakaszból álló eljárásban csak egy ajánlatot nyújtottak be;
 - b) ha a meghívásos, a tárgyalásos eljárás, a versenypárbeszéd, az innovációs partnerség eljárása során, a dinamikus beszerzési rendszer alapján történő szerződéskötés érdekében, a hirdetménnyel induló, több szakaszból álló koncessziós beszerzési eljárásban vagy a 117. § szerint lefolytatott, több szakaszból álló eljárásban csak egy ajánlatot nyújtottak be, és ha az eljárásban volt érvénytelen részvételi jelentkezés vagy sor került kizárássra, az erre vonatkozó döntés ellen a jogorvoslat kezdeményezésének határideje az érintettek számára lejárt, vagy a döntést a Közbeszerzési Döntőbizottság jogszerűnek ítélte;
 - c) ha a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást a 98. § (2) bekezdés e) pontja alapján indították;
 - d) a keretmegállapodás alapján történő beszerzés esetében, kivéve, ha a közbeszerzés a verseny újranyitásával valósul meg, és ennek során több ajánlatot nyújtanak be;
 - e) ha a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást a 98. § (2) bekezdés c)–d) pontja, (3) bekezdése vagy (4) bekezdés b)–d) pontja alapján, egyetlen ajánlattevő felhívásával a 98. § (5) bekezdése szerint vagy a hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárást a 128. § (1) bekezdése a) pontja alapján indították, és a 152. § (3) bekezdése szerinti határidőben a Közbeszerzési Hatóság elnöke nem élt a jogorvoslati eljárás megindításának jogával;
 - f) ha a 115. § szerinti eljárásban csak egy ajánlatot nyújtottak be.
- (9) Az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevővel szemben csak abban az esetben mentesül a szerződés megkötésének kötelezettsége alól, valamint a nyertes ajánlattevő az (5) bekezdésben meghatározott időtartam alatt akkor mentesül szerződéskötési kötelezettsége alól (szabadul ajánlati kötöttségétől), ha az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye.

Különleges szerződés teljesítési feltételek

- 132. §** (1) Az ajánlatkérő a szerződés teljesítésére vonatkozóan sajátos, különösen szociális, környezetvédelmi, illetve az innovációt ösztönző feltételeket határozhat meg. Az ilyen szerződéses feltételeket az eljárást megindító felhívásban fel kell tüntetni, a részletes feltételek az egyéb közbeszerzési dokumentumokban is megadhatóak.
- (2) A különleges feltételeknek a szerződés tárgyához kell kapcsolódniuk [76. § (7) bekezdés] és nem eredményezhetik a 2. § (2)–(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmét.
 - (3) Az (1) bekezdés alkalmazásában szociális feltételnek minősül különösen
 - a) a szerződésnek a 33. § szerinti szervezet – illetve az Európai Unió más tagállamának jogi rendelkezései szerint a 2014/24/EU irányelv 20. cikke szerinti szervezet – bevonásával történő teljesítése;

- b) az álláskereső, hátrányos helyzetű munkavállalók, valamint munkanélküliek vagy fogvatartottak foglalkoztatása;
- c) a gyermekgondozási segélyben, valamint gyermeknevelési támogatásban részesülő személynek az ellátás folyósítása alatt, illetve az ellátás megszűnését követően, csecsemőgondozási díjban és gyermekgondozási díjban részesülő személynek az ellátás megszűnését követően részmunkaidőben történő foglalkoztatása;
- d) az egyenlő bánásmód követelményének biztosítása érdekében teendő intézkedések előírása;
- e) az adott szerződés teljesítése keretében a teljesítésben részt vevő munkanélküliek vagy fiatalok számára a teljesítéshez szükséges készségekre vonatkozó képzés nyújtása.

A szerződés időtartama

- 133. §** (1) Az ajánlatkérőnek az eljárást megindító felhívásban a szerződés időtartamát úgy kell meghatároznia, hogy ha a szerződés tárgya, a választott szerződéses konstrukció, a hozzá kapcsolódó fizetési feltételek vagy a nyertes ajánlattevő által eszközölt befektetés nem indokolja, a szerződést ne kösse határozatlan vagy olyan aránytalanul hosszú határozott időtartamra, amely a verseny fenntartása és a közpénzek hatékony elköltésének céljával ellenkezik.
- (2) Építési vagy szolgáltatási koncesszió csak határozott időtartamra köthető. Ha az építési vagy szolgáltatási koncesszió időtartama az öt évet meghaladja, az ajánlatkérőnek számításokkal kell alátámasztania, hogy a szerződés időtartama nem haladja meg azt az időtartamot, amely alatt – ésszerű feltételezések alapján – a koncessziós jogosult számára megtérülnek az építési beruházás vagy a szolgáltatás megvalósítása érdekében, illetve a szerződés teljesítéséhez kapcsolódóan annak időtartama során eszközölt befektetései és a befektetett tőke ésszerű hozamot tud termelni.

A szerződés biztosítékai

- 134. §** (1) Ha az ajánlatkérő a szerződésben biztosítékot köt ki, a biztosítékre vonatkozó feltételeket a közbeszerzési dokumentumokban közölni kell. A (2)–(8) bekezdés rendelkezései nem alkalmazandók a Ptk. Hatodik Könyv XXVI. Fejezetében szabályozott szerződést megerősítő biztosítékokra.
- (2) A szerződés teljesítésének elmaradásával kapcsolatos igények biztosítékaként legfeljebb a szerződés szerinti, tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított ellenszolgáltatás 5%-át elérő biztosíték köthető ki.
- (3) A szerződés hibás teljesítésével kapcsolatos igények biztosítékaként legfeljebb a szerződés szerinti, tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított ellenszolgáltatás 5%-át elérő biztosíték köthető ki.
- (4) A (2)–(3) bekezdés szerint előírt biztosíték rendelkezésre álló összege az ajánlatkérő követelésének kielégítésével csökken, nem írható elő a követelés kielégítése esetére az ajánlattevőként szerződő fél számára a biztosíték meghatározott mértékű folyamatos fenntartására vonatkozó kötelezettség. A biztosítéknak a szerződésben foglalt feltételek szerint kell rendelkezésre állnia, nem írható elő azonban, hogy a szerződés teljesítésének elmaradásával kapcsolatos igényekre kikötött biztosíték a szerződés hatálybalépését, a hibás teljesítéssel kapcsolatos igények teljesítésére kikötött biztosíték a szerződés teljesítésének időpontját megelőzően álljon rendelkezésre. Bármely egyéb célból kikötött biztosíték esetében a biztosíték rendelkezésre állása attól az időponttól követelhető meg, amelytől kezdve a biztosítékkal biztosított esemény bekövetkezhet, de legkorábban a szerződéskötés időpontjától.
- (5) A (4) bekezdés szerinti biztosíték határidőre történő nyújtására vonatkozóan az ajánlattevőnek az ajánlatban nyilatkoznia kell, egyéb igazolás, nyilatkozat a biztosítékokról a közbeszerzési eljárásban nem kérhető.
- (6) Biztosíték kikötése esetén az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban
- a) előírja, hogy a biztosítékok az ajánlattevőként szerződő fél választása szerint nyújthatóak óvadékként az előírt pénzösszegnek az ajánlatkérőként szerződő fél fizetési számlájára történő befizetésével, átutalásával, pénzügyi intézmény vagy biztosító által vállalt garancia vagy készfizető kezesség biztosításával, vagy biztosítási szerződés alapján kiállított – készfizető kezességvállalást tartalmazó – kötelezvényvel, vagy
 - b) megjelöl egy vagy több – az a) pontban nem szereplő – biztosítéki formát, illetve biztosítéknyújtási módot, és előírja, hogy a biztosíték az ajánlattevőként szerződő fél választása szerint teljesíthető bármelyik megjelölt vagy az a) pontban meghatározott formában, illetve módon.
- (7) A hibás teljesítéssel kapcsolatos igények teljesítésére kikötött biztosíték vonatkozásában az ajánlatkérő a szerződésben lehetővé teheti, hogy a biztosíték vagy annak meghatározott része az ajánlattevőnek a teljesítésért vagy részteljesítésért járó ellenértékből visszatartás útján kerüljön biztosításra, amelyre az óvadék szabályait kell megfelelően alkalmazni.

- (8) A nyertes ajánlattevőként szerződő fél a (6)–(7) bekezdésben foglalt egyik biztosítéki formáról a másikkra áttérhet, a biztosítéknak azonban a szerződésben foglalt összegnek és időtartamnak megfelelően folyamatosan rendelkezésre kell állnia.

A szerződés teljesítésére vonatkozó feltételekre irányadó sajátos rendelkezések

- 135. §** (1) Az ajánlatkérőként szerződő fél a szerződés teljesítésének elismeréséről (teljesítésigazolás) vagy az elismerés megtagadásáról legkésőbb az ajánlattevőként szerződő fél teljesítésétől vagy az erről szóló írásbeli értesítés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül írásban köteles nyilatkozni.
- (2) Építési beruházás megvalósítására kötött kivitelezési szerződés esetében, ha az ajánlattevőként szerződő fél írásbeli értesítésére (készre jelentés) az ajánlatkérőként szerződő fél a szerződésben az átadás-átvételi eljárás megkezdésére meghatározott határidőt követő tizenöt napon belül nem kezdi meg az átadás-átvételi eljárást, vagy megkezd, de a szerződésben – a Ptk. 6:247. § (2) bekezdésére figyelemmel – meghatározott határidőben nem fejezi be, az ajánlattevőként szerződő fél kérésére a teljesítésigazolást köteles kiadni.
- (3) Építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetében az ajánlatkérőként szerződő fél – amennyiben az ajánlattevőként szerződő fél a teljesítéshez alvállalkozót vesz igénybe – a Ptk. 6:130. § (1)–(2) bekezdésétől eltérően a következő szabályok szerint fizeti ki a szerződésben foglalt ellenértéket:
- a) az ajánlattevőként szerződő felek legkésőbb a teljesítés elismerésének időpontjáig nyilatkoznak, hogy közülük melyik mekkora összegre jogosult az ellenértékből;
 - b) az összes ajánlattevőként szerződő fél legkésőbb a teljesítés elismerésének időpontjáig nyilatkozik, hogy az általa a teljesítésbe a 138. § szerint bevont alvállalkozók egyenként mekkora összegre jogosultak az ellenértékből;
 - c) az ajánlatkérő felhívja az ajánlattevőket, valamint a b) pont szerinti alvállalkozókat, hogy a teljesítés elismerését követően állítsák ki számláikat, egyidejűleg felhívja őket, hogy amennyiben nem szerepelnek az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 36/A. §-a szerinti köztartozásmentes adózói adatbázisban, nyújtsák be a tényleges kifizetés időpontjától számított harminc napnál nem régebbi együttes adóigazolást;
 - d) az ajánlatkérő az ajánlattevői és az alvállalkozói teljesítés ellenértékét a számla kézhezvételét követő harminc – vagy a Ptk. 6:130. § (3) bekezdése szerinti esetben legfeljebb hatvan – napon belül közvetlenül utalja át minden egyes ajánlattevőnek és alvállalkozónak;
 - e) a d) pontban foglaltaktól eltérően, ha valamely ajánlattevőnek vagy alvállalkozónak a kifizetés időpontjában az együttes adóigazolás alapján köztartozása van, az ajánlatkérő az ajánlattevői, illetve az alvállalkozói teljesítés ellenértékét a köztartozás erejéig az Art. 36/A. § (3) bekezdése szerint visszatartja.
- (4) Támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetén szállítói kifizetés során a kifizetésre köteles szervezet is az ajánlatkérőként szerződő félre irányadó – a Ptk. 6:130. § (1)–(3) bekezdésében, a (3) bekezdésben vagy e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott – szabályok szerint köteles az ellenszolgáltatást teljesíteni.
- (5) A felek az ellenszolgáltatás részletekben történő teljesítésében is megállapodhatnak, feltéve, hogy a szerződés jellege miatt ez tényszerűen indokolt. Ebben az esetben minden részletre alkalmazni kell a törvényben vagy kormányrendeletben a kifizetésre előírt szabályokat.
- (6) Az ajánlatkérő a szerződésen alapuló ellenszolgáltatásból eredő tartozásával szemben csak a jogosult által elismert, egynemű és lejárt követelését számíthatja be.
- (7) Ha a közbeszerzés tárgya építési beruházás és a szerződés teljesítésének időtartama a két hónapot meghaladja, az ajánlatkérő köteles a szerződésben foglalt – tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított – teljes ellenszolgáltatás 5%-ának megfelelő összeg, de legfeljebb hetvenötmillió forint előleg igénybevételének lehetőségét biztosítani. Az előleg fizetését e kötelezően biztosítandó mértékben az ajánlatkérő nem teheti függővé a szerződő fél részéről biztosíték nyújtásától.
- (8) A felek a (7) bekezdésben foglalt kötelező mértéket meghaladóan és bármely más esetben is kiköthetik előleg nyújtását a szerződésben. A (7) bekezdés nem korlátozza, hogy az ajánlatkérő egyáltalán ne, vagy a (7) bekezdésben foglaltnál kisebb mértékben kérjen biztosítékot.
- (9) A (7) bekezdéstől eltérően támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetén szállítói kifizetés során az ajánlatkérő köteles a szerződés – tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított – elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű előleg igénybevételének lehetőségét biztosítani. Ebben az esetben az ajánlatkérő által kikötött

biztosíték mértéke nem haladhatja meg a szerződés – tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított – elszámolható összegének 10%-a és az igényelt szállítói előleg különbözetének mértékét.

- (10) Az (1)–(3) és (6)–(7) bekezdésben, illetve a (9) bekezdésben meghatározott feltételek a szerződésnek akkor is részei, ha a felek ezekről nem vagy – ide nem értve a (8) bekezdés szerinti esetet – ezektől eltérően állapodtak meg.
- (11) Semmis – a késedelmi kamat tekintetében a Ptk. 6:155. § (4) bekezdésében lehetővé tett eset kivételével – a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés azon rendelkezése, amely kizárja vagy korlátozza az ajánlatkérő szerződésszegése esetére irányadó jogkövetkezmények alkalmazását.
- (12) Feltételes közbeszerzés esetén az ajánlatkérő jogosult az eljárást megindító felhívásban megjelölt azon feltételt, amelytől a közbeszerzés eredményességét függővé tette, a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötendő szerződés hatálybalépését felfüggesztő feltételként is kikötni.

- 136. §** (1) Az ajánlatkérő köteles szerződéses feltételként előírni, hogy a nyertes ajánlattevő
- a) nem fizethet, illetve számolhat el a szerződés teljesítésével összefüggésben olyan költségeket, amelyek a 62. § (1) bekezdés k) pont ka)–kb) alpontja szerinti feltételeknek nem megfelelő társaság tekintetében merülnek fel, és amelyek a nyertes ajánlattevő adóköteles jövedelmének csökkentésére alkalmasak;
 - b) a szerződés teljesítésének teljes időtartama alatt tulajdonosi szerkezetét az ajánlatkérő számára megismerhetővé teszi és a 143. § (3) bekezdése szerinti ügyletekről az ajánlatkérőt haladéktalanul értesíti.
- (2) A külföldi adóilletőségű nyertes ajánlattevő köteles a szerződéshez arra vonatkozó meghatalmazást csatolni, hogy az illetősége szerinti adóhatóságtól a magyar adóhatóság közvetlenül beszerezhet a nyertes ajánlattevőre vonatkozó adatokat az országok közötti jogsegély igénybevétele nélkül.

A szerződés érvénytelensége

- 137. §** (1) Semmis a szerződés, ha
- a) azt a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötték meg;
 - b) hirdetmény nélküli közbeszerzési eljárás eredményeként úgy kötötték meg, hogy nem álltak fenn a hirdetmény nélküli eljárás alkalmazhatóságának feltételei;
 - c) a felek a szerződéskötési moratóriumra vonatkozó szabályok [80. § (5) bekezdése, 115. § (2) bekezdése, 131. § (6)–(8) bekezdése] megsértésével kötöttek szerződést, és ezzel megfosztották az ajánlattevőt a szerződéskötést megelőző jogorvoslat lehetőségétől, egyben olyan módon sértették meg a közbeszerzésekre vonatkozó szabályokat, hogy az befolyásolta az ajánlattevő esélyét a közbeszerzési eljárás megnyerésére.
- (2) Az (1) bekezdéstől eltérően a szerződés nem semmis, ha az ajánlatkérő azért nem folytatott le hirdetmény közzétételével induló közbeszerzési eljárást vagy kötött közbeszerzési eljárás mellőzésével megállapodást [9–14. §, 111. §], mert úgy ítélte meg, hogy a hirdetmény nélkül induló közbeszerzési eljárás alkalmazásával vagy a közbeszerzési eljárás mellőzésével történő szerződéskötésre e törvény szerint lehetősége volt, szerződéskötési szándékáról külön jogszabályban meghatározott minta szerinti hirdetményt tett közzé, valamint a szerződést nem kötötte meg a hirdetmény közzétételét követő naptól számított tizedik napon belül.
- (3) Az (1) bekezdés szerint megkötött szerződés esetében az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása során a bíróság a szerződést megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilváníthatja, ha kiemelkedően fontos közérdek fűződik a szerződés teljesítéséhez. A szerződéshez közvetlenül kapcsolódó gazdasági érdek (így különösen a késedelmes teljesítésből, az új közbeszerzési eljárás lefolytatásából, a szerződő fél esetleges változásából vagy az érvénytelenségből következő kötelezettségekből eredő költség) nem tekinthető kiemelkedően fontos közérdeknek, a szerződés érvényességéhez fűződő további gazdasági érdekek pedig kizárólag akkor, ha a szerződés érvénytelensége aránytalan következményekkel járna.
- (4) E törvény rendelkezései nem zárják ki a Ptk. 6:95. §-ának alkalmazását a közbeszerzésre, illetve a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályokba ütköző módon megkötött szerződés semmisségének megállapítása tekintetében. Az (1) bekezdésben foglalt eseteken kívül a közbeszerzési eljárás szabályainak (ide nem értve a szerződés tartalmi elemeit szabályozó rendelkezéseket) megsértése abban az esetben eredményezi a szerződés érvénytelenségét, amennyiben az adott jogsértés súlyára és jellegére tekintettel a szerződés érvényessége e törvény céljaival és alapelveivel összeegyeztethetetlen lenne.

A szerződés teljesítésében részt vevők

- 138. §** (1) A szerződést a közbeszerzési eljárás alapján nyertes ajánlattevőként szerződő félnek, illetve közösen ajánlatot tevőknek vagy – ha az ajánlatkérő gazdálkodó szervezet létrehozásának kötelezettségét előírta vagy azt lehetővé tette [35. § (8)–(9) bekezdés] – a nyertes ajánlattevő (ajánlattevők), vagy az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő (ajánlattevők) kizárólagos részesedésével létrehozott gazdálkodó szervezetnek (a továbbiakban: projektársaság) kell teljesítenie. Építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén az alvállalkozói teljesítés összesített aránya nem haladhatja meg a nyertes ajánlattevő (ajánlattevők) saját teljesítésének arányát.
- (2) Az ajánlattevőként szerződő fél a teljesítéshez az alkalmasságának igazolásában részt vett szervezetet a 65. § (9) bekezdésében foglalt esetekben és módon köteles igénybe venni, valamint köteles a teljesítésbe bevonni az alkalmasság igazolásához bemutatott szakembereket. E szervezetek vagy szakemberek bevonása akkor maradhat el, vagy helyettük akkor vonható be más (ideértve az átalakulás, egyesülés, szétválás útján történt jogutódlás eseteit is), ha az ajánlattevő e szervezet vagy szakember nélkül vagy a helyette bevont új szervezettel vagy szakemberrel is megfelel – amennyiben a közbeszerzési eljárásban az adott alkalmassági követelmény tekintetében bemutatott adatok alapján az ajánlatkérő szűkítette az eljárásban részt vevő gazdasági szereplők számát, az eredeti szervezetekkel vagy szakemberrel egyenértékű módon megfelel – azoknak az alkalmassági követelményeknek, amelyeknek az ajánlattevőként szerződő fél a közbeszerzési eljárásban az adott szervezettel vagy szakemberrel együtt felelt meg.
- (3) Az ajánlatkérő nem korlátozhatja az ajánlattevő jogosultságát alvállalkozó bevonására, csak akkor, ha az eljárás során a 65. § (10) bekezdése szerinti lehetőséggel élt. A nyertes ajánlattevő legkésőbb a szerződés megkötésének időpontjában köteles az ajánlatkérőnek valamennyi olyan alvállalkozót bejelenteni, amely részt vesz a szerződés teljesítésében, és – ha a megelőző közbeszerzési eljárásban az adott alvállalkozót még nem nevezte meg – a bejelentéssel együtt nyilatkozni arról is, hogy az általa igénybe venni kívánt alvállalkozó nem áll kizáró okok hatálya alatt. A nyertes ajánlattevő a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles az ajánlatkérőnek minden további, a teljesítésbe bevonni kívánt alvállalkozót előzetesen bejelenteni, és a bejelentéssel együtt nyilatkozni arról is, hogy az általa igénybe venni kívánt alvállalkozó nem áll kizáró okok hatálya alatt.
- (4) Az eljárás során az ajánlattevő által bemutatott valamely szervezet vagy szakember bevonásától nem lehet eltekinteni olyan esetben, ha az érintett szerződés sajátos tulajdonságait figyelembe véve az adott személy (szervezet) igénybevétele a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésekor meghatározó körülménynek minősült. Ilyen esetben csak a jogutódlás olyan eseteiben változhat a bevont szervezet, ha az új szervezet az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény – különös tekintettel a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti esetben az értékelt személyi állomány – tekintetében az eljárásban bemutatott szervezet jogutódjának tekinthető. Az értékeléskor meghatározó szakember személye csak az ajánlatkérő hozzájárulásával és abban az esetben változhat, ha az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény tekintetében az értékelttel egyenértékű szakember kerül bemutatásra.
- (5) Építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a teljesítésben részt vevő alvállalkozó nem vehet igénybe saját teljesítésének 50%-át meghaladó mértékben további közreműködőt.
- 139. §** (1) A nyertes ajánlattevőként szerződő fél vagy felek személye csak az alábbi esetekben változhat meg:
- a) ha a 141. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt feltételeknek megfelelő egyértelmű szerződéses rendelkezés alapján a jogutódlás projektársaság vagy a teljesítés biztonsága érdekében ilyen szerződéses rendelkezés alapján a teljesítéshez finanszírozást nyújtó jogi személy vagy az általa jelölt jogi személy által történik; vagy
- b) ha a szerződő fél személyében bekövetkező jogutódlás a jogi személy átalakulásának, egyesülésnek, szétválásnak vagy a jogutódlással megszűnés más esetének következménye, vagy olyan részleges jogutódlás eredményeként következik be, ahol egy gazdasági egységként működő teljes üzletág (a hozzá tartozó szerződésekkel, eszközökkel és munkavállalókkal) – nem gazdasági társaság jogi személy esetén az adott tevékenységet ellátó teljes szervezeti egység – átruházásra kerül a jogutódra, vagy az eredeti szerződő félre vonatkozó fizetésképtelenségi eljárás során kerül a szerződés átruházásra;
- ha a szerződésbe lépő jogutód nem áll a közbeszerzési eljárásban alkalmazott kizáró ok hatálya alatt, – az ajánlattevőre irányadó szabályok szerint, a 138. § (2)–(4) bekezdésének alkalmazásával – megfelel a közbeszerzési eljárásban alkalmazott alkalmassági követelményeknek, és a jogutódlás nem e törvény alkalmazásának a megkerülését célozza.

- (2) Az ajánlattevőként szerződő fél személye az (1) bekezdésben foglalt eseteken kívül csak új közbeszerzési eljárás eredményeként változhat. A jogviszony egyéb elemeinek változására a 141. § rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (3) Az ajánlatkérőként szerződő fél személyében bekövetkező jogutódlás nem irányulhat e törvény alkalmazásának megkerülésére.

- 140. §**
- (1) Ha a szerződés teljesítése érdekében a nyertes ajánlattevő vagy ajánlattevők projektársaságot hoznak létre, a szerződésben elő kell írni, hogy az abban foglalt jogok és kötelezettségek a projektársaság létrejöttét követően a projektársaságot illetik meg, illetve terhelik, a szerződő felek kötelesek az ehhez szükséges ügyleteket megkötöni. Ebben az esetben az ajánlatban megjelölt alvállalkozók a projektársasággal kötelesek a szerződés teljesítéséhez szükséges szerződést megkötöni.
 - (2) Az ajánlatkérőként szerződő fél és a projektársaság közötti szerződésre egyebekben a szerződésekre vonatkozó szabályokat – így különösen a szerződések nyilvánosságára, a szerződések kötelező tartalmára és módosítására vonatkozó, továbbá a szerződések teljesítésének ellenőrzésével kapcsolatban e törvényben vagy más jogszabályban foglalt előírásokat – is alkalmazni kell.
 - (3) A projektársaság és a nyertes ajánlattevő vagy ajánlattevők a szerződés teljesítéséért egyetemlegesen felelnek.
 - (4) A projektársaság csak a szerződés teljesítése érdekében szükséges tevékenységet végezhet, ilyen szerződéseket köthet, más gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet, valamint nem alakulhat át, nem válhat szét és nem egyesülhet más jogi személlyel.
 - (5) A projektársaságban a nyertes ajánlattevőn vagy ajánlattevőkön kívül más nem szerezhet részesedést, kivéve azt az esetet, amikor az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban megjelöli, hogy a projektársaságot a nyertes ajánlattevő vagy ajánlattevők és az ajánlatkérő hozzák létre. A projektársaság jegyzett tőkéjét és jegyzett tőkén felüli vagyonát – ide nem értve az osztalékot – az alapítók nem vonhatják el.
 - (6) A nyertes ajánlattevő vagy ajánlattevők a projektársaságot akkor szüntetheti(k) meg, ha
 - a) a projektársaság a szerződésben foglaltakat teljesítette és az ajánlatkérővel az egymás felé fennálló elszámolási kötelezettségeket is teljesítették vagy
 - b) a nyertes ajánlattevő vagy ajánlattevők a szerződésből, valamint a szerződés teljesítése érdekében kötött szerződésből származó jogokat és kötelezettségeket a projektársaságtól teljes egészében átvállalták.
 - (7) Az ajánlatkérőként szerződő fél a szerződést felmondhatja, ha a nyertes ajánlattevő részére gazdasági társaság alapítását írja elő, és az ajánlattevő a társasági szerződés megkötését, illetve az alapszabály elfogadását a szerződés aláírásától számított húsz napon belül a cégbírósághoz nem jelenti be.
 - (8) Ha a szerződés egyben a koncessziós törvény hatálya alá is tartozik, annak a koncessziós szerződésre és a koncessziós társaságra vonatkozó rendelkezései szerinti eltérésekkel kell az e §-ban foglaltakat alkalmazni.
 - (9) A projektársaság teljesítését az alkalmasság igazolására referenciaként, illetve árbevételként a projektársaság mindazon tulajdonosai bemutatathatják, akik a teljesítésben ténylegesen részt vettek – a részvétel mértékéig –, akkor is, ha a projektársaság időközben megszűnt.

Szerződésmódosítás

- 141. §**
- (1) Ezen alcím rendelkezéseit alkalmazni kell a szerződés felek – vagy az erre jogosult valamelyik fél – általi módosítására, valamint a felek jogviszonyának a szerződésben foglalt rendelkezéseknek megfelelő változására (a továbbiakban együtt: szerződésmódosítás).
 - (2) A szerződés – a (4) vagy (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül – új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, ha a módosítás eredményeként az ellenérték növekedése – vagy több módosítás esetén azok nettó összértéke – nem éri el az alábbi értékek egyikét sem
 - a) az uniós értékhatárt elérő értékű eredeti szerződés esetén az uniós értékhatárt;
 - b) szolgáltatás és árubeszerzés esetén az eredeti szerződés értékének 10%-át, építési beruházás, építési vagy szolgáltatási koncesszió esetén az eredeti szerződéses érték 15%-át;valamint a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét és illeszkedik az eredeti szerződés jellegéhez.
 - (3) A (2) bekezdést arra a szerződésmódosításra lehet alkalmazni, amely a szerződés értékének változásával jár, a szerződéses jogviszony több elemét érintő módosítás esetén a módosítás azon elemeire, amelyek az érték változásával összefüggenek.

- (4) A (2) bekezdésben szabályozott esetek mellett a szerződés – a (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül – új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, illetve módosulhat az alábbiak közül bármely esetben:
- a) ha a szerződés minden ajánlattevő számára előre megismerhető módon, egyértelműen rögzíti a szerződés meghatározott tartalmi elemei későbbi változásának (ideértve az opció gyakorlásának) pontos feltételeit és tartalmát. Az ilyen szerződéses feltételek azonban nem rendelkezhetnek olyan módosításokról, amelyek megváltoztatnák a szerződés általános jellegét;
 - b) az eredeti szerződő féltől további építési munkák, szolgáltatás vagy áruk beszerzése szükséges, amelyek nem szerepeltek az eredeti szerződésben, amennyiben a szerződő fél személyének változása
 - ba) nem megvalósítható gazdasági vagy műszaki okból, különösen az eredeti szerződéssel beszerzett, meglévő berendezésekkel, szolgáltatásokkal vagy létesítményekkel való felcserélhetőség vagy együttműködés miatt; és
 - bb) az ajánlatkérő számára jelentős hátránnyal vagy a költségek megsokszorozódásával járna. Az ellenérték növekedése – vagy több módosítás esetén azok együttes nettó értéke – azonban nem haladhatja meg az eredeti szerződés értékének 50%-át;
 - c) a következő feltételek együttes teljesülése esetén:
 - ca) a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre;
 - cb) a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét;
 - cc) az ellenérték növekedése nem haladja meg az eredeti szerződés értékének 50%-át. Ha egymást követően több olyan módosításra kerül sor, amelyek a ca) alpont szerinti több, egymással nem összefüggő körülmény miatt merültek fel, ez a korlátozás az egyes módosítások nettó értékére alkalmazandó. Az egymást követő módosítások nem célozhatják e rendelkezés megkerülését.
- (5) A (2) bekezdésben és a (4) bekezdés b) és c) pontjában az eredeti szerződés értékeként az aktuális, indexált szerződéses ellenszolgáltatást lehet figyelembe venni, ha a szerződés a (4) bekezdés a) pontjának megfelelően az ellenszolgáltatás indexálására vonatkozó rendelkezést tartalmaz. Építési és szolgáltatási koncesszió esetében, ha a szerződés nem tartalmaz indexálási rendelkezést, az aktualizált értéket a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves átlagos inflációs érték figyelembevételével lehet kiszámolni.
- (6) A (2) és (4) bekezdésben szabályozott eseteken kívül, a szerződés új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül akkor módosítható, ha a módosítás nem lényeges. A szerződés módosítása lényeges, ha az eredeti szerződéses feltételektől lényegesen eltérő érdemi feltételeket határoz meg. A módosítást mindig lényegesnek kell tekinteni, ha
- a) olyan feltételeket határoz meg, amelyek ha szerepeltek volna a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárásban, az eredetileg részt vett ajánlattevőkön (részvételre jelentkezőkön) kívül más ajánlattevők (részvételre jelentkezők) részvételét vagy a nyertes ajánlat helyett másik ajánlat nyertességét lehetővé tették volna;
 - b) a módosítás a szerződés gazdasági egyensúlyát a nyertes ajánlattevő javára változtatja meg; vagy
 - c) a módosítás a szerződés tárgyát az eredeti szerződésben foglalt ajánlattevői kötelezettséghez képest jelentős új elemre terjeszti ki.
- (7) A (4) bekezdés a) pontja szerinti eset kivételével az ajánlatkérő köteles a szerződés módosításáról a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti tartalommal hirdetményt közzétenni.
- (8) A szerződés az e §-ban foglalt eseteken kívül csak új közbeszerzési eljárás eredményeként módosítható. Amennyiben a szerződés módosítására közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kerül sor, a módosítás a 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis.

A közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének érvényesítése a szerződés teljesítése során

- 142. §** (1) Az ajánlatkérő köteles dokumentálni a szerződés teljesítésére vonatkozó adatokat, ennek keretében köteles ellenőrizni és dokumentálni azon szerződéses kötelezettségek teljesítését, amelyeket a közbeszerzési eljárásban az értékelés során figyelembe vett, valamint minden, a szerződésben foglaltaktól eltérő teljesítést, annak okait és – adott esetben – a szerződésszegéssel kapcsolatos igények érvényesítését.
- (2) A 2. § (1)–(4) bekezdésében foglalt alapelvek megsértését valószínűsíti meg az ajánlatkérőként szerződő fél részéről a szerződésszegésből eredő igények érvényesítésének elmaradása (ide nem értve a felmondás vagy elállás jogának gyakorlását), ha
- a) a szerződésszegés olyan kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradásával valósul meg, amelyet az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelése során figyelembe vett; vagy

- b) a szerződésszegés eredményeként a teljesítés a szerződés tartalmától olyan mértékben tér el, amely – ha a felek szerződésüket így módosították volna – szerződésmódosításként a 141. § (6) bekezdése szerint lényeges módosításnak minősülne.
- (3) Semmis a szerződés módosítása, ha az arra irányul, hogy a nyertes ajánlattevőként szerződő felet mentesítsék az olyan szerződésszegés (illetve szerződésszegésbe esés) és annak jogkövetkezményei – ide nem értve a felmondás vagy elállás jogának gyakorlását – alkalmazása alól, amelyért felelős (illetve felelős lenne), vagy amely arra irányul, hogy az ajánlatkérő átvállaljon a nyertes ajánlattevőt terhelő többletmunkaköltségeket vagy indokolatlanul egyéb, a szerződés alapján a nyertes ajánlattevőt terhelő kockázatokat.
- (4) A Közbeszerzési Hatóság a szerződés módosítására és teljesítésére vonatkozó, e törvényben meghatározott követelmények teljesülését a 187. § (2) bekezdés j) pontjában meghatározottak szerint jogosult ellenőrizni és azok megsértése esetén a Közbeszerzési Döntőbizottság, illetve a bíróság eljárását kezdeményezni [153. § (1) bekezdés c) pont, 175. §].
- (5) Az ajánlatkérő köteles a Közbeszerzési Hatóságnak bejelenteni, ha a nyertes ajánlattevőként szerződő fél szerződéses kötelezettségét súlyosan megszegte és ez a szerződés felmondásához vagy elálláshoz, kártérítés követeléséhez vagy a szerződés alapján alkalmazható egyéb jogkövetkezmény érvényesítéséhez vezetett, valamint ha a nyertes ajánlattevőként szerződő fél olyan magatartásával, amelyért felelős, részben vagy egészben a szerződés lehetetlenülését okozta. A bejelentésnek tartalmaznia kell a szerződésszegés leírását, az annak alapján alkalmazott jogkövetkezményt, valamint hogy a szerződő fél a szerződésszegést elismerte-e, vagy sor került-e arra vonatkozóan perindításra.
- (6) Az ajánlatkérő köteles a Közbeszerzési Hatóságnak bejelenteni a nyertes ajánlattevőként szerződő fél szerződéses kötelezettségének jogerős bírósági határozatban megállapított megszegése esetén a szerződésszegés tényét, leírását, lényeges jellemzőit, beleértve azt is, ha a szerződésszegés a szerződés felmondásához vagy a szerződéstől való elálláshoz, kártérítés követeléséhez vagy a szerződés alapján alkalmazható egyéb szankció érvényesítéséhez vezetett, valamint ha a nyertes ajánlattevőként szerződő fél olyan magatartásával, amelyért felelős, (részben vagy egészben) a szerződés lehetetlenülését okozta.

A szerződés megszüntetésére vonatkozó sajátos rendelkezések

- 143. §** (1) Az ajánlatkérő a szerződést felmondhatja, vagy – a Ptk.-ban foglaltak szerint – a szerződéstől elállhat, ha:
- a) feltétlenül szükséges a szerződés olyan lényeges módosítása, amely esetében a 141. § alapján új közbeszerzési eljárást kell lefolytatni;
 - b) az ajánlattevő nem biztosítja a 138. §-ban foglaltak betartását, vagy az ajánlattevőként szerződő fél személyében érvényesen olyan jogutódlás következett be, amely nem felel meg a 139. §-ban foglaltaknak; vagy
 - c) az EUMSZ 258. cikke alapján a közbeszerzés szabályainak megszegése miatt kötelezettségszegési eljárás indult vagy az Európai Unió Bírósága az EUMSZ 258. cikke alapján indított eljárásban kimondta, hogy az Európai Unió jogából eredő valamely kötelezettség tekintetében kötelezettségszegés történt, és a bíróság által megállapított jogsértés miatt a szerződés nem semmis.
- (2) Az ajánlatkérő köteles a szerződést felmondani, vagy – a Ptk.-ban foglaltak szerint – attól elállni, ha a szerződés megkötését követően jut tudomására, hogy a szerződő fél tekintetében a közbeszerzési eljárás során kizáró ok állt fenn, és ezért ki kellett volna zárni a közbeszerzési eljárásból.
- (3) Az ajánlatkérőként szerződő fél jogosult és egyben köteles a szerződést felmondani – ha szükséges olyan határidővel, amely lehetővé teszi, hogy a szerződéssel érintett feladata ellátásáról gondoskodni tudjon –, ha
- a) a nyertes ajánlattevőben közvetetten vagy közvetlenül 25%-ot meghaladó tulajdoni részesedést szerez valamely olyan jogi személy vagy személyes joga szerint jogképes szervezet, amely tekintetében fennáll a 62. § (1) bekezdés k) pont kb) alpontjában meghatározott feltétel;
 - b) a nyertes ajánlattevő közvetetten vagy közvetlenül 25%-ot meghaladó tulajdoni részesedést szerez valamely olyan jogi személyben vagy személyes joga szerint jogképes szervezetben, amely tekintetében fennáll a 62. § (1) bekezdés k) pont kb) alpontjában meghatározott feltétel.

HATODIK RÉSZ A KÖZBESZERZÉSEKKEL KAPCSOLATOS JOGORVOSLATOK

XXI. FEJEZET A JOGORVOSLATI ELJÁRÁS SZABÁLYAI

- 144. §** (1) A közbeszerzésre, a közbeszerzési eljárásra, az építési, illetve szolgáltatási koncesszióra, valamint a koncessziós beszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályokba ütköző magatartás vagy mulasztás miatt e rész rendelkezései szerinti jogorvoslatnak van helye.
- (2) A közbeszerzési eljárással, koncessziós beszerzési eljárással, a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződéssel, valamint a megkötött építési, illetve szolgáltatási koncesszióval és ezek módosításával vagy teljesítésével kapcsolatos polgári jogi igények elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik.
- (3) Ahol e rész közbeszerzést vagy közbeszerzési eljárást említ, azon a koncessziós beszerzési eljárást, és a tervpályázati eljárást is érteni kell.

A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására vonatkozó általános rendelkezések

- 145. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására – e törvény, valamint az e törvény felhatalmazása alapján alkotott kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (2) A közbeszerzésre, a közbeszerzési eljárásra, az építési, illetve szolgáltatási koncesszióra, valamint a koncessziós beszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértése miatt indult eljárás lefolytatása a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás tekintetében – ideértve a 21. § (4) bekezdésében említett külön jogszabály szerinti előminősítési kérelem elutasítása és az előminősítési listáról való törlés miatt indult eljárást is (a továbbiakban: előminősítési ügyekben indított jogorvoslati eljárás) – a Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik.
- (3) A Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik – a szerződés módosításával vagy teljesítésével kapcsolatos polgári jogi igények miatt indult eljárás kivételével – a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás alapján megkötött szerződés e törvénybe, illetve az e törvény felhatalmazása alapján alkotott rendeletbe ütköző módosítása vagy teljesítése, valamint az ajánlatkérő által a 117. § szerint önállóan kialakított eljárási szabályokba ütköző magatartás vagy mulasztás miatt indult eljárás lefolytatása.
- (4) A Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik az e törvényt önként alkalmazó szervezet vagy személy (1)–(2) bekezdés szerinti jogsértésével kapcsolatos jogvita elbírálása is.
- (5) A Közbeszerzési Döntőbizottság illetékessége az ország egész területére kiterjed.
- (6) A Közbeszerzési Döntőbizottság az e törvény alkalmazása alóli kivételekkel kapcsolatos jogorvoslat során nem vizsgálhatja felül az Országgyűlés illetékes bizottságának e törvény alkalmazása alóli felmentést eredményező döntését. Törvény ilyen tartalmú rendelkezése esetén a Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozhat a védelmi és biztonsági tárgyú, továbbá a minősített adatot, illetve alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdeket érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzésre, beszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértése miatt indult eljárás lefolytatása.
- (7) A Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárásban a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói, jogtanácsosi vagy ügyvédi képviselőt kötelező.

Az eljáró közbeszerzési biztosok

- 146. §** (1) A 145. § (2)–(4) bekezdésében meghatározott ügyekben (a továbbiakban: közbeszerzési ügy) – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a Közbeszerzési Döntőbizottság három közbeszerzési biztosból álló tanácsban jár el, határozatát többségi szavazás alapján hozza.
- (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke jelöli ki az eljáró tanács tagjait és az eljáró tanács elnökét. Az eljáró tanács tagjait úgy kell kijelölni, hogy legalább két tagnak jogi szakvizsgával, legalább egy tagnak – európai uniós támogatással érintett közbeszerzési ügy esetén – az európai uniós támogatásból megvalósuló beszerzésekkel kapcsolatos tapasztalattal, további egy tagnak pedig az ügy tárgyával leginkább összefüggő egyetemi vagy főiskolai végzettséggel kell rendelkeznie. Az eljáró tanács elnöke kizárólag jogi szakvizsgával rendelkező közbeszerzési biztos lehet.

- (3) Az eljáró tanács elnökének feladata az eljárás előkészítése és levezetése. Az ideiglenes intézkedésen, a közbeszerzési ügy befejezését eredményező végzésen [151. § (5) és (6) bekezdés, Ket. 30. §, 31. § (1) bekezdés], az eljárás kiterjesztéséről szóló döntésen [158. § (1) bekezdés], valamint az ügy érdemében hozott határozaton (a továbbiakban: érdemi határozat) [165. §] kívül az eljáró tanács elnöke megtehet minden olyan intézkedést és meghozhat minden olyan végzést, amelyet a törvény a Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe utal.
- (4) A 153. § (1) bekezdés a)–b) és d) pontja szerinti ügyben a Közbeszerzési Döntőbizottság egy közbeszerzési biztosa jár el. A Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke kizárólag jogi szakvizsgálóval rendelkező közbeszerzési biztost jelölhet ki egyedül eljáró biztosnak. Ahol e törvény a továbbiakban eljáró tanácsot vagy elnököt említ, azon az egyedül eljáró biztost is érteni kell.

- 147. §** (1) A közbeszerzési ügyben – a Ket. 42. § (1) és (3) bekezdésében meghatározottakon túl – nem járhat el az a közbeszerzési biztos, aki
- a) az ajánlatkérő, a közbeszerzési eljárást jogtalanul mellőzve beszerző, az ajánlattevő vagy az eljárást kezdeményező egyéb érdekelt szervezetben (a továbbiakban együtt: ügyfélszervezet) tulajdoni részesedéssel vagy 50%-ot meghaladó mértékű közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkezik;
 - b) olyan szervezetben rendelkezik tulajdoni részesedéssel vagy 50%-ot meghaladó mértékű közvetett tulajdoni részesedéssel, amely az ügyfélszervezettel rendszeres üzleti kapcsolatban áll;
 - c) a jogorvoslati eljárás megindításának időpontját megelőző két évben az ügyfélszervezettel munkaviszonyban, egyéb foglalkoztatási jogviszonyban vagy tagsági viszonyban állt, vagy annak vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottságának tagja volt, vagy az ügyfélszervezetben tulajdoni részesedéssel vagy 50%-ot meghaladó mértékű közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkezett.
- (2) A közbeszerzési ügyben nem járhat el az a közbeszerzési biztos, akinek a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója
- a) az ügyfélszervezettel munkaviszonyban, egyéb foglalkoztatási jogviszonyban vagy tagsági viszonyban áll, vagy annak vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottságának tagja;
 - b) az ügyfélszervezetben tulajdoni részesedéssel vagy 50%-ot meghaladó mértékű közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkezik;
 - c) olyan szervezettel áll munkaviszonyban, egyéb foglalkoztatási jogviszonyban vagy tagsági viszonyban, vagy annak vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottságának tagja, vagy abban tulajdoni részesedéssel vagy 50%-ot meghaladó mértékű közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkezik, amely az ügyfélszervezettel rendszeres üzleti kapcsolatban áll;
 - d) olyan szervezettel áll közszolgálati jogviszonyban, amely az ügyfélszervezet felügyelő szervezete vagy az ügyfélszervezet által felügyelt szervezet, illetve amely az ügyfélszervezet részére támogatást vagy kizárólagos jogot biztosít.
- (3) A közbeszerzési biztos a Közbeszerzési Döntőbizottság elnökének haladéktalanul, de legkésőbb az ok felmerülésétől számított három napon belül köteles bejelenteni, ha vele szemben e §-ban vagy a Ket. 42. §-ának (1), illetve (3) bekezdésében meghatározott kizárási ok áll fenn. A közbeszerzési biztos a bejelentés elmulasztásáért vagy késedelmes teljesítéséért fegyelmi és anyagi felelősséggel tartozik.
- (4) A kizárás kérdésében a Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke dönt. Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke az eljáró tanács tagjaként részt vesz az eljárásban, a kizárása kérdésében a Közbeszerzési Hatóság elnöke dönt.
- (5) E § alkalmazásában közvetett tulajdoni részesedés alatt az ügyfélszervezetben tulajdoni részesedéssel rendelkező más szervezet (a továbbiakban: köztes szervezet) tulajdoni hányadán keresztül történő tulajdoni részesedést kell érteni. A közvetett tulajdon arányának megállapításához a közvetett tulajdonnal rendelkezőnek a köztes szervezetben fennálló tulajdoni hányadát meg kell szorozni a köztes szervezetnek az ügyfélszervezetben fennálló tulajdoni hányadával. Ha a köztes szervezetben fennálló tulajdoni hányad az 50%-ot meghaladja, akkor azt egy egészként kell figyelembe venni.

A jogorvoslati eljárás

- 148. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása kérelemre vagy hivatalból indul.
- (2) Kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő, az ajánlattevő, közös ajánlattétel esetén bármelyik ajánlattevő, a részvételre jelentkező, közös részvételi jelentkezés esetén bármelyik részvételre jelentkező vagy az egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyeztet. Az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának, valamint a 113. §

- (1) bekezdése szerinti tájékoztatás jogsértő volta miatt kérelmet nyújthat be a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdek-képviselési szervezet is. (E bekezdésben foglaltak a továbbiakban együtt: kérelmező.)
- (3) A kérelem – a (4)–(5) bekezdés szerinti eltéréssel – a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül nyújtható be. A jogsértés megtörténtétől számított kilencven napon túl kérelmet előterjeszteni nem lehet.
- (4) A (3) bekezdéstől eltérően a 115. § szerinti eljárás esetén a kérelem a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított öt napon belül nyújtható be. A jogsértés megtörténtétől számított kilencven napon túl kérelmet előterjeszteni nem lehet.
- (5) Az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívással, a közbeszerzési dokumentumokkal, illetve ezek módosításával kapcsolatban az – adott esetben módosított – ajánlattételi, illetve részvételi határidő lejárt előtti ötödik napig lehet kérelmet benyújtani, de ha a (3) vagy (4) bekezdés szerinti határidő ennél később jár le, akkor a kérelmező a (3) és (4) bekezdés szerinti időpontig jogosult kérelmet előterjeszteni. Az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívással, a közbeszerzési dokumentumokkal, illetve ezek módosításával kapcsolatban az ajánlatkérő a saját jogsértésével szemben az ajánlatokról készített írásbeli összegezés megküldéséig jogosult kérelmet előterjeszteni.
- (6) Az ajánlatkérő 69. § (4)–(7) bekezdése szerinti, jogsértő eljárási cselekménye miatt külön jogorvoslati kérelem nem nyújtható be, ezen jogsértés ellen a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni jogorvoslati kérelemben lehet kérelmet előterjeszteni. A 69. § (4)–(7) bekezdése szerinti eljárási cselekményekre vonatkozó kérelem nem minősül a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni kérelmi elemhez képest másik, önálló kérelmi elemnek, és a (3)–(4) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutása időpontjának, valamint a jogsértés megtörténtének ugyanazt kell tekinteni, mint ami a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni jogorvoslati kérelemre irányadó.
- (7) A (3)–(4) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutása időpontjának kell tekinteni
- a) a jogellenes tartalmú, a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény és a 113. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás közzétételének vagy közvetlen felhívás kézhezvételének, vagy közbeszerzési dokumentumok esetében azok rendelkezésre bocsátásának napját;
 - b) az előírt határidő lejártánál később feladott hirdetmény esetében a hirdetmény közzétételétől számított tizenötödik napot, a Közbeszerzési Hatóság részére az előírt határidő lejártánál később megküldött 113. § (1) bekezdése szerinti, a tájékoztatás visszavonásáról szóló értesítés esetében az értesítés Közbeszerzési Hatóság honlapján történt közzétételétől számított tizenötödik napot;
 - c) a közbeszerzési eljárást lezáró döntésben szereplő, a megtekintett iratokat érintő jogsértéssel kapcsolatban az iratbetekintés befejezésének napját, ha a kérelmező az írásbeli összegezés kézhezvételét követő tíz napon belül az ajánlat(ok)ba betekintett az ajánlatkérőnél vagy a Közbeszerzési Döntőbizottságnál;
 - d) ha a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben előzetes vitarendezést kérelmeztek és
 - da) ha az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben megküldte, de egyéb intézkedést nem tett, ezen jogsértés tekintetében az ajánlatkérői álláspont megküldésének időpontját;
 - db) ha az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben nem küldte meg, ezen jogsértés tekintetében az ajánlatkérői álláspont megküldésére vonatkozó határidő lejártának napját;
 - e) a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés e törvénybe ütköző módosítása vagy teljesítése esetében a szerződés módosításáról szóló tájékoztatást tartalmazó hirdetmény közzétételétől, vagy a teljesítésre vonatkozó adatok [43. § (1) bekezdés e) pont] Közbeszerzési Hatóság által működtetett adatbázisban – amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel valamely okból nem lehetséges az ajánlatkérő saját vagy fenntartója honlapján – való közzétételétől számított harmincadik napot.
- (8) A (3)–(4) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés megtörténtének kell tekinteni
- a) a jogellenes tartalmú, a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény és a 113. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás esetében a hirdetmény vagy tájékoztatás közzétételét, közvetlen felhívás esetében a felhívás megküldését;
 - b) az előírt határidő lejártánál később feladott hirdetmény és az előírt határidő lejártánál később megküldött 113. § (1) bekezdése szerinti értesítés esetében a hirdetmény vagy értesítés közzétételét;
 - c) a közbeszerzési eljárás mellőzésével történő beszerzés esetében a szerződés megkötésének időpontját, vagy ha ez nem állapítható meg, a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történő megkezdését.

- (9) Ha a közbeszerzési eljárás mellőzésével történő beszerzés a (3)–(4) bekezdés szerinti határidő leteltét követően jut a kérelmező tudomására, a kérelmet a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történő megkezdésétől számított egy éven belül nyújthatja be.
- (10) A (3)–(9) bekezdés szerinti határidők elmulasztása jogvesztéssel jár.
- (11) A Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelem benyújtását követően haladéktalanul gondoskodik a kérelemmel érintett eljárás megnevezésének, tárgyának, az ügyfelek megnevezésének és a kérelem megérkezése időpontjának a Közbeszerzési Hatóság honlapján történő közzétételéről.
- (12) A kérelem benyújtása előtt az (1) bekezdés szerinti kérelmező köteles erről – az általa feltételezett jogsértés megjelölésével – a kérelem benyújtásával megegyező módon az ajánlatkérőt, illetve a beszerzőt értesíteni.

149. § (1) A kérelemben meg kell jelölni

- a) a kérelmező és képviselőjének nevét, székhelyét (lakóhelyét), a kérelmezői jogosultságot alátámasztó tényeket;
 - b) a kérelemmel érintett közbeszerzési eljárás ajánlatkérőjének nevét, székhelyét, a közbeszerzés tárgyát és – részajánlattétel esetében – a jogorvoslattal érintett részt, vagy a közbeszerzési eljárás mellőzésével történő beszerzés esetében a beszerző nevét, székhelyét és a beszerzés tárgyát;
 - c) a jogsértő esemény megtörténtének és a kérelmező arról való tudomásszerzésének időpontját valamennyi kérelmi elem tekintetében egyértelműen azonosíthatóan;
 - d) a megsértett jogszabályi rendelkezést valamennyi kérelmi elem tekintetében egyértelműen azonosíthatóan;
 - e) a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt, ennek indokait valamennyi kérelmi elem tekintetében egyértelműen azonosíthatóan;
 - f) ideiglenes intézkedés [156. §] elrendelésére irányuló indítványt, ennek indokait;
 - g) a közbeszerzési ügy lehetséges érdekeltjeinek a kérelmező által ismert nevét, székhelyét (lakóhelyét);
 - h) az esetleges előzetes vitarendezés lefolytatását, továbbá annak eredményét, illetve az ajánlatkérő választát, amelyet csatolni is kell.
- (2) A kérelmet eggyel több példányban kell benyújtani, mint ahány – a kérelmező által ismert – ügyfél az eljárásban részt vesz.
- (3) A benyújtott kérelem informatikai eszköz alkalmazásával megszerkesztett, szerkeszthető formátumú változatát a Közbeszerzési Döntőbizottság rendelkezésére kell bocsátani, amit – elektronikus levél útján történő benyújtás esetén – a Közbeszerzési Döntőbizottság egy munkanapon belül visszaigazol.

150. § (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság kérelemre indult eljárásáért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, amelynek – a beszerzés becsült értékéhez viszonyított – mértékét a közbeszerzésekért felelős miniszter rendeletben határozza meg. A kérelemhez csatolni kell a díj befizetéséről szóló igazolást.

- (2) A közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának, valamint a 113. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás jogsértő volta miatti jogorvoslati eljárásban mentesül az (1) bekezdésben foglalt díjfizetési kötelezettség alól. Az ajánlatkérő a saját tevékenysége vagy mulasztása jogsértő volta miatti jogorvoslati eljárásban mentesül az (1) bekezdésben foglalt, az ajánlatkérő által benyújtott kérelem miatti díjfizetési kötelezettség alól.
- (3) Ha a kérelmező jogorvoslati kérelmét az eljárás folyamán újabb kérelmi elemmel egészíti ki, a Közbeszerzési Döntőbizottság felhívására köteles az igazgatási szolgáltatási díjat az újabb kérelmi elemre figyelemmel is megfizetni. Ha a kérelmező az igazgatási szolgáltatási díj kiegészítését elmulasztja, a Közbeszerzési Döntőbizottság az új kérelmi elem vonatkozásában nem köteles eljárni.

151. § (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást legkésőbb a 148. § (1)–(9) bekezdésének, a 149. § (1)–(2) bekezdésének, valamint a 150. § (1)–(2) bekezdésének megfelelő kérelem beérkezését követő munkanapon indítja meg.

- (2) Ha a kérelem a 149. § (1) bekezdése szerinti adatokat nem tartalmazza, vagy a 150. § (1) bekezdése szerinti díj befizetéséről szóló igazolást, illetve a meghatalmazott képviselő meghatalmazását nem csatolták, a Közbeszerzési Döntőbizottság felhívja a kérelmezőt a hiányok öt napon belüli pótlására, és egyben figyelmezteti, hogy ha a kérelmet újból hiányosan nyújtja be, a Közbeszerzési Döntőbizottság azt el fogja utasítani. A hiánypótlási határidő elmulasztása esetén igazolásnak helye nincs.
- (3) Ha a jogorvoslati eljárással érintett közbeszerzési eljárás irataiból a közbeszerzés becsült értéke a kérelmező számára nem ismerhető meg, ezen tényt jogorvoslati kérelmében köteles a Közbeszerzési Döntőbizottság tudomására hozni.

Ez esetben a Közbeszerzési Döntőbizottság – a rendelkezésre álló adatok alapján – hiánypótlási felhívás keretében közli a kérelmezővel az igazgatási szolgáltatási díj alapjául szolgáló becsült érték összegét.

- (4) A becsült érték – részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének – megállapítása érdekében a Közbeszerzési Döntőbizottság az ajánlatkérőt adatközlésre hívhatja fel, amelyet az ajánlatkérő két munkanapon belül köteles teljesíteni.
- (5) A Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelmet – a Ket. 30. §-ában foglaltakon túl – érdemi vizsgálat nélkül öt napon belül elutasítja, ha megállapítja, hogy
 - a) a kérelmező a hiánypótlási felhívásnak a meghatározott határidő alatt nem tett eleget vagy a kérelmét újból hiányosan adta be;
 - b) az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményét, felhívását, a 113. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást, jogszerűen visszavonta.
- (6) A Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást akkor is megszünteti, ha az (5) bekezdés alapján a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának lett volna helye, az elutasítási ok azonban az eljárás megindítását követően jutott a Közbeszerzési Döntőbizottság tudomására.
- (7) A kérelmező az eljárás megindítására irányuló kérelmét vagy annak egyes kérelmi elemeit az érdemi határozat [165. §] meghozataláig visszavonhatja.
- (8) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja vagy a jogorvoslati eljárást a (6) bekezdésben foglalt okból megszünteti, az igazgatási szolgáltatási díj a kérelmezőnek visszajár. A kérelem vagy egyes kérelmi elemek visszavonása esetén a kérelmező a fenntartott kérelmi elemekre figyelemmel és a külön jogszabályban meghatározottak szerint tarthat igényt az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítésére.

152. § (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását a következő szervezetek vagy személyek kezdeményezhetik, ha a feladatkörük ellátása során e törvénybe ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomásukra:

- a) a Közbeszerzési Hatóság elnöke;
 - b) az Állami Számvevőszék;
 - c) a kormányzati ellenőrzési szerv;
 - d) a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős szerv;
 - e) a Magyar Államkincstár;
 - f) az alapvető jogok biztosa;
 - g) a közbeszerzéshez támogatást nyújtó, illetve a támogatás felhasználásában jogszabály alapján közreműködő szervezet;
 - h) a Kormány által kijelölt központi beszerző szerv;
 - i) a Gazdasági Versenyhivatal;
 - j) az európai támogatásokat auditáló szerv;
 - k) az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter;
 - l) az ügyész;
 - m) a közbeszerzésekért felelős miniszter.
- (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az (1) bekezdés szerinti személy vagy szervezet a jogsértés tudomásra jutásától számított hatvan napon belül, de
- a) legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított három éven belül,
 - b) közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén az a) ponttól eltérően a szerződés megkötésének időpontjától vagy, ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől számított legfeljebb öt éven belül, vagy
 - c) támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó külön jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől – közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől – számított öt éven belül kezdeményezheti.
- (3) Amennyiben a (2) bekezdésből más nem következik, a jogsértés megtörténtének időpontja tekintetében a 148. § (8) bekezdését megfelelően alkalmazni kell. A (2) bekezdéstől eltérően a 153. § (1) bekezdés d) pontja szerinti esetben a Közbeszerzési Hatóság elnöke a 189. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül kezdeményezheti a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását.

- (4) A Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását kezdeményező iratban meg kell jelölni a 149. § (1) bekezdés a)–d) és g) pontjában szereplő adatokat és javaslatot lehet tenni az e) és f) pontjában foglaltakra. A kezdeményező irathoz csatolni kell a jogsértéssel érintett beszerzéssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatban rendelkezésre álló iratok másolatát. A benyújtott kezdeményező irat informatikai eszköz alkalmazásával megszerkesztett, szerkeszthető formátumú változatát a Közbeszerzési Döntőbizottság rendelkezésére kell bocsátani, amit – elektronikus levél útján történő benyújtás esetén – a Közbeszerzési Döntőbizottság egy munkanapon belül visszaigazol.
- (5) A Közbeszerzési Döntőbizottság legkésőbb az (1) bekezdés szerinti kezdeményezés beérkezését követő munkanapon indítja meg az eljárást.
- (6) Ha a kezdeményezés nem tartalmazza a (4) bekezdés szerinti adatokat, a Közbeszerzési Döntőbizottság felhívja a kezdeményező szervezetet vagy személyt a hiányok pótlására. A hiánypótlásra a 151. § (2) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.
- (7) A Közbeszerzési Döntőbizottság a kezdeményezés benyújtását követően haladéktalanul gondoskodik a kezdeményezéssel érintett eljárás megnevezésének, tárgyának, az ügyfelek megnevezésének és a kezdeményezés megérkezése időpontjának a Közbeszerzési Hatóság honlapján történő közzétételéről.
- (8) A kezdeményezés érdemi vizsgálat nélküli elutasítására, valamint az eljárás megszüntetésére a 151. § (5)–(8) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

- 153. §** (1) A Közbeszerzési Hatóság elnöke kezdeményezi a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását,
- a) ha az ajánlatkérő a külön jogszabályban meghatározott, a Hatóság elnöke általi felhívástól számított határidő lejártáig nem teszi közzé a Közbeszerzési Adatbázisban az éves statisztikai összegezését,
 - b) ha az érintett szervezet a Közbeszerzési Hatóság felhívása ellenére nem tesz eleget a törvény hatálya alá tartozó ajánlatkérők listájába való bejelentkezési, illetve bejelentési kötelezettségének,
 - c) ha a Közbeszerzési Hatóság a 187. § (2) bekezdés j) pontja szerinti hatósági ellenőrzésének eredménye alapján vagy ha a hatósági ellenőrzés megkezdése nélkül is valószínűsíthető, hogy a szerződés módosítására vagy teljesítésére e törvénybe ütköző módon került sor, különösen ha a 142. § (2) bekezdése szerinti jogsértés történt, vagy
 - d) ha a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás megkezdéséről a Közbeszerzési Hatóság részére megküldött iratok vizsgálata alapján megalapozottan feltételezhető a közbeszerzésre, valamint a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek, illetve alapelveinek megsértése.
- (2) Az (1) bekezdésben foglaltak mellett a Közbeszerzési Hatóság elnöke a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását kezdeményezheti különösen, ha az ajánlatkérő a Közbeszerzési Hatóság felhívása ellenére az előírt határidőben nem teszi közzé a 43. § (1) bekezdés a)–f) pontja szerinti adatokat, információkat, dokumentumokat a Közbeszerzési Adatbázisban.
- (3) Az (1)–(2) bekezdés szerinti kezdeményezésre a 152. § (2)–(8) bekezdését kell alkalmazni.

- 154. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság az eljárás megindításáról az ügyfeleket és a közbeszerzési ügyben érdekeltet értesíti és felhívja, hogy öt napon belül küldjék meg észrevételeiket. A Közbeszerzési Döntőbizottság az értesítéshez csatolja a kérelmet, illetve hivatalból indított eljárás esetén az annak alapjául szolgáló kezdeményező iratot.
- (2) Az értesítéssel egyidejűleg a Közbeszerzési Döntőbizottság felhívja a közbeszerzési eljárás ajánlatkérőjét vagy a közbeszerzési eljárást mellőzve beszerzőt a közbeszerzéssel vagy a beszerzéssel kapcsolatban rendelkezésre álló összes irat – vagy ha ez nem szükséges, az általa meghatározott iratok – öt napon belüli megküldésére. Ha a kérelmet az ajánlatkérő nyújtja be, a rendelkezésére álló iratokat a kérelemmel együtt köteles megküldeni. Az iratokkal együtt azoknak az iratoknak az informatikai eszköz alkalmazásával megszerkesztett, szerkeszthető formátumú változatát is meg kell küldeni, amelyek ilyen formátumban rendelkezésre állnak. Az iratok szerkeszthető formátumú változatban történő megküldését – elektronikus levél útján történő benyújtás esetén – a Közbeszerzési Döntőbizottság egy munkanapon belül visszaigazolja.
- (3) A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásának megindítása esetén az ajánlatkérő a folyamatban levő közbeszerzési eljárását felfüggesztheti, amiről köteles a Közbeszerzési Döntőbizottságot értesíteni. A felfüggesztés a folyamatban lévő eljárási határidőket a felfüggesztés időtartamával meghosszabbítja.

- 155. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság együttes elintézés végett elrendelheti az előtte folyamatban levő olyan ügyek egyesítését, amelyek tárgya egymással összefügg, vagy ha az ügyek együttes elintézését célszerűségi, gazdaságossági vagy más eljárási szempontok indokolják.

- (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság elrendelheti az előtte folyamatban levő ügy egyes részeinek vagy kérelmi elemeinek elkülönítését, ha az elkülönítést célszerűségi, gazdaságossági vagy más eljárási szempontok indokolják.
- (3) A kérelmező ugyanazon közbeszerzési eljárásra vonatkozó több kérelmi eleme esetén a Közbeszerzési Döntőbizottság a döntést egyidejűleg is meghozhatja. A Közbeszerzési Döntőbizottság a döntéseit egybefoglalhatja.

Ideiglenes intézkedések

- 156. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság a folyamatban lévő ügyben kérelemre vagy hivatalból – a jogorvoslati eljárással érintett közbeszerzési eljárás (vagy beszerzés) alapján történő szerződéskötésig – az eset összes körülményére tekintettel ideiglenes intézkedés elrendeléséről dönthet, ha valószínűsíthető a közbeszerzésre, valamint a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek, illetve alapelveinek megsértése vagy ennek veszélye fennáll.
- (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság ideiglenes intézkedésként
- a) a közbeszerzési eljárás felfüggesztését rendeli el;
 - b) felszólítja a közbeszerzési eljárás ajánlatkérőjét, hogy az eljárásba a kérelmezőt vonja be.
- (3) A közbeszerzési eljárás felfüggesztése a felhívásban előírt és folyamatban lévő határidőket a felfüggesztés időtartamával meghosszabbítja.
- (4) Ha halasztást nem tűrő kiemelkedően fontos érdek vagy közérdek (ideértve a nemzetgazdasági okot) védelme indokolja, a Közbeszerzési Döntőbizottság az ajánlatkérő kérelmére végzéssel engedélyezheti a szerződés megkötését, ha annak előnyei meghaladják a szerződéskötéssel járó hátrányokat. A kérelemben a halasztást nem tűrő kiemelkedően fontos érdeket vagy közérdeket (nemzetgazdasági okot) meg kell jelölni, valamint a kérelem benyújtásával egyidejűleg a Közbeszerzési Döntőbizottság rendelkezésére kell bocsátani a kérelem benyújtását megalapozó indok igazolására szolgáló dokumentumokat. E bekezdés alkalmazásában közérdek különösen a közszolgáltatási tevékenység ellátásbiztonsága folyamatosságának fenntartása. A Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelemtől annak beérkezésétől számított öt napon belül dönt, a végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- (5) A Közbeszerzési Döntőbizottság haladéktalanul gondoskodik a szerződés megkötését engedélyező végzésének a Közbeszerzési Hatóság honlapján történő közzétételéről.

Az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése

- 157. §** Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezi az EUMSZ-ben foglalt szabályok szerint, erről külön végzéssel dönt és egyidejűleg az eljárást felfüggeszti. A Közbeszerzési Döntőbizottság végzésében meghatározza azt a kérdést, amely az Európai Bíróság előzetes döntését igényli, valamint – a feltett kérdés megválaszolásához szükséges mértékben – ismerteti a tényállást és a magyar jog érintett szabályait. A Közbeszerzési Döntőbizottság a végzést az Európai Bíróság számára való kézbesítéssel egyidejűleg tájékoztatásul megküldi az igazságügyért felelős miniszter és a közbeszerzésekért felelős miniszter részére is.

A Közbeszerzési Döntőbizottság vizsgálatának terjedelme

- 158. §** (1) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság az eljárása során a kérelem vagy a kezdeményezés alapján vizsgáltakon túli jogsértésről szerez tudomást az érdemi határozat [165. §] meghozatala előtt, ezek vonatkozásában is eljárhat hivatalból. Az eljárás kiterjesztésére akkor van lehetőség, ha a feltárt jogsértés sérti a verseny tisztaságát vagy nyilvánosságát, az ajánlattevők esélyegyenlőségét vagy érdemben kihatott az ajánlatkérő döntésére. Az eljárás kiterjesztéséről az eljáró tanács dönt.
- (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelem visszavonása esetén az eljárást folytatja, ha a rendelkezésre álló adatok alapján súlyos jogsértés valószínűsíthető.
- (3) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság az eljárás során más jogszabály megsértésére utaló körülményt észlel, köteles azt jelezni a hatáskörrel rendelkező szervnek, így különösen a nyomozó hatóságnak, az Állami Számvevőszéknek, a kormányzati ellenőrzési szervnek vagy a Gazdasági Versenyhivatalnak.
- 159. §** (1) Ha a 142. § (2) bekezdésében foglalt jogsértés tárgyában a közbeszerzési ügy érdemi eldöntése a szerződésszegés megtörténtének előzetes elbírálásától függ, a Közbeszerzési Döntőbizottság a szerződésszegés tényének

megállapítása iránt pert indít, és egyidejűleg az eljárást felfüggeszti. A Közbeszerzési Döntőbizottságot a perben teljes költségmentesség illeti meg.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti perindításról a Közbeszerzési Döntőbizottság a Közbeszerzési Hatóság honlapján tájékoztatást tesz közzé. A tájékoztatás tartalmazza az adott ügy megnevezését (adott esetben a kapcsolódó közbeszerzési eljárás megjelölését), a keresetlevél benyújtásának időpontját, valamint a peres felek megnevezését.

- 160. §**
- (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság gondoskodik arról, hogy a kérelmező, a kezdeményező és az ellenérdekű ügyfél minden, az eljárás során felvetődött új tény, előterjesztett kérelmet, nyilatkozatot megismerhessen és azokkal kapcsolatos álláspontját kifejezhesse.
 - (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság az ügyfelek és a közbeszerzési ügyben érdekelték 154. § (1) bekezdése szerinti észrevételét azzal küldi meg az ellenérdekű ügyfeleknek, illetve egyéb érdekeltéknek, hogy az arra vonatkozó nyilatkozataikat legkésőbb három napon belül kötelesek megtenni. A Közbeszerzési Döntőbizottság ezenkívül is bármikor felhívhatja az ügyfeleket és a közbeszerzési ügyben érdekeltéket megfelelő határidő tűzésével nyilatkozattételre, illetve észrevételek előterjesztésére. A nyilatkozatokat és észrevételeket, illetve egyéb iratokat a Közbeszerzési Döntőbizottság erre vonatkozó felhívása esetén informatikai eszköz alkalmazásával megszerkesztett, szerkeszthető formátumú változatban is a Közbeszerzési Döntőbizottság rendelkezésére kell bocsátani, ha ilyen formátumban egyébként rendelkezésre állnak. A szerkeszthető formátumú változatban történő rendelkezésre bocsátást – elektronikus levél útján történő benyújtás esetén – a Közbeszerzési Döntőbizottság egy munkanapon belül visszaigazolja.
 - (3) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság az ügyben nem tart tárgyalást, az ügyfelek és a közbeszerzési ügyben érdekelték értesítésével meghatározhatja azt az időpontot, ameddig az ügyfelek, illetve egyéb érdekelték kötelesek valamennyi érdemi nyilatkozat, észrevétel megtételére. Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság az ügyben tárgyalást tart, az ügyfelek, illetve egyéb érdekelték a tárgyalást megelőzően kötelesek valamennyi érdemi nyilatkozat, észrevétel megtételére.
 - (4) Az ügyfelek, illetve egyéb érdekelték a (3) bekezdés szerint meghatározott időpontot, illetve a tárgyalást követően csak a Közbeszerzési Döntőbizottság erre irányuló felhívása esetén terjeszthetnek elő további észrevételt vagy nyilatkozatot. A (3) bekezdés szerint meghatározott időpontot, illetve az ügyben tartott tárgyalást követően a Közbeszerzési Döntőbizottság felhívása nélkül előterjesztett további észrevételeket vagy nyilatkozatokat a Közbeszerzési Döntőbizottság nem veszi figyelembe döntése meghozatalakor.
- 161. §**
- (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság a közbeszerzési ügyet tárgyalás tartása nélkül bírálja el, kivéve, ha a tárgyalás tartása feltétlenül szükséges különösen az ügyféli jogok gyakorlásához, a tényállás tisztázásához, a szakszerű és minden, az ügy szempontjából fontos körülményt figyelembe vevő döntés meghozatalához. Nem tartható tárgyalás, ha a jogorvoslat tárgya kizárólag a gazdasági szereplő által a közbeszerzési eljárás során bemutatott referenciáknak az eljárást megindító felhívásban előírtakkal való műszaki egyenértékűségének megállapítása.
 - (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság a tárgyalást az eljárás megindításától számított tizenöt napon belül tartja meg.
 - (3) A Közbeszerzési Döntőbizottság által tartott tárgyaláson az ügyfeleken kívül az egyéb érdekelték is – személyesen vagy képviselőik útján – jelen lehetnek, észrevételt tehetnek, illetve a tárgyalás befejezéséig bizonyítékokat terjeszthetnek elő.
 - (4) A tárgyalás nyilvános. A Közbeszerzési Döntőbizottság indokolt végzésével a tárgyalásról vagy annak egy részéről a nyilvánosságot kérelemre vagy hivatalból kizárhatja, ha a minősített adat, üzleti titok vagy külön törvényben meghatározott más titok megőrzése miatt feltétlenül szükséges.
 - (5) A Közbeszerzési Döntőbizottság a tárgyalásról készült jegyzőkönyvet a tárgyalástól számított öt napon belül megküldi az ügyfeleknek, valamint az egyéb érdekeltéknek.
- 162. §**
- (1) A közbeszerzési ügy kérelmezője vagy kezdeményezője, az ellenérdekű ügyfél, továbbá ezek képviselője az eljárás megindításától számított tizedik napig, a Közbeszerzési Hatóság tagja az eljárás során bármikor betekinthez a közbeszerzési eljárás, illetve a jogorvoslati eljárás során keletkezett iratokba, és azokról másolatot, feljegyzést készíthet.
 - (2) Az ajánlatkérő, az ajánlattevő és a részvételre jelentkező – az üzleti titok védelmére hivatkozással – indokolt kérelmében kérheti az (1) bekezdés szerinti személyek iratbetekintési jogának kizárását vagy korlátozását az olyan iratok vagy adatok tekintetében, amelyek nem minősülnek közérdekű adatnak vagy közérdekből nyilvános adatnak.
 - (3) Ha az ajánlattevő vagy a részvételre jelentkező meghatározott iratokat elkülönített módon, üzleti titokként helyezett el az ajánlatában, részvételi jelentkezésében, vagy a közbeszerzési eljárás során általa benyújtott egyéb

irat tekintetében kérte annak üzleti titokként történő kezelését, úgy kell tekinteni, hogy ezen iratok vonatkozásában kérte az (1) bekezdés szerinti személyek iratbetekintési jogának kizárását.

- (4) A Közbeszerzési Döntőbizottság köteles megvizsgálni, hogy az iratbetekintési jog korlátozásának vagy kizárásának feltételei fennállnak-e, és a kérelemről való döntéssel egyidejűleg – amennyiben az az adott esetben értelmezhető – kötelezheti az érintettet olyan iratváltozat elkészítésére, amely nem tartalmaz üzleti titkot.
- (5) Az (1) bekezdésben meghatározottakon kívüli személy akkor tekinthet be a közbeszerzési eljárás, illetve a jogorvoslati eljárás során keletkezett iratokba, készíthet azokról másolatot, feljegyzést, ha az iratok ismeretéhez jogos érdeke fűződik, és az iratbetekintés nem ütközik a minősített adat védelmére vonatkozó szabályokba.
- (6) Felhasználói engedély hiányában nem lehet betekinteni a minősített adatot tartalmazó iratba. Nem lehet betekinteni a törvény által védett egyéb adatot tartalmazó iratba sem, ha azt az érintett adat védelmét szabályozó törvény kizárja, vagy ha a védett adat megismerésének hiánya nem akadályozza az (1) bekezdésben meghatározott, betekintést kérő személyt jogorvoslati jogának gyakorlásában.
- (7) Az olyan tárgyalásról készült jegyzőkönyvet, amelyről a nyilvánosságot a minősített adat védelme érdekében zárták ki, nem lehet lemásolni vagy arról feljegyzést készíteni. Ilyen ügyben az iratok megtekintésének is csak – a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározottak alapján – a Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke által megállapított feltételek mellett van helye.
- (8) Az iratokba való betekintéshez az (1)–(7) bekezdésben foglaltak figyelembevételével a Közbeszerzési Döntőbizottság engedélye szükséges.

- 163. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság ötvenezer forinttól ötszázezer forintig terjedő eljárási bírsággal sújthatja a kérelmezőt vagy a jogorvoslati eljárás egyéb résztvevőjét, ha
- a) hamis adatot közöl vagy az ügy elbírálása szempontjából lényeges adatot elhallgat;
 - b) felvilágosítást nem vagy nem határidőn belül ad meg;
 - c) iratot nem vagy nem határidőben, vagy – az e törvényben előírt esetekben – nem az informatikai eszköz alkalmazásával megszerkesztett, szerkeszthető formátumú változatban nyújt be;
 - d) a gazdasági, szakmai vagy közbeszerzési tevékenységével kapcsolatos iratokba való betekintést akadályozza;
 - e) nyilvánvalóan alaptalanul tesz kizárásra irányuló bejelentést vagy ugyanabban az eljárásban ugyanazon közbeszerzési biztos ellen ismételt alaptalan bejelentést tesz.
- (2) Az eljárási bírságot kiszabó végzés ellen a 169. §-ban foglaltak szerint külön jogorvoslatnak van helye. A jogorvoslati kérelemnek a végzés végrehajtására halasztó hatálya van.

- 164. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság – a (2) bekezdésben meghatározott ügy kivételével – az eljárás megindításától számított tizenöt napon belül köteles az eljárást befejezni, ha az ügyben tárgyalás tartására nem került sor.
- (2) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság az ügyben tárgyalást tartott, az eljárás megindításától számított huszonöt napon belül köteles – a (3) bekezdésben meghatározott ügy kivételével – az eljárást befejezni.
- (3) A Közbeszerzési Döntőbizottság a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés e törvénybe ütköző módosítása vagy teljesítése ügyében az eljárás megindításától számított hatvan napon belül köteles az eljárást befejezni.
- (4) A 155. § (1) bekezdése szerinti egyesítés esetében az ügyintézési határidőt a legkésőbb indult eljáráshoz képest kell számítani.
- (5) Az (1)–(3) bekezdés szerinti határidő legfeljebb tíz nappal – indokolt esetben egy alkalommal – meghosszabbítható. Erről legkésőbb az (1)–(3) bekezdés szerinti határidő lejárta napján értesíteni kell azokat, akiket az eljárás megindításáról értesítettek.
- (6) Az eljárás felfüggesztését az ügyfél nem kérheti.

A Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozata

- 165. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság a határozatát a Közbeszerzési Hatóság nevében hozza meg.
- (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában
- a) az alaptalan kérelmet elutasítja;
 - b) a hivatalból indított vagy folytatott eljárásban megállapítja a jogsértés hiányát;
 - c) megállapítja a jogsértés megtörténtét;
 - d) megállapítja a jogsértés megtörténtét és alkalmazza a (3) bekezdésben felsorolt jogkövetkezményeket;
 - e) a (6) bekezdésben meghatározott esetekben a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki;

- f) megállapítja a jogsértés megtörténtét és eltiltja az ajánlattevőt, alvállalkozót vagy a közbeszerzési eljárásban részt vett más szervezetet vagy személyt a közbeszerzési eljárásban való részvételtől.
- (3) Amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg,
- a közbeszerzési eljárás befejezése előtt felhívhatja a jogsértőt az e törvénynek megfelelő eljárásra, illetve az ajánlatkérő döntésének meghozatalát feltételhez kötheti;
 - megsemmisítheti az ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárás során hozott vagy azt lezáró döntését, ha e döntés alapján a szerződést még nem kötötték meg;
 - elrendelheti az ajánlattevőnek a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzékéből való törlését;
 - bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy a szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.
- (4) A (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10%-a.
- (5) Ha a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben előzetes vitarendezést kértek és az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját megküldte, de egyéb intézkedést nem tett, ezen jogsértés tekintetében a (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 15%-a.
- (6) A Közbeszerzési Döntőbizottság a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki, ha
- a jogsértés a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével valósult meg;
 - a felek a szerződéskötési moratóriumra vonatkozó szabályok megsértésével kötöttek szerződést;
 - a szerződést hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás eredményeként úgy kötötték meg, hogy nem álltak fenn a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazhatóságának feltételei;
 - az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás esetén elmulasztotta a Közbeszerzési Hatóság előzetes értesítését;
 - a Közbeszerzési Hatóság elnöke kezdeményezte a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását [153. §] és a Döntőbizottság megállapítja a jogsértés megtörténtét.
- (7) A (6) bekezdésben meghatározott bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetén a jogorvoslattal érintett rész értékének, a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése esetén a szerződés értékének legfeljebb 15%-a.
- (8) A Közbeszerzési Döntőbizottság a (2) bekezdés f) pontja alapján a jogsértés megállapítása mellett köteles az ajánlattevőt, alvállalkozót vagy a közbeszerzési eljárásban részt vett más szervezetet vagy személyt – a (11) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – fél évtől három évig terjedő időszakra eltiltani a közbeszerzési eljárásban való részvételtől, ha
- az a közbeszerzési eljárás során, illetve közbeszerzési eljárással kapcsolatban hamis adatot szolgáltatott vagy hamis nyilatkozatot tett és a kizárásnak a 62. § (1) bekezdés i) pontja szerinti feltételei fennállnak;
 - az a közbeszerzési eljárásban megkísérelte jogtalanul befolyásolni az ajánlatkérő döntéshozatali folyamatát, vagy olyan bizalmas információt kísérelt megszerezni, amely jogtalan előnyt biztosítana számára a közbeszerzési eljárásban.
- (9) A Közbeszerzési Döntőbizottság a (2) bekezdés f) pontja alapján a jogsértés megállapítása mellett köteles az ajánlattevőt, alvállalkozót vagy a közbeszerzési eljárásban részt vett más szervezetet vagy személyt – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – eltiltani a közbeszerzési eljárásban való részvételtől, ha a 25. § szerinti összeférhetetlenségből, illetve a közbeszerzési eljárás előkészítésében való előzetes bevonásból eredő versenytorzulást az adott eljárásban való részvételtől való eltiltásán kívül nem lehet más, kevésbé kényszerítő intézkedésekkel hatékonyan orvosolni.
- (10) A (8) bekezdés alkalmazásában a Közbeszerzési Döntőbizottság az ajánlattevőt, alvállalkozót, illetve a közbeszerzési eljárásban részt vett más szervezetet vagy személyt nemcsak a jövőre nézve, hanem a vizsgált közbeszerzési eljárásban, továbbá egyéb folyamatban lévő közbeszerzési eljárás vonatkozásában is köteles eltiltani a közbeszerzési eljárásban való részvételtől, illetve a szerződés megkötésétől, ha az érintett eljárásokban az eljárás eredményének megküldésére még nem került sor. A (9) bekezdés szerinti esetben a Közbeszerzési Döntőbizottság az ajánlattevőt, alvállalkozót, illetve a közbeszerzési eljárásban részt vett más szervezetet vagy személyt kizárólag a vizsgált közbeszerzési eljárásban tilthatja el a közbeszerzési eljárásban való részvételtől, illetve a szerződés megkötésétől.
- (11) A Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének, illetve az eltiltás időtartamának megállapításában az eset összes körülményét – így különösen

a jogsértés súlyát, a közbeszerzés tárgyát és értékét, a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását, az e törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását, a jogsértőnek az eljárást segítő együttműködő magatartását, a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot, támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat – figyelembe veszi. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

- (12) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság megsemmisíti az ajánlatkérőnek az eljárást lezáró döntését, az ajánlatkérő köteles a határozat végrehajthatóságának időpontjától számított harminc napon belül új eljárást lezáró döntést hozni. Ha az eljárás előre láthatólag nem eredménytelen, döntése meghozatala előtt – határidő tűzésével – be kell szereznie valamennyi érvényes ajánlatot tevő nyilatkozatát arról, hogy ajánlatát fenntartja. Ha az ajánlattevő a megadott határidőben nem nyilatkozott, úgy kell tekinteni, hogy ajánlatát nem tartja fenn. Ha az ajánlatkérő az eljárásban való részvételt ajánlati biztosíték adásához kötötte, az ajánlatát fenntartó ajánlattevőnek igazolnia kell az ajánlati biztosíték fenntartását vagy újbóli rendelkezésre bocsátását az ajánlati kötöttségnek az ajánlatkérő által meghatározott új idejére.
- (13) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság e § szerinti határozatában megállapítja a közbeszerzésre, illetve a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértését, az ajánlatkérőként, illetve az ajánlattevőként szerződő fél – a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának kézbesítésétől számított harminc napon belül – elállhat az érintett közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződéstől, feltéve, hogy a jogsértés befolyásolta a közbeszerzési eljárást lezáró döntést.

A Közbeszerzési Döntőbizottság döntésének közlése és nyilvánosságra hozatala

- 166. §** (1) Az eljárás felfüggesztését elrendelő végzést, a közbeszerzési ügy befejezését eredményező végzést és határozatot az ügyfeleknek és egyéb érdekeltnek kézbesíteni kell. Ha az eljárás felfüggesztését elrendelő végzés, az ügy befejezését eredményező végzés vagy határozat támogatásból megvalósuló közbeszerzésre vonatkozik, a határozatot a közbeszerzéshez támogatást nyújtó szervezet részére is kézbesíteni kell.
- (2) A közbeszerzési ügy befejezését eredményező végzést és határozatot, valamint a szerződés megkötésének engedélyezése tárgyában hozott végzést [156. § (4) bekezdés] meghozatala napján a Közbeszerzési Hatóság honlapján közzé kell tenni. Az érdemi határozatot akkor is közzé kell tenni, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a tárgyalásról a nyilvánosságot a 161. § (4) bekezdése alapján kizárta.
- (3) A Közbeszerzési Döntőbizottság határozatát a honlapon akkor is közzéteszi, ha a határozat bírósági felülvizsgálatát [170. §] kérték, erre a tényre azonban utalni kell.
- (4) A kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést, az eljárást megszüntető végzést, az érdemi határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság határozatát – a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásának megindítására irányuló kérelem 148. § (11) bekezdése, illetve 156. § (5) bekezdése szerinti adatai és az ügy érdemében hozott határozat mellett – a Közbeszerzési Hatóság honlapján szintén közzé kell tenni.
- (5) Amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának bírósági felülvizsgálatát kéri, az ajánlatkérő a folyamatban lévő közbeszerzési eljárását felfüggesztheti, a szerződés megkötését elhalaszthatja a bíróság jogerős határozatának meghozataláig.

Az előminősítési ügyekben indított jogorvoslati eljárás

- 167. §** (1) Az előminősítési ügyekben indított jogorvoslati eljárásra a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására vonatkozó rendelkezéseket a (2)–(4) bekezdés szerinti eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni.
- (2) Kérelmet nyújthat be a jelentkező az előminősítési kérelme elutasítása és az előminősítési listáról való törlése ellen. A kérelem az ajánlatkérő erről történő írásbeli értesítésének kézhezvételét követő tizenöt napon belül nyújtható be.
- (3) A kérelemben meg kell jelölni
- a kérelmező és képviselőjének nevét, székhelyét (lakóhelyét);
 - a kérelemmel érintett, előminősítési rendszert működtető ajánlatkérő nevét, székhelyét;
 - az ajánlatkérő írásbeli értesítése kézhezvételének napját;
 - a megsértett jogszabályi rendelkezést;
 - a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt, ennek indokait.
- (4) A Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában a jogsértés megállapítása mellett megsemmisíti vagy megváltoztatja az ajánlatkérő döntését.

A Közbeszerzési Döntőbizottság döntéshozatala egységének biztosítása

- 168. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottságon belül a jogorvoslati gyakorlat egységének biztosítása érdekében a közbeszerzési biztosokat magában foglaló összkollégium működik. Az összkollégium ülésein a közbeszerzésekért felelős miniszter által vezetett minisztérium közbeszerzési területért felelős szervezeti egységének képviselői, valamint az európai támogatásokat auditáló szerv képviselői tanácskozási joggal részt vehetnek.
- (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott ügyekre, ügycsoportokra kollégiumot működtethet. A kollégium az egységes jogorvoslati gyakorlat biztosítása érdekében elemzi a Közbeszerzési Döntőbizottság gyakorlatát, figyelemmel kíséri a bírósági joggyakorlat alakulását, és véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben.
- (3) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság valamely eljáró tanácsa elvi kérdésben döntött, köteles a döntését a Közbeszerzési Döntőbizottság elnökének bemutatni. A Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke az elvi kérdésben hozott döntést az összkollégium elé terjeszti.
- (4) A Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke a Közbeszerzési Döntőbizottság döntéshozatalát folyamatosan figyelemmel kíséri. Ha arról szerez tudomást, hogy az eljáró tanácsok ellentétes elvi alapokon nyugvó döntéseket hoztak, erről az összkollégiumot tájékoztatja. Az összkollégium a döntéshozatal egységének biztosítása érdekében állást foglal az adott jogkérdésben. Az összkollégium az állásfoglalását megelőzően az (1) bekezdésben említett szerveknek ésszerű határidőn belül lehetőséget biztosít az adott jogkérdésre vonatkozó véleményük kifejtésére, a vélemény az összkollégiumot nem köti. Az összkollégium állásfoglalásától csak a (5) bekezdésben foglaltak szerint lehet eltérni. Az összkollégium egyetértése esetén az összkollégium állásfoglalásáról a Közbeszerzési Döntőbizottság a Közbeszerzési Hatóság honlapján tájékoztatást ad.
- (5) Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság valamely eljáró tanácsa jogkérdésben el kíván térni az összkollégium állásfoglalásában foglaltaktól, erről köteles a Közbeszerzési Döntőbizottság elnökét tájékoztatni. A Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke a tervezett döntést az adott ügycsoport tekintetében illetékes kollégium vagy az összkollégium elé terjeszti, és kikéri a kollégium vagy az összkollégium véleményét. Az eljáró tanács köteles a döntéshez a kollégium vagy az összkollégium állásfoglalását bevárni, az azonban nem köti, az eljáró tanács az összkollégium állásfoglalásától eltérő döntést is hozhat. Az eljáró tanács és a kollégium vagy összkollégium egyetértése esetén az összkollégium új állásfoglalásáról, illetve az állásfoglalás módosításáról a Közbeszerzési Döntőbizottság a Közbeszerzési Hatóság honlapján tájékoztatást ad.
- (6) A közbeszerzési biztos a közzétett összkollégiumi állásfoglalások figyelembe vételével végzi jogalkalmazói tevékenységét.
- (7) A kollégiumok, illetve az összkollégium működésére vonatkozó szabályokat a Közbeszerzési Döntőbizottság szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

Jogorvoslat a Közbeszerzési Döntőbizottság döntése ellen

- 169. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottságnak az eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény megengedi. E § szabályai szerint van helye jogorvoslatnak a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásának felfüggesztését elrendelő végzés, a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzés, valamint az eljárást megszüntető végzés ellen is.
- (2) A jogorvoslati kérelmet a végzés kézbesítésétől számított nyolc napon belül a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelmet az ügy irataival együtt beérkezését követően haladéktalanul továbbítja a bíróságnak.
- (3) A Közbeszerzési Döntőbizottságnak az eljárás során hozott végzése elleni külön jogorvoslati kérelmet a közigazgatási és munkaügyi bíróság nemperes eljárásban, soron kívül bírálja el. A bíróság a Közbeszerzési Döntőbizottság végzését megváltoztathatja. A bíróság végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.
- (4) A bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) XX. Fejezetét kell megfelelően alkalmazni, amennyiben e törvényből, illetve a nemperes eljárás jellegéből más nem következik.
- 170. §** (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozata ellen fellebbezésnek, újrafelvételi eljárásnak helye nincs. Akinek jogát vagy jogos érdekét a Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozata sérti, illetve a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását a 152. § alapján kezdeményező szervezet vagy személy keresettel kérheti a bíróságtól annak felülvizsgálatát. A felülvizsgálat kérésének indoka nemcsak a Közbeszerzési Döntőbizottság jogszabálysértése

lehet, hanem az a körülmény is, ha a felperes szerint a Közbesszerzési Döntőbizottság nem megfelelően értékelte, minősítette a kérelmezett korábbi eljárását, döntését e törvény szabályaira tekintettel.

- (2) A keresetlevelet a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül kizárólag a Közbesszerzési Döntőbizottsághoz lehet benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni.
- (3) A Közbesszerzési Döntőbizottság a keresetlevelet az ügy irataival – a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatával együtt – a keresetlevél beérkezését követő öt napon belül továbbítja a bírósághoz és egyidejűleg tájékoztatja a bíróságot a Közbesszerzési Döntőbizottság előtti eljárásban részt vett ügyfelekről és azon érdekeltekről, akikre a határozat rendelkezést tartalmaz.
- (4) Az ügy elintézéséből ki van zárva, és abban mint bíró nem vehet részt az a személy, aki a 147. §-ban meghatározott okok alapján közbesszerzési biztosként sem járhatna el.

- 171. §**
- (1) A bíróság a keresetlevelet nyolc napon belül megvizsgálja, valamint ezen belül a jogszabálynak megfelelő keresetlevelet a Közbesszerzési Döntőbizottság nyilatkozatával együtt megküldi a felperes részére.
 - (2) Ha a keresetlevél a határozat végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelmet tartalmaz, a bíróság annak tárgyában az iratoknak a bírósághoz érkezését követő öt napon belül határoz és határozatát haladéktalanul megküldi a feleknek.
 - (3) Az ellenérdekű felet, valamint a közbesszerzési ügyben szerepelt azon érdekelteket, akikre nézve a Közbesszerzési Döntőbizottság határozata rendelkezést tartalmaz, a bíróság az (1) bekezdésben meghatározott határidőig értesíti a beavatkozás lehetőségéről, azzal, hogy a beavatkozást az értesítés kézbesítését követő nyolc napon belül kell bejelenteni a bíróságnak, amely határidő elmulasztása esetén igazolásnak nincs helye.
 - (4) A perben a beadványok hiányosságának pótlására legfeljebb nyolcnapos határidő adható, amelyet indokolt esetben egyszer, legfeljebb nyolc nappal lehet meghosszabbítani.

- 172. §**
- (1) A bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, a felek bármelyikének kérésére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben, az alperes pedig a keresetlevélre tett nyilatkozatában kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs. A beavatkozó tárgyalás tartását a Pp. 338. § (3) bekezdése szerint kérheti. A tárgyaláson kívüli elbírálásra a Pp. 338. § (5), (7) és (8) bekezdését alkalmazni kell.
 - (2) A Pp. 332/B. §-át azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az első tárgyalást az iratoknak a bírósághoz érkezését követő harminc napon belül kell megtartani, és ha nincs szükség bizonyítási eljárás lefolytatására, vagy tárgyaláson kívüli eljárás esetén, e határidőn belül elbírálni. A határidők számításakor a hiánypótlásra fordított idő nem vehető figyelembe.
 - (3) A bíróság a Közbesszerzési Döntőbizottság határozatát – a bírság összegét is ideértve – megváltoztathatja és alkalmazhatja a 165. § (3), (6), (8) és (9) bekezdése szerinti jogkövetkezményeket.
 - (4) A bíróság a Közbesszerzési Döntőbizottság határozatát kizárólag abban az esetben helyezi hatályon kívül, ha a Közbesszerzési Döntőbizottság eljárása során a jogorvoslati eljárás lényeges és az ügy érdemére kiható szabályainak megsértésére került sor.
 - (5) A bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye, kivéve, ha a bíróság a Közbesszerzési Döntőbizottság határozatát megváltoztatja.
 - (6) A bíróság határozatát a meghozatalától számított tizenöt napon belül a felek részére kézbesíteni kell.
 - (7) A bíróság a 165. § (8) és (9) bekezdését alkalmazó határozatát megküldi a Közbesszerzési Hatóságnak.

A Közbesszerzési Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata és a szerződés közbesszerzési jogsértés miatti érvénytelenségének megállapítása iránti egységes per

- 173. §**
- (1) A kérelmező a Közbesszerzési Döntőbizottság határozatának felülvizsgálatát, valamint a határozat alapjául szolgáló szerződés – a 137. § (1) bekezdésében meghatározott okok miatti – érvénytelenségének kimondását és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását kizárólag ugyanazon perben kérheti. A pert a Közbesszerzési Döntőbizottság, valamint a szerződő felek ellen kell megindítani, a keresetlevelet a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a Közbesszerzési Döntőbizottsághoz kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni.
 - (2) A perben egyéb polgári jogi igény nem érvényesíthető, a szerződés érvénytelenségének a 137. § (1) bekezdésében nem szereplő érvénytelenségi okok miatti megállapítása nem kérelmezhető.
 - (3) A perben a Pp. XX. Fejezetét az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

- (4) A Közbeszerzési Döntőbizottság a keresetlevelet az ügy irataival, valamint a 170. § (3) bekezdésben foglalt tájékoztatással és a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatával együtt a keresetlevél beérkezését követő öt napon belül továbbítja a bírósághoz.
- (5) Az ügy elintézéséből ki van zárva, és abban mint bíró nem vehet részt az a személy, aki a 147. §-ban meghatározott okok alapján közbeszerzési biztosként sem járhatna el.
- (6) A keresetet csak a perindításra nyitva álló határidőn belül lehet megváltoztatni, illetve kiterjeszteni. A Pp. 335/A. § (2) bekezdését ebben az esetben is alkalmazni kell.
- (7) Ha valamelyik fél tárgyalás tartását kéri, az ügyben tartott tárgyalást követően a bíróság felhívása nélkül előterjesztett további észrevételeket vagy nyilatkozatokat a bíróság nem veszi figyelembe döntése meghozatalakor.

- 174. §** (1) A bíróság a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatát – a bírság összegét is ideértve – megváltoztathatja és alkalmazhatja a 165. § (3), (6), (8) és (9) bekezdése szerinti jogkövetkezményeket. Ha a bíróság a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatát hatályon kívül helyezi, a szerződés érvénytelenségének tárgyában a pert megszünteti. A bíróság a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatát kizárólag abban az esetben helyezi hatályon kívül, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása során a jogorvoslati eljárás lényeges és az ügy érdemére kiható szabályainak megsértésére került sor.
- (2) Ha a bíróság a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződést a 137. § (3) bekezdése alapján érvényessé nyilvánítja, bírságot köteles kiszabni, amelynek összege – az eset összes körülményét figyelembe véve – legfeljebb a szerződés értékének 15%-a. Ha az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazásakor a bíróság az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékének pénzbeni megtérítését rendeli el, bírságot köteles kiszabni, amelynek összege – az eset összes körülményét figyelembe véve – legfeljebb a szerződés értékének 10%-a.
- (3) A bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye, kivéve a szerződés érvénytelensége tárgyában hozott határozatot, illetve ha a bíróság a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatát megváltoztatja.

A szerződés módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti polgári per

- 175. §** (1) Ha a Közbeszerzési Hatóság a 187. § (2) bekezdés j) pontja szerinti hatósági ellenőrzés során megállapítja, hogy a szerződés tartalma valószínűsíthetően a 142. § (3) bekezdésébe ütközik, pert indít a szerződés módosítás érvénytelenségének kimondása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt. A Közbeszerzési Hatóságot a perben teljes költségmentesség illeti meg.
- (2) A Közbeszerzési Hatóság az (1) bekezdés szerinti pert az ellenőrzés befejezésétől számított harminc napon belül indítja meg. A határidő elmulasztása esetén a Pp. szabályai szerint van helye igazolásnak.
- (3) Az (1) bekezdés szerinti perindításról a Közbeszerzési Hatóság a honlapján tájékoztatást tesz közzé. A tájékoztatás tartalmazza az adott ügy megnevezését (adott esetben a kapcsolódó közbeszerzési eljárás megjelölését), a keresetlevél benyújtásának időpontját, valamint a peres felek megnevezését.
- (4) Ha a bíróság az (1) bekezdés szerinti perben megállapítja a szerződés módosításának a 142. § (3) bekezdésében meghatározott okok miatti érvénytelenségét, az érvénytelenség jogkövetkezményeit a Ptk.-ban foglaltak szerint alkalmazza, továbbá bírságot köteles kiszabni, amelynek összege – az eset összes körülményét figyelembe véve – legfeljebb a szerződés értékének 15%-a.

A szerződés közbeszerzési jogsértés miatti érvénytelenségének megállapítása iránti polgári per

- 176. §** (1) Ha az ügy érdemében hozott határozatában a Közbeszerzési Döntőbizottság a 137. § (1) bekezdés szerinti jogsértést állapít meg, pert indít a szerződés érvénytelenségének kimondása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt. A perindítással egyidejűleg a Közbeszerzési Döntőbizottságnak ideiglenes intézkedésként kérnie kell a bíróságtól a szerződés további teljesítésének felfüggesztését. A Közbeszerzési Döntőbizottságot a perben teljes költségmentesség illeti meg.
- (2) A Közbeszerzési Döntőbizottság az (1) bekezdés szerinti pert érdemi határozatának meghozatalától számított harminc napon belül indítja meg. A határidő elmulasztása esetén a Pp. szabályai szerint van helye igazolásnak.
- (3) Az (1) bekezdés szerinti perindításról a Közbeszerzési Döntőbizottság a Közbeszerzési Hatóság honlapján tájékoztatást tesz közzé. A tájékoztatás tartalmazza az adott ügy megnevezését (adott esetben a kapcsolódó közbeszerzési eljárás megjelölését), az ügy érdemében hozott határozat megjelölését, a keresetlevél benyújtásának időpontját, valamint a peres felek megnevezését.

- (4) Ha a bíróság az (1) bekezdés szerinti perben megállapítja a szerződés 137. § (1) bekezdése szerint meghatározott okok miatti érvénytelenségét, az érvénytelenség jogkövetkezményeit a Ptk.-ban és az e törvényben foglaltak szerint alkalmazza.
- (5) Ha a bíróság a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződést a 137. § (3) bekezdése alapján érvényessé nyilvánítja, bírságot köteles kiszabni, amelynek összege – az eset összes körülményét figyelembe véve – legfeljebb a szerződés értékének 15%-a. Ha az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazásakor a bíróság az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékének pénzbeni megtérítését rendeli el, bírságot köteles kiszabni, amelynek összege – az eset összes körülményét figyelembe véve – legfeljebb a szerződés értékének 10%-a.
- (6) Az (1) bekezdés szerinti perre az a közigazgatási és munkaügyi bíróság kizárólagosan illetékes, amely ugyanazon közbeszerzési jogsértés ügyében a 170. § szerinti közigazgatási perben eljár. Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértést megállapító érdemi határozatának bírósági felülvizsgálatát kérték, a Közbeszerzési Döntőbizottság által ugyanazon ügyben indított polgári pert – amennyiben a közigazgatási per indul később – a 170. § szerinti közigazgatási per bíróságához át kell tenni. A közigazgatási pert és a Közbeszerzési Döntőbizottság által indított polgári pert egyesíteni kell. A Közbeszerzési Döntőbizottság köteles haladéktalanul tájékoztatni a polgári perben eljáró bíróságot arról, ha a 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértést megállapító érdemi határozatának bírósági felülvizsgálatát kérő keresetlevelet nála benyújtották.
- (7) A (6) bekezdés szerinti egységes perben a Pp. XX. Fejezetét a 173. § (2), (5)–(7) bekezdésében, valamint a 174. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A közbeszerzésekkel kapcsolatos egyéb polgári perek

- 177. §** (1) A 173. § (1) bekezdésében, a 175. § (1) bekezdésében és a 176. § (1) bekezdésében foglalt esetek, valamint a (3) bekezdés szerinti esetek kivételével a közbeszerzésre, illetve a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított bármely polgári jogi igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság, illetve – a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata során – a bíróság a jogsértést jogerősen megállapítsa.
- (2) Ha az ajánlattevő kártérítésként kizárólag az ajánlat elkészítésével és a közbeszerzési eljárásban való részvétellel kapcsolatban felmerült költségeinek megtérítését követeli az ajánlatkérőtől, e kártérítési igény érvényesítéséhez elegendő azt bizonyítania, hogy
- a) ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésre, illetve a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok valamely rendelkezését,
 - b) valódi esélye volt a szerződés elnyerésére, valamint
 - c) a jogsértés kedvezőtlenül befolyásolta a szerződés elnyerésére vonatkozó esélyét.
- (3) Nem kell alkalmazni az (1) bekezdésben foglaltakat, ha a polgári jogi igény érvényesítése – illetve a szerződés érvénytelenségére történő hivatkozás – a 133–135. §-on, a 138–140. §-on, a 142. § (3) bekezdésén, vagy e törvénynek vagy végrehajtási rendeleteinek a szerződés tartalmi elemeit meghatározó más rendelkezéseinek megsértésén alapul.

XXII. FEJEZET

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ELJÁRÁSA

- 178. §** (1) Amennyiben az Európai Bizottság a Második Rész szerinti közbeszerzési eljárásban a közbeszerzésekre vonatkozó európai uniós jogszabályok nyilvánvaló megsértését észleli, a (2) bekezdés szerint eljárást kezdeményezhet.
- (2) Az Európai Bizottság az észlelt jogsértésről értesíti az ajánlatkérőt is, és felhívja a jogsértésnek a szerződés megkötéséig történő orvoslására.
- (3) Az ajánlatkérő a jelzett jogsértéssel kapcsolatos tájékoztatását a Közbeszerzési Hatóságnak köteles megküldeni oly módon, hogy a Közbeszerzési Hatóság a megkeresés kézhezvételétől számított huszonegy, a közszolgáltatói szerződéssel kapcsolatos közbeszerzési eljárás esetében harminc napon belül továbbítani tudja azt az Európai Bizottság részére.
- (4) Az ajánlatkérő különösen arról köteles tájékoztatást adni, hogy
- a) a jogsértést orvosolták,
 - b) a jogsértést nem orvosolták, vagy

- c) az érintett közbeszerzési eljárását felfüggesztette, illetve ha a Közbeszerzési Döntőbizottság jogorvoslati eljárásban ideiglenes intézkedésként a közbeszerzési eljárás felfüggesztését rendelte el.
- (5) A (4) bekezdés b) pontja szerinti tájékoztatást indokolással kell ellátni. Ha az állítólagos jogsértés orvoslására azért nem került sor, mert az folyamatban lévő jogorvoslati eljárás tárgyát képezi, a Közbeszerzési Hatóság haladéktalanul tájékoztatja az Európai Bizottságot a jogorvoslati eljárás során hozott határozatról.
- (6) A (4) bekezdés c) pontja szerinti esetben a Közbeszerzési Hatóság szintén haladéktalanul tájékoztatja az Európai Bizottságot a közbeszerzési eljárás, illetve a jogorvoslati eljárás eredményéről, a jelzett jogsértés orvoslásának kérdéséről.

HETEDIK RÉSZ

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG ÉS A KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

XXIII. FEJEZET

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

- 179. §** (1) Az e törvényben meghatározott célok érvényesülésének biztosítása érdekében Közbeszerzési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) működik, amely csak az Országgyűlésnek van alárendelve.
- (2) A Hatóság az Országgyűlés felügyelete alatt álló autonóm államigazgatási szervként működő központi költségvetési szerv, amely az e törvényben meghatározott feladatkörében általános hatáskörrel rendelkezik, illetékessége az ország egész területére kiterjed. Székhelye Budapest.
- (3) A Hatóság költségvetését a központi költségvetésről szóló törvény Országgyűlés költségvetési fejezetén belül önálló címként kell megtervezni. A Hatóság előirányzatának terhére az Országgyűlés jóváhagyása nélkül év közben nem hajtható végre átcsoportosítás.
- (4) A Hatóság keretében Tanács (a továbbiakban: Tanács) és Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) működik.

A Hatóság elnöke

- 180. §** (1) A Hatóság elnöke
- a) képviseli a Hatóságot és a Tanácsot;
 - b) meghívása esetén részt vesz az Országgyűlés és bizottságainak ülésein és ismerteti a Hatóság éves beszámolóját;
 - c) a közbeszerzésekkel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókról elnöki tájékoztatót ad ki;
 - d) a Tanács hatáskörébe tartozó halasztást nem tűrő ügyek eldöntése érdekében – a Hatóság szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – a tanácsülések közötti időszakban rövid úton való szavazást kezdeményez;
 - e) gyakorolja a munkáltatói jogokat a Hatóság főtitkára (a továbbiakban: főtitkár), a Hatóság Titkárságának alkalmazottai, valamint a Döntőbizottság elnöke, elnökhelyettese és a közbeszerzési biztosok vonatkozásában;
 - f) ellátja a részére törvényben előírt egyéb feladatokat.
- (2) A Hatóság elnökét távolléte esetén az alelnök teljes jogkörrel helyettesíti.
- 181. §** (1) A Hatóság elnökének öt évre történő kinevezéséről a Tanács a jelen levő tagok kétharmados szótöbbségével dönt. A kinevezés egyszer ismételhető.
- (2) A Hatóság elnökére a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvényt (a továbbiakban: Kttv.) az e törvény szerinti eltérésekkel kell alkalmazni.
- (3) A Hatóság elnöke a közigazgatási államtitkárt megillető illetményre, valamint egyéb juttatásokra jogosult.
- (4) A Hatóság elnöke felett a munkáltatói jogokat a Tanács gyakorolja, az elnök az összeférhetetlenségével kapcsolatos bejelentést a Tanácsnak köteles megtenni.
- (5) A Tanács a tagok közül öt évre a jelen levő tagok kétharmados szótöbbségével hozott döntéssel választja a Hatóság alelnökét.

- (6) A Hatóság elnökének, alelnökének és a Tanács tagjainak megbízatása megszűnik
- a megbízatás időtartamának lejártával;
 - visszahívással;
 - lemondással;
 - a 182. § (8) bekezdésében foglalt körülmények bekövetkezése esetében;
 - a tisztségre méltatlanná vagy tartósan alkalmatlanná válás esetében;
 - halálával;
 - az összeférhetetlenség megállapításával.
- (7) A (6) bekezdés e) és g) pontja szerinti esetben a megbízatás megszűnését a Tanács a jelen levő tagok kétharmadának szavazatával – az érintett személyt kijelölő szervezetek, személyek véleményének figyelembevételével – állapítja meg.
- (8) Amennyiben a Hatóság elnöke megbízatása időtartamának lejártáig a Tanács nem dönt az új elnök kinevezéséről, az elnök megbízatása az adott naptári év végéig meghosszabbodik.

A Hatóság keretében működő Tanács

- 182. §** (1) A Tanács tizenkilenc tagból áll. A Tanács tagjai az egyes közérdekű célokat, az ajánlatkérőket és az ajánlattevőket képviselik.
- (2) A törvény alapelveinek, az egyes közérdekű céloknak, az ajánlatkérők, valamint az ajánlattevők érdekeinek az érvényesítése a Tanácsban a következő személyek feladata:
- az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter által kijelölt személy;
 - a gazdaságpolitikáért felelős miniszter által kijelölt személy;
 - az agrárpolitikáért felelős miniszter és a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara elnöke által közösen kijelölt személy;
 - a közbeszerzésekért felelős miniszter által kijelölt személy;
 - az építésügyért felelős miniszter által kijelölt személy;
 - az Állami Számvevőszék elnöke vagy az általa kijelölt személy;
 - a Gazdasági Versenyhivatal elnöke vagy az általa kijelölt személy;
 - a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnöke vagy az általa kijelölt személy;
 - a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság vezetője vagy az általa kijelölt személy;
 - a Magyar Nemzeti Bank elnöke vagy az általa kijelölt személy;
 - a helyi önkormányzatok országos szövetségei által együttesen kijelölt személy;
 - a munkáltatók országos érdekképviselői és az országos gazdasági kamarák által kijelölt négy személy;
 - a Magyar Mérnöki Kamara elnöke és a Magyar Építész Kamara elnöke által közösen kijelölt személy;
 - a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók szakmai testülete által kijelölt két személy.
- (3) A Tanács elnöke a Hatóság elnöke. A Tanács alelnöke a Hatóság alelnöke.
- (4) A Tanács elnöke a Tanács tagjává válik akkor is, ha nem a tagok közül választották. Ha a Tanács elnökét a Tanács tagjai közül választották, az elnök a továbbiakban nem képviseli az őt kijelölő szerinti általános célokat vagy érdekeket, a kijelölő pedig jogosult a Tanácsba új tagot kijelölni. A kijelölő a Tanács elnökével szemben nem élhet a 181. § (6) bekezdés b) pontjában és (7) bekezdésében biztosított jogával.
- (5) A Tanács tagja évenként köteles beszámolni az őt kijelölőnek az általa érvényesítendő célok, képviselendő általános érdekek, és e törvény céljainak megvalósulása érdekében a Tanácsban folytatott tevékenységéről, valamint ezeknek a közbeszerzések terén való érvényesüléséről.
- (6) A Tanács elnöke, alelnöke és tagja az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok szerint köteles vagyonynyilatkozatot tenni, első ízben a kijelölését követő harminc napon belül. A vagyonynyilatkozat nyilvántartására, ellenőrzésére, kezelésére az országgyűlési képviselők vagyonynyilatkozatának nyilvántartására, ellenőrzésére, kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
- (7) Összeférhetetlenség miatt meg kell szüntetni a Tanács elnökének, alelnökének és a Tanács tagjának a megbízatását, ha vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségének teljesítését megtagadja, a teljesítést elmulasztja, vagy vagyonynyilatkozatában lényeges adatot, tényt valótlanul közöl.
- (8) Nem lehet a Tanács tagja, aki
- országgyűlési képviselő vagy nemzetiségi szószóló;
 - büntetett előéletű.
- (9) A tagok megbízatása legalább két évre szól.

- (10) A tagok kijelölésének és visszahívásának a (7)–(9) bekezdés esetén kívüli szabályait a kijelölő szervezetek állapítják meg úgy, hogy a Tanács működőképessége állandóan biztosítható legyen.
- (11) A tagok megbízatásukat személyesen kötelesek ellátni.

183. § A Tanács

- a) megállapítja a Közbeszerzési Döntőbizottság létszámát;
- b) kinevezi, illetve felmenti a Közbeszerzési Döntőbizottság elnökét, elnökhelyettesét és a közbeszerzési biztosokat; elbírálja a közbeszerzési biztosokkal kapcsolatos összeférhetlenségi ügyeket;
- c) a közbeszerzésekért felelős miniszterrel egyeztetve – és adott esetben az országos gazdasági kamarákkal vagy más szakmai szervezetekkel együttműködve – a közbeszerzési jogszabályok alkalmazását elősegítendő útmutatót készít a jogorvoslati döntésekből, valamint a közbeszerzések ellenőrzésének gyakorlatából levonható tapasztalatok alapján, valamint a közbeszerzésekkel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókról (különösen a jelen törvényben előírt témakörökben);
- d) ellátja a részére törvényben előírt egyéb feladatokat.

- 184. §**
- (1) A Tanács testületi üléseit szükség szerint, de évente legalább hat alkalommal tartja.
 - (2) A Tanács határozatképes, ha a tagok kétharmada jelen van.
 - (3) A Tanács határozatait – az e törvényben foglalt kivételektől eltekintve – egyszerű szótöbbséggel hozza.
 - (4) A Tanácsnak a 183. § b) pontja tárgyában hozott határozata előkészítésében és eldöntésében nem vehet részt a Tanács azon tagja, aki az üggyel érintett személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója.
 - (5) A Tanács tagja az elnöknek köteles bejelenteni, ha személyére nézve a (4) bekezdés szerinti összeférhetlenségi ok áll fenn vagy keletkezett, és köteles a folyamatban levő eljárásban való részvételét azonnal megszüntetni.

A Hatóság Titkársága

- 185. §**
- (1) A Hatóság és a Tanács tevékenységével kapcsolatos koordinációt, döntéseinek előkészítését és végrehajtását, továbbá az ennek végzéséhez szükséges adatgyűjtő, nyilvántartó, valamint adminisztratív tevékenységet a Hatóság Titkársága végzi. A Titkárságot a főtitkár vezeti.
 - (2) A főtitkár és a Titkárság alkalmazottai a Hatósággal állnak közszolgálati jogviszonyban, amely jogviszonyra a Kttv.-t kell alkalmazni. A főtitkár a helyettes államtitkárnak járó illetményre és egyéb juttatásokra jogosult.

- 186. §**
- A Hatóság elnöke, alelnöke és a Tanács tagjai, a főtitkár, a Titkárság alkalmazottai és a közbeszerzési biztosok vagy azon személyek, akik ilyen tisztséget viseltek, tevékenységet végeztek, a feladatuk ellátásával kapcsolatban tudomásukra jutott minősített adatot és üzleti titkot kötelesek megőrizni.

A Hatóság feladata és hatásköre

- 187. §**
- (1) A Hatóság feladata, hogy a közérdeket, az ajánlatkérők és az ajánlattevők érdekeit figyelembe véve, hatékonyan közreműködjön a közbeszerzési politika alakításában, a jogszerű közbeszerzési magatartások kialakításában és elterjesztésében, elősegítve a közpénzek nyilvános és átlátható módon történő elköltését.
 - (2) A Hatóság
 - a) naprakészen vezeti és a honlapján közzéteszi
 - aa) a törvény hatálya alá tartozó ajánlatkérők listáját,
 - ab) a minősített ajánlattevők Hatóság által létrehozott hivatalos jegyzékét,
 - ac) a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók névjegyzékét,
 - ad) a közbeszerzési eljárásban való részvételtől eltiltott ajánlattevők listáját, amely lista tartalmazza az eltiltás idejét is,
 - ae) a gazdasági szereplők közbeszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségének jogerős bírósági határozatban megállapított vagy a gazdasági szereplő által elismert megszegése esetén a szerződésszegés tényét, leírását, lényeges jellemzőit – beleértve azt is, ha a szerződésszegés a szerződés felmondásához vagy a szerződéstől való elálláshoz, kártérítés követeléséhez vagy a szerződés alapján alkalmazható egyéb szankció érvényesítéséhez vezetett, valamint ha a nyertes ajánlattevőként szerződő fél olyan magatartásával, amelyért felelős, részben vagy egészben

- a szerződés lehetetlenülését okozta – azzal, hogy az adatoknak a honlapon a szerződésszegéstől számított három évig kell elérhetőnek lenniük,
- af) a kizáró ok hatálya alatt álló gazdasági szereplő megbízhatóságát megállapító határozatokat [188. § (4) bekezdés],
- ag) a védett munkahelyek listáját, amely tartalmazza az általuk gyártott vagy forgalmazott termékek, illetve nyújtott szolgáltatások felsorolását;
- b) nyilvántartást vezet a közbeszerzésekről;
- c) a gazdasági, valamint szakmai kamara által létrehozott minősített ajánlattevői jegyzékbe vétel feltételeinek megfelelését ellenőrzi, a jegyzéket nyilvántartja;
- d) az Európai Bizottság által kért, hiányzó statisztikai adatokat a Bizottságnak megküldi, az e törvényben előírt tájékoztatásokat az Európai Bizottság részére megküldi;
- e) első ízben 2017. március 1-jéig, majd azt követően háromévente statisztikai jelentést készít az uniós értékhatárt el nem érő becsült értékű közbeszerzésekről – különösen az érintett időszakban az ilyen közbeszerzések becsült, összesített teljes értékéről – amelyet megfelelő határidőben a közbeszerzésekért felelős miniszter rendelkezésére bocsát;
- f) gondoskodik a „Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzési Hatóság Hivatalos Lapja” (a továbbiakban: Közbeszerzési Értesítő) szerkesztéséről, a közbeszerzési és a tervpályázati eljárással kapcsolatos hirdetések közzétételéről, valamint ellenőrzéséről. A hirdetések ellenőrzése során biztosítja az adatok teljeskörűségét, ennek érdekében az ajánlatkérőt adatszolgáltatásra hívhatja fel. Gondoskodik továbbá a 113. § (1) bekezdésében szereplő tájékoztatások honlapján történő közzétételéről, valamint az e törvény által előírt egyéb adatok, információk honlapján, illetve a Közbeszerzési Értesítőben történő közzétételéről;
- g) honlapján a beérkezés időpontjában közzéteszi a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását kezdeményező kérelem, valamint a hivatalbóli kezdeményezés adatait, a Döntőbizottság érdemi és a közbeszerzési ügy befejezését eredményező határozatát, továbbá a határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság határozatát;
- h) kialakítja és működteti, valamint honlapján közzéteszi a jogorvoslati határozatok nyilvános adatbázisát, amelyben biztosítja, hogy a döntőbizottsági és a bírósági határozatok elektronikusan, ingyenesen, teljeskörűen, tárgyszavas keresési lehetőséggel bárki által elérhetőek legyenek;
- i) a (10) bekezdés, továbbá a 183. § c) pontja, valamint a 194. § (3) bekezdése szerinti útmutatót vagy közleményt honlapján közzéteszi;
- j) figyelemmel kíséri a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződések módosítását és a Ket. alapján hatósági ellenőrzés keretében – külön jogszabályban meghatározott részletes szabályok szerint – is ellenőrzi azok teljesítését, megteszi különösen a 153. § (1) bekezdés c) pontjában és a 175. §-ban meghatározott intézkedéseket;
- k) működteti a Közbeszerzési Adatbázist, amely a közbeszerzési eljárások központi nyilvántartása, elősegíti a közbeszerzési információk nyilvánosságát, az elektronikus közbeszerzési adatbázisok használatának elterjedését, továbbá az elektronikus eljárási és kommunikációs lehetőségek támogatását; ennek keretében elektronikus közzétételi lehetőséget biztosít, ahol az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokat központilag, térítésmentesen és teljes terjedelemben közvetlenül elektronikus úton az ajánlattevők számára hozzáférhetővé teheti, és ahonnan az ajánlattevők a közbeszerzési dokumentumokat ingyenesen elérhetik;
- l) a közbeszerzési szabályozás széles körű megismertetése érdekében konferenciákat szervez;
- m) a közbeszerzési eljárások előkészítése és lebonyolítása során az ajánlatkérők segítése érdekében – elvi jelentőségű jogértelmezési kérdésekben a közbeszerzésekért felelős miniszterrel szükség szerint egyeztetve – állásfoglalásokat ad;
- n) az Európai Unió más tagállamainak közbeszerzési szervezeteivel való kapcsolattartás keretében – különösen a közbeszerzési eljárások során alkalmazandó igazolásokról, Magyarországon nyilvánosan elérhető adatbázisokról, nyilvántartásokról – információt szolgáltat, gondoskodik a vonatkozó nyilvántartások listájának az e-Certis rendszerben való közzétételéről, és teljesíti különösen a 2014/24/EU irányelv 44. cikk (3) bekezdésében, 59. cikk (6) bekezdésében, 60. cikk (5) bekezdésében, 61. cikk (1) bekezdésében, 62. cikk (3) bekezdésében, 64. cikk (1) és (8) bekezdésében, valamint 69. cikk (5) bekezdésében foglalt kötelezettségeket, továbbá a 2014/25/EU irányelv 62. cikk (3) bekezdésében, 81. cikk (3) bekezdésében, valamint 84. cikk (5) bekezdésében foglalt kötelezettségeket;
- o) figyelemmel kíséri e törvény szabályainak érvényesülését, kezdeményezi az arra jogosultnál a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabályok megalkotását, módosítását;

- p) véleményezi a közbeszerzésekkel és a Tanács működésével kapcsolatos jogszabálytervezeteket, valamint jogszabály-koncepciókat;
 - q) folyamatosan frissíti, karbantartja és a honlapján – a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter által minden évben rendelkezésére bocsátott adatszolgáltatás alapján – közzéteszi az egyes ágazatokban szokásos vagy megállapított béreket és kapcsolódó közterheket;
 - r) meghatározza a Hatóság által létrehozott minősített ajánlattevői jegyzékkel kapcsolatos minősítési szempontokat és azok igazolási módjait;
 - s) statisztikai adatokat gyűjt a közbeszerzési eljárásokról, melyeket felhasználva árstatisztikát készít, amelyet a honlapján rendszeres időközönként közzétesz;
 - t) elkészíti a Hatóság szervezeti és működési, valamint más, a Hatóság működését érintő belső szabályzatát, továbbá költségvetési javaslatát és éves költségvetési beszámolóját, jóváhagyja a Közbeszerzési Döntőbizottság szervezeti és működési szabályzatát;
 - u) ellátja az elektronikus közbeszerzési rendszer fenntartásával és működtetésével kapcsolatos feladatokat;
 - v) ellátja a részére törvényben előírt egyéb feladatokat.
- (3) A Hatóság elnöke, illetve a közbeszerzési biztos megkeresésére a közbeszerzéssel kapcsolatos ügyben minden szervezet – ideértve a szakmai kamarákat és az érdekképviseleti szervezeteket is – köteles tíz napon belül tájékoztatást adni.
- (4) A Hatóság évente beszámolót készít az Országgyűlésnek tevékenységéről, a közbeszerzések tisztaságával és átláthatóságával kapcsolatos tapasztalatairól, valamint a jogorvoslati ügyek tapasztalatairól. A beszámolóban megállapításokat kell tartalmaznia a közbeszerzési eljárások számának és értékének alakulására, a hazai ajánlattevők és ezen belül a mikro-, kis- és középvállalkozások helyzetére vonatkozóan. A Hatóság a beszámolót tájékoztatásul az Állami Számvevőszéknek is megküldi.
- (5) A Hatóság, a gazdasági, valamint szakmai kamara a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzékének vezetése céljából jogosult a kérelmező által megnevezett személyek természetes személyazonosító adatait, valamint képzettségre és végzettségre, szakmai gyakorlatra vonatkozó adatait kezelni.
- (6) A Hatóság a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó névjegyzékének vezetése céljából jogosult a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó természetes személyazonosító adatait, elérhetőségi címét, végzettségét, a cselekvőképességére és büntetett előéletre vonatkozó adatokat, a munkáltatóra és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó közbeszerzési gyakorlatára vonatkozó adatokat, valamint azt nyilvántartani, hogy a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó jogosult-e az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 5. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott tevékenység folytatására.
- (7) A Hatóság a (6) bekezdésben foglalt adatokat a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó jegyzékéből történő törlését követően egy évig kezelheti. Törölni kell a névjegyzékéből a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót, ha nem felel meg a külön jogszabályban meghatározott bejegyzési feltételeknek, ha a (8) bekezdésben foglalt valamely kizáró ok bekövetkezik vagy jogerős határozattal megállapították, hogy a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó ilyen minőségében szándékos jogszabálysértést követett el, ha a névjegyzékbe vétel hatálya lejárt és nem nyújtottak be megújítási kérelmet vagy azt elutasították, ha azt a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó kéri, valamint a névjegyzékben szereplő személy halála esetén.
- (8) Nem lehet felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, aki
- a) cselekvőképtelen vagy cselekvőképességében részlegesen korlátozott;
 - b) a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól nem mentesült;
 - c) közbeszerzési biztos;
 - d) a Közbeszerzési Hatóság elnöke vagy alelnöke.
- (9) A bejegyzés iránti kérelemhez csatolni kell azokat az okiratokat vagy azok hiteles másolatát is, amelyek a (8) bekezdés szerinti kizáró ok fenn nem állását igazolják. A névjegyzékbe történő felvételért, a bejegyzés megújításáért, illetve a névjegyzékbe bejelentett adatok kiegészítéséért külön jogszabályban meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.
- (10) A Hatóság a közbeszerzések terén fennálló nemzetközi szerződésekről, továbbá azokról az államokról, amelyekkel Magyarországnak kettős adózás elkerüléséről szóló egyezménye van, a külpolitikáért felelős miniszterrel egyeztetve útmutatót ad ki.
- (11) A Hatóság a (2) bekezdés a) pont ab) és ac) alpontja szerinti eljárásában vagy annak előkészítésében nem vehet részt olyan személy, akinek az eljárással érintettekhez személyi vagy vagyoni érdekeltsége fűződik. Ezzel az összeférhetlenségi okkal érintett személy a Hatóság elnökének köteles ezt haladéktalanul bejelenteni, és köteles a folyamatban levő eljárásban vagy előkészítésében való részvételét azonnal megszüntetni. A Hatóság

feladatkörében hozott határozatával és végzésével szemben nincs helye fellebbezésnek, kivéve, ha e törvény eltérően rendelkezik. A (2) bekezdés a) pont ab) alpontja szerinti eljárás esetében a kérelmező, illetve az érintett minősített ajánlattevő, a (2) bekezdés a) pont ac) alpontja szerinti eljárás esetében pedig a kérelmező, illetve az érintett felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó a határozat felülvizsgálatát kérheti a bíróságtól a határozat kézhezvételétől számított tizenöt napon belül. A kérelemről a közigazgatási és munkaügyi bíróság nemperes eljárásban, a kérelem benyújtásától számított hatvan napon belül határoz, a Hatóság határozatát megváltoztathatja. A bíróság végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. A bíróság eljárására a Pp. XX. fejezetét kell megfelelően alkalmazni, ha e törvényből, illetve a nemperes eljárás jellegéből más nem következik.

- 188. §** (1) Bármely gazdasági szereplő, akivel szemben a 62. § (1) bekezdés b) és f) pontjában említett kizáró okok kivételével bármely egyéb kizáró ok fennáll, kérelmet nyújthat be a Hatósághoz annak megállapítása érdekében, hogy az általa hozott intézkedések a kizáró ok fennállásának ellenére kellőképpen igazolják a megbízhatóságát. A megtett intézkedésekkel kapcsolatos bizonyítékokat a kérelemmel együtt kell benyújtani a Közbeszerzési Hatóság részére.
- (2) A kizáró ok hatálya alá tartozó gazdasági szereplő a megbízhatóságának bizonyítása érdekében köteles igazolni, hogy
- a bűncselekménnyel, kötelességszegéssel vagy egyéb jogsértéssel okozott kárt – a károsult által elfogadott mértékben – megtérítette vagy arra meghatározott határidővel kötelezettséget vállalt;
 - az illetékes hatóságokkal aktívan együttműködve átfogóan tisztázta az ügy tényállását és körülményeit; és
 - olyan technikai, szervezeti és személyi intézkedést hozott, amely alkalmas a további bűncselekmény, kötelességszegés, illetve egyéb jogsértés megelőzésére.
- (3) A Hatóság a (2) bekezdésben említett intézkedés értékelésekor köteles figyelembe venni a bűncselekmény, kötelességszegés vagy egyéb jogsértés súlyosságát és sajátos körülményeit.
- (4) A Hatóság a kérelem beérkezésétől számított tizenöt munkanapon belül, határozat meghozatalával dönt a gazdasági szereplő által hozott intézkedések megfelelőségéről. A határidő – indokolt esetben egy alkalommal – legfeljebb tizenöt munkanappal meghosszabbítható a kérelmező gazdasági szereplő egyidejű értesítése mellett. A Hatóság a kérelmet benyújtó gazdasági szereplőt megfelelő határidő megjelölésével további nyilatkozattételre, bizonyíték, dokumentum csatolására hívhatja fel. A Hatóság a határozatot köteles megindokolni és azt a gazdasági szereplő számára haladéktalanul, írásban megküldeni. A kizáró ok hatálya alatt álló gazdasági szereplő megbízhatóságát megállapító határozat nem tartalmazhat feltételt vagy a gazdasági szereplő további intézkedésére vonatkozó előírást. Ha a kérelmet a Hatóság – vagy bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság – határozatában elutasítja, az adott kizáró ok alatt álló gazdasági szereplő akkor nyújthat be ismételt kérelmet az (1) bekezdés szerint az azonos okból fennálló kizáró okkal kapcsolatban, ha megbízhatóságát az előző kérelmének elutasítását követő intézkedéssel kívánja bizonyítani.
- (5) A kérelmező a (4) bekezdés szerinti, a kérelmét elutasító határozat felülvizsgálatát kérheti a bíróságtól a határozat kézhezvételétől számított tizenöt napon belül. A kérelemről a közigazgatási és munkaügyi bíróság nemperes eljárásban, a kérelem benyújtásától számított hatvan napon belül határoz, a Hatóság határozatát megváltoztathatja. A bíróság végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. A bíróság eljárására a Pp. XX. fejezetét kell megfelelően alkalmazni, ha e törvényből, illetve a nemperes eljárás jellegéből más nem következik.
- (6) Az (1) bekezdés szerinti kérelem elbírálásában nem vehet részt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, továbbá az, akitől nem várható el az ügy tárgyilagos megítélése. Az (1) bekezdés szerinti kérelem elbírálásában részt vevő személyek összeférhetetlenségére a 147. § (1)–(2) bekezdését is megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy az ott említett ügyfélszervezet alatt a kérelmezőt, közbeszerzési ügy alatt a kérelem elbírálását, a jogorvoslati eljárás megindításának időpontja alatt a kérelem benyújtásának időpontját kell érteni. Az e bekezdésben részletezett összeférhetetlenségi okkal érintett személy a Hatóság elnökének köteles ezt haladéktalanul bejelenteni, és köteles a folyamatban levő eljárásban vagy előkészítésében való részvételét azonnal megszüntetni.
- 189. §** (1) Ha a Hatóság elnöke a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás megkezdéséről a Hatóság részére megküldött iratok vizsgálata során megállapítja, hogy megalapozottan feltételezhető a közbeszerzésre, valamint a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek, illetve alapelveinek megsértése, az iratok beérkezésétől számított tíz napon belül kezdeményezi a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását. A kezdeményezés benyújtásával egyidejűleg a Hatóság elnöke erről – az általa feltételezett jogsértés megjelölésével – az ajánlatkérőt értesíti.

- (2) Ha az ajánlatkérő által megküldött iratokból nem állapítható meg egyértelműen a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazhatóságát megalapozó feltételek fennállása vagy az ajánlattételi felhívás jogszerűsége, a Hatóság elnöke telefaxon vagy elektronikus úton felhívja az ajánlatkérőt a szükséges adatok három napon belüli pótlására.
- (3) Ha az ajánlatkérő a hiányokat nem pótolja, a Hatóság elnöke a rendelkezésre álló adatok alapján dönt az eljárás kezdeményezéséről.

190. § A Döntőbizottság határozatainak, valamint a közbeszerzési eljárások bírósági felülvizsgálata során hozott határozatok közzétételére a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) XII. fejezetének rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

- a) a közbeszerzési eljárásban hozott bírósági határozatok és a Közbeszerzési Döntőbizottság által hozott határozatok gyűjteményének közzétételére a Bszi. 163. § (1) bekezdésétől eltérően a Közbeszerzési Hatóság köteles,
- b) a Bszi. 163. § (3) bekezdése szerinti anonimizált digitális másolatkészítésre a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatai tekintetében a Közbeszerzési Döntőbizottság köteles,
- c) a Bszi. 166. § (4) bekezdése szerinti kérelem a Közbeszerzési Hatóság elnökéhez terjeszthető elő,
- d) a Bszi. 163. § (2) és (5) bekezdése nem alkalmazható,
- e) a Bszi. 163. § (3) bekezdése és a Bszi. 164. § (1) bekezdése azzal alkalmazandó, hogy a határozatot meghozó bíróság elnöke a gyűjteményben történő közzététel céljából küldi meg a határozatot az Országos Bírósági Hivatal elnökének, aki azt – és a Bszi. 163. § (3) bekezdésében foglalt kapcsolódó határozatokat – a Közbeszerzési Hatóság elnökének rendelkezésére bocsátja.

A Hatóság működése

- 191. §**
- (1) A Hatóság üzletszerű gazdasági tevékenységet nem folytathat, vagyoni hozzájárulást semmilyen szervezettől vagy személytől nem fogadhat el, részükre vagyoni hozzájárulást nem nyújthat.
 - (2) A beszedett igazgatási szolgáltatási díj a Hatóság saját bevétele. A hirdetmények ellenőrzéséből származó bevételt a Hatóságnak részben az e törvényben foglalt feladatainak ellátásához szükséges informatikai háttér biztosítására kell fordítania.
 - (3) A (2) bekezdés szerinti igazgatási szolgáltatási díjakat a Hatóság törvényben előírt feladatai teljesítése során felmerülő kiadásokra kell fordítani.
 - (4) A Hatóság – a díjfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzéséhez – a befizetett igazgatási szolgáltatási díjakról, rendbírságról, bírságról külön nyilvántartást vezet. A Hatóság a Pp. 339. § (1) bekezdésére és 339. § (2) bekezdés q) pontjára, valamint e törvény vonatkozó rendelkezéseire tekintettel a tárgyévben keletkezett visszafizetési kötelezettségeivel csökkentett összegű tárgyévi bírság bevételeivel a december 31-i állapot szerint köteles elszámolni. A díjak, a rendbírság, a bírság nyilvántartására, kezelésére és elszámolására egyebekben az államháztartás számviteléről szóló jogszabályt kell alkalmazni.
 - (5) A (2) bekezdés szerinti igazgatási szolgáltatási díjak tekintetében az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.)
 - a) 3. § (4) bekezdésében és 28. § (2)–(3) bekezdésében foglaltakat a díjfizetési kötelezettségre,
 - b) 31. § (1) bekezdésének első mondatában, illetve 31. § (2), (5) bekezdésében foglaltakat a díjfizetésre kötelezettek körének megállapítására,
 - c) 86. §-ában foglaltakat az elévülésre
 megfelelően kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy ahol az Itv. illetéket említ, azon díjat kell érteni.

XXIV. FEJEZET

KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

- 192. §**
- (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság feladata a közbeszerzésekkel és a tervpályázati eljárásokkal kapcsolatos jogsértő vagy vitás ügyek miatti jogorvoslat intézése.
 - (2) A Döntőbizottság működését a Hatóság költségvetéséből kell biztosítani.
 - (3) A Döntőbizottság a Tanács által meghatározott számú és a Hatósággal közszolgálati jogviszonyban álló közbeszerzési biztosból, valamint elnökből áll, akiket a Tanács nevez ki és ment fel.

- (4) A Döntőbizottság elnökét és elnökhelyettesét a Tanács a jelen lévő tagok kétharmadának szavazatával, öt évre választja meg. A Döntőbizottság elnökhelyettesét a Tanács a közbeszerzési biztosok közül választja meg, az elnökhelyettes személyére a Döntőbizottság elnöke tesz javaslatot. A Döntőbizottság elnöke és elnökhelyettese újraválasztható.
- (5) A Döntőbizottság elnöke az lehet,
- a) aki jogi szakvizsgával és
 - aa) legalább ötéves közbeszerzési gyakorlattal vagy
 - ab) legalább hároméves állami vezetői gyakorlattal, vagy
 - b) aki legalább hároméves bírói vagy ügyészi gyakorlattal rendelkezik.
- (6) A Döntőbizottság elnökének közszolgálati jogviszonyára a Kttv.-t a közbeszerzési biztosok közszolgálati jogviszonyára vonatkozó, e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- (7) A Döntőbizottság elnöke a helyettes államtitkárt megillető illetményre, valamint egyéb juttatásokra jogosult. Az elnökhelyettes főosztályvezetői illetményre jogosult.

193. § (1) A Döntőbizottság elnöke

- a) vezeti a Döntőbizottság munkáját;
 - b) képviseli a Döntőbizottságot;
 - c) elkészíti és a Hatóság elnökéhez jóváhagyásra előterjeszti a Döntőbizottság szervezeti és működési szabályzatát;
 - d) ellenőrzi az eljárási határidők megtartását;
 - e) a Döntőbizottság eljárását kezdeményező kérelem benyújtását követően haladéktalanul gondoskodik a kérelemmel érintett eljárás megnevezésének, tárgyának, az ügyfelek megnevezésének és a kérelem megérkezése időpontjának, továbbá a Döntőbizottság érdemi, a közbeszerzési ügy befejezését eredményező határozatának, és a szerződés megkötését engedélyező végzésének, valamint a határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság határozatának közzétételéről;
 - f) gondoskodik a kollégium 168. § (2) bekezdése szerinti véleményének a közbeszerzési biztosok általi megismeréséről.
- (2) A Döntőbizottság elnökét távolléte esetén az elnökhelyettes teljes jogkörrel helyettesíti.
- (3) A közbeszerzési biztosok közszolgálati jogviszonyára a Kttv.-t az e törvény szerinti eltérésekkel kell alkalmazni.
- (4) Közbeszerzési biztos az lehet, aki felsőfokú végzettséggel és legalább hároméves szakmai gyakorlattal, valamint közigazgatási, illetve jogi szakvizsgával rendelkezik.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott szakvizsga előírásra a Kttv.-ben meghatározott határidőket megfelelően alkalmazni kell.
- (6) A közbeszerzési biztos – a tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony kivételével – más megbízást nem fogadhat el, más kereső foglalkozást nem folytathat, nem lehet gazdasági társaságban személyes közreműködésre kötelezett tag, vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag.
- (7) Nem lehet közbeszerzési biztos, aki
- a) országgyűlési, helyi önkormányzati képviselő, nemzetiségi szószóló, polgármester, illetve kamarai tisztségviselő;
 - b) gazdasági társaságban 25%-nál, illetve huszonötmillió forintnál nagyobb tulajdoni részesedéssel rendelkezik.
- (8) A közbeszerzési biztost a Kttv. előmeneteli szabályainak megfelelően kell besorolni azzal az eltéréssel, hogy a besorolási fokozatánál kettővel magasabb besorolási fokozathoz tartozó illetményre jogosult.
- (9) A főtanácsosi besorolású közbeszerzési biztos osztályvezetői illetményre, a vezető-főtanácsosi besorolású közbeszerzési biztos pedig főosztályvezető-helyettesi illetményre jogosult.
- (10) A közbeszerzési biztos közszolgálati jogviszonya felmentéssel szűnhet meg a Kttv.-ben szabályozottakon túlmenően akkor is, ha a Tanács a Döntőbizottság létszámát csökkentette.
- (11) Ha a közbeszerzési biztos megbízatása megszűnik, őt a Kttv. szabályai szerint újra be kell sorolni.
- (12) A közbeszerzési biztosok döntéshozataluk során függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, döntéseik meghozatalával kapcsolatban nem befolyásolhatók és nem utasíthatók.

NYOLCADIK RÉSZ ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Európai uniós kötelezettségek

- 194. §** (1) A közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik a közbeszerzési szabályok alkalmazása monitoringjának összehangolásáról. Ennek érdekében a közbeszerzésekért felelős miniszter, a Közbeszerzési Hatóság, az Állami Számvevőszék, a kormányzati ellenőrzési szerv, a Gazdasági Versenyhivatal és az európai támogatásokat auditáló szerv egymással együttműködik, aminek során az említett szervezetek, ha – saját kezdeményezésükre vagy információk kézhezvételét követően – konkrét jogsértést vagy rendszerszintű problémát tárnak fel, azokat egymásnak is jelzik az adott esetben megtett egyéb intézkedések (ideértve a jogorvoslati eljárás kezdeményezését, jogszabály-módosítás kezdeményezését is) mellett.
- (2) A közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik első ízben 2017. április 18-ig, majd azt követően háromévente az Európai Bizottság részére monitoringjelentést megküldéséről, amely tájékoztatást ad adott esetben a helytelen közbeszerzési jogalkalmazás vagy a jogbizonytalanság leggyakoribb okairól – ideértve a szabályok alkalmazásában tapasztalható esetleges strukturális vagy visszatérő problémákat is –, a mikro-, kis- és középvállalkozások közbeszerzésben való részvételének mértékéről, valamint a közbeszerzéssel kapcsolatos bűncselekmények [különösen a 62. § (1) bekezdés a) pont ab) és ac) alpontjában említett bűncselekmények], az összeférhetetlenséggel kapcsolatos és más súlyos szabálytalanságok megelőzéséről, felderítéséről és megfelelő jelentéséről. Az Európai Bizottság felkérése esetén a közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik továbbá a hazai stratégiai közbeszerzési politikák gyakorlati végrehajtásáról szóló tájékoztatás megadásáról. A monitoring jelentéshez és az említett tájékoztatáshoz szükséges adatokat az (1) bekezdésben említett szervezetek megfelelő időben a közbeszerzésekért felelős miniszter rendelkezésére bocsátják, aki ennek érdekében az (1) bekezdésben említett szervezetek részvételével bizottságot állíthat fel.
- (3) A monitoring eredményeinek nyilvánosságra hozataláról a közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik. A nyilvánosságra hozatal történhet esetileg, vagy a (2) bekezdés szerinti monitoringjelentés közzétételével is. Ha a monitoring eredményeit a Közbeszerzési Hatóságnak a 187. § (4) bekezdése szerinti beszámolója tartalmazza, a monitoring eredményeinek ezen felüli nyilvánosságra hozatala nem szükséges. A közbeszerzésekért felelős miniszter a közbeszerzési jogszabályok alkalmazását elősegítendő útmutatót vagy közleményt készíthet a jogorvoslati döntésekből, valamint a közbeszerzések ellenőrzésének gyakorlatából levonható tapasztalatok alapján, valamint a közbeszerzésekkel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókról.
- (4) A közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik olyan kapcsolattartó kijelöléséről, amelynek feladata az Európai Bizottsággal való együttműködés a közbeszerzési jogszabályok alkalmazása tekintetében.
- (5) A közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik első ízben 2017. április 18-ig, majd azt követően háromévente az Európai Bizottság részére – a Közbeszerzési Hatóság által rendelkezésre bocsátott – statisztikai jelentés megküldéséről az uniós értékhatárt el nem érő értékű közbeszerzésekről. A közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik az Európai Bizottság szükség szerinti tájékoztatásáról a hazai intézményi szervezetnek a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtása, monitoringja és betartatása szempontjából releváns vonásairól, valamint az uniós közbeszerzési szabályok végrehajtásával kapcsolatos iránymutatás, segítségnyújtás vagy a szabályok végrehajtásának kihívásaira való reagálás érdekében tett nemzeti kezdeményezésekről. Az e bekezdésben szereplő statisztikai jelentés és a tájékoztatás a (2) bekezdés szerinti monitoringjelentésbe belefoglalható.
- (6) A részben vagy egészben nem hazai költségvetési forrásból megvalósuló, uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű árubeszerzés, szolgáltatás és szolgáltatási koncesszió, továbbá a háromszázmillió forintot elérő vagy meghaladó értékű építési beruházás és építési koncesszió esetén a lefolytatott közbeszerzési eljárás ellenőrzése, valamint az e közbeszerzési eljárások eredményeképpen létrejött szerződések módosításainak engedélyezése a közbeszerzésekért felelős miniszter feladata. Az e bekezdésben foglalt ellenőrzéssel és engedélyezéssel kapcsolatos részletes szabályokat külön jogszabály tartalmazza.

A közbeszerzésekért felelős miniszter egyéb feladatai

- 195. §** (1) A Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervek és intézményeik, a Kormány közalapítványai, valamint azon többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek közbeszerzései megindításának engedélyezése és lefolytatásának központi ellenőrzése, amelyekben az állam nevében a tulajdonosi (részvényesi,

tagsági stb.) jogokat miniszteri rendelet vagy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-vel kötött megbízási szerződés alapján központi költségvetési szerv vagy intézménye gyakorolja, valamint e szervezetek közbeszerzési szerződesei, építési vagy szolgáltatási koncessziói módosításának engedélyezése, valamint e szervezetek és a kezelésükben lévő vagy általuk alapított alapítványok nem közbeszerzés útján megkötött, beszerzést megvalósító szerződesei megkötésének és módosításának engedélyezése a közbeszerzésekért felelős miniszter feladata.

- (2) A közbeszerzésekért felelős miniszter hagyja jóvá a közbeszerzési eljárásban részt vevők oktatására vonatkozó feltételrendszer kialakítását, valamint irányítja, felügyeli és ellenőrzi a közbeszerzési tárgyú képzéseket.
- (3) Az (1)–(2) bekezdésben foglalt feladatokkal kapcsolatos részletes szabályokat külön jogszabály tartalmazza.

Hatálybalépés

- 196. §** (1) Ez a törvény – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – 2015. november 1-jén lép hatályba.
- (2) A 31. § (5) bekezdése és a 32. § (3) bekezdése 2016. november 1-jén lép hatályba.
- (3) A 40. § 2017. február 1-jén lép hatályba.

Átmeneti rendelkezések

- 197. §** (1) E törvény rendelkezéseit a hatálybalépése után megkezdett beszerzésekre, közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra és az azokkal kapcsolatban kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított jogorvoslati eljárásokra és előzetes vitarendezési eljárásokra kell alkalmazni. A 139. §, a 142. § (1)–(2) és (4)–(5) bekezdése, a 153. § (1) bekezdés c) pontja és a 175. § rendelkezéseit alkalmazni kell e törvény hatálybalépését megelőzően megkezdett beszerzések vagy közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződések új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül történő módosításának lehetőségére, valamint a módosítás és teljesítés ellenőrzésére.
- (2) A közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény rendelkezéseit a 2015. november 1. napját megelőzően megkezdett beszerzésekre, – az (1) bekezdés második mondatában foglalt kivétellel – közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra és az azokkal kapcsolatban kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított jogorvoslati eljárásokra és előzetes vitarendezési eljárásokra alkalmazni kell.

Felhatalmazás

- 198. §** (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza
1. a közbeszerzési eljárásban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának módját, az ennek körében kérhető dokumentumok körét, az alkalmassági követelmények tartalmának előírására, valamint az alkalmassági követelmények és a kizáró okok ajánlatkérő általi ellenőrzésére, a közbeszerzési műszaki leírások meghatározására és tartalmára vonatkozó részletes szabályokat;
 2. a minősített ajánlattevőkre vonatkozó rendelkezéseket, a minősített ajánlattevők jegyzékbe vételének feltételeit és igazolási módjait, a minősített ajánlattevői jegyzékek vezetésének szabályait, a jegyzék szerinti igazolás által tanúsított, kizáró okokra és alkalmasságra vonatkozó követelményeket, valamint az Európai Unió egy másik tagállamának szervezete által kiadott ilyen igazolás által tanúsított követelményeket;
 3. a tervpályázati eljárásra vonatkozó szabályokat;
 4. a közszolgáltatói szerződés megkötésére irányadó eljárások sajátos közbeszerzési szabályait, valamint a 13. § szerinti eljárással összefüggő szabályokat;
 5. az általa irányított vagy felügyelt költségvetési szervek, alapított közalapítványok, valamint az állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek vonatkozásában a központosított közbeszerzési eljárások részletes szabályait, a központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet részére fizetendő, kizárólag a végrehajtással felmerülő költségeket fedező díj mértékét;
 6. az Egészségbiztosítási Alapból finanszírozott szervezeteknél az egészségügyi szolgáltatásokhoz kapcsolódó központosított eljárások részletes szabályait, a központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet részére fizetendő, kizárólag a végrehajtással felmerülő költségeket fedező díj mértékét;
 7. a kormányzati kommunikációs feladatok ellátásához kapcsolódó központosított eljárások részletes szabályait, a központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet részére fizetendő, kizárólag a végrehajtással felmerülő költségeket fedező díj mértékét, valamint a kormányzati kommunikációs feladatok

- ellátását biztosító kommunikációs szolgáltatások és az azokhoz kapcsolódó termékek közbeszerzésének – e törvénytől az ilyen eljárások sajátosságai miatt eltérő – szabályait;
8. az elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények, az elektronikus árlejtés, az elektronikus katalógus, valamint az elektronikus úton történő beszerzés részletes, az elektronikus út által szükségessé tett mértékben e törvénytől eltérő szabályait;
 9. az építési beruházások, valamint az azokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzéseire vonatkozó részletes – szükség esetén e törvénytől az ilyen tárgyú közbeszerzések sajátosságai miatt eltérő – szabályokat, valamint az ilyen tárgyú szerződések teljesítésére vonatkozó részletes szabályokat, továbbá az építési beruházások megvalósítására irányuló közbeszerzési szerződések esetén a szerződésben foglalt ellenérték kifizetésének – e törvénytől és a Ptk.-tól eltérő – szabályait;
 10. egyes beszerzési tárgyak tekintetében az alkalmazandó értékelési szempontrendszerre és módszerre vonatkozó részletes szabályokat, a szociális, különösen foglalkoztatási és környezetvédelmi, fenntarthatósági, energiahatékonysági szempontoknak a közbeszerzésben történő érvényesítése kötelező eseteit és módját, ideértve a fenntartott közbeszerzés kötelező alkalmazása előírását is;
 11. a gyógyszerek és az orvostechnikai eszközök közbeszerzésének – e törvénytől az ilyen eljárások sajátosságai miatt szükséges eltérő – sajátos szabályait;
 12. a minősített adatot, illetve alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdeket érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések, valamint azon beszerzések Országgyűlés általi mentesítésének kezdeményezésére vonatkozó feltételeket és eljárást, amelyek esetében a közbeszerzési szabályok alkalmazása olyan információk átadására kötelezné Magyarországot, amelyek felfedése ellentétes az állam biztonságához fűződő alapvető érdekeivel, valamint az ilyen beszerzések megvalósításakor az ajánlatkérő által érvényesítendő követelményeket;
 13. a közúti járművek üzemeltetésével járó, a jármű teljes élettartamára vetített energetikai és környezeti hatások megállapítására és figyelembevételére vonatkozó sajátos közbeszerzési szabályokat, valamint a kapcsolódó jelentési kötelezettségre vonatkozó részletes szabályokat;
 14. az irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervek és intézményeik, a Kormány közalapítványai, valamint azon többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek közbeszerzései megindításának engedélyezésére és lefolytatásának központi ellenőrzésére vonatkozó sajátos szabályokat, amelyekben az állam nevében a tulajdonosi (részvényesi, tagsági stb.) jogokat miniszteri rendelet vagy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-vel kötött megbízási szerződés alapján központi költségvetési szerv vagy intézménye gyakorolja, valamint e szervezetek közbeszerzési szerződése, építési vagy szolgáltatási koncessziói módosításának engedélyezésére vonatkozó sajátos szabályokat, valamint e szervezetek és a kezelésükben lévő vagy általuk alapított alapítványok nem közbeszerzés útján megkötött, beszerzést megvalósító szerződése, megkötésének és módosításának engedélyezését, a közbeszerzések központi ellenőrzésével és engedélyezésével összefüggésben megküldendő adatok körét. Az engedélyezési és ellenőrzési tevékenység keretében a Kormány jogpolitikai céljainak érvényesítése érdekében a közbeszerzésre, illetve annak feltételeire vonatkozó tartalmi követelmények is előírhatóak;
 15. a részben vagy egészben nem hazai költségvetési forrásból megvalósuló, uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű árubeszerzés, szolgáltatás és szolgáltatási koncesszió, továbbá a háromszázmillió forintot elérő vagy meghaladó értékű építési beruházás és építési koncesszió esetén a lefolytatott közbeszerzési eljárás ellenőrzésére, valamint az e közbeszerzési eljárások eredményeképpen létrejött szerződés módosításának engedélyezésére vonatkozó részletes szabályokat;
 16. a Közbeszerzési Hatóság által a szerződések teljesítése és módosítása ellenőrzésére lefolytatható hatósági ellenőrzés részletes szabályait, az ajánlatkérők és gazdasági szereplők ellenőrzéshez kapcsolódó kötelezettségeit, amelynek keretében a Közbeszerzési Hatóság az eljárás és a szerződés teljesítéséhez, módosításához kapcsolódó adatok teljes körű megismerésére jogosult és azok átadását kérheti;
 17. a védett munkahelyek, továbbá a szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkező vagy hátrányos helyzetű munkavállalókat foglalkoztató szervezetek részére fenntartott közbeszerzések kötelező eseteit;
 18. a NATO Biztonsági Beruházási Programja, valamint az egyéb közös finanszírozású NATO támogatott programok keretében megvalósuló beszerzésre vonatkozó részletes szabályokat;
 19. a közbeszerzési eljárásban részt vevők oktatására vonatkozó feltételrendszer kialakítására, valamint a közbeszerzési tárgyú képzések irányítására, felügyeletére és ellenőrzésére vonatkozó szabályokat.

- (2) Felhatalmazást kap a közbeszerzésekért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza
- a hirdetmények és a közbeszerzési terv megküldésének, feladásának és közzétételének szabályait, a hirdetmények ellenőrzésének rendjét és – az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével – díjának mértékét, befizetését, a közbeszerzések éves statisztikai összegezésére vonatkozó szabályokat, továbbá a Közbeszerzési Értesítőben, illetve a Közbeszerzési Hatóság honlapján történő közzététel rendjét;
 - a hirdetmények, bírálati összegezés és az éves statisztikai összegezés mintáját, a hirdetmények egyes tartalmi elemeit;
 - a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók tevékenységére, a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység feltételét képező közbeszerzési gyakorlatra és annak igazolására, a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók névjegyzékére, annak vezetésére, a névjegyzékbe vétel feltételeire, a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók szakmai testületére valamint – az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével – a névjegyzékbe történő felvételért, a bejegyzés megújításáért, illetve a névjegyzékbe bejelentett adatok kiegészítéséért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékére vonatkozó szabályokat, valamint a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység feltételét képező felelősségbiztosításra vonatkozó szabályokat;
 - az elektronikus közbeszerzési rendszer fenntartásával és működtetésével kapcsolatos sajátos szabályokat;
 - a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj – az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével megállapított – mértékét, megfizetésének módját, továbbá megfizetésének, valamint viselésének szabályait;
 - a Közbeszerzési Hatóság által kiadandó árstatisztika elkészítésével kapcsolatos részletes szabályokat, valamint a Közbeszerzési Hatóság részére nyújtandó statisztikai adatszolgáltatás feltételeit és módját.

Módosuló rendelkezések

- 199. §** (1) A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(7) Ha az első fokon eljáró közigazgatási szerv illetékessége az egész országra kiterjed – a (12)–(14) bekezdésben foglalt kivétellel – a perre a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagosan illetékes.”
- (2) A Pp. 326. §-a a következő (14) bekezdéssel egészül ki:
- „(14) A közbeszerzésekről szóló törvény alapján indult közigazgatási perekben kizárólagosan illetékes
- a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, ha az ajánlatkérő székhelye Bács-Kiskun megye, Békés megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Csongrád megye, Hajdú-Bihar megye, Heves megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Nógrád megye vagy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén; illetve
 - a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, ha az ajánlatkérő székhelye Budapesten, valamint Baranya megye, Fejér megye, Győr-Moson-Sopron megye, Komárom-Esztergom megye, Pest megye, Somogy megye, Tolna megye, Vas megye, Veszprém megye vagy Zala megye területén található.”
- (3) A Pp. 327. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) A keresetet az ellen a közigazgatási szerv ellen kell indítani, amelyik a felülvizsgálni kért határozatot hozta.”
- (4) A Pp. 332. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) Ha a közigazgatási eljárásban ellenérdekű ügyfél szerepelt, a bíróság értesíti őt a beavatkozás lehetőségéről.”
- (5) A Pp. a következő 397/G. §-sal egészül ki:
- „397/G. § E törvénynek a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvénnyel megállapított 326. § (7) bekezdését, 326. § (14) bekezdését a hatálybalépését követően, a közbeszerzésekről szóló törvény alapján indult közigazgatási perekre kell alkalmazni. E törvénynek a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvénnyel hatályon kívül helyezett 326. § (12) bekezdés r) pontját a hatályon kívül helyezését megelőzően, a közbeszerzésekről szóló törvény alapján indult közigazgatási perekre alkalmazni kell.”
- (6) A koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 3/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „3/A. § Ha a koncessziós szerződés egyúttal a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) hatálya alá is tartozik, e törvényt a Kbt.-ben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Koncessziós pályázat kiírása helyett – a Kbt.-ben meghatározottak szerint – közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kell lefolytatni. Ebben az esetben a koncessziós szerződés megkötésére nem alkalmazandó a 4. §, a 8. § (1) bekezdése, és a 9. §. A koncessziós pályázatra e törvényben előírt további rendelkezések a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásban megfelelően alkalmazandók azzal, hogy az 5. § (1) bekezdésében és a 6. §-ban a pályázatok elbírálása

alatt az eljárás eredményéről szóló döntés meghozatalát kell érteni. A 9/A. §-ban foglaltakat a Kbt. szerint az ajánlatokról készített összegezésnek kell tartalmaznia, amelyhez az ajánlatkérő utólag csatolja a nyertes ajánlattevő részéről a 9/A. § (1) bekezdés f) pontja szerinti nyilatkozatot.”

Hatályukat veszítő rendelkezések

200. § (1) Hatályát veszti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény

- a) 326. § (12) bekezdés r) pontja,
- b) 335/B. § (2) bekezdése.

(2) Hatályát veszti a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

201. § Ez a törvény

- a) az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelvnek,
- b) a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelvnek,
- c) a közös közbeszerzési szószerződetről (CPV) szóló 2195/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a közbeszerzési eljárásokról szóló 2004/17/EK és 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a CPV felülvizsgálata tekintetében történő módosításáról szóló 2007. november 28-i 213/2008/EK bizottsági rendeletnek,
- d) a 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelveknek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
- e) – a törvény végrehajtására a 198. § (1) bekezdés 13. pontjában adott felhatalmazás alapján megalkotott kormányrendelettel, valamint az autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállításról szóló 2004. évi XXXIII. törvénnyel együtt – a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról szóló 2009. április 23-i 2009/33/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
- f) az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2009. június 18-i 2009/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikk (1) bekezdés b) pontjának,
- g) – a törvény végrehajtására a 198. § (1) bekezdés 12. pontjában adott felhatalmazás alapján megalkotott kormányrendelettel együtt – a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról szóló 2009. július 13-i 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
- h) a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
- i) a koncessziós szerződésekről szóló 2014. február 26-i 2014/23/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
- j) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
- k) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek

való megfelelést szolgálja.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

1. melléklet a 2015. évi CXLI. törvényhez

A 8. § (3) bekezdés a) pontjában hivatkozott építési munkák jegyzéke

Amennyiben a CPV és a NACE értelmezésében különbség áll fenn, a CPV-nomenklatúrát kell alkalmazni.

NACE Rev. 1 ¹					CPV kód
F. ÁGAZAT			ÉPÍTŐIPAR		
Osztály	Csoport	Alcsoport	Tárgy	Megjegyzések	
45			Építőipar	Ez az osztály az alábbiakat foglalja magában: – új épületek és építmények építése, helyreállítás és általános javítási munkálatok	45000000
	45,1		Építési terület előkészítése		45100000
		45,11	Épületbontás, földmunka	Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában: – épületek és egyéb szerkezetek bontása, – építési területek rendezése, – földmunkák: földkiemelés, területfeltöltés, építési területek kiegyenlítése és planírozása, árokásás, kövek eltávolítása, robbantás stb., – bányászati terület előkészítése: – takaróréteg eltávolítása, bányatulajdon és bányászati területek egyéb módon történő feltárása és előkészítése. Ez az alcsoport az alábbiakat is tartalmazza: – építési terület lecsapolása, – mezőgazdasági vagy erdőterület lecsapolása.	45110000
		45,12	Talajmintavétel, próbafúrás	Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában: – építési, geofizikai, geológiai vagy hasonló célokból végzett próbafúrás és talajmintavétel. Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat: – olaj- vagy gázkutak létesítése céljából történő fúrás, lásd 11.20, – vízkútfúrás, lásd 45.25, – aknamélyítés, lásd 45.25, – olaj- és földgázmező feltárása, geofizikai, geológiai és szeizmikus felmérés, lásd 74.20.	45120000
	45,2		Teljes vagy részleges szerkezetépítés; magas- és mélyépítés		45200000

¹ A Tanács 1990. október 9-i 3037/90/EGK rendelete az Európai Közösségben a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozásáról (HL L 293., 1990.10.24., 1. o.).

		45,21	Általános építési és mélyépítési munkák	<p>Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – valamennyi építménytípus építése – mélyépítési munkák: – hidak – az autópályahidakat is beleértve – viaduktok, alagutak és aluljárók, – nagy távolságú csővezetékek, távközlési és villamosvezetékek, – városi csővezetékek, városi távközlési és villamosvezetékek, – kiegészítő városi munkák, – előre gyártott szerkezetek helyszíni összeszerelése és felállítása. <p>Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – olaj- és gázkitermeléshez kapcsolódó járulékos szolgáltatói tevékenységek, lásd 11.20, – saját gyártású, nem betonból készült elemekből teljes, előre gyártott szerkezetek felállítása, lásd a 20-as, a 26-os és a 28-as osztályt, – stadionokkal, uszodákkal, tornatermekkel, tenispályákkal, golfpályákkal és egyéb sportlétesítményekkel összefüggésben végzett, nem épületek létrehozására irányuló építési munka, lásd 45.23, – épületgépészeti szerelés, lásd 45.3, – befejező építés, lásd 45.4, – építészeti és építőmérnöki tevékenységek, lásd 74.20, – építési projektirányítás, lásd 74.20. 	<p>45210000 kivéve:</p> <p>45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45,22	Tetőszerkezet- és tetőépítés	<p>Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tetőszerkezet-építés, – tetőfedés, – víz és nedvesség elleni szigetelés. 	45261000
		45,23	Autópálya, út, repülőtér és sportlétesítmény építése	<p>Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – autópályák, utcák, utak és egyéb jármű- vagy gyalogosforgalom céljára szánt utak építése, – vasútépítés, – repülőtéri kifutópályák építése, – stadionokkal, uszodákkal, tornatermekkel, tenispályákkal, golfpályákkal és egyéb sportlétesítményekkel összefüggésben végzett, nem épületek létrehozására irányuló építési munka, – útburkolatok és parkolóhelyek jelzéseinek felfestése. <p>Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – előzetes földmunkák, lásd 45.11. 	<p>45212212 és DA03</p> <p>45230000 kivéve:</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p> <p>45234115</p>
		45,24	Vízi létesítmény építése	<p>Ez az alcsoport az alábbiak építését foglalja magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vízi utak, kikötői és folyami építmények, sportkikötők, hajózsilipek stb., – védőgátak és töltések, – kotrás, – felszín alatti munkálatok. 	45240000

		45,25	Egyéb építési szakmunkák	<p>Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szaktudást vagy különleges berendezést igénylő, a különböző szerkezetípusok esetében megegyező, építési munkákkal kapcsolatos szaktevékenységek: – alapzat építése, a cölöpverést is beleértve, – vízkútfúrás és -építés, aknamélyítés, – nem saját gyártású acélelemek felállítása, – acélhajlítás, – falazás és kőrakás, – állványzat és munkapadozat felállítása és szétszerelése, az állványzat és munkapadozat bérletét is beleértve, – kémények és ipari kemencék építése. <p>Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – állványzat bérlete felállítás és szétszerelés nélkül, lásd 71.32. 	45250000 45262000
	45,3		Épületgépészeti szerelés		45300000
		45,31	Villanyszerelés	<p>Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában:</p> <p>a következők szerelése épületekben vagy egyéb építményekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elektromos vezetékek és szerelvények, – távközlési rendszerek, – elektromos fűtési rendszerek, – lakossági antennák, – tűzriasztók, – betörésvédelmi riasztók, – felvonók és mozgólépcsők, – villámhárítók stb. 	45213316 45310000 kivéve: 45316000
		45,32	Szigetelés	<p>Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hő-, hang-, illetve rezgésszigetelés épületekben vagy egyéb építményekben, <p>Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – víz és nedvesség elleni szigetelés, lásd 45.22. 	45320000
		45,33	Víz-, gáz-, fűtésszerelés	<p>Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában:</p> <p>a következők beszerelése épületekbe vagy egyéb építményekbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csővezetékek és szaniterberendezések, – gázszerelvények, – fűtő-, szellőző-, hűtő- és légkondicionáló berendezések és csatornák, – sprinklerrendszerek. <p>Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elektromos fűtési rendszerek beszerelése, lásd 45.31. 	45330000
		45,34	Egyéb épületgépészeti szerelés	<p>Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utak, vasutak, repülőterek és kikötők világítási és jelzőrendszerének szerelése, – máshová be nem sorolt szerelvények és berendezési tárgyak beszerelése épületekbe vagy egyéb építményekbe. 	45234115 45316000 45340000

	45,4		Befejező építés		45400000
		45,41	Vakolás	Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában: – külső és belső vakolat vagy stukkó alkalmazása épületekben vagy egyéb építményekben, beleértve az ehhez szükséges vakolattartó anyagokat.	45410000
		45,42	Épületasztalos-munka	Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában: – fából vagy egyéb anyagból készült, nem saját gyártású ajtók, ablakok, ajtó- és ablakkeretek, beépített konyhák, lépcsők, üzletberendezések és hasonlók beszerelése, – belső befejező munkálatok, például mennyezetek, fából készült falburkolatok, mozgatható térelválasztók, stb. Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat: – parketta és egyéb, fából készült padlóburkoló anyagok lefektetése, lásd 45.43.	45420000
		45,43	Padló- és falburkolás	Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában: a következők lefektetése, burkolóanyagként való alkalmazása, felfüggesztése vagy rögzítése épületekben vagy egyéb építményekben: – kerámiából, betonból vagy csiszolt kőből készült fal-, illetve padlóburkoló lapok, – parketta és egyéb, fából készült padlóburkolat, – szőnyegek és linóleumból készült padlóburkoló anyagok, a gumit és a műanyagot is beleértve, – mozaik, márvány, gránit vagy pala padló- vagy falburkolatok, – tapéta.	45430000
		45,44	Festés és üvegezés	Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában: – az épületek belső és külső festése, – mélyépítési szerkezetek festése, – üveg, tükör stb. szerelése. Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat: – ablakok beillesztése, lásd 45.42.	45440000
		45,45	Egyéb befejező építés	Ez az alcsoport az alábbiakat foglalja magában: – magán-úszómedencék építése, – tisztítás gőzsugárral, homoksugár-fúvatás és hasonló kültéri munkák, – egyéb, máshová be nem sorolt befejező építési munkák. Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat: – épületek és egyéb építmények belső tisztítása, lásd 74.70.	45212212 és DA04 45450000
	45,5		Építési eszköz bérlése, személyzettel		45500000
		45,50	Építési eszköz bérlése, személyzettel	Ez az alcsoport nem tartalmazza az alábbiakat: – építési és bontási eszköz és gép bérlése személyzet nélkül, lásd 71.32.	45500000

2. melléklet a 2015. évi CXLI. törvényhez

Árujegyzék a védelem terén

25. árucsoport:	Só, kén, föld és kövek, gipsz, mész és cement
26. árucsoport:	Ércek, salakok és hamu
27. árucsoport:	Ásványi tüzelőanyagok, ásványi olajok és ezek desztillációs termékei; bitumenes anyagok, ásványi viaszok kivéve: ex 27.10: különleges motor-tüzelőanyagok
28. árucsoport:	Szervetlen vegyi anyagok, szervetlen vagy szerves vegyületek nemesfémről, ritkaföldfémről, radioaktív elemekről vagy izotópokról kivéve: ex 28.09: robbanóanyagok ex 28.13: robbanóanyagok ex 28.14: könnygáz ex 28.28: robbanóanyagok ex 28.32: robbanóanyagok ex 28.39: robbanóanyagok ex 28.50: mérgező termékek ex 28.51: mérgező termékek ex 28.54: robbanóanyagok
29. árucsoport:	Szerves vegyi anyagok kivéve: ex 29.03: robbanóanyagok ex 29.04: robbanóanyagok ex 29.07: robbanóanyagok ex 29.08: robbanóanyagok ex 29.11: robbanóanyagok ex 29.12: robbanóanyagok ex 29.13: mérgező termékek ex 29.14: mérgező termékek ex 29.15: mérgező termékek ex 29.21: mérgező termékek ex 29.22: mérgező termékek ex 29.23: mérgező termékek ex 29.26: robbanóanyagok ex 29.27: mérgező termékek ex 29.29: robbanóanyagok
30. árucsoport:	Gyógyszeripari termékek
31. árucsoport:	Trágyázószer
32. árucsoport:	Cserző- és színezőkivonat, tanninok és származékaik, színezékek, pigmentek és más színezőanyagok, festékek és lakkok, gitt és masztix (simító- és tömítőanyagok), tinták
33. árucsoport:	Illóolajok és rezinoidok; illatszerek, szépség- vagy testápoló készítmények
34. árucsoport:	Szappan, szerves felületaktív anyagok, mosószer, kenőanyagok, műviaszok, elkészített viaszok, fényesítő- vagy polírozóanyagok, gyertya és hasonló termékek, mintázópaszta és „fogászati viasz”
35. árucsoport:	Fehérjeanyagok, enyvek, enzimek
37. árucsoport:	Fényképészeti vagy mozgófényképészeti termékek
38. árucsoport:	Máshol nem említett különféle vegyipari termékek kivéve: ex 38.19: mérgező termékek

39. árucsoport:	Műgyanták és műanyagok, cellulózészter és -éter, ezekből készült áruk kivéve: ex 39.03: robbanóanyagok
40. árucsoport:	Gumi, szintetikus gumi, faktisz és ezekből készült áruk, kivéve: ex 40.11: golyóálló gumibroncsok
41. árucsoport:	Nyersbőr (a szőrme kivételével) és kikészített bőr
42. árucsoport:	Bőráruk, nyerges- és szíjgyártóárúk, utazási cikkek, kézitáskák és hasonló tartók, állati bélből készült áruk (a selyemhernyóbélből készült áruk kivételével)
43. árucsoport:	Szőrme és műszőrme, ezekből készült áruk
44. árucsoport:	Fa és faipari termékek, faszén
45. árucsoport:	Parafa és parafa áruk
46. árucsoport:	Szalmából, eszpartófűből és más fonásanyagból készült áruk, kosárkötő- és fonásárúk
47. árucsoport:	Papíripari rostanyag
48. árucsoport:	Papír és karton, papíripari rostanyagból, papírból vagy kartonból készült áruk
49. árucsoport:	Könyvek, újságok, képek és más nyomdaipari termékek, kéziratok, gépirásos szövegek és tervrajzok
65. árucsoport:	Kalap és más fejfedők, valamint ezek részei
66. árucsoport:	Esernyők, napernyők, sétatokok, ostorok, lovaglókorbácsok és ezek részei
67. árucsoport:	Kikészített toll és pehely, valamint ezekből készült áruk, művirágok, emberhajból készült áruk
68. árucsoport:	Kőből, gipszből, cementből, azbesztből, csillámból és hasonló anyagokból készült áruk
69. árucsoport:	Kerámiatermékek
70. árucsoport:	Üveg és üvegárúk
71. árucsoport:	Gyöngyök, drágakövek és féldrágakövek, nemesfémek, hengerelt nemesfémek, és ezekből készült áruk; ékszerutánszatok
73. árucsoport:	Vas és acél, valamint ezekből készült áruk
74. árucsoport:	Réz és rézből készült áruk
75. árucsoport:	Nikkel és nikkelből készült áruk
76. árucsoport:	Alumínium és alumíniumból készült áruk
77. árucsoport:	Magnézium és berillium, valamint ezekből készült áruk
78. árucsoport:	Ólom és ólomból készült áruk
79. árucsoport:	Cink és cinkből készült áruk
80. árucsoport:	Ón és ónból készült áruk
81. árucsoport:	Más nem nemesfémek és ezekből készült áruk
82. árucsoport:	Szerszámok, késművesárúk, evőeszközök nem nemesfémből, és mindezek részei kivéve: ex 82.05: szerszámok ex 82.07: szerszámok, alkatrészek
83. árucsoport:	Máshol nem említett különféle áruk nem nemesfémből
84. árucsoport:	Kazánok, gépek és mechanikus berendezések, ezek alkatrészei kivéve: ex 84.06: motorok ex 84.08: egyéb motorok ex 84.45: gépek ex 84.53: automatikus adatfeldolgozó gépek ex 84.55: a 84.53 vtsz. alá tartozó gépek alkatrészei ex 84.59: atomreaktorok

85. árucsoport:	Elektromos gépek és elektromos felszerelések, ezek alkatrészei kivéve: ex 85.13: távközlési felszerelések ex 85.15: adókészülékek
86. árucsoport:	Vasúti mozdonyok és villamos-motorkocsik, valamint más sínhez kötött járművek és alkatrészeik, vasúti és villamosvágány-tartozékok és -felszerelések, mindenféle közlekedési jelzőberendezés (nem elektromos működtetésű), kivéve: ex 86.02: páncélozott villanymozdonyok ex 86.03: egyéb páncélozott mozdonyok ex 86.05: páncélozott vagonok ex 86.06: javítóvagonok ex 86.07: vagonok
87. árucsoport:	Járművek és ezek alkatrészei, a vasúti vagy villamosvasúti sínhez kötött járművek kivételével kivéve: ex 87.08: harckocsik és más páncélozott járművek ex 87.01: traktorok ex 87.02: katonai járművek ex 87.03: műszaki segélykocsik ex 87.09: motorkerékpárok ex 87.14: pótkocsik
89. árucsoport:	Hajók, csónakok és más úszószerkezetek kivéve: ex 89.01A: hadihajók
90. árucsoport:	Optikai, fényképészeti, mozgófényképészeti, mérő-, ellenőrző-, precíziós, orvosi és sebészeti műszerek és készülékek, mindezek alkatrészei kivéve: ex 90.05: két szemlencsés távcsövek ex 90.13: vegyes eszközök, lézerek ex 90.14: távmérő berendezések ex 90.28: elektromos és elektronikus mérőműszerek ex 90.11: mikroszkópok ex 90.17: orvosi műszerek ex 90.18: mechanoterápiás készülékek ex 90.19: ortopédiai készülékek ex 90.20: röntgenberendezések
91. árucsoport:	Óragyártás
92. árucsoport:	Hangszerek, hangfelvevő vagy -lejátszó készülékek, kép- és hangfelvevő vagy -lejátszó készülékek televízióhoz, ezek alkatrészei és tartozékai
94. árucsoport:	Bútorok és részeik, ágyfelszerelés, matracok, ágybetétek, párnák és hasonló párnázott lakberendezési cikkek kivéve: ex 94.01A: repülőgépkülések
95. árucsoport:	Véső- és formázóanyagból készült árucikkek és termékek
96. árucsoport:	Seprűk, kefék/ecsetek, púderpamacsok és szűrők/sziták
98. árucsoport:	Máshol nem említett különféle iparcikkek

3. melléklet a 2015. évi CXLI. törvényhez

Szociális és egyéb szolgáltatások

CPV-kód	Leírás
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Háztartási kisegítő személyzettel való ellátási szolgáltatások] 79624000-4 [Ápolószemélyzettel való ellátási szolgáltatások] valamint 79625000-1 [Egészségügyi személyzettel való ellátási szolgáltatások] 85000000-9-től 85323000-9-ig; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5, 98500000-8 [Magánháztartás alkalmazottakkal] valamint 98513000-2-től 98514000-9-ig [Háztartásoknak nyújtott munkaerő-szolgáltatások, ügynökségi alkalmazottak által háztartásoknak nyújtott szolgáltatások, irodai alkalmazottak által háztartásoknak nyújtott szolgáltatások, ideiglenes alkalmazottak által háztartásoknak nyújtott szolgáltatások, bejárónői szolgáltatások és háztartási szolgáltatások]	Egészségügyi, szociális és ezekhez kapcsolódó szolgáltatások
85321000-5 és 85322000-2, 75000000-6 [Közigazgatási, honvédelmi és társadalombiztosítási szolgáltatások] 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5-től 79995200-7-ig; 80000000-4-től Oktatási és képzési szolgáltatások 80660000-8-ig; 92000000-1-től 92700000-8-ig ² 79950000-8 [Kiállítás, vásár és kongresszusszervezési szolgáltatások] 79951000-5 [Szemináriumszervezési szolgáltatások] 79952000-2 [Rendezvényszervezési szolgáltatások] 79952100-3 [Kulturális esemény-szervezési szolgáltatások] 79953000-9 [Fesztiválszervezési szolgáltatások] 79954000-6 [Partiservezési szolgáltatások] 79955000-3 [Divatbemutató-rendezési szolgáltatások] 79956000-0 [Vásár- és kiállítás-szervezési szolgáltatások]	Közigazgatási, szociális, oktatási, egészségügyi és kultúrával kapcsolatos szolgáltatások
75300000-9	Kötelező társadalombiztosításhoz kötődő szolgáltatások ³
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Segélyekkel, támogatásokkal és juttatásokkal kapcsolatos szolgáltatások
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 és 98130000-3	Egyéb közösségi, szociális és személyi szolgáltatások, ideértve a szakszervezetek által nyújtott szolgáltatásokat, a politikai szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat, a fiatalok szövetségei által nyújtott szolgáltatásokat és a tagsággal rendelkező különféle szervezettel kapcsolatos szolgáltatásokat
98131000-0	Vallási szolgáltatások

² Koncessziók esetében a 92350000-9-től 92352200-5-ig tartó CPV kódok esetében nem alkalmazható!

³ Ezen irányelv hatálya nem terjed ki e szolgáltatásokra, amennyiben azokat nem gazdasági jellegű általános érdekű szolgáltatásként szervezik. A tagállamok saját belátásuk szerint dönthetnek arról, hogy a kötelező társadalombiztosításhoz kötődő szolgáltatásokat vagy más szolgáltatásokat általános érdekű szolgáltatásként vagy nem gazdasági jellegű általános érdekű szolgáltatásként szervezik-e meg.

55100000-1-től 55410000-7-ig; 55521000-8-től 55521200-0-ig [55521000-8 Élelmiszer-ellátási szolgáltatások magánháztartások számára, 55521100-9 Ebédszállítási szolgáltatások, 55521200-0 Házhozszállítási szolgáltatások] 55520000-1 Élelmezési szolgáltatások 55522000-5 Élelmezési szolgáltatások szállítási vállalatok számára 55523000-2 Élelmezési szolgáltatások egyéb vállalatok és intézmények számára 55524000-9 Iskolai élelmezési szolgáltatások 55510000-8 Étkezdei szolgáltatások 55511000-5 Étkezdei és egyéb korlátozott vevőkörű büfészolgáltatás 55512000-2 Büféüzemeltetési szolgáltatások 55523100-3 Iskolai ebédszolgáltatás	Szállodai és éttermi szolgáltatások
79100000-5-től 79140000-7-ig; 75231100-5; ⁴	Jogi szolgáltatások, amennyiben azok a 10. cikk d) pontja értelmében nincsenek kizárva a hatály alól.
75100000-7-től 75120000-3-ig; 75123000-4; ⁵ 75125000-8-től 75131000-3-ig	Egyéb közigazgatási és kormányzati szolgáltatások
75200000-8-től 75231000-4-ig	Községi szolgáltatások nyújtása
75231210-9-től 75231230-5-ig; 75240000-0-től 75252000-7-ig; 794300000-7; 98113100-9	Büntetés-végrehajtási szolgáltatások, közbiztonsággal kapcsolatos szolgáltatások, mentési szolgáltatások, amennyiben a 10. cikk h) pontja nem zárja ki őket az irányelv hatálya alól
79700000-1-től 79721000-4-ig [Nyomozóirodák és biztonsági szolgálatok szolgáltatásai, biztonsági szolgáltatások, riasztásfigyelési szolgáltatások, őrzési szolgáltatások, felügyeleti szolgáltatások, követőrendszerrel kapcsolatos szolgáltatások, szökevénykeresési szolgáltatások, járőrözési szolgáltatások, azonosítóigazolvány-kibocsátási szolgáltatások, nyomozási szolgáltatások és nyomozóirodai szolgáltatások] 79722000-1 [Grafológiai szolgáltatások] 79723000-8 [Hulladékvizsgálati szolgáltatások]	Nyomozási és biztonsági szolgáltatások
98900000-2 [Területen kívüli szervezetek és testületek által nyújtott szolgáltatások] 98910000-5 [Nemzetközi szervezetek és testületek által nyújtott szakszolgáltatás]	Nemzetközi szolgáltatások
64000000-6 [Postai és távközlési szolgáltatások] 64100000-7 [Postai és futárszolgáltatás] 64110000-0 [Postai szolgáltatások] 64111000-7 [Újságokkal és időszaki kiadványokkal kapcsolatos postai szolgáltatások] 64112000-4 [Levelekkel kapcsolatos postai szolgáltatások] 64113000-1 [Csomagokkal kapcsolatos postai szolgáltatások] 64114000-8 [Postahivatali szolgáltatások] 64115000-5 [Postafiók-kölcsönzés] 64116000-2 [Postai küldeménymegőrzési (poste restante) szolgáltatások] 64122000-7 [Belső irodai kézbesítési szolgáltatások]	Postai szolgáltatások
50116510-9 [Gumiabroncs vulkanizálása] 71550000-8 [Kovácsműhely-szolgáltatások]	Különféle szolgáltatások

⁴ Koncessziók esetében nem alkalmazható!⁵ Koncessziók esetében nem alkalmazható!

4. melléklet a 2015. évi CXLI. törvényhez

A 73. § (4) bekezdésében hivatkozott környezetvédelmi, szociális és munkajogi rendelkezéseket tartalmazó nemzetközi egyezmények jegyzéke

- 87. számú ILO-egyezmény az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről
 - 98. számú ILO-egyezmény a szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazásáról
 - 29. számú ILO-egyezmény a kényszer- vagy kötelező munkáról
 - 105. számú ILO-egyezmény a kényszmunka felszámolásáról
 - 138. számú ILO-egyezmény a foglalkoztatás alsó korhatáráról
 - 111. számú ILO-egyezmény a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről
 - 100. számú ILO-egyezmény a férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazásáról
 - 182. számú ILO-egyezmény a gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és felszámolására irányuló azonnali lépésekről
 - bécsi egyezmény a sztratoszferikus ózonréteg védelméről és annak Montreáli Jegyzőkönyve az ózonréteget lebontó anyagokról
 - a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló bázeli egyezmény (Bázeli Egyezmény)
 - Stockholmi Egyezmény a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról
- Rotterdami Egyezmény a nemzetközi kereskedelemben forgalmazott egyes veszélyes vegyi anyagok és peszticidek előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási eljárásáról (1998. szeptember 10.) és annak három regionális jegyzőkönyve

2015. évi CXLI. törvény**a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény módosításáról***

- 1. §** A Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény) 70–72. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:
- „70. § (1) A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 15. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nemzeti közbeszerzési értékhatár – kivéve a közszolgáltatói szerződésekre vonatkozó értékhatárt – 2015. november 1-jétől 2015. december 31-éig
- a) árubeszerzés esetében 8,0 millió forint,
 - b) építési beruházás esetében 15,0 millió forint,
 - c) építési koncesszió esetében 100,0 millió forint,
 - d) szolgáltatás megrendelése esetében 8,0 millió forint,
 - e) szolgáltatási koncesszió esetében 25,0 millió forint.
- (2) Az (1) bekezdéstől eltérően a közszolgáltatói szerződésekre vonatkozó nemzeti közbeszerzési értékhatár 2015. november 1-jétől 2015. december 31-éig
- a) árubeszerzés esetében 50,0 millió forint,
 - b) építési beruházás esetében 100,0 millió forint,
 - c) szolgáltatás megrendelése esetében 50,0 millió forint,
 - d) építési koncesszió esetében 200,0 millió forint,
 - e) szolgáltatási koncesszió esetében 100 millió forint.
71. § (1) A Kbt. 15. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, az árubeszerzésre és szolgáltatás megrendelésre vonatkozó uniós közbeszerzési értékhatár – kivéve a közszolgáltatói szerződésekre vonatkozó értékhatárt – 2015. november 1-jétől 2015. december 31-éig

* A törvényt az Országgyűlés a 2015. szeptember 22-i ülésnapján fogadta el.

- a) a Kbt. 5. § (1) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott ajánlatkérők esetében, valamint ezen ajánlatkérők esetében a védelem terén beszerzendő árukra akkor, ha a védelem terén a beszerzendő áru a Kbt. 2. mellékletében szerepel 134 000 euró,
- b) a Kbt. 5. §-a szerinti egyéb ajánlatkérő esetében, valamint az 5. § (1) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott ajánlatkérők esetében, ha a védelem terén a beszerzendő áru a Kbt. 2. mellékletében nem szerepel 207 000 euró,
- c) a Kbt. 5. §-a szerinti valamennyi ajánlatkérő esetében, ha a beszerzés tárgya a Kbt. 3. mellékletében szereplő szociális és egyéb szolgáltatás 750 000 euró.
- (2) A Kbt. 15. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, az építési beruházásra vonatkozó uniós közbeszerzési értékhatár – kivéve a közszolgáltatói szerződésekre vonatkozó értékhatárt – 2015. november 1-jétől 2015. december 31-éig 5 186 000 euró.
- (3) A Kbt. 15. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, az építési koncesszióra és a szolgáltatási koncesszióra vonatkozó uniós közbeszerzési értékhatár 2015. november 1-jétől 2015. december 31-éig 5 186 000 euró.
- (4) A Kbt. 15. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a tervpályázati eljárás lefolytatására vonatkozó uniós közbeszerzési értékhatár – kivéve a közszolgáltatói szerződésekre vonatkozó értékhatárt – 2015. november 1-jétől 2015. december 31-éig
- a) az (1) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott értékhatárok, ha a tervpályázati eljárás eredményeként szolgáltatás megrendelésére kerül sor,
- b) az (1) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott értékhatárok minden olyan tervpályázati eljárás esetében, amelynek pályázati díja és a pályázóknak fizetendő díjak együttes teljes összege eléri vagy meghaladja ezeket az értékhatárokat.
72. § (1) A 71. § (1)–(2) és (4) bekezdésétől eltérően a közszolgáltatói szerződések esetén irányadó, a Kbt. 15. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott uniós közbeszerzési értékhatár 2015. november 1-jétől 2015. december 31-éig
- a) árubeszerzésre, valamint a szolgáltatás megrendelésére 414 000 euró,
- b) építési beruházásra 5 186 000 euró,
- c) a Kbt. 3. mellékletében szereplő szociális és egyéb szolgáltatásra 1 000 000 euró.
- (2) A közszolgáltatói szerződések esetén irányadó, a Kbt. 15. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, a tervpályázati eljárás lefolytatására vonatkozó uniós közbeszerzési értékhatár 2015. november 1-jétől 2015. december 31-éig
- a) 414 000 euró, ha a tervpályázati eljárás eredményeként szolgáltatás megrendelésére kerül sor,
- b) 414 000 euró, ha a tervpályázati eljárás pályázati díja és a pályázóknak fizetendő díjak együttes teljes összege eléri vagy meghaladja ezt az értékhatárt.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben, valamint a 71. §-ban meghatározott uniós értékhatárok forintban meghatározott összegeként az Európai Unió Hivatalos Lapjában így közzétett – az Európai Bizottság által két évente felülvizsgált – összeget kell figyelembe venni.”

2. §

A költségvetési törvény a következő 24. alcímmel egészül ki:

„24. Átmeneti rendelkezések

78. § (1) A 70–72. §-ban meghatározott, 2015. október 31-éig hatályos értékhatárok a 2015. november 1-jét megelőzően megkezdett közbeszerzési eljárások vagy a 2015. november 1-jét megelőzően megkötött szerződések tekintetében irányadóak.

(2) A 70–72. §-ban meghatározott, 2015. november 1-jétől hatályos értékhatárok a 2015. november 1-jét követően megkezdett közbeszerzési eljárások vagy – ha közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor – a 2015. november 1-jét követően megkötött szerződések tekintetében irányadóak.”

3. §

Ez a törvény 2015. november 1-jén lép hatályba.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2015. évi CXLV. törvény**egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről*****1. A törvény hatálya****1. §** (1) E törvény hatálya kiterjed

- a) a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött, olyan még meg nem szűnt devizaalapú kölcsönszerződésre, amely nem érintett az Fttv. 4. alcíme szerinti forintra átváltásban és
- b) a pénzügyi intézmény által már felmondott fogyasztóval kötött devizaalapú kölcsönszerződésből eredő, a pénzügyi intézmény vagy a vele összevont alapú felügyelet alá tartozó pénzügyi intézmény által devizában még nyilvántartott követelésre,

amelynek kötelezettje 2015. augusztus 31-én fogyasztó.

(2) E törvény hatálya nem terjed ki

- a) az ingatlanon alapított jelzálogjog – ideértve az önálló zálogként alapított zálogjogot is – fedezete mellett nyújtott
 - aa) devizaalapú kölcsönszerződésre,
 - ab) már felmondott devizaalapú kölcsönszerződésből eredő követelésre,
- b) a hitelkártyához vagy fizetési számlához kapcsolódó devizaalapú kölcsönszerződésre,
- c) a deviza értékpapír vagy deviza betét fedezete mellett nyújtott devizaalapú kölcsönszerződésre,
- d) a törvény hatálybalépése előtt forintosított devizaalapú kölcsönszerződésre.

2. Értelmező rendelkezések**2. §** (1) E törvény alkalmazásában:

1. *átmeneti fizetési könnyítés*: devizaalapú kölcsönszerződés alapján fennálló fizetési kötelezettség átmeneti csökkentése érdekében a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött olyan – futamidő módosításnak nem minősülő – megállapodás, amelynek eredményeként a fogyasztót a hátralévő futamidő meghatározott időtartamára a megállapodás megkötése előtt fennálló havi törlesztési kötelezettségénél kisebb havi törlesztési kötelezettség terheli;
2. *devizaalapú kölcsönszerződés*: devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban vagy devizában törlesztett hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés;
3. *Felügyelet*: a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró MNB;
4. *Fhtv.*: a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény;
5. *fogyasztó*: a Hpt. 6. § (1) bekezdés 28. pontjában meghatározott fogyasztó;
6. *főadós*: azon adós, aki a pénzügyi intézmény nyilvántartásaiban az adósok közül az első helyen szerepel, amennyiben ez nem állapítható meg, úgy az, akinek a címére a devizaalapú kölcsönszerződéssel kapcsolatos időszakos tájékoztatási kötelezettségét a pénzügyi intézmény teljesíteni köteles;
7. *Fttv.*: az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény;
8. *Hpt.*: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény;
9. *kamatfelár-változtatási mutató*: az Fhtv.-ben ilyenként meghatározott mutató;
10. *kamatváltoztatási mutató*: az Fhtv.-ben ilyenként meghatározott mutató;
11. *Khrtv.*: a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény;
12. *megszolgált követelés*: a kölcsönszerződés szerint a szerződésmódosítás hatályba lépésének napjáig felmerült a pénzügyi intézményt megillető, a fogyasztó által még meg nem fizetett, de nem késedelmes követelés;
13. *MNB*: Magyar Nemzeti Bank;
14. *MNB törvény*: a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény;

* A törvényt az Országgyűlés a 2015. szeptember 22-i ülésnapján fogadta el.

15. *pénzügyi intézmény*: a Hpt. 7. § (1) bekezdése szerinti, magyarországi székhelyű vagy Magyarországon fiókteleppel rendelkező pénzügyi intézmény;
 16. *pénzügyi lízingszerződés*: a Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pontjában foglalt feltételeknek megfelelő szerződés;
 17. *referencia-kamatláb*: a Hpt.-ben ilyenként meghatározott kamatláb.
- (2) E törvény alkalmazásában
- a) törlesztőrészleten a lízingdíjat,
 - b) követelésen a pénzügyi lízingszerződés alapján fennálló követelést (ideértve különösen a tőketartozás összegét és maradványértéket),
 - c) ingatlanon alapított jelzálogjogon, az ingatlanra vonatkozó pénzügyi lízingszerződésnél a lízingbeadó tulajdonában álló, de a lízingbevevő használatába adott ingatlant mint fedezetet is érteni kell.
- (3) E törvény alkalmazásában a futamidő hosszabbítása nem jelent tehernövekedést.

3. Közös szabályok

3. § A pénzügyi intézmény köteles az e törvény hatálya alá tartozó

- a) devizaalapú kölcsönszerződések alapján fennálló, devizában nyilvántartott követelését a 4. alcímben foglaltak alapján forintkövetelésre átváltani (a továbbiakban: forintra átváltás),
- b) már felmondott fogyasztóval kötött devizaalapú kölcsönszerződésből eredő devizában nyilvántartott követelését az 5. alcímben foglaltak alapján forintkövetelésre átváltani.

- 4. §**
- (1) A pénzügyi intézmény az e törvény szerinti tájékoztatását a főadós részére küldi meg. A tájékoztatást a főadós által a (2) bekezdés szerinti bejelentett, ennek hiányában azon értesítési címre postázza tértivevényes levélben, amely címre a devizaalapú kölcsönszerződéssel kapcsolatos időszakos tájékoztatását teljesíteni köteles. A megküldés időpontjának a tájékoztató levél postára adásának időpontját kell tekinteni.
 - (2) Ha a főadós értesítési címe a főadós által utoljára bejelentett értesítési címtől eltér, a főadósnak 2015. október 31-ig írásban be kell jelentenie az új értesítési címét a pénzügyi intézménynek. Értesítési címként azt a címet kell bejelenteni, amelyre a főadós a pénzügyi intézmény küldeményeit várja.
 - (3) Az adós, az adóstárs, a kezes vagy a zálogkötelezett igazolható módon írásban kérheti a pénzügyi intézménytől, hogy részére a tájékoztatás másolatát küldje meg. A másolatra jogosult személy a másolat iránti kérelmét – a (4) bekezdésben meghatározott eltéréssel – legkésőbb az 5. § (1) bekezdés szerinti közzétételt követő 30. napig terjesztheti elő. Levélben történő kérés esetén a másolat kérése időpontjának a könyvelt küldemény postára adásának időpontját kell tekinteni.
 - (4) A 4. alcímben foglaltak teljesítéséhez kapcsolódóan a főadós 2015. december 15-től 2016. január 15-ig kérheti a pénzügyi intézménytől a tájékoztatás másolatát.
 - (5) A pénzügyi intézmény a másolatot az erre irányuló kérelem beérkezésétől számított 5 munkanapon belül tértivevényes levélben küldi meg vagy egyéb igazolható módon adja át a másolatra jogosult részére. Tértivevényes levél esetén a megküldés időpontjának a másolat postára adásának időpontját kell tekinteni. A másolat kiadásához joghatás nem fűződik.
 - (6) Ha a főadós részére a 8. § (1) bekezdés vagy a 18. § (1) bekezdés szerinti tájékoztatás a főadós halála miatt nem kerül kézbesítésre, a pénzügyi intézmény az adóstárs részére küldi meg a tájékoztatást, aki a részére történt kézbesítést követő 30 napon belül jogosult a 13. § (1) bekezdés és a 18. § (3) bekezdés szerinti jognyilatkozatot megtenni.

- 5. §**
- (1) Ha a pénzügyi intézmény a 4. vagy az 5. alcímben foglalt tájékoztatását valamennyi főadós részére megküldte, ennek tényét 15 napon belül valamennyi, ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségében azonos nappal kifüggeszti és azt egyidejűleg – ha rendelkezik internetes honlappal – internetes honlapján is közzéteszi.
 - (2) Amennyiben a tájékoztató levél „nem kereste”, „átvételt megtagadta”, „elköltözött”, „kézbesítés akadályozott”, „cím nem azonosítható” vagy „címezett ismeretlen” jelzéssel érkezik vissza, akkor a kézbesítés időpontja az (1) bekezdés szerinti közzétételt követő 30. nap.

- 6. §**
- (1) A devizaalapú kölcsönszerződés módosítását, illetve a követelés módosított összegét nem kell közjegyzői okiratba foglalni, a devizaalapú kölcsönszerződésről korábban készített közjegyzői okirat a módosított szerződés tartalmának keretei között érvényes.

- (2) A devizaalapú kölcsönszerződés e törvény alapján történő módosítása, illetve a követelés módosított összege nem akadályozza azt, hogy az okiratot készítő közjegyző
- a devizaalapú kölcsönszerződésről szóló közjegyzői okiratot, vagy
 - a magánokiratba foglalt devizaalapú kölcsönszerződés alapján a fogyasztó által tett egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó közjegyzői okiratot, vagy
 - a devizaalapú kölcsönszerződéssel összefüggésben bármilyen zálogjoggal biztosított követelést tartalmazó közjegyzői okiratot
- végrehajtási záradékkal lássa el. A közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátása csak a módosított kölcsönszerződés, illetve az e törvény alapján forintra átváltott követelésnek megfelelően kérhető.
- (3) A zálogjog bírósági végrehajtáson kívüli érvényesítése esetén a kielégítési jog csak a módosított kölcsönszerződés keretei között, illetve az e törvény alapján forintra átváltott követelés erejéig gyakorolható.
- (4) Az e törvény alapján módosított fogyasztói kölcsönszerződést az eredeti fogyasztói kölcsönszerződés biztosítékául szolgáló zálogjog változatlanul biztosítja, a zálogszerződés és a bejegyzett zálogjog módosítása a követelés pénznemének változása esetén sem szükséges.
- (5) Ha a fogyasztói kölcsönszerződés fedezetéül alapított zálogjog devizaneme eltér az e törvény alapján módosított tartalmú fogyasztói kölcsönszerződés devizanemétől, akkor a zálogjog összegének forintban meghatározandó összege megállapítása során a 12. §-ban meghatározott árfolyam alkalmazandó.

4. Devizaalapú kölcsönszerződések forintra átváltáshoz kapcsolódó módosítása

- 7. §** (1) A pénzügyi intézmény köteles az 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti devizaalapú kölcsönszerződéseinek forintra átváltáshoz kapcsolódó szerződésmódosítását az ezen alcímben meghatározottaknak megfelelően kezdeményezni.
- (2) A szerződés módosításának napja – ha az érintett fogyasztó nem él a 13. §-ban meghatározott lehetőséggel – a 8. §-ban meghatározott tájékoztatás kézbesítését követő 31. nap.
- (3) A szerződés módosításának hatálya a 2015. novemberében fizetendő összeg esedékességének napjára, de legkésőbb 2015. december 1-jére visszamenőleg áll be azzal, hogy a forintosításra kerülő összeg
- a 2015. novemberi esedékességi napot követő,
 2015. december 1-jei hatálybalépés esetén a 2015. december 1-jét követő fennálló tartozásra vonatkozik.
- (4) A devizaalapú kölcsönszerződés biztosítására szolgáló zálogjog, egyéb biztosíték és kezesség fennmarad, a szerződés e törvény alapján történő módosításához a kezes, és – ha a devizaalapú kölcsönszerződés kötelezettje és a zálogkötelezett eltérő személy – a zálogkötelezett hozzájárulása nem szükséges.
- 8. §** (1) A pénzügyi intézmény 2015. december 15-ig köteles a devizaalapú kölcsönszerződések forintra átváltáshoz kapcsolódó módosított szövegét elkészíteni, valamint a módosuló rendelkezések szövegét tértivevényes levélben az érintett főadósnak megküldeni.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott levélnek tartalmaznia kell a forintra átváltásról szóló, legalább az 1. mellékletben meghatározott tartalmi elemeket magában foglaló tájékoztatást is, továbbá
- a szerződésmódosítás hiányában a 2015. augusztus 19. napján az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyam alapján fizetendő esedékes törlesztő részleteket, valamint
 - a szerződésmódosítás hatálybalépésének napjától hátralévő futamidőben esedékes törlesztő részleteket tartalmazó törlesztési táblázatot.
- 9. §** (1) A devizaalapú kölcsönszerződések ezen alcím szerinti módosítása az ügyleti kamat, díj, költség mértéke tekintetében az érintett fogyasztóra nem lehet hátrányosabb.
- (2) Nem tekinthető hátrányosabbnak az ügyleti kamat mértéke, amennyiben a devizaalapú kölcsönszerződés alapján fennálló, eltérő kamatozású összegekből álló követelés esetén a forintra átváltás utáni tőketartozás vonatkozásában felszámítandó ügyleti kamat mértéke legfeljebb a forintra átváltáskor fennálló, eltérő kamatozású tőketartozások összegével súlyozott kamatláb.
- (3) Az adós, illetve több adós esetén valamennyi adóstárs együttesen kezdeményezheti a pénzügyi intézménynél a szerződés futamidejének rövidítését a magasabb törlesztő részlet vállalása mellett.
- 10. §** (1) A fix kamatozású devizaalapú kölcsönszerződések módosított szövegét fix kamatozásúként, a referencia-kamatlábhoz kötött devizaalapú kölcsönszerződések módosított szövegét forint alapú referencia-kamatozásúként,

a kamatperiódusonként rögzített hitelkamatozású devizaalapú kölcsönszerződések módosított szövegét kamatperiódusonként rögzített hitelkamatozásuként kell elkészíteni.

- (2) A referencia-kamatlábbhoz kötött devizaalapú kölcsönszerződések esetén a módosított forint alapú referencia-kamatlábat, valamint a kamatfelár-változtatási mutatót úgy kell meghatározni, hogy az tartalmilag – így különösen az alapul szolgáló kamatláb futamidejét tekintve – megfeleljen a szerződésmódosítást megelőzően alkalmazott referencia-kamatlábnak, valamint kamatfelár-változtatási mutatónak. Ha a módosított referencia-kamatláb a módosítás hatálybalépésének napján magasabb, mint a szerződésmódosítást megelőzően alkalmazott referencia-kamatláb, akkor a különbözetet a kamatfelár terhére kell érvényesíteni.
- (3) A kamatperiódusonként rögzített hitelkamatozású devizaalapú kölcsönszerződések esetén a kamatváltoztatási mutatót úgy kell meghatározni, hogy az tartalmilag megfeleljen az eredeti kamatváltoztatási mutatónak.
- (4) Az a díj, jutalék és költség, amelyet a devizaalapú kölcsönszerződés az e törvény hatálybalépése előtt érvényesen tartalmazott, a szerződés része marad.

- 11. §**
- (1) A devizaalapú kölcsönszerződések módosított szövegét a pénzügyi intézmény egyenlő összegű (annuitásos) törlesztő részletű kölcsönszerződésként készíti el, amely nem érinti a pénzügyi intézmény által adott átmeneti fizetési könnyítés hatályát.
 - (2) Az egyenlő összegű (annuitásos) törlesztőrészlet meghatározásakor a tőketartozásba a késedelmes követelésrészt (tőke, kamat, késedelmi kamat, díj) és a már megszolgált, de még nem esedékes követeléseket is bele kell számítani oly módon, hogy a szerződésmódosítás 7. § (3) bekezdése szerinti hatálybalépésekor már forintban nyilvántartott követelésrészt forint összege és a szerződésmódosítás 7. § (3) bekezdése szerinti hatálybalépésekor devizában nyilvántartott késedelmes követelésrészt 12. § (1) bekezdés szerinti devizaárfolyammal forintba átváltott összege növeli a forintba átváltáskor meghatározott induló tőketartozás összegét.
 - (3) A pénzügyi intézmény az (1) bekezdésben meghatározott kölcsönszerződés módosított szövegét – ideértve a futamidő esetlegesen szükséges hosszabbítását is – úgy állapítja meg, hogy a módosított szerződés alapján 2015 decemberétől fizetendő első törlesztő részlet
 - a) kizárólag akkor lehet több, mint a 2015. december 1. napját megelőző három hónapban fizetendő összeg – ide nem értve az eseti jellegű szolgáltatások miatt felszámítandó összeget – számtani átlagának 115%-a, ha a devizaalapú kölcsönszerződés módosítást követő teljes futamideje – a szerződéskötéstől számítva – eléri a 12 évet, valamint
 - b) nem lehet több, mint a 2015. december 1. napját megelőző három hónapban fizetendő összeg – ide nem értve az eseti jellegű szolgáltatások miatt felszámítandó összeget – számtani átlagának 125%-a, ide nem értve azt, amennyiben a fogyasztó a 9. § (3) bekezdése alapján kéri a szerződése futamidejének rövidítését.
 - (4) A (3) bekezdés alkalmazásában a három hónapban fizetendő összeg számtani átlagának meghatározásakor az átmeneti fizetési könnyítés hatását figyelmen kívül kell hagyni.
 - (5) Amennyiben a 2015. december 1. napját megelőző három hónapban a törlesztőrészlet forinttól eltérő devizanemben fizetendő, a (3) bekezdés szerinti számításához a törlesztőrészlet forintban meghatározott összegét a 12. § (1) bekezdés szerinti devizaárfolyamon kell megállapítani.

- 12. §**
- (1) A forintba átváltásnál alkalmazott árfolyam a 2015. augusztus 19. napján az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyam.
 - (2) Ha az (1) bekezdés szerinti devizaárfolyam magasabb, mint az Fttv. 10. §-a szerinti devizaárfolyam, akkor a pénzügyi intézmény a fogyasztóval szemben elengedi a kölcsönszerződésből eredő követelésének a devizaárfolyam különbözetére eső részét.
 - (3) A követelés elengedésének kiszámításakor a követelés összegében nem kell figyelembe venni a már lejárt esedékességű vagy már forintba átváltást megelőzően forintban nyilvántartott részt.
 - (4) A fogyasztó (2) bekezdés szerinti tartozása csökkentésének, valamint csökkentésre eső kamat- és kamatjellegű kiadásainak 50%-át a pénzügyi intézmény viseli, 50%-át az állam – külön törvényben meghatározott módon – átvállalja.
 - (5) A pénzügyi intézmény a (2) bekezdés szerinti követelés elengedés mértékét a fogyasztóval szemben utóbb nem jogosult érvényesíteni, kivéve, ha a fogyasztó a 13. § szerint kezdeményezte a devizaalapú kölcsönszerződése forintosításának mellőzését.

- 13. §**
- (1) Az érintett fogyasztó a devizaalapú kölcsönszerződések forintba átváltott, módosított szövegének kézbesítését követő 30 napon belül

- a) igazolható módon írásban nyilatkozhat arról, hogy a szerződés módosítását nem fogadja el vagy
 - b) jogosult a szerződést díj-, költség- és jutalékmentesen igazolható módon, írásban felmondani.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti nyilatkozatok postai úton történő megküldése esetén az ajánlat elutasításának vagy a felmondás időpontjának a könyvelt küldemény postára adásának időpontját kell tekinteni.
- (3) A fogyasztó (1) bekezdés a) pontja szerinti jognyilatkozatának egyértelműen tartalmaznia kell azt, hogy a szerződés módosításához nem járul hozzá. A fogyasztó a pénzügyi intézmény ajánlatának elutasításával vagy elfogadásával kapcsolatban jogfenntartással nem élhet.
- (4) A fogyasztó (1) bekezdés szerinti jognyilatkozatát vagy annak elmaradását az általa esetlegesen megtett jogfenntartó nyilatkozat figyelmen kívül hagyásával kell értelmezni.
- (5) Ha a fogyasztó határidőben nem élt az (1) bekezdésben foglaltakkal, úgy kell tekinteni, hogy a pénzügyi intézmény által megküldött, e törvény rendelkezéseinek megfelelő szerződésmódosításra vonatkozó ajánlatot teljes körűen elfogadta, és a szerződés közös megegyezéssel módosult.
- (6) Az (1) bekezdésben meghatározott nyilatkozatok megtételére adóstarsak együttes, egybehangzó nyilatkozatával van mód.
- (7) A szerződés felmondása esetén a fogyasztó fennálló kötelezettségei a forintra váltást megelőző eredeti szerződési feltételeknek megfelelően egy összegben esedékessé válnak, amelyet legkésőbb a szerződés szerinti rendes felmondási idő utolsó napjáig – rendes felmondási idő kikötésének hiányában 30 napon belül – köteles teljesíteni.
- (8) Ha a fogyasztó a szerződés egyedüli kötelezettje, és a fogyasztó halála miatt hagyatéki eljárás van folyamatban, a szerződésből eredő tartozás forintra átváltása a jogosult hozzájárulása nélkül megtörténik azzal, hogy az örökös a hagyatéki eljárás jogerős befejezését követő 30 napon belül nyilatkozhat arról, hogy a szerződés módosítását nem fogadja el.

14. § Az ezen alcím szerinti szerződésmódosítással – ideértve a fogyasztó 9. § (3) bekezdése szerinti kezdeményezését is, ha arra a kölcsönszerződése módosított szövegének kézbesítését követő 60 napon belül kerül sor – összefüggésben a pénzügyi intézmény a fogyasztóval szemben díjat, költséget, jutalékot vagy más fizetési kötelezettséget nem számíthat fel.

5. A már felmondott devizaalapú kölcsönszerződésekből eredő követelésre vonatkozó rendelkezések

- 15. §** (1) A már felmondott devizaalapú kölcsönszerződésből eredő, devizában nyilvántartott követelést a pénzügyi intézmény az ezen alcímben meghatározottak szerint, a 12. § (1) bekezdésében rögzített árfolyamon forintkövetelésre váltja át.
- (2) A követelés forintra átváltásának napja – ha az érintett fogyasztó nem él a 18. § (3) bekezdésében meghatározott lehetőséggel – a 18. § (1) bekezdésében meghatározott tájékoztatás kézbesítését követő 31. nap.
- (3) A követelés forintra átváltásának hatálya 2016. január 1. napjára visszamenőleg áll be.
- 16. §** (1) Ha a követelés 15. § (1) bekezdés szerinti forintra átváltásánál alkalmazott devizaárfolyam magasabb, mint az Fttv. 10. §-a szerinti devizaárfolyam, akkor a pénzügyi intézmény a fogyasztóval szemben elengedi a követelésének a devizaárfolyam különbözetére eső részét.
- (2) A fogyasztó (1) bekezdés szerinti tartozása csökkentésének 50%-át a pénzügyi intézmény viseli, 50%-át az állam – külön törvényben meghatározott módon – átvállalja.
- (3) A pénzügyi intézmény az (1) bekezdés szerinti elengedés mértékét a fogyasztóval szemben utóbb nem jogosult érvényesíteni, kivéve, ha a fogyasztó a 18. § (3) bekezdése szerint kezdeményezte a forintkövetelésre történő átváltás mellőzését.
- 17. §** (1) A végrehajtást kérőnek a követelés forintra átváltásra vonatkozó tájékoztatás főadós részére történő megküldését követő 60 napon belül a végrehajtó – ha a végrehajtható okirat a végrehajtónak nem került megküldésre, a végrehajtást elrendelő bíróság, közjegyző – részére be kell jelentenie a követelés forintra átváltását és annak forintban meghatározott összegét.
- (2) Ha a devizában nyilvántartott követelés tekintetében a végrehajtható okirat kiállítása még nem történt meg, akkor a végrehajtást kérő köteles a követelés forintra váltott eredményének megfelelő módosított végrehajtható okirat kiállítása iránti kérelmet előterjeszteni. Ha a végrehajtható okirat kiállítása már megtörtént, de annak a végrehajtó részére való megküldésére még nem került sor, akkor a végrehajtást elrendelő bíróság, közjegyző a végrehajtást kérő bejelentését a végrehajtható okirat mellékleteként a végrehajtónak megküldi.

- 18. §** (1) A pénzügyi intézmény 2016. január 31-ig köteles a követelés forintra átváltásáról a főadós részére tértivevényes levélben tájékoztatást küldeni.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatásnak legalább a 2. mellékletben meghatározott tartalmi elemeket tartalmaznia kell.
- (3) Az érintett főadós az (1) bekezdés szerinti tájékoztatás kézbesítését követő 30 napon belül írásban kezdeményezheti a követelés forintkövetelésre történő átváltásának mellőzését, ennek hiányában úgy kell tekinteni, hogy azt tudomásul vette.
- 19. §** A pénzügyi intézmény a már felmondott, fogyasztóval kötött devizaalapú kölcsönszerződésből eredő követeléseire saját döntése alapján adandó részletfizetésre vagy egyéb kedvezmény nyújtására vonatkozó ajánlat részletszabályait 2016. január 1-ig belső szabályzatban rögzíti.

6. Ügyfélvédelem

- 20. §** (1) Ha a fogyasztó
- a) a pénzügyi intézménytől határidőben nem kapta meg az e törvény szerinti szerződésmódosításról vagy forintkövetelésre átváltásról szóló, valamint az azzal összefüggő dokumentumokat, vagy
- b) vitatja a devizaalapú kölcsönszerződésből eredő követelés forintra történő átváltása számítását, a kamat számítását vagy az új törlesztő részleteket tartalmazó táblázatban foglalt adatok és számítások megfelelőségét,
- panaszt kizárólag írásban terjeszthet elő a pénzügyi intézmény felé.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti, valamint az ahhoz kapcsolódó, forintra átváltással összefüggésben előterjesztett egyéb tárgyú panaszt a pénzügyi intézmény az annak beérkezését követő 60 napon belül köteles megválaszolni.
- 21. §** A Felügyelet az MNB törvény 29. alcíme szerinti – hivatalból megindítható – fogyasztóvédelmi ellenőrzési eljárás keretében vizsgálja, hogy a pénzügyi intézmények az e törvényben foglaltaknak megfelelően jártak-e el.

7. Záró rendelkezések

- 22. §** Ez a törvény a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.
- 23. §** (1) A pénzügyi intézmény az e törvény hatálybalépését követően az e törvény hatálya alá tartozó devizaalapú kölcsönszerződések forintban meghatározott esedékes törlesztőrészletét a (3) bekezdésben meghatározott elszámolással a 12. § (1) bekezdése szerinti devizaárfolyam alkalmazásával állapítja meg, kivéve, ha a fogyasztó a 13. § szerint kezdeményezte a devizaalapú kölcsönszerződése forintosításának mellőzését.
- (2) A pénzügyi intézmény a 2015. december 1. napját követően – az e törvény szerinti szerződésmódosítás alapján fizetendő törlesztőrészlet első alkalommal történő teljesüléséig is – az e törvény hatálya alá tartozó devizaalapú kölcsönszerződések forintban meghatározott esedékes törlesztőrészletét a 12. § (1) bekezdése és az Fttv. 10. §-a szerinti devizaárfolyam közül az alacsonyabb devizaárfolyam alkalmazásával állapítja meg, kivéve, ha a fogyasztó a 13. § szerint kezdeményezte a devizaalapú kölcsönszerződése forintosításának mellőzését.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott árfolyam és a módosítással érintett szerződés szerint alkalmazható árfolyam eltéréséből eredő különbséget a pénzügyi intézmény a fogyasztóval legkésőbb a szerződés módosításától számított 60 napon belül, a legközelebb esedékes második törlesztőrészlet terhére vagy javára számolja el. Amennyiben az (1) és a (2) bekezdésekben meghatározott árfolyam és a módosított szerződés szerint alkalmazható árfolyam eltér, és ebből következően fogyasztói túlfizetés keletkezik, és a kölcsönszerződés a szerződés módosítása következtében megszűnik, a túlfizetés összegét a pénzügyi intézmény
- a) ha a fogyasztó fizetési számlájának számát ismeri, haladéktalanul átutalja a fogyasztó fizetési számlájára,
- b) ha a fogyasztó fizetési számlájának számát nem ismeri, akkor a fogyasztót haladéktalanul tájékoztatja arról, hogy a fizetési számlája számának bejelentését követően a túlfizetés összegét fizetési számlájára átutalja, és arról, hogy ilyen bejelentés hiányában az összeget a fogyasztó a pénzügyi intézménynél készpénzben felveheti.

- (4) A Khrtv. 15. § (6) bekezdésében foglalt, e törvénnyel összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségének a referenciaadat-szolgáltató akként tesz eleget, hogy a természetes személyt az adatátadás megtörténtéről a 8. § (1) bekezdésében foglalt szerződésmódosítással, illetve a 18. § (1) bekezdésében foglalt követelés forintosításáról szóló tájékoztatással egyidejűleg értesíti.

- 24. §** (1) A pénzügyi intézmény az e törvény hatálya alá tartozó devizaalapú kölcsönszerződés alapján nyilvántartott követelés forintra átváltását az érintett fogyasztóval szemben a 7. § (3) bekezdése szerint teljesíti azzal, hogy annak hatásait a fogyasztóra vonatkozó belső nyilvántartásaiban, valamint a számviteli nyilvántartásaiban 2016. február 15-ig vezeti át, illetve rögzíti.
- (2) A pénzügyi intézmény az e törvény hatálya alá tartozó már felmondott devizaalapú kölcsönszerződésből eredő követelés forintra átváltását az érintett fogyasztóval szemben 2016. január 1. napjával teljesíti azzal, hogy annak hatásait a fogyasztóra vonatkozó belső nyilvántartásaiban, valamint a számviteli nyilvántartásaiban 2016. március 15-ig vezeti át, illetve rögzíti.

- 25. §** Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 17. § (1) bekezdése a következő zs) ponttal egészül ki:
(*Mentes az ajándékozási illeték alól!:*)
„zs) az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló törvény rendelkezéseinek végrehajtásával összefüggésben megszűnt kötelezettség.”

- 26. §** A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 1. számú melléklete a 3. melléklet szerint módosul.

- 27. §** A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 29/C. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„29/C. § (1) Az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2015. évi CXLV. törvény (a továbbiakban e §-ban: 2015. évi CXLV. törvény) 12. § (2) bekezdése és 16. §-a alapján az adózó által elengedett, fogyasztóval közölt tartozás 50 százaléka (a továbbiakban e §-ban: elengedési kedvezmény összege) csökkenti az adózó által a 2016-ban kezdődő adóévére fizetendő társasági adót, pénzügyi szervezetek különadóját, hitelintézeti különadót, pénzügyi tranzakciós illetéket. Az adózó az elengedési kedvezményt a döntése szerinti megosztásban számolhatja el az említett adók csökkentéseként (ideértve azt az esetet is, ha egyetlen adó csökkentéseként számolja el annak teljes összegét). Amennyiben az adózó döntése arra irányul, hogy az adott adókötelezettséget a lehető legnagyobb mértékben csökkentse, akkor ezt az önellenőrzés és az adóellenőrzés során is figyelembe veheti.
- (2) Ha az elengedési kedvezmény összege több, mint az (1) bekezdés szerint érvényesített csökkentés összege, akkor különbözetüket az adózó kapcsolt vállalkozásának minősülő (egy vagy több) pénzügyi intézmény érvényesítheti a 2016-ban kezdődő adóévére fizetendő társasági adója, pénzügyi szervezetek különadója, hitelintézeti különadó, pénzügyi tranzakciós illeték megállapításánál. Ha a különbözetet egynél több kapcsolt vállalkozásnak minősülő pénzügyi intézmény érvényesíti, akkor ezen adózókat e jogcímen külön-külön megillető adócsökkentés teljes összege nem haladhatja meg a különbözetet. Az adózó és kapcsolt vállalkozásának minősülő (egy vagy több) pénzügyi intézmény írásos megállapodásban rögzítik a külön-külön érvényesítendő csökkentés összegét.
- (3) Az elengedési kedvezmény összegének azon része, amelyre tekintettel az adózó vagy a kapcsolt vállalkozásának minősülő pénzügyi intézmény az (1)–(2) bekezdés szerinti csökkentést nem alkalmazta, csökkenti a 2016-ban kezdődő adóévet követő adóévekre az adózó és a kapcsolt vállalkozásának minősülő (egy vagy több) pénzügyi intézmény adókötelezettségét az (1)–(2) bekezdés szerinti módszer alkalmazásával.
- (4) Az (1)–(3) bekezdésekkel összefüggő adókötelezettségek teljesítése és azok ellenőrzése érdekében az adózó és az érintett kapcsolt vállalkozásának minősülő (egy vagy több) pénzügyi intézmény külön nyilvántartást vezet.
- (5) Az (1) bekezdés szerinti adózó az adóévi adózás előtti eredményét köteles megnövelni az elengedési kedvezményből az (1)–(4) bekezdés szerinti, a társasági adó csökkentéseként elszámolt rész összegével a beszámítás adóévében.
- (6) Az (1) bekezdés szerint elengedett tartozás teljes összegére annuitásos törlesztési ütemezéssel a teljes futamidőre kiszámított, de az elengedés miatt esedékessé már nem váló kamat- és kamatjellegű bevétel 50 százaléka csökkenti az adózó által a 2016. adóévére fizetendő társasági adót, pénzügyi szervezetek különadóját, hitelintézeti különadót, pénzügyi tranzakciós illetéket. Az adócsökkentés alapjául szolgáló számított, de az adózás előtti eredmény javára el nem számolható kamat- és kamatjellegű bevétel megállapításánál a fogyasztói tartozásból figyelmen kívül kell hagyni azt a részt, amely már az elengedés napját megelőző napon 90 napon túl

késedelmes volt. Az e bekezdés szerinti csökkentés összegét úgy kell meghatározni, mintha a fogyasztó elengedés hiányában a szerződést az elengedés napját megelőző napon hatályos szerződési feltételek (ideértve különösen a kamatlábat) szerint, azonban annuitásos kamatszámítással és a 2015. évi CXLV. törvény 11. § (3) bekezdése alapján meghatározott futamidővel szerződésszerűen teljesítette volna.

(7) A (6) bekezdés szerinti adócsökkentésre a (2)–(4) bekezdésben foglalt rendelkezések megfelelően irányadók azzal az eltéréssel, hogy az adózó vagy kapcsolt vállalkozásának minősülő pénzügyi intézmény utoljára abban az adóévben érvényesítheti e csökkentést, amelynek első napja 2018-ban van.

(8) A 2015. évi CXLV. törvény 12. § (1) bekezdésének és 16. §-ának végrehajtása érdekében az adózó által vagy a Magyar Nemzeti Bank partnerkörébe tartozó hitelintézet vagy ernyőbank által a Magyar Nemzeti Banktól – az adózó vagy a Magyar Nemzeti Bank partnerkörébe tartozó hitelintézet vagy ernyőbank és a Magyar Nemzeti Bank között létrejött szerződésben 2015. december 1-ig rögzített feltételekkel – megszerzett deviza árfolyamának változása miatt az adózónál keletkező veszteségből (az elengedés adóévének adózás előtti eredménye terhére elszámolt összegből) az a rész, amely annak következménye, hogy a forintba történő átváltást követően előáll, az érintett fogyasztói kölcsönszerződések könyv szerinti értéken számításba vett állománya több mint 2 százaléka tekintetében a fogyasztó a törvényben előírt határidőn belül írásban kezdeményezte a devizaalapú kölcsönszerződés forintba történő átváltását célzó szerződésmódosítás mellőzését, csökkenti az adózó által az (1) bekezdés szerinti adóévre fizetendő társasági adót, pénzügyi szervezetek különadóját, hitelintézeti különadót, pénzügyi tranzakciós illetéket. Az adózó e csökkentési lehetőséget az említett adók tekintetében a döntése szerinti megosztásban érvényesítheti, vagy dönthet arról is, hogy teljes összegét egyetlen adó tekintetében számolja el. Amennyiben az adózó döntése arra irányul, hogy az adott adókötelezettséget a lehető legnagyobb mértékben csökkentse, akkor ezt az önellenőrzés és az adóellenőrzés során is figyelembe veheti. Az érintett fogyasztók meghatározásánál az adóstársakat egy fogyasztónak kell tekinteni.

(9) A (8) bekezdés szerinti adócsökkentésre a (2)–(5) bekezdésben foglalt rendelkezések megfelelően irányadók azzal az eltéréssel, hogy az adózó vagy a kapcsolt vállalkozásának minősülő (egy vagy több) pénzügyi intézmény utoljára abban az adóévben érvényesítheti e csökkentést, amelynek első napja 2018-ban van.

(10) Az adózó és a kapcsolt vállalkozásának minősülő pénzügyi intézmény az (1)–(9) bekezdésekben foglalt rendelkezések szerinti csökkentés adóévi várható összegéről az állami adóhatóság által e célra rendszeresített külön nyomtatványon vagy elektronikus úton legkésőbb az adóév március 31-ig – a bejelentés időpontjában ismert információk alapján – adatot szolgáltat, azzal, hogy a pénzügyi szervezetek különadóját, hitelintézeti különadót, pénzügyi tranzakciós illetéket érintően az adatszolgáltatásban feltüntetett összeget a ténylegesen érvényesített csökkentés összege nem haladhatja meg.

(11) A 2015. évi CXLV. törvény 12. § (1) bekezdésének és 16. §-ának végrehajtása érdekében az adózó által vagy a Magyar Nemzeti Bank partnerkörébe tartozó hitelintézet vagy ernyőbank által a Magyar Nemzeti Banktól – az adózó vagy a Magyar Nemzeti Bank partnerkörébe tartozó hitelintézet vagy ernyőbank és a Magyar Nemzeti Bank között létrejött szerződésben 2015. december 1-ig rögzített feltételekkel – megszerzett deviza árfolyamának változása miatt az adózónál keletkező nyereségből (az elengedés adóévének adózás előtti eredménye javára elszámolt összegből) azt a részt, amely annak következménye, hogy a forintba történő átváltást követően előáll, az érintett fogyasztói kölcsönszerződések könyv szerinti értéken számításba vett állománya több mint 2 százaléka tekintetében a fogyasztó a törvényben előírt határidőn belül írásban kezdeményezte a devizaalapú kölcsönszerződés forintba történő átváltását célzó szerződésmódosítás mellőzését, az adózó az (1) bekezdés szerinti adóévben a fizetendő pénzügyi tranzakciós illetéket növelő összegként megállapítja, valamint a fogyasztói visszajelzés törvényben előírt határidejét követő hónapra benyújtott pénzügyi tranzakciós illeték bevallásában bevallja, és a bevallás benyújtásának határidejéig megfizeti.

(12) A 2. § (2) bekezdés g) pontjában meghatározott adózó a 2000. december 31-ig megkötött tartós adományozási szerződés alapján adott adományra vonatkozóan e törvény 2000. december 31-én hatályos rendelkezéseit alkalmazza.

(13) Az adózó a 2000. december 31-ig (a 2000. december 31-én előtársaságként működő adózó az első adóévében) keletkezett negatív adóalapra a 17. § 2000. december 31-én hatályos rendelkezéseit alkalmazza, figyelemmel a 29. § (2) bekezdésére is.”

28. § A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 16. alcíme a következő 37/A. §-sal egészül ki:

„37/A. § (1) Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során a felek fizetési kötelezettségét a bíróság – a 38. § (6) bekezdés szerinti felülvizsgált elszámolás adatainak alapul vételével – az e törvényben meghatározott elszámolási szabályok alkalmazásával állapítja meg.

(2) Az elszámolás fordulónapját követően a határozathozatalig terjedő időszakban teljesített törlesztést az erre irányadó szabályok szerint a fogyasztó javára kell elszámolni.”

29. § Az Fttv. a következő 6/A. alcímmel és 15/A. §-sal egészül ki:

„6/A. A szerződés érvénytelensége (részleges érvénytelensége) iránti perekben alkalmazandó szabályok

15/A. § (1) A fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapítása, illetve az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása iránt indult és folyamatban lévő perekben e törvénynek a forintra váltást megállapító szabályait a fogyasztónak az elszámolási törvény alapján teljesített elszámolás szerint meghatározott, deviza vagy devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződésből eredő tartozásának összegére is alkalmazni kell.

(2) A fogyasztónak az elszámolás fordulónapján forintban megállapított tartozását a határozathozatalig terjedő időszakban a fogyasztó által teljesített törlesztés összege csökkenti.

(3) A fogyasztói kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítása esetén a feleknek az elszámolási törvény alapján teljesített elszámolás eredményeként meghatározott szerződéses jogait és kötelezettségeit e törvény szabályai alapján kell megállapítani.”

30. § E törvény tervezetének a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikk (1) bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

1. melléklet a 2015. évi CXLV. törvényhez

A forintra átváltásról, az e törvény szerinti szerződésmódosításról és a kapcsolódó tudnivalókról szóló tájékoztatás minimális tartalmi elemei

1. Az e törvény szerinti forintra átváltással érintett szerződés megjelölése.
2. Tájékoztatás arra vonatkozóan, hogy a pénzügyi intézmény e törvény rendelkezései alapján a fogyasztóval szemben fennálló, devizában nyilvántartott követelését a 12. § (1) bekezdés szerinti árfolyamon forintkövetelésre váltja át.
3. Amennyiben a 11. § (1) bekezdés alkalmazásával a devizaalapú kölcsönszerződés törlesztési módszere módosul, arra vonatkozó tájékoztatás, hogy a forintra átváltást követően a fogyasztó egyenlő összegű (annuitásos) törlesztőrészekben teljesíti a fizetési kötelezettségét.
4. Tájékoztatás a forintra átváltás és az ahhoz kapcsolódó szerződésmódosítás fogyasztó pénzügyi helyzetére gyakorolt kedvező hatásairól.
5. Tájékoztatás arra vonatkozóan, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés jelen tájékoztatásban foglaltak szerint kerül módosításra, és a szerződés módosított rendelkezéseit a tájékoztatáshoz mellékelve kapja meg a fogyasztó.
6. A forintra átváltás 7. § (3) bekezdés szerinti értéknapja.
7. A forintra átváltás során alkalmazott 12. § (1) bekezdés szerinti árfolyam.
8. Tájékoztatás a forintra átváltás esetén történő, 12. § (2) bekezdés szerinti követelés-elengedésről és az elengedett követelés összegéről.
9. Arra vonatkozó tájékoztatás, hogy a 9. § (1) bekezdése alapján a kamat, díj, költség mértéke a forintra történő átváltással a fogyasztóra nem lehet hátrányosabb.
10. A forintra átváltással módosuló szerződési feltételek:

	Forintra átváltást megelőzően (novemberi esedékességkor vagy 2015. december 1-jén érvényes)	Forintra átváltást és a 12. § (2) bekezdés szerinti követelés-elengedést követően
Devizában nyilvántartott lejárt követelés összege (deviza és Ft*):		
Forintban nyilvántartott lejárt követelés összege (Ft):		
Devizában nyilvántartott még nem esedékes követelés összege (deviza és Ft*):		
Forintban nyilvántartott még nem esedékes tőkekövetelés összege (Ft):		
Forintban nyilvántartott még nem esedékes egyéb követelés összege (Ft):		
Összes követelés (Ft)		
Elengedett követelés összege a devizában nyilvántartott még nem esedékes követelés alapján (Ft)		
Kamat mértéke:		
Referencia-kamat**:		
Referencia-kamatláb**:		
Kamatfelár**:		
Kamatfelár-változtatási mutató**:		
Kamatváltoztatási mutató**:		
Maximális*** hátralévő futamidő (hónap):		

* A forintra váltást megelőző deviza követelés összege, forintban kifejezett összegének meghatározásakor a 12. § (1) bekezdés szerinti árfolyamot kell alkalmazni.

** A tájékoztatásnak csak abban az esetben kell tartalmaznia, amennyiben a forintra átváltással érintett követelés alapjául szolgáló szerződésben az adott szerződési feltétel szerepel.

*** Csak abban az esetben tüntetendő fel, ha a futamidő a szerződés jellegéből eredően változhat.

11. A 9. § (3) bekezdés szerinti kezdeményezés lehetőségére vonatkozó figyelemfelhívás.
12. A 13. §-ban foglaltakra történő figyelemfelhívás, valamint az arra vonatkozó tájékoztatás, hogy a forintra átváltás mellőzése esetén az árfolyamkockázat továbbra is fennáll, e törvény szerinti követelés elengedésére nem kerül sor, míg a forintra átváltás esetében az árfolyamkockázat megszűnik.
13. A forintra történő átváltással a kamatkockázat mértékében történő változásról szóló tájékoztatás:
 - 13.1. Nem referencia-kamatlábhoz kötött kamat esetén nyújtandó tájékoztatás:

13.1.1. Az alábbi szöveg alkalmazandó abban az esetben, ha a 2015. február 1-jétől számított hátralévő futamidő nem haladja meg a 3 évet:

„Tájékoztatjuk, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében szerződésében a kamat jelenlegi mértéke nem változtatható, a forintra történő átváltással a kamatkockázat mértékében változás tehát nem áll be. A szerződés a forintra történő átváltást követően nem hordoz kamatkockázatot.”

13.1.2. Az alábbi szöveg alkalmazandó abban az esetben, ha a 2015. február 1-jétől számított hátralévő futamidő meghaladja a 3 évet:

„Tájékoztatjuk, hogy a forintra átváltással az árfolyamkockázat megszűnik, azonban a kamat esetleges változásából eredő kockázat továbbra is fennáll. A szerződés módosításával a szerződés szerint alkalmazott kamatváltoztatási mutató megváltozása miatt a kamatkockázat mértéke tekintetében változás áll be.

Szerződésében a kamat mértéke nem a teljes futamidőre került meghatározásra, az a futamidő alatt az adós számára mind kedvezőtlenül, mind kedvezően változhat. A kamat mértékének növekedése esetén mind a törlesztőrészletek, mind a futamidő alatt összességében megfizetendő kamat összege megnő, így a szerződés alapján az adós által megfizetendő teljes összeg is növekszik. A kamat meghatározásának módjától és a kamat módosítására vonatkozó szerződési feltételektől függ, hogy a kamat mértéke mely feltételek, körülmények függvényében, mikor, milyen időközönként és milyen mértékben változhat. A kamat mértékének várhatóan bekövetkező, de előre nem látható irányú és mértékű változásából eredő kockázatot teljes egészében az adós viseli. A kamat mértékének növekedése esetén a felmerülő többletfizetési kötelezettség az adóst terheli.

A szerződésben meghatározott időtartamú kamatperiódusokon belül a pénzügyi intézmény nem jogosult a kamat mértékét egyoldalúan megváltoztatni. A kamatperiódusok lejárta után azonban a pénzügyi intézmény a szerződésben meghatározott és a Magyar Nemzeti Bank honlapján közzétett kamatváltoztatási mutató alkalmazásával számított mértékig módosíthatja a kamat mértékét.

A forintra történő átváltással a kamatkockázat nem új kockázatként jelenik meg a szerződésben. Az e kockázatban bekövetkező változás abban áll, hogy a jövőben felszámításra kerülő szerződés szerinti kamat mértékét a korábbiaktól eltérő tényezők befolyásolják abban az esetben, ha sor kerül az átváltásra. A változás alapja az, hogy az átváltást megelőzően alkalmazott kamatváltoztatási mutató, illetve az átváltást követően alkalmazásra kerülő kamatváltoztatási mutató eltérő mértékű kamatokat eredményezhet a jövőre nézve.

Nem határozható meg előre, hogy a jövőben hogyan alakul a felszámítható kamat mértéke a forintra történő átváltással, illetve annak elmaradása esetén. Valós lehetőségként kell számolnia az adósnak azzal, hogy a forintra történő átváltás eredményeként a kamat mértéke a jövőben kedvezőtlenebb módon alakul annál, mintha az átváltásra nem került volna sor. Az átváltás eredményeként, illetve annak mellőzése esetén kialakuló kamatmértékek közötti különbség előre nem számszerűsíthető. Ennek megfelelően az sem határozható meg előre, hogy átváltás esetén vagy annak mellőzése esetén alakul kedvezőbb módon a kamat mértéke az adós számára.

A kamatkockázat mértékében beálló változás megítélésének az alapjául a forintra váltást megelőzően, illetve az azt követően alkalmazásra kerülő kamatváltoztatási mutatók megismerése szolgál.

A forintra váltást megelőzően alkalmazott kamatváltoztatási mutató bemutatása:*

A forintra váltást követően alkalmazandó kamatváltoztatási mutató bemutatása:*

* A tájékoztatásnak az adott kamatváltoztatási mutató MNB honlapján közzétett ismertetését, képletét és annak magyarázatát egyaránt tartalmaznia kell.

13.2. Referencia-kamatlábhoz kötött kamat esetén nyújtandó tájékoztatás:

13.2.1. Az alábbi szöveg alkalmazandó abban az esetben, ha a 2015. február 1-jétől számított hátralévő futamidő nem haladja meg a 3 évet, vagy a kamatfelár a teljes futamidőre rögzített:

„Tájékoztatjuk, hogy a forintra átváltással az árfolyamkockázat megszűnik, azonban a kamat esetleges változásából eredő kockázat továbbra is fennáll. A szerződés módosításával az alkalmazott referencia-kamatláb megváltozása miatt a kamatkockázat mértéke tekintetében változás áll be.

Szerződésében a kamat mértéke nem a teljes futamidőre került meghatározásra, az a futamidő alatt az adós számára mind kedvezőtlenül, mind kedvezően változhat. A kamat mértékének növekedése esetén mind a törlesztőrészek, mind a futamidő alatt összességében megfizetendő kamat összege megnő, így a szerződés alapján az adós által megfizetendő teljes összeg is növekszik. A kamat meghatározásának módjától és a kamat változására, módosítására vonatkozó szerződési feltételektől függ, hogy a kamat mértéke mely feltételek, körülmények függvényében, mikor, milyen időközönként és milyen mértékben változhat. A kamat mértékének várhatóan bekövetkező, de előre nem látható irányú és mértékű változásából eredő kockázatot teljes egészében az adós viseli. A kamat mértékének növekedése esetén a felmerülő többletfizetési kötelezettség az adóst terheli.

A kamat a szerződésben meghatározott és a Magyar Nemzeti Bank honlapján közzétett referencia-kamatláb (pl. BUBOR, jegybanki alapkamat) és a kamatfelár összegeként kerül meghatározásra. A kamatfelár mértéke nem változtatható, azonban a kamat mértéke a referencia-kamatláb változásából eredően módosulhat. A kamat mértéke a referencia-kamatláb változásának követésével automatikusan változik. A referencia-kamatláb mértékét a szerződésben meghatározott referenciakamat futamidejének (periódusának) megfelelő időközönként (pl. 3 hónapos BUBOR esetében 3 havonta) kell a referencia-kamatlábhoz igazítani.

A forintra történő átváltással a kamatkockázat nem új kockázatként jelenik meg a szerződésben. Az e kockázatban bekövetkező változás abban áll, hogy a jövőben felszámításra kerülő szerződés szerinti kamat mértékét a korábbiaktól eltérő tényezők befolyásolják abban az esetben, ha sor kerül az átváltásra. A változás alapja az, hogy az átváltást megelőzően alkalmazott referencia-kamatláb, illetve az átváltást követően alkalmazásra kerülő referencia-kamatláb eltérő mértékű kamatokat eredményezhet a jövőre nézve.

Nem határozható meg előre, hogy a jövőben hogyan alakul a felszámítható kamat mértéke a forintra történő átváltással, illetve annak elmaradása esetén. Valós lehetőségként kell számolnia az adósnak azzal, hogy a forintra történő átváltás eredményeként a kamat mértéke a jövőben kedvezőtlenebb módon alakul annál, mintha az átváltásra nem került volna sor. Az átváltás eredményeként, illetve annak mellőzése esetén kialakuló kamatmértékek közötti különbség előre nem számszerűsíthető. Ennek megfelelően az sem határozható meg előre, hogy átváltás esetén vagy annak mellőzése esetén alakul kedvezőbb módon a kamat mértéke az adós számára.

A kamatkockázat mértékében beálló változás megítélésének az alapjául a forintra váltást megelőzően, illetve az azt követően alkalmazásra kerülő referencia-kamatláb megismerése szolgál.

A forintra váltást megelőzően alkalmazott referencia-kamatláb bemutatása:*

A forintra váltást követően alkalmazandó referencia-kamatláb bemutatása:**

* A tájékoztatásnak legalább az adott referencia-kamatlábba vonatkozó, MNB honlapján közzétett információkat tartalmaznia kell.

13.2.2. Az alábbi szöveg alkalmazandó abban az esetben, ha a 2015. február 1-jétől számított hátralévő futamidő meghaladja a 3 évet, és a kamatfelár nincs a teljes futamidőre rögzítve:

„Tájékoztatjuk, hogy a forintra átváltással az árfolyamkockázat megszűnik, azonban a kamat esetleges változásából eredő kockázat továbbra is fennáll. A szerződés módosításával a szerződés szerint alkalmazott referencia-kamatláb és kamatfelár-változtatási mutató megváltozása miatt a kamatkockázat mértéke tekintetében változás áll be.

Szerződésében a kamat mértéke nem a teljes futamidőre került meghatározásra, az a futamidő alatt az adós számára mind kedvezőtlenül, mind kedvezően változhat. A kamat mértékének növekedése esetén mind a törlesztőrészek, mind a futamidő alatt összességében megfizetendő kamat összege megnő, így a szerződés alapján az adós által megfizetendő teljes összeg is növekszik. A kamat meghatározásának módjától és a kamat változására, módosítására vonatkozó szerződési feltételektől függ, hogy a kamat mértéke mely feltételek, körülmények függvényében, mikor, milyen időközönként és milyen mértékben változhat. A kamat mértékének várhatóan bekövetkező, de előre nem látható irányú és mértékű változásából eredő kockázatot teljes egészében az adós viseli. A kamat mértékének növekedése esetén a felmerülő többletfizetési kötelezettség az adóst terheli.

A kamat a szerződésben meghatározott és a Magyar Nemzeti Bank honlapján közzétett referencia-kamatláb (pl. BUBOR, jegybanki alapkamat) és a kamatfelár összegeként kerül meghatározásra. A kamat mértéke mind a referencia-kamatláb változásából eredően, mind a kamatfelár pénzügyi intézmény általi egyoldalú módosításából eredően változhat.

A kamat mértéke a referencia-kamatláb változásának követésével automatikusan változik. A referencia-kamatláb mértékét a szerződésben meghatározott referenciakamat futamidejének (periódusának) megfelelő időközönként (pl. 3 hónapos BUBOR esetében 3 havonta) kell a referencia-kamatlábhoz igazítani.

A szerződésben meghatározott időtartamú kamatperiódusokon belül a kamatfelár mértékét a pénzügyi intézmény nem jogosult egyoldalúan megváltoztatni, a kamatperiódusok lejárta után azonban a pénzügyi intézmény a szerződésben meghatározott és a Magyar Nemzeti Bank honlapján közzétett kamatfelár-változtatási mutató alkalmazásával számított mértékig módosíthatja a kamatfelár és ezzel a kamat mértékét.

A forintra történő átváltással a kamatkockázat nem új kockázatként jelenik meg a szerződésben. Az e kockázatban bekövetkező változás abban áll, hogy a jövőben felszámításra kerülő szerződés szerinti kamat mértékét a korábbiaktól eltérő tényezők befolyásolják abban az esetben, ha sor kerül az átváltásra. A változás alapja az, hogy az átváltást megelőzően alkalmazott referencia-kamatláb és kamatfelár-változtatási mutató, illetve az átváltást követően alkalmazásra kerülő referencia-kamatláb és kamatfelár-változtatási mutató eltérő mértékű kamatokat eredményezhet a jövőre nézve.

Nem határozható meg előre, hogy a jövőben hogyan alakul a felszámítható kamat mértéke a forintra történő átváltással, illetve annak elmaradása esetén. Valós lehetőségként kell számolnia az adósnak azzal, hogy a forintra történő átváltás eredményeként a kamat mértéke a jövőben kedvezőtlenebb módon alakul annál, mintha az átváltásra nem került volna sor. Az átváltás eredményeként, illetve annak mellőzése esetén kialakuló kamatmértékek közötti különbséget előre nem számszerűsíthető.

Ennek megfelelően az sem határozható meg előre, hogy átváltás esetén vagy annak mellőzése esetén alakul kedvezőbb módon a kamat mértéke az adós számára.

A kamatkockázat mértékében beálló változás megítélésének az alapjául a forintra váltást megelőzően, illetve az azt követően alkalmazásra kerülő referencia-kamatláb és kamatfelár-változtatási mutató megismerése szolgál.

A forintra váltást megelőzően alkalmazott referencia-kamatláb bemutatása:*

A forintra váltást követően alkalmazandó referencia-kamatláb bemutatása:*

A forintra váltást megelőzően alkalmazott kamatfelár-változtatási mutató bemutatása:**

A forintra váltást követően alkalmazandó kamatfelár-változtatási mutató bemutatása:**

* A tájékoztatásnak legalább az adott referencia-kamatlábba vonatkozó, MNB honlapján közzétett információkat tartalmaznia kell.

** A tájékoztatásnak az adott kamatfelár-változtatási mutató MNB honlapján közzétett ismertetését, képletét és annak magyarázatát egyaránt tartalmaznia kell.

14. A Khrtv. 15. § (6) bekezdése szerinti tájékoztatás.

15. A 6. alcímben szabályozott panasztételi lehetőségre vonatkozó tájékoztatás.

*2. melléklet a 2015. évi CXLV. törvényhez***A követelés forintra történő átváltásáról és a kapcsolódó tudnivalókról szóló tájékoztatás minimális tartalmi elemei**

1. Az e törvény szerinti forintra átváltással érintett követelés megjelölése.
2. Tájékoztatás arra vonatkozóan, hogy a pénzügyi intézmény e törvény rendelkezései alapján a fogyasztóval szemben fennálló, devizában nyilvántartott követelését a 12. § (1) bekezdés szerinti árfolyamon forintkövetelésre váltja át.
3. A forintra átváltás 15. § (3) bekezdés szerinti hatálybalépésének napja.
4. A forintra átváltás során alkalmazott, 12. § (1) bekezdés szerinti árfolyam.
5. A forintra átváltást megelőzően devizában és forintban nyilvántartott, valamint a forintra átváltást követően forintban nyilvántartott követelés összege.
6. Tájékoztatás a forintra átváltás esetén történő, 16. § (1) bekezdés szerinti követelés-elengedésről és az elengedett követelés összegéről.
7. Tájékoztatás a forintra átváltásnak a fogyasztó pénzügyi helyzetére gyakorolt kedvező hatásairól.
8. A 18. § (3) bekezdésben foglaltakra történő figyelemfelhívás, valamint az arra vonatkozó tájékoztatás, hogy a forintra átváltás mellőzése esetén e törvény szerinti követelés elengedése nem kerül sor.
9. A Khrtv. 15. § (6) bekezdése szerinti tájékoztatás.
10. A 6. alcímben szabályozott panasztételi lehetőségre vonatkozó tájékoztatás.

3. melléklet a 2015. évi CXLV. törvényhez

Az Szja tv. 1. számú melléklet 7. pontja a következő 7.30. alponttal egészül ki:

(Egyéb indokkal adómentes:)

„7.30. az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló törvény rendelkezéseinek végrehajtásával összefüggésben megszűnt kötelezettség.”

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az emberi erőforrások miniszterének 44/2015. (X. 2.) EMMI rendelete a javítóintézetek rendtartásáról szóló 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet módosításáról

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 434. § (7) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró igazságügyi miniszterrel és a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 4. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A javítóintézetek rendtartásáról szóló 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Jir.) 3. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 2. §** Hatályát veszti a Jir. 26. § (4) bekezdése.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Balog Zoltán s. k.,
emberi erőforrások minisztere

1. melléklet a 44/2015. (X. 2.) EMMI rendelethez

1. A Jir. 3. melléklet 1.2.2. pontja a következő 1.2.2.1. alponttal egészül ki:
„1.2.2.1. Emberi Erőforrások Minisztériuma Debreceni Javítóintézete Nagykanizsai Telephelye
8800 Nagykanizsa, Camping út HRSZ 4918/10”
2. A Jir. 3. melléklet 2.2.2. pontja a következő 2.2.2.1. alponttal egészül ki:
„2.2.2.1. Emberi Erőforrások Minisztériuma Debreceni Javítóintézete Nagykanizsai Telephelye
8800 Nagykanizsa, Camping út HRSZ 4918/10”

VI. Az Alkotmánybíróság határozata, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 29/2015. (X. 2.) AB határozata a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 8. §-a és 143. §-a egyes szövegrészei alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványok elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány és folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének és alkalmazási tilalmának megállapítására irányuló bírói kezdeményezés alapján – *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró párhuzamos indoklásával, valamint *dr. Czine Ágnes*, *dr. Kiss László*, *dr. Lévy Miklós* és *dr. Salamon László* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze, 8. § (2) bekezdése és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának „továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 131. § (1a) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az alapvető jogok biztosa az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 34. §-a és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (2) bekezdése alapján jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze és a 8. § (2) bekezdésének „elmulasztásuk jogkövetkezményeit” szövegrésze, illetve a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 131. § (1a) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alapvető jogok biztosa szerint a támadott rendelkezések azért ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvével, mert a közösségi együttélési szabályok meghatározására és be nem tartásuk lehetséges jogkövetkezményeire vonatkozóan törvényben előírt anyagi jogi garanciák és az önkormányzati szabályozásra vonatkozó egyértelmű felhatalmazás hiányában sérül a jogállamiság elvéből folyó jogbiztonság és a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelménye.
- [3] 2. A Kúria Önkormányzati Tanácsa Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 57/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendeletének törvényességi felülvizsgálatára irányuló eljárás során az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja, 25. cikk (2) bekezdés c) pontja és az Abtv. 25. §-a alapján eljárását felfüggesztve folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének és alkalmazási tilalmának megállapítását kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál. A Kúria Önkormányzati Tanácsa

a Köf.5053/2013/9. számú végzésében a Mötv. 8. § (2) bekezdése és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának „továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Kezdeményezte továbbá e törvényi rendelkezések általános és a Kúria előtt Köf.5053/2013. számú ügyben történő alkalmazási tilalmának elrendelését. Az indítványozó szerint a közösségi együttélési szabályok meghatározására és be nem tartásuk lehetséges jogkövetkezményeire vonatkozó, a helyi önkormányzatok számára adott felhatalmazás beazonosíthatatlanná teszi a delegált jogalkotási hatáskör alkotmányossági kereteit, és akadályát képezi az Alaptörvényben szabályozott jogforrási hierarchia hatékony, érdemi bírósági védelmének, ezért sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvét és a 25. cikk (2) bekezdés c) pontját.

- [4] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a két indítvány tárgya egymással összefügg, és ezért együttes vizsgálat és elbírálás végett azokat az Abtv. 58. § (2) bekezdése és az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján egyesítette.

II.

- [5] 1. Az Alaptörvénynek az indítványozók által felhívott rendelkezései:
 „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
 „25. cikk (2) A bíróság dönt
 [...]”
 c) az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről”
 „32. cikk (2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.
 (3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”
- [6] 2. A Mötv.-nek az indítványokban támadott rendelkezései:
 „8. § (1) A helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek:
 a) öngondoskodással enyhíteni a közösségre háruló terheket, képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához;
 b) betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait.
 (2) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározhatja az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit.”
 „143. § (4) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg:
 [...]”
 d) az öngondoskodás és a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit;”
- [7] 3.1. A Ket. indítványban támadott rendelkezésének a benyújtáskor hatályos szövege:
 „131. § (1a) Ha a pénzfizetési kötelezettség olyan közigazgatási bírság, melyet a helyi önkormányzat képviselő-testülete által önkormányzati rendeletben meghatározott tiltott, közösségellenes magatartás természetes személy elkövetőjével szemben szabtak ki, akkor a közigazgatási bírságot kiszabó hatóság a 131. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazása helyett a meg nem fizetett közigazgatási bírság közérdekű munkával történő megváltásáról rendelkezhet. A meg nem fizetett közigazgatási bírság helyébe ötezer forintként hat óra közérdekű munkát kell meghatározni. A meg nem fizetett közigazgatási bírságnak ötezerrel nem osztható részét nem kell figyelembe venni.”
- [8] 3.2. A Ket. indítványban támadott rendelkezésének az indítvány elbírálásakor hatályos szövege:
 „131. § (1a) Ha a pénzfizetési kötelezettség olyan közigazgatási bírság, melyet a helyi önkormányzat képviselő-testülete által hozott rendelet alapján természetes személlyel szemben szabtak ki, akkor a közigazgatási bírságot kiszabó hatóság a 131. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazása helyett a meg nem fizetett közigazgatási bírság közérdekű munkával történő megváltásáról rendelkezhet. A meg nem fizetett közigazgatási bírság helyébe ötezer forintként hat óra közérdekű munkát kell meghatározni. A meg nem fizetett közigazgatási bírságnak ötezerrel nem osztható részét nem kell figyelembe venni.”

- [9] 4. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) érintett rendelkezései:
 „5. § (1) A jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. [...]”
 [...]”
 (3) A szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények, jogok és kötelezettségek alapvető szabályainak megállapítására, a jogszabály egészének végrehajtására, valamint olyan tárgykör szabályozására, amit a felhatalmazást adó jogszabály nem szabályoz, nem lehet felhatalmazást adni.”

III.

- [10] 1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványok jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára irányulnak, az egyik indítványt az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének e) pontja alapján absztrakt utólagos normakontroll kezdeményezésére jogosult nyújtotta be, tartalmát tekintve megfelel az Abtv. 24. § (2) bekezdésében, valamint 52. § (1) bekezdésében foglaltaknak; a másik indítványt az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára irányuló bírói kezdeményezésére jogosult nyújtotta be, tartalmát tekintve megfelel az Abtv. 25. § (1) bekezdésében, valamint 52. § (1) bekezdésében foglaltaknak.
- [11] 2. Az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi elbírálása során elsőként azt vizsgálta, hogy az Alaptörvény alapján megállapítható-e az Mötv. 8. § (2) bekezdésének alaptörvény-ellenessége, majd az Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze vizsgálatára tért rá.
- [12] 2.1. A közösségi együttélés alapvető szabályaira vonatkozó önkormányzati rendelet általi szabályozhatóságának előzménye, hogy a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) – jelentős változásként a korábbi szabályozáshoz képest – megszüntette a szabálysértési tényállások háromszintű jogforrási szabályozását. Szabálysértési tényállás elsősorban a Szabstv. határoz meg; a 2012. április 15-én hatályát vesztt, az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet helyébe nem lépett új szabályozás; az önkormányzati rendeleti szabálysértési tényállásokat a Szabstv. 254. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzatok képviselő-testületei 2012. május 31-ig kötelesek voltak hatályon kívül helyezni.
- [13] 2012. április 15-étől a Mötv. 51. § (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete a közösségi együttélés demokratikus elemeinek erősítésére önkormányzati rendeletében szankcióval sújthatta a helyi társadalmi normákat megszegőket, önkormányzati rendeletben meghatározva a tiltott, közösségellenes magatartásokat. A Mötv. 143. § (4) bekezdés e) pontja alapján kaptak felhatalmazást a helyi önkormányzatok képviselő-testületei, hogy önkormányzati rendeletben határozzák meg a kirívóan közösségellenes magatartásokat, valamint a magatartás elkövetőjével szembeni pénzbírság kiszabásának szabályait. Az országosan kialakult önkormányzati jogalkotási gyakorlat azt mutatta, hogy új magatartási szabályok normatív szabályozása mellett a helyi önkormányzatok képviselő-testületei a korábbi önkormányzati rendeleti szabálysértési tényállási szabályokat emelték át a tiltott, közösségellenes magatartások szabályozásakor, így a korábbi szabálysértési önkormányzati rendeletek szabályozása tovább élt.
- [14] A Mötv. tiltott, közösségellenes magatartásra vonatkozó rendelkezései arra hatalmazták fel a helyi önkormányzatok képviselő-testületeit, hogy önkormányzati rendeletben megtiltsanak magasabb szintű szabályozás hiányában jogellenesnek nem minősülő magatartásokat, és represszív szankciókat helyezzenek kilátásba az önkormányzati rendeletekben meghatározott tilalmak megszegőivel szemben. Azaz a helyi önkormányzati képviselő-testületek a helyi polgárok magánszférájába való beavatkozásra, cselekvési szabadságának korlátozására kaptak felhatalmazást, de a jogalkotás kapcsán a törvényalkotó a jogalkotói hatáskör terjedelmét, annak kereteit részletesen nem szabályozta. A „tiltott, közösségellenes magatartás” rendkívül széles, diszkrecionális jogkört biztosított a képviselő-testületek számára annak eldöntésére, hogy mely magatartásokat ítél a helyi közösség együttélési szabályait figyelembe véve tiltottnak, és ebből következően szankcionálhatónak.
- [15] Az Alkotmánybíróság a 38/2012. (XI. 14.) AB határozatában (a továbbiakban: ABh.) 2012. november 15-i hatállyal megsemmisítette a Mötv. 51. § (4) bekezdését és 143. § (4) bekezdésének e) pontját.
- [16] 2.2. A Mötv. 51. § (4) bekezdésének megsemmisítését követően, 2013. január 1-jén hatályba lépett a Mötv. új 8. §-a. A Mötv. – hasonlóan a korábbi, tiltott, közösségellenes magatartásra vonatkozó szabályhoz – a közösségi együttélés alapvető szabályaira nem ad definíciót, azok meghatározását a helyi önkormányzatokra bízta.

- [17] A Mötv. 8. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározhatja a közösségi együttélés alapvető szabályainak tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit.
- [18] Az alapvető jogok biztosa szerint a Mötv. 8. § (2) bekezdésének „elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrésze ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvével, mert a közösségi együttélési szabályok meghatározására és be nem tartásuk lehetséges jogkövetkezményeire vonatkozóan törvényben előírt anyagi jogi garanciák és az önkormányzati szabályozásra vonatkozó egyértelmű felhatalmazás hiányában sérül a jogállamiság elvéből folyó jogbiztonság és a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelménye.
- [19] A Kúria Önkormányzati Tanácsa szerint a Mötv. 8. § (2) bekezdésében és a 143. § (4) bekezdés d) pontjában „a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrészeiben a közösségi együttélési szabályok meghatározására és be nem tartásuk lehetséges jogkövetkezményeire vonatkozó, a helyi önkormányzatok számára adott rendeletalkotási felhatalmazás beazonosíthatatlanná teszi a delegált jogalkotási hatáskör alkotmányossági kereteit, és akadályát képezi az Alaptörvényben szabályozott jogforrási hierarchia hatékony, érdemi bírósági védelmének, ezért sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvét.
- [20] Az Alkotmánybíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felhatalmazásnak ez a módja összeegyeztethető-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvével.
- [21] 2.3. Az Abh. ehhez kapcsolódóan – a korábbi szabályozás tekintetében – kifejtette, hogy: „Az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített álláspontja szerint: »A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – köteletségévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.« [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]” {ABh., Indokolás [71], [74]}
- [22] Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése – „Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.” – a korábbi kétszintű (Alkotmány, Ötv.) szabályozást felváltva, alaptörvényi szinten telepítette a helyi önkormányzatok képviselő-testületeire az eredeti és származékos jogalkotási hatáskört. A helyi jogalkotási eredeti és származékos hatáskörei gyakorlásának törvényi kereteit a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) és a Mötv. jogalkotásra vonatkozó rendelkezései tartalmazzák.
- [23] Az ABh.-ban foglaltakra tekintettel, valamint abból, hogy az Alaptörvény az eredeti jogalkotási hatáskör mellett a származékos jogalkotási hatáskört is külön nevesíti, az következik, hogy amennyiben törvény (jelen esetben a Mötv.) felhatalmazza a helyi önkormányzat képviselő-testületét mint jogalkotót valamely magatartás önkormányzati rendeletben történő szabályozására, úgy a törvénynek a jogalkotási hatáskör címzettjén, a képviselő-testületen kívül meg kell határoznia – a Jat. felhatalmazással szembeni kritériumokra vonatkozó előírásainak betartásával – a felhatalmazás tárgyát és kereteit is. Ez biztosítja ugyanis azt, hogy a Mötv.-ben adott felhatalmazás megfelelően a jogrend és a közhatalom gyakorlása kiszámíthatósága követelményének. A szabályozási tárgy és keretek meghatározása nélkül a helyi jogalkotó olyan magatartásokat is rendeletalkotása körébe vonhat, amelyek alapjogi összefüggéseik révén törvényi szabályozást igényelnek [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés].
- [24] 2.4. Az Abh.-nak a fenti elvi megállapításait az Alkotmánybíróság ebben az ügyben is fenntartotta. A vizsgált rendelkezésekre alkalmazhatóságuk tekintetében azonban figyelemmel volt a jelentősen megváltozott szabályozási környezetre.
- [25] Az Abh. meghozatalát követően az Országgyűlés mint alkotmányozó hatalom Magyarország Alaptörvénye negyedik módosításának 8. cikkével újr szabályozta az Alaptörvény XXII. cikkét. A 2013. április 1-től hatályos XXII. cikk (3) bekezdése szerint „Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást”. Ugyan az alkotmányos szabály csak az életvitelszerű tartózkodásra vonatkozóan tartalmaz konkrét rendelkezést, következményei ennél szélesebbek.
- [26] Az Alaptörvény negyedik módosításának közvetlen következménye, hogy az Abh.-nak a Mötv. most vizsgált szabályaihoz hasonló korábbi szabályozásra vonatkozó konkrét megállapításai ebben az ügyben nem vehetők figyelembe, mivel az Alaptörvény – amelynek védelme az Alkotmánybíróság kötelessége – megteremtette a jelenlegi szabályozás alkotmányos alapját.
- [27] Az Alaptörvény negyedik módosításának közvetett következménye az, hogy kibővítette a helyi önkormányzatok jogalkotási autonómiáját. Ez összhangban van az Alaptörvény emberképevel. Az Alkotmánybíróság már a korábbi határozataiban megállapította, hogy az Alaptörvény emberképe nem az elszigetelt egyéné, hanem a társadalomban élő felelős személyiségé [3132/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [95]]. Az Alaptörvény ugyanis

- az egyén-közösség közötti viszonyt az egyén közösséghez kötöttsége jegyében határozta meg, anélkül azonban, hogy annak egyedi értékét érintené. Ez következik különösen az Alaptörvény O) cikkéből és II. cikkéből [3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [50]; 32/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indoklás [88]].
- [28] A XXII. cikk (3) bekezdése egy konkrét államcél, a lakhatás feltételeinek, és a közszolgáltatásokhoz hozzáférés biztosításának tekintetében teszi lehetővé egy meglehetősen tág felhatalmazás kitöltését önkormányzati rendeletben. Ez viszont azzal jár, hogy az Alaptörvénynek az önkormányzatokra vonatkozó egyéb szabályait is ezzel összhangban kell értelmezni. Az önkormányzati rendeleti szabályozásra adott általános felhatalmazás ezért – ha a Jat. és a Mötv. önkormányzati jogalkotásra vonatkozó szabályainak egyebekben megfelel – pusztán az általánosság miatt nem ellentétes az Alaptörvénnyel.
- [29] 2.5. A továbbiakban az Alkotmánybíróság a fenti megállapításokat a Mötv. hatályos szabályozására alkalmazta. A 8. § (2) bekezdésének és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának rendelkezései – többek között – arra hatalmazták fel a helyi önkormányzatok képviselő-testületeit, hogy önkormányzati rendeletben meghatározhassák a közösségi együttélés alapvető szabályait, az azokban foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit. A Mötv. javaslatának indokolása szerint: „Az emberi közösségek akkor életképesek, akkor élhető egy település, ha megvannak és működnek az együttélés alapvető íratlan és írott szabályai. Az ilyen normákat jelentős részben a helyi sajátosságok alakítják, generális érvényű taxatív felsorolásuk lehetetlen. Arra azonban van lehetőség, hogy a képviselő-testület – széles körű társadalmi támogatottsággal – a legalapvetőbb szabályokat rendeletbe foglalja és megszegésüket – szigorúan alkotmányos keretek között – szankcionálja.”
- [30] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére [Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés első fordulata], és törvényi felhatalmazás alapján [Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés második fordulata] a helyi önkormányzat képviselő-testületének egyaránt lehetősége van az együttélés szabályait helyi szinten, a helyi sajátosságokat figyelembe vevő jogalkotással szabályozni. Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés második fordulata szerinti törvényi felhatalmazó rendelkezéseknek meg kell felelnie az Alaptörvény és a Jat. előírásainak, az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés első fordulata esetében – bár törvény nem szabályozza a helyi társadalmi viszony rendezését – törvényi rendelkezés korláta lehet a partikuláris szabályozásnak.
- [31] Az önkormányzatok jogalkotási felhatalmazása és a Mötv. érintett szabályainak értelmezésénél nem lehet eltekinteni a korábbi szabályok – a korábbi Alkotmány (a továbbiakban: Alkotmány) és a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.), valamint az Alaptörvény és a Mötv. szabályozása közötti különbségtől. A helyi önkormányzatok rendeletalkotási jogát 2011. december 31-éig az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szabályozta: „A helyi képviselő-testület feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes jogszabállyal.” Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése szerint pedig „Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.” Az Alkotmány tehát csak az önkormányzati rendelet normahierarchiában elfoglalt helyéről rendelkezett, míg az Alaptörvény különbséget tesz az eredeti jogalkotói hatáskörben („törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére”), illetve a felhatalmazás alapján („törvényben kapott felhatalmazás alapján”) hozott rendeletek között.
- [32] Az Alaptörvény 32. cikkéhez hasonló rendelkezést korábban az Alkotmány felhatalmazása [43. § (2) bekezdése] alapján megalkotott Ötv. 16. § (1) bekezdése tartalmazott: „[a] képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.” Az Alkotmány hatálya alatt tehát az Országgyűlés törvényhozó hatáskörében egyetlen különbséggel – „annak végrehajtására” – az Alaptörvény hatályos szövegével azonos szabályt alkotott. Jelentősége az eltérésnek, illetve annak van, hogy az Alaptörvényhez képest korlátozó szabály korábban törvényen és nem az Alkotmányon alapult. Következésképpen az Alkotmány hatálya alatt sem közvetlenül az Alkotmánnyal volt ellentétes, hanem a jogszabályi hierarchiát sértő törvényellenességet – így közvetve alkotmányellenességet – jelentett, ha egy önkormányzat a törvény felhatalmazó rendelkezését túllépő rendeletet alkotott. Az Alaptörvény azonban nem tartalmazza az „annak végrehajtására” fordulatot, és a Mötv. sem rendelkezik ilyen korlátról.
- [33] A korábbi szabályozásra is figyelemmel az Alaptörvény önkormányzatokra vonatkozó szabályából az következik, hogy az önkormányzati rendeletalkotás és az Alaptörvény összhangjának kereteit nem a Mötv.-nek kell meghatároznia, azokat az Alaptörvény maga határozza meg. Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése pedig lehetővé teszi, hogy az önkormányzatok számára biztosított rendeletalkotási felhatalmazás kereteit az Országgyűlés – a helyi ügyek intézése körében – törvényben szabadon jelölje ki.
- [34] Az Alaptörvénnyel összhangban áll az is, ha a Mötv. vagy más jogszabály az önkormányzatok számára adott konkrét rendeletalkotási felhatalmazást a magasabb szintű jogforrás részletesen megfogalmazott rendelkezéseinek

végrehajtására korlátozza. Az sem ellentétes azonban az Alaptörvénnyel, ha a felhatalmazás általános, azaz csak a rendeletalkotás tárgykörét határozza meg, feltéve, hogy abból a szabályozással érintett alapvető jogok korlátozására irányuló törvényalkotói akarat kiderül. A közigazgatás törvény alá rendelése ezért akkor is megvalósul, ha az Országgyűlés a helyi önkormányzat számára biztosított rendeletalkotási felhatalmazást kizárólag a törvényben pontosan megfogalmazott szabályok hatálybaléptetésére korlátozza, miként akkor is, ha a keret jellegű szabályozás kitöltését teljes egészében az önkormányzatokra bízta.

- [35] Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás olyan értelmezése – akár a Jat. szabályaira hivatkozással –, amely általános jelleggel kizárná, hogy az Országgyűlés szabad rendeletalkotási felhatalmazást biztosítson az önkormányzatok számára, túlterjeszkedne az Alaptörvény szövegén. Sőt, a rendeletalkotási felhatalmazás szabad kitöltésének elvi lehetősége áll összhangban az önkormányzatiság (szubszidiaritás) lényegével is. Azt ugyanis az Alaptörvény 31. cikke értelmében a helyi közügyek intézése, a helyi közhatalom gyakorlása jelenti, mégpedig a jogintézmény nevéből adódóan önkormányzati jelleggel. Az tehát, hogy egy magatartást valamely önkormányzat a közösségi együttélés alapvető szabályait sértőnek tekint és ezért rendelete kiterjed rá, míg mások ugyanazt a magatartást elfogadhatónak tartják, összhangban áll a hatalommegosztás Alaptörvényben meghatározott rendszerével és az önkormányzatiság alapvető értékével.
- [36] Ez az értelmezés áll összhangban az R) cikk (3) bekezdésében megjelölt történeti alkotmányunk vívmányaival is. Magyarország alkotmányossága hagyományosan az erős önkormányzatiságon nyugszik, még ha ennek terjedelme a szokásjogot összefoglaló Hármaskönyvtől a közigazgatás rendezéséről szóló 1929. évi XXX. törvényekig részleteiben többször változott is, amikor a politikai, gazdasági, biztonsági körülmények szükségessé tették az önkormányzati autonómia és a centralizált hatalomgyakorlás viszonyának (arányának) újragondolását.
- [37] Olyan értelmezés tehát, amely az önkormányzatok rendeletalkotási önállóságát általános jelleggel a törvényi szabályok formális hatálybaléptetésére szűkítené, ellentétes lenne az Alaptörvény 32. cikkével, illetve történeti alkotmányunk vívmányaival is. Ez ugyanis a helyi önkormányzatoknak az Országgyűléssel vagy a Kormánnyal szembeni hierarchikus intézményi alárendeltségét jelentené.
- [38] 2.6. A Mötv.-ben alkalmazott jogfogalmak határozottsága és az Alaptörvény B) cikkének, illetve a jogállamiság jogalkotásra vonatkozó tartalmát részletező T) cikk tekintetében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy kizárólag az Alaptörvényre hivatkozással nem lehet azt vélelmezni, hogy a törvény által biztosított széles rendeletalkotási lehetőséget a helyi önkormányzatok visszaélészerűen gyakorolnák. Az önkényes joggyakorlás semmilyen felhatalmazás mellett nem megengedett, mégis előfordulhat tévedésre visszavezethető alaptörvény- vagy törvénysértő értelmezés, sőt, akár szándékos törvénysértés is, mivel nem alkotható olyan szabály, amellyel ne lehetne visszaélni. Éppen ezekre az esetekre hozta létre az alkotmányozó hatalom a bíróságokat és az Alkotmánybíróságot. A Kúriának az önkormányzati jogalkotás törvényessége, az Alkotmánybíróságnak pedig a jogalkotás és jogalkalmazás alkotmányossága tekintetében lehetősége van arra, hogy az Alaptörvény rendelkezéseinek érvényt szerezzen.
- [39] A Mötv. vizsgált rendelkezései meghatározzák a felhatalmazás címzettjeit (a helyi önkormányzatokat), valamint a megalkotandó rendeletek tárgyát (a közösségi együttélés alapvető szabályai, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményei). A felhatalmazás kereteit – tekintettel arra, hogy a felhatalmazás alapvető jogok korlátozására irányul – közvetlenül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, valamint az azt közvetítő jogszabályok jelölik ki, amelyekkel az önkormányzati rendelet az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése értelmében nem lehet ellentétes.
- [40] Az Alkotmánybíróság a Mötv. indítványokkal érintett önkormányzati rendeletalkotásra felhatalmazó rendelkezései alkotmányosságának megítélése során figyelemmel volt arra is, hogy vannak a jogrendszerben olyan más törvényi rendelkezések, amelyek megszabják a helyi önkormányzatok szankció statuálási jogkörének kereteit, korlátozzák az önkormányzatoknak a vitatott felhatalmazó rendelkezéseken alapuló diszkrecionális jogkörét, illetőleg törvényi garanciákat nyújtanak az önkormányzati rendeletben megállapított szankciók alkalmazásához. A Ket. VI/A. fejezete tartalmazza a közigazgatási bírság, a helyszíni bírság és az elkobzás alkalmazásának eljárásjogi alapjait, a 94/A. § (1a) bekezdésében külön is meghatározza a helyi önkormányzat képviselő-testületének rendelete alapján megállapítható közigazgatási bírság felső határát. „[E]nnek következtében a Ket. az ágazati közigazgatási anyagi jogi szankciókkal azonos szabályokat állapít meg az önkormányzatok által statuált szankciók alkalmazására. Így az önkormányzatok által statuált szankciók alkalmazására ugyanazok a kiegészítő jellegű szubszidiárius keretszabályok az irányadók, mint az ágazati anyagi jogi szankciók szabályozására, amelyek esetében törvény, vagy kormányrendelet alapvetően szabályozza a szankció alkalmazásának feltételeit és szabályait.” [ABh., Indokolás [79]]
- [41] A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét az Alaptörvény 32. cikk (4) bekezdése szerint a Kormány biztosítja a fővárosi és megyei kormányhivatal útján. Ennek megfelelően a Mötv. 132. § (1) bekezdése szerint a kormányhivatal javasolhatja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, hogy

kezdemenyezze a Kormányánál annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját, és kezdeményezheti a közigazgatási és munkaügyi bíróságnál az önkormányzat határozatának felülvizsgálatát. A kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárásában a helyi önkormányzat képviselő-testülete, bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere, megyei közgyűlés elnöke, társulása, jegyzője működésének jogszerűségét vizsgálja.

- [42] A Kúria vizsgálhatja, hogy a megalkotott rendeletek a Mötv.-vel, illetve más jogszabályokkal összhangban vannak-e. Az Alkotmánybíróság számára pedig több fajta eljárás is lehetőséget biztosít a felhatalmazás alapján alkotott egyes önkormányzati rendeletek alaptörvény-ellenességének vizsgálatára még a keret-jellegű felhatalmazások esetén is. Esetenként vizsgálható és vizsgálendő, hogy az egyes rendeletek az Alaptörvénnyel összhangban vannak-e. Ezen belül vizsgálható és vizsgálendő, hogy a rendeletek az Alaptörvény I. cikkének megfelelően az egyes alapjogokat a közösségi együttélés alapvető szabályaira hivatkozva ténylegesen más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozzák-e, miként az is, hogy a helyi sajátosságok megalapozzák-e a tilalmazott magatartásokat és azok jogkövetkezményeit.
- [43] 2.7. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze, 8. § (2) bekezdése és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának „továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrésze nem ellentétes az Alaptörvénnyel, ezért a rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.
- [44] Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság nem semmisítette meg a Mötv. kifogásolt rendelkezéseit, az alkalmazási tilalom kimondására sincs lehetősége, ezért arról önállóan nem kellett döntenie.
- [45] 3. Az alapvető jogok biztosának utólagos normakontroll kezdeményezése a Ket. 131. § (1a) bekezdését az alábbiak szerint tartotta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével ellentétesnek: „A »közösségi együttélési szabályok megszegése« és a közösségellenes magatartások kategóriája közötti átfedés miatt a Ket. 131. § (1a) bekezdése súlyos bizonytalanságot teremt a pénzbírságnál súlyosabb jogkorlátozással járó szankciók, a közérdekű munkavégzés előírása és alkalmazása terén, így a jogállamiság sérelme miatt az Abh.-ban az elkobzás alkalmazása kapcsán kifejtett érvelés mentén indokolt e rendelkezés alkotmánybírósági felülvizsgálata.” Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Ket. hivatkozott rendelkezését a kormányablakok kialakításával, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXVIII. törvény 10. § (22) bekezdés i) pontja 2014. január 1-jétől módosította, a jogszabály már nem tartalmazza a „közösségi együttélési szabályok megszegése” szövegrészt. Az indítványozó nem nyújtott be indítvány-kiegészítést a Ket. módosított szövegének vizsgálatára vonatkozóan. Tekintettel arra, hogy a Ket. 131. § (1a) bekezdésének az indítvány benyújtásakor szövege már nincs hatályban, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt ebben a tekintetben, az Abtv. 64. § e) pontja alapján visszautasította.
- [46] 4. Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: II/1219/2013.

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [47] A határozatot támogatom, de az indokolás kiegészítését tartom szükségesnek. Az indokolás helyesen fejti ki, hogy a Kúria az önkormányzati rendeletek vizsgálatát alapvetően a törvényesség szempontjaiból vizsgálja meg, ám ezután nem viszi végig az érvelését abba az irányba, hogy az Alkotmánybíróság – mint minden bírói döntést – a Kúria ilyen tárgyú döntéseit is felülvizsgálhatja az alaptörvényben biztosított jogok vonatkozásában. Így az indokolásban rögzíteni kellett volna, hogy az önkormányzatok, melyeknek rendeletét esetleg megsemmisíti a Kúria, alkotmányjogi panasszal fordulhatnak az alkotmánybírósághoz. Ennek kimondása azért is fontos lenne, mert a régi Alkotmány szabályozása idején egy olyan alkotmánybírói gyakorlat jött létre, mely megtiltotta az önkormányzatoknak az alkotmányjogi panasszal élés lehetőségét. Akkor a populáris akcióval bárki által benyújtható alkotmányjogi panasz léte mellett ez nem jelentett gondot, másrészt mivel nem volt lehetőség a bírói döntések megtámadására alkotmányjogi panasszal, így az önkormányzatok ebből kizárása nem jelentett alkotmányos feszültséget. Ám az Alaptörvény 2012-ben történt hatályba lépése alapvetően megváltoztatta a helyzetet. Az önkormányzati rendeletek felett már a Kúria kapott törvényességi okokból megsemmisítési jogot, és így mint ahogy minden bírói döntés felett az Alkotmánybíróságnak kell kontrollt gyakorolnia, úgy e téren sem tagadható meg ez az önkormányzatoktól. Ha egy önkormányzat Alaptörvényben biztosított jogát látja sérülni egy kúriai döntés által, akkor az Alkotmánybírósághoz fordulhat ennek orvoslásáért. Mivel a régi Alkotmány idején kialakult alkotmánybírói gyakorlat ezt még ma is akadályozza, így a mostani ügy kapcsán kellett volna kimondani e gyakorlat elvetését, és elvi élel rögzíteni azt, hogy az önkormányzatok alkotmányjogi panasszal élhetnek a Kúria döntése ellen, mely megsemmisítette az önkormányzati rendeletüket.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Cziné Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [48] Nem értek egyet a határozat rendelkező részének 1. pontjával az alábbi indokok miatt.
- [49] 1. Álláspontom szerint a Mötv. támadott rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét az Abh.-ban foglalt szempontrendszerhez mérten kellett volna vizsgálni, és a többségi álláspont megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy „[a]z Alaptörvény negyedik módosításának közvetlen következménye, hogy az Abh.-nak a Mötv. most vizsgált szabályaihoz hasonló korábbi szabályozásra vonatkozó konkrét megállapításai ebben az ügyben nem vehetők figyelembe, mivel az Alaptörvény – amelynek védelme az Alkotmánybíróság kötelessége – megteremtette a jelenlegi szabályozás alkotmányos alapját”.
- [50] Az Alaptörvény negyedik módosításával ugyanis a jogalkotó arról rendelkezett, hogy „[a]z emberhez méltó lakhatás feltételeinek a biztosítása mellett [...] nem támogatja a közterületek rendeltetésellenes használatát: az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást. A közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében [ezért] törvény vagy helyi önkormányzat rendelete jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást. Garanciális szabály, hogy jogellenessé minősítésre csak

- a jelzett célok megvalósítása érdekében kerülhet sor, és a jogellenessé minősítés csak a közterület meghatározott részére vonatkozóan állapítható meg.” (az Alaptörvény negyedik módosításához fűzött indokolás)
- [51] A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénynek és a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CXLIX. törvény ezért szabálysértésként definiálta az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást azzal, hogy e magatartás csak akkor lehet jogellenes, ha a következő két konjunktív feltétel teljesül: az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás a helyi önkormányzat rendeletében a bemutatott alkotmányos követelmények figyelembevételével kijelölt közterületrészen valósul meg, és a szabálysértést elkövető a kijelölt közterületet a szabálysértési hatóságok képviselői felkérésére önként nem hagyja el.
- [52] A jogalkotó a 2013. évi CXLIX. törvényhez fűzött indokolásában lényegesnek tartotta kiemelni, hogy „a helyi önkormányzatok rendeletalkotási joga korlátozott, a tiltást csak az Alaptörvény által szabott keretek között, egyes meghatározott területeken és a közrend, a közbiztonság, a közegészségügy és a kulturális értékek védelme érdekében tehetik meg.”
- [53] A fentiek alapján látható, hogy az Alaptörvény negyedik módosítása kizárólag az életvitelszerű tartózkodásra vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket, ezért nem értek egyet azzal, hogy a szabályozás „következményei ennél szélesebbek”, és „az Alaptörvénynek az önkormányzatokra vonatkozó egyéb szabályait is ezzel összhangban kell értelmezni”.
- [54] 2. Az előbbiekből következően ezért az Abh.-ban foglaltakat – a közösségi együttélés alapvető szabályozásával összefüggésben – irányadónak kell tekinteni, mert az Alaptörvény módosítása nem érintette az önkormányzatoknak a közösségi együttélés alapvető szabályaival összefüggő rendeletalkotási jogát. A többségi álláspont ezért álláspontom szerint nem hagyhatta volna figyelmen kívül az Abh.-ban lefektetett szempontokat. Ennek keretében pedig azt, hogy a jogállamiság elve alapján az önkormányzatok jogalkotásának korlátait – az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatának megfelelően – a jogbiztonság követelménye határozza meg.
- [55] 2.1. A jogbiztonsággal összefüggésben az Alkotmánybíróság – álláspontom szerint ebben az ügyben is irányadó – gyakorlatában az vált hangsúlyossá, hogy „[a] jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.] Az Alkotmánybíróságnak a jogbiztonsággal kapcsolatos gyakorlatából az adott ügy megítélése szempontjából a jogalkotási felhatalmazással és a keretjellegű szabályozással összefüggő alkotmányos követelmények mélyrehatóbb elemzése indokolt.
- [56] 2.2. Az Alkotmánybíróság a jogalkotási felhatalmazással összefüggésben jellemzően azt emelte ki határozataiban, hogy alkotmányos követelmény: „ha törvény valamely alkotmányos, illetőleg törvényben szabályozott jog korlátozására ad jogalkotási felhatalmazást valamely közigazgatási szervnek, a törvénynek meg kell határoznia a jogalkotási hatáskör terjedelmét, annak korlátait is” [6/1999. (IV. 21.) AB határozat, ABH 1999, 90, 94.]. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az adott ügyben megállapította, hogy „a törvényhozó nem tett eleget jogalkotói feladatának, [mert] nem határozta meg [...] a díjmegállapítási jogkör gyakorlásának törvényi garanciáit. A garanciális szabályok megállapításának hiánya miatt alkotmányellenes helyzet keletkezett, mert a [támadott szabályozás] korlátozás nélküli, az önkormányzatok számára teljes diszkrecionális jogkört biztosító felhatalmazást adott, amely lehetőséget nyújt arra, hogy az önkormányzat önkényesen, [az érintettek] jogait, jogos érdekeit és az Alkotmány[t] sértő módon állapítsa meg a településtisztasági közszolgáltatás díját” (ABH 1999, 90, 98.). Egy másik ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy „a gyógyszerek kiskereskedelmi forgalomban felszámítható legmagasabb árát illetően nem adható általános, korlátozás nélküli – az ármegállapítás lényeges szempontjait, az ármegállapító hatóság megnevezését és egyedi határozatának jellemzőit sem tartalmazó – felhatalmazás arra, hogy a Kormány a hatósági ár megállapításának szabályait teljes egészében, belátása szerint szabályozza, mert ez jogbizonytalanságot okoz” [19/2004. (V. 24.) AB határozat, ABH 2004, 321, 354.].
- [57] Az Alkotmánybíróság más ügyekben azt hangsúlyozta, hogy a jogszabály alkotására adott felhatalmazásban pontosan meg kell határozni a felhatalmazás tárgyát. Ennek megfelelően rámutatott, hogy „[a] helyi önkormányzat képviselő-testületének jogalkotói hatásköre a lakásbérleti jogviszonyok szabályozása tekintetében nem korlátlan, csak törvény felhatalmazása alapján rendelkezik a lakásbérletre vonatkozó szabályozási jogkörrel” [57/2003. (XI. 21.) AB határozat, ABH 2003, 871, 886.]. Az Alkotmánybíróság ezért a 3/1999. (III. 24.) AB határozatában a lakásbérleti jogviszonyt szabályzó önkormányzati rendelet vizsgálata kapcsán megállapította, hogy „törvényi felhatalmazás

hiányában az önkormányzat a bérleti jogviszony létrejöttének feltételeként óvadék megfizetésének kötelezettségét rendeletében jogszerűen nem írhatja elő.” [ABH 1999, 375., 378.; lásd még: 10/2000. (III. 21.) AB határozat, ABH 2000, 405, 408; 43/2001. (XI. 17.) AB határozat, ABH 2001, 711, 718.]

- [58] Nagyon fontosnak tartom az önkormányzati demokrácia érvényesülését, azt, hogy az állampolgárok – akár közvetlenül, akár választott képviselőik, vagyis a képviselő-testület útján – helyi szinten döntsenek a saját közös dolgaikról. Azokról az ügyekről, amelyek a saját közösségükben napi problémaként jelentkeznek, az adott közösségben a legégetőbb dilemmák, és helyben, közvetlenül az önkormányzati, partikuláris rendeletalkotás, jogszabályalkotás útján nyerjenek megoldást. A területi, földrajzi, településszerkezeti és egyéb sajátosságok és különbségek feltétlenül szükségessé teszik, hogy önkormányzati rendeletekkel rendezzék az elsősorban egy-egy településre jellemző társadalmi viszonyokat, és ezáltal megvalósítsák a helyi közakaratot, érvényre juttassák a népfelhang elvét. Azonban a jogbiztonság követelményét a helyi rendeletalkotás során is érvényre kell juttatni.
- [59] Álláspontom szerint a Mötv. 8. §-ában a jogszabályalkotásra adott felhatalmazás nem felel meg az alkotmányos követelményeknek, mert abban félreérthetetlenül kellett volna meghatározni a rendeletalkotás lényeges szempontjait. Ennek hiányában a támadott szabályozás valójában korlátozás nélküli, teljes diszkrecionális jogkört biztosító felhatalmazást adott az önkormányzatok részére, amely magában hordozza annak lehetőségét, hogy az önkormányzat tetszése szerint, illetve az érintettek alapvető jogait érintő módon határozza meg a közösségi együttélés alapvető szabályait. Ebből is következően, véleményem szerint, a Mötv. támadott rendelkezése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését is, mert ennek értelmében az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat kizárólag törvény állapíthat meg.
- [60] 2.3. Az Alkotmánybíróság a jogbiztonsággal összefüggésben több határozatában kiemelte, hogy „a jogalkotó feladata az, hogy a jogi szabályozás körébe vont életviszonyokat megfelelő rendelkezésekkel szabályozza” (544/B/1997. AB határozat, ABH 1999, 589.). „Az már egyfelől az életviszonyok, másfelől a szabályozás jellegétől függ, hogy a rendelkezés ad-e mérlegelési vagy értelmezési jogkört” (847/B/1996. AB határozat, ABH 1996, 644, 645.). Ez utóbbi határozatában utalt arra az Alkotmánybíróság, hogy „esetenként a jogi szabályozás zárt, tételes felsorolást tartalmaz, amelyet a jogalkalmazó szervek nem bővíthetnek. Előfordulhat azonban, hogy a szabályozni kívánt társadalmi viszonyok annyira sokrétűek és változatosak, hogy az említett szabályozási mód alkalmazása szóba sem jöhet” (ABH 1996, 644, 645.). Az Alkotmánybíróság kiemelte azt is, hogy „gyakori, hogy a jogszabály úgynevezett határozatlan jogi fogalmakra utal (pl. különösen indokolt esetben, kivételes méltányosságból, városképi okból) avagy meghatározott tényállás esetén az eljáró szerv mérlegelésére bízza, hogy a jogszabályban meghatározott intézkedések közül melyiket alkalmazza” (ABH 1996, 644, 645.). „A jogalkotónak tehát – az alaptörvény keretei között – viszonylag széleskörű szabadsága van az alkalmazni kívánt szabályozási technika megválasztásában, ezért sem a példálózó felsorolás alkalmazása, sem az eljáró szerv mérlegelési jogkörrel való felruházása önmagában véve nem alkotmányellenes” (ABH 1996, 644, 645.). Az Alkotmánybíróság emellett azonban rámutatott, hogy „[a] jogorvoslati rendszernek – egyebek mellett – éppen az a rendeltetése, hogy megakadályozza a viszonylag rugalmas szabályozási módok önkényes, ötletszerű, a jogalkotó által elérni kívánt céltól eltérő alkalmazását” (ABH 1996, 644, 645.).
- [61] Ez utóbbi szempontra is tekintettel álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy az alapvető jogok biztosa indítványában kifejezetten hivatkozott arra: a helyi önkormányzatok rendeletalkotási és szankcionálási gyakorlatát több jelentésében is vizsgálta. Ezen vizsgálatokkal összefüggésben pedig az egyes kormányhivatalok vezetői jellemzően azt az észrevételt tették, hogy „álláspontjuk szerint sem felelnek meg a jogállami garanciáknak az Mötv. rendelkezései, ami – mérce híján – akadályozza egyben azt is, hogy megfelelően eleget tudjanak tenni e tárgykörben törvényességi ellenőrzési feladatuknak”. Ezzel egyezően a Kúria Önkormányzati Tanácsa is azt fejtette ki indítványában, hogy a helyi önkormányzatoknak adott jogalkotási felhatalmazás az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontjába ütközően „akadályozza a Kúria normakontroll hatáskörének gyakorlását”. A „közösségi együttélés” ugyanis mind a politikai közösség szintjén, mind a helyi szinten számos, a gyakorlatban korlátlan területet érinthet. A Kúria ezért arra mutatott rá, hogy a „szabályozás tárgykörének konkretizálása nélkül a szabályozás önkényességére, mércéit tekintve pedig érdemi kontrollálhatatlanságra vezetnek”.
- [62] Figyelemmel a fentiekre, álláspontom szerint az indítványok elutasításának nem lehetett volna indoka: a kormányhivatalok és a Kúria a garanciája annak, hogy a megalkotott rendeletek az Mötv.-vel, illetve más jogszabályokkal összhangban lesznek, hiszen e szervek – közvetlenül vagy közvetve – éppen azért fordultak az Alkotmánybírósághoz, mert az általuk alaptörvény-ellenesnek állított szabályozásban hatáskörük gyakorlásának akadályát látják.
- [63] 2.4. Az Alkotmánybíróság több határozatában vizsgálta a közigazgatás törvény alá rendelésének követelményét. Jellemzően azt hangsúlyozta, hogy „[a] jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal

rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket” [56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 454, 456.]. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy – miután a helyi önkormányzatok közhatalommal rendelkező szervek – egyúttal a képviselő-testület kötelezettsége is a jogállamiság követelményének érvényesítése. Ennek alapján az adott ügyben azt állapította meg: „alkotmányellenes helyzet állt elő, mert a jogállamiság követelményével összeegyeztethetetlen az, hogy az önkormányzat közhatalommal bíró szervei a szükséges jogi szabályozás hiányában jogi kötöttségek nélkül, szabad belátásuk szerint döntsenek a feladatkörükbe tartozó ügyekben” (ABH 1991, 454, 456.).

- [64] A fenti megállapításokkal egyező előírásokat tartalmaz az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának Rec (2007) 7. számú ajánlása is. Eszerint a jó közigazgatás alapelvei közé tartozik a joghoz kötöttség alapelve. Eszerint a közigazgatási hatóságok „hatáskörüket csak akkor gyakorolhatják, ha a megalapozott tények és az alkalmazandó jog feljogosítja őket erre, s kizárólag azon cél érdekében, melynek megvalósítása érdekében azokat rájuk ruházták” [2. cikk (4) bekezdés].
- [65] A fentiek alapján álláspontom szerint a szabályozás nem felel meg az Alkotmánybíróság által a közigazgatás törvény alá rendeltségével összefüggésben meghatározott követelményeknek, és az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága ajánlásában foglaltaknak sem. A Mötv. támadott rendelkezései alapján ugyanis nem állapítható meg az, hogy az önkormányzatok pontosan milyen keretek között gyakorolhatják hatáskörüket. Nem egyértelmű sem az a cél, amelynek megvalósítása érdekében azokat rájuk ruházták, sem annak a törvényi rendelkezésnek a pontos tartalma, amely erre feljogosítja őket.
- [66] 3. A Mötv. 8. §-ához fűzött indokolás szerint „[a]z emberi közösségek akkor életképesek, akkor élhető egy település, ha megvannak és működnek az együttélés alapvető íratlan és írott szabályai. Az ilyen normákat jelentős részben a helyi sajátosságok alakítják, generális érvényű taxatív felsorolásuk lehetetlen. Arra azonban van lehetőség, hogy a képviselő-testület – széles körű társadalmi támogatottsággal – a legalapvetőbb szabályokat rendeletbe foglalja és megszécsüket – szigorúan alkotmányos keretek között – szankcionálja”.
- [67] Annak ellenére, hogy a jogalkotó a Mötv. 8. §-ához fűzött indokolásban egyértelműen hangsúlyozta: a képviselő-testület a legalapvetőbb szabályokat széleskörű társadalmi támogatottsággal foglalhatja rendeletbe, és azok megszécsüét „szigorúan” alkotmányos keretek között gyakorolhatja, ennek anyagi jogi garanciáit mégsem teremtette meg.
- [68] Az alapvető jogok biztosa széles körben vizsgálta az önkormányzatok rendeletalkotási gyakorlatát (AJB-6727/2012. számú jelentés). Az indítványában foglaltak szerint ebből az tűnik ki, hogy a vizsgált rendeletekben keverednek a kereskedelmi és állattartási szabályok, közöttük számos olyan, ami egyébként nem lenne közösségi együttélés körébe tartozónak tekinthető. „Az önkormányzatok helyi rendszabályalkotása magasabb szintű szabálysértési, ágazati normákat ismételt, kiegészítve azokat, ami egyben a kettős, párhuzamos szankcionálás veszélyét is felveti”. Tapasztalatait összegezve előadta: „az önkormányzatok – nem egy esetben a helyi bevételek növelése érdekében – egészen »abszurd« és szokatlan közösségi együttélési szabályokat is alkotnak, amelynek nyomán pedig jelentős összegű bírságokat szabnak ki a szabályok ellen vétőkre”.
- [69] Álláspontom szerint a fentiek is mutatják, hogy a szabályozási tárgykör pontos meghatározásának hiányában az önkormányzatok sokszor olyan cselekményeket nyilvánítanak a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütközőnek, amelyek – a Szabstv. 1. §-ában foglalt meghatározás szerint – valójában szabálysértések. Különösen aggályos ez a gyakorlat annak tükrében, hogy az Szabstv. hivatkozott rendelkezése értelmében szabálysértést kizárólag törvény határozhatja meg. Ennek hátterében pedig az a tudatos jogalkotási koncepció áll, amely szerint „a jövőben már csak törvény állapíthat meg szabálysértési tényállást, önkormányzati rendelet nem” (Szabstv. 1. §-ához fűzött indokolás).
- [70] A Mötv. jogalkotásra felhatalmazó rendelkezéseiben ezért – e szempontokra is figyelemmel – kifejezetten meg kellett volna határozni a konkrét szabályozási tárgyköröket, és ennek keretében azt, hogy melyek azok a társadalmi viszonyok, amelyeket az önkormányzat a helyi sajátosságok meghatározó jellege folytán rendeletben szabályozhat.
- [71] Meg kellett volna határozni, hogy a felhatalmazás mely joganyagok magatartásának szabályozására terjed ki: kizárólag a helyi (esetleg: helyben tartózkodó) lakosokra (természetes személyek), vagy szervezetekre is.
- [72] Meg kellett volna határozni, hogy a jogkövetkezmények (szankciók) alkalmazásának szubjektív vagy objektív felelősségi rendszere van-e. Ennek keretében figyelemmel kellett volna lenni az Alkotmánybíróságnak arra a gyakorlatára, amely szerint jogellenes magatartás jogkövetkezményeként büntetés, szankció megállapítására, állami kényszer alkalmazására vonatkozó önkormányzati rendeletalkotás kizárólag a törvényben előírt anyagi

jogi garanciák és egyértelmű felhatalmazás mellett áll összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből folyó jogállami követelményekkel.

- [73] Álláspontom szerint a Mötv. 8. §-ának a megsemmisíteni kért rendelkezései nem felelnek meg e jogállami követelményeknek, ezért azokat az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna semmisítenie.
- [74] 4. Nem értek egyet végül a határozat azon indoklásával sem, amely szerint „[o]lyan értelmezés tehát, amely az önkormányzatok rendeletalkotási önállóságát általános jelleggel a törvényi szabályok formális hatálybaléptetésére szűkítené, ellentétes lenne az Alaptörvény 32. cikkével, illetve történeti alkotmányunk vívmányaival is. Ez ugyanis a helyi önkormányzatoknak az Országgyűléssel vagy a Kormánnyal szembeni hierarchikus intézményi alárendeltségét jelentené.”
- [75] Az Alaptörvény 32. cikkében foglaltak és történeti alkotmányunk vívmányai mellett azonban, véleményem szerint, nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Mötv. megalkotásakor kifejezetten az volt a jogalkotási koncepció: „[n]apjainkra szakmai és politikai síkon is egyértelművé vált, hogy hazánk önkormányzati rendszere átfogó megújításra szorul. Az átalakítás során figyelembe kell venni a folyamatban lévő államszervezeti reform hatásait is, különös tekintettel az állam szerepének ártérítelésére, bizonyos területeken az állam feladatvállalásának növekedésére, és az ehhez kapcsoló szervezeti változásokra. [...] Általános cél egy olyan modern, költségtakarékos, feladatorientált önkormányzati rendszer kiépítése, amely lehetőséget biztosít a demokratikus és hatékony működésre, ugyanakkor – a választópolgárok önkormányzathoz való kollektív jogait érvényre juttató és védendő módon – szigorúbb (felügyeleti jellegű) kereteket szab az önkormányzati autonómiának”. (Mötv. általános indoklása) Álláspontom szerint a Mötv. 8. §-ában foglalt felhatalmazás nehezíti annak a tudatos jogalkotási szándéknak a megvalósulását, amely szigorúbb kereteket kívánt szabni az önkormányzati autonómiának.
- [76] A fentiek alapján fontosnak tartom kiemelni, hogy a Mötv. 8. §-ának támadott rendelkezéseit nem önmagában azért tartom alaptörvény-ellenesnek, mert az keretjellegű (általános) felhatalmazást ad az önkormányzatok részére a közösségi együttélésnek a helyi sajátosságokra tekintettel történő megvalósítására, hanem azért, mert a felhatalmazás módja kizárja, hogy az önkormányzatok egyértelműen fel tudják mérni a szabályozás alkotmányos kereteit, és akadályozza, hogy a törvényességi felügyeleti szervek hatáskörüket megfelelően tudják gyakorolni. Ez a jogalkotói és jogalkalmazói bizonytalanság pedig ellehetetleníti azt, hogy az önkormányzatok valóban az „önkormányzatiság lényegével összhangban álló” szabályozást valósítsanak meg a közösségi együttélés alapvető szabályainak meghatározásakor.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László alkotmánybíró különvéleménye

I.

- [77] Nem értek egyet a határozat rendelkező részének 1. pontjával, amely jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány és folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének és alkalmazási tilalmának megállapítására irányuló bírói kezdeményezés alapján indított eljárásban a Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze, 8. § (2) bekezdése és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának „továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja. Álláspontom szerint az alábbi indokok miatt a támadott törvényi rendelkezések alaptörvény-ellenessége megállapításának és megsemmisítésének, valamint alkalmazási tilalma elrendelésének lett volna helye.

II.

- [78] 1. A határozat többségi indoklása szerint: „A korábbi szabályozásra is figyelemmel az Alaptörvény önkormányzatokra vonatkozó szabályából az következik, hogy az önkormányzati rendeletalkotás és az Alaptörvény

összhangjának kereteit nem a Mötv.-nek kell meghatároznia, azokat az Alaptörvény maga határozza meg. Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése pedig lehetővé teszi, hogy az önkormányzatok számára biztosított rendeletalkotási felhatalmazás kereteit az Országgyűlés – a helyi közügyek intézése körében – törvényben szabadon jelölje ki.” (Indokolás [33]) Ezzel az érveléssel nem értek egyet.

- [79] A többségi határozat is hivatkozik a Jat. 5. § (1) bekezdésére, amely szerint a jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdése szabályozza az helyi önkormányzatok rendelet-alkotási jogkörét, továbbá a 31. cikk (3) bekezdése utal a Mötv.-re, amikor úgy rendelkezik, hogy a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg. Ez is a jogrendszerünknek azt a felépítését mutatja, amely szerint az Alaptörvény – jelen esetben – az állami berendezkedésre vonatkozó általános szabályokat tartalmazza, és az egyes állami szervekre – és így a helyi önkormányzatokra mint a közigazgatás egyik alrendszerére – vonatkozó részletes szabályokról külön törvények – a helyi önkormányzatok esetében sarkalatos törvény, a Mötv. – rendelkeznek. Ebből következően álláspontom szerint – figyelemmel a Jat. 5. § (1) bekezdésére is – a jelen ügyben az önkormányzati rendeletalkotás kereteit a Mötv.-nek mint felhatalmazó törvénynek kell szabályoznia. Az Alaptörvény – többségi határozatban hivatkozott – I. cikk (3) bekezdése pedig nem tekinthető olyan szabálynak, amely megfelelne a Jat. 5. § (1) bekezdése kritériumainak. A jogalkotás alapvető követelményeként a Jat. 3. §-ában is nevesített kodifikációs alapelv, hogy az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. Ilyen életviszonynak tekinthető egy adott tárgykörben a helyi önkormányzatok rendeletalkotásra történő felhatalmazása. Ebből következően – mivel a Mötv. – és nem az Alaptörvény – tartalmazza a közösségi együttélés szabályaira vonatkozó partikuláris jogalkotás során a felhatalmazás jogosultját és tárgyát, a partikuláris jogalkotás kereteit is a Mötv.-ben kell szabályoznia a jogalkotónak.
- [80] A többségi határozat azonban e tárgykörben az Alaptörvény rendelkezéseit vizsgálja és nem veti górcső alá a Mötv. indítványokkal támadott rendelkezéseit, azok alkotmányossági vizsgálatát nem is végzi el, és ezzel figyelmen kívül hagyja az indítványhoz kötöttség elvét, amely szerint az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik [Abtv. 52. § (2) bekezdése].
- [81] 2. Az alkotmányossági vizsgálatra vonatkozó kérelem tárgya a Mötv. hivatkozott rendelkezései, és nem pedig a helyi önkormányzatok vélelmezett visszaélésszerű jogalkotása (lásd többségi határozat: „az Alaptörvényre hivatkozással nem lehet azt vélelmezni, hogy a törvény által biztosított széles rendelet-alkotási lehetőséget a helyi önkormányzatok visszaélésszerűen gyakorolnák”, Indokolás [38]). Az eseti visszaélésszerű helyi jogalkotás korrigálására a Mötv. helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletére vonatkozó szabályai alkalmazandók, ahol az eljárást a megyei/fővárosi kormányhivatal kezdeményezi.
- [82] Nem értek egyet a többségi határozat azon megállapításával sem, amely szerint a közösségi együttélés alapvető szabályaira, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeire megalkotandó önkormányzati rendelet vonatkozásában a „felhatalmazás kereteit – tekintettel arra, hogy a felhatalmazás alapvető jogok korlátozására irányul – közvetlenül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, valamint az azt közvetítő jogszabályok jelölik ki”. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó általános rendelkezése, és az ehhez kapcsolódó I. cikk (3) bekezdésben foglalt általános alapjogvédelmi teszt (a szükségesség–arányosság mércéje) nem a Jat. 5. § (1) bekezdésében meghatározott helyi jogalkotási felhatalmazás kereteit tartalmazó szabályozás. Megjegyzem, hogy a többségi határozat adós marad a konkrét ügyben a vonatkozó „közvetítő jogszabályok” nevesítésével is. Véleményem szerint jelen ügyben a többségi határozat által nem vizsgált Mötv. maga a „közvetítő jogszabály”.
- [83] 3. Végezetül hangsúlyozom, hogy az Alkotmánybíróság nem ténybíró, így annak vizsgálata sem tartozik a feladatkörébe, hogy az adott helyi önkormányzat illetékességi területén mi minősül helyi sajátosságnak és e helyi sajátosságok megalapozzák-e a tilalmazott magatartásokat és azok jogkövetkezményeit (lásd többségi határozat Indokolás [42] bekezdés utolsó mondata).
- [84] A fentiekben kifejtettek alapján az Alkotmánybíróságnak ezért a Mötv. indítványokkal érintett önkormányzati rendeletalkotásra való felhatalmazó rendelkezései alkotmányosságának megítélése során vizsgálnia kellett volna, hogy vannak-e olyan további törvényi garanciák, amelyek biztosítják a helyi önkormányzatok rendeletalkotásának alkotmányos kereteit. A helyi önkormányzatok képviselő-testületei által önkormányzati rendeletben a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartások körének a Mötv. 8. § (2) bekezdésében és 143. § (4) bekezdés d) pontjában foglalt megjelölése álláspontom szerint nem felel meg a jogbiztonság elemét képező normavilágosság követelményének sem. Az Alkotmánybíróság – működésének kezdetétől következetesen

értékesített gyakorlatában – a jogbiztonság elemének tekintette a normavilágosság követelményét. Számos határozatában elvi érveléssel mutatott rá arra, hogy a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. [Először: 26/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142.] Nem értelmezhető, hogy pontosan mely magatartások tilalmazására és szankcionálására terjed ki a Mötv. vitatott rendelkezéseiben a helyi önkormányzatok számára a közösségi együttélés alapvető szabályai megszegésének szankcionálása kapcsán adott rendeletalkotási felhatalmazás. A „közösségi együttélés alapvető szabályai” olyan határozatlan jogfogalom, amely rendkívül széles, diszkrecionális jogkört biztosít a helyi önkormányzatok képviselő-testületei számára annak eldöntésére, hogy mely magatartásokat ítél a helyi közösség együttélési szabályait figyelembe véve tiltottnak, és jogkövetkezménnyel sújthatónak. A „közösségi együttélés” számos, a gyakorlatban korlátlan életviszonyt/területet érinthet, így a szabályozás tárgykörének konkretizálása nélkül a szabályozás önkényességére, mércéit tekintve pedig érdemi kontrollálhatatlanságára/felülvizsgálat-hiányra vezethet. Az egyes településeken az érintett képviselő-testületek a helyi rendszabályok kialakításakor szabad mérlegelés alapján különböző magatartásokat vagy akár azonos magatartásokat eltérő módon nyilváníthatnak a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétesnek, amelyek az érintett – településen élő helyi közösség tagjai vagy a településen átmenetileg tartózkodó – jogalanyok önkéntes jogkövetésének lehetőségét nehezítik meg a hatályos helyi jog megismerhetősége és a településeken eltérő közösségi együttélés alapvető szabályaihoz való alkalmazkodhatóságát illetően. A helyi rendeletalkotásra való felhatalmazás alkotmányos kereteinek hiánya továbbá megakadályozza azt, hogy a Kormány – a területi általános hatáskörű államigazgatási szervei, a fővárosi és megyei kormányhivatalok útján – megfelelően eleget tudjon tenni a Mötv. VII. fejezetében meghatározott törvényességi ellenőrzési felügyeletéből adódó feladatainak.

- [85] Mindezek alapján – figyelemmel a hasonló tárgykörű helyi rendeletalkotás kapcsán hozott 38/2012. (XI. 14.) AB határozatban (ABH 2012, 185.) megfogalmazott irányadó általános megállapításokra – az Alkotmánybíróságnak a Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze, 8. § (2) bekezdése és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának „továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrésze alaptörvény-ellenességét meg kellett volna állapítania, e rendelkezéseket meg kellett volna semmisítenie és alkalmazásuk tilalmát el kellett volna rendelnie.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

- [86] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [87] Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak az indítványok elutasítása mellett, az alább kifejtett érvekre tekintettel, az Abtv. 46. §-a alapján – hivatalból eljárva – meg kellett volna állapítania a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennálltát.
- [88] 1. A Mötv. jelen ügyben alaptörvény-ellenesnek állított rendelkezései alkotmánybíróági vizsgálatának szempontjából fontosnak tartom azt a tényt, hogy az Alkotmánybíróság korábban, az ABh.-ban megsemmisítette a Mötv. hasonló tartalmú rendelkezéseit. Az Alaptörvény az ABh. meghozatalát követően – a jelen ügyre potenciális kihatással – csak annyiban változott, hogy beiktatásra került a XXII. cikk (3) bekezdése. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése kifejezetten csak az életvitelszerűen megvalósuló közterületen tartózkodást emeli ki olyan cselekményként, amelyet akár törvény, akár a helyi önkormányzat rendelete jogellenesnek minősíthet, ezért más, szabálysértés jellegű cselekmények rendeletben történő jogellenessé nyilvánítására az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdése nem ad felhatalmazást az önkormányzatoknak. Ebből következően – arra tekintettel, hogy nem

változtak az Alaptörvénynek azok a rendelkezései, amelyek alapján a vitatott szabályozás alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell – az ABh.-ban foglalt vizsgálati szempontok, megállapítások nézetem szerint a jelen ügyben is teljes körűen irányadóak.

- [89] 2. Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére vagy törvényben kapott felhatalmazás alapján alkothat önkormányzati rendeletet. Jelen esetben az Alkotmánybíróság az önkormányzatokat jogalkotásra felhatalmazó jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét vizsgálta. A Mötv. vizsgált szabályai alapján megalkotott önkormányzati rendeletek nem az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése első fordulata szerinti (eredeti), hanem a második fordulat szerinti (származékos) jogalkotói hatáskörben meghozott jogszabályok. Éppen ezért az Alkotmánybíróságnak – az indítványok alapján – vizsgálnia kellett, hogy a Mötv. rendeletalkotásra felhatalmazó szabályai megfelelnek-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság, jogbiztonság elvének. E körben nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felhatalmazó jogszabálynak meg kell felelnie a Jat.-ban foglalt követelményeknek is; meg kell határoznia a felhatalmazás tárgyát és kereteit is, mivel – ahogy azt a határozat is megállapítja –: „Ez biztosítja ugyanis azt, hogy a Mötv.-ben adott felhatalmazás megfeleljen a jogrend és a közhatalom gyakorlása kiszámíthatósága követelményének.” (Indokolás [23]) A Mötv.-re vetítve: a megfelelően pontos felhatalmazás nélkül az önkormányzati rendelet olyan magatartásokat is jogellenessé nyilváníthatna vagy olyan szankciókat is megállapíthatna, amelyek az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével való közvetlen kapcsolat miatt törvényi szintű szabályozást igényelnének. A felhatalmazás tárgyának és kereteinek hiányossága – a kereteket túllépő szabályozás mércéinek hiánya miatt – ráadásul akadályát képezheti az önkormányzati rendelet normatív rendelkezése érdemi felülvizsgálhatóságának is.
- [90] 3. Ahogyan azt a határozat is megállapítja, az ABh. által megsemmisített Mötv. korábbi 51. § (4) bekezdését követően hatályba lépett Mötv. 8. §-a sem ad definíciót a „közösségi együttélés szabályaira”, és ezzel azok meghatározását a helyi önkormányzatokra bízta. Annak vizsgálatakor, hogy a felhatalmazásnak ez a módja összeegyeztethető-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvével, az Alkotmánybíróságnak át kellett tekintenie, hogy vannak-e olyan további törvényi garanciák, amelyek biztosítják a helyi önkormányzatok rendeletalkotásának alkotmányos kereteit. Ugyanis csak annak ismeretében bírálható el az indítvány, hogy vannak-e a jogrendszerben olyan más törvényi rendelkezések, amelyek megszabják a helyi önkormányzatok szankció statutuálási jogkörének kereteit, korlátozzák az önkormányzatoknak a vitatott felhatalmazó rendelkezéseken alapuló diszkrecionális jogkörét, illetőleg törvényi garanciákat nyújtanak az önkormányzati rendeletben megállapított szankciók alkalmazásához.
- [91] 3.1. Nézetem szerint önmagában nem aggályos alkotmányosan az, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete a közösségi együttélés alapvető szabályaira vonatkozó helyi szabályozást alkot, mivel elvi szinten minden közösség meghatározhat olyan helyi szabályokat, amelyek az emberi együttélés normáit rendezik. Álláspontom szerint azonban a helyi önkormányzatok képviselő-testületei által önkormányzati rendeletben a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartások körének a Mötv. 8. § (2) bekezdésében és 143. § (4) bekezdés d) pontjában foglalt megjelölése nem felel meg a jogbiztonság elemét képező normavilágosság követelményének. Nem értelmezhető ugyanis, hogy közelebből mely magatartások tilalmazására és szankcionálására terjed ki a Mötv. vitatott rendelkezéseiben adott rendeletalkotási felhatalmazás. A „közösségi együttélés alapvető szabályai” olyan határozatlan jogfogalom, amely rendkívül széles, diszkrecionális jogkört biztosít a helyi önkormányzatok képviselő-testületei számára annak eldöntésére, hogy mely magatartásokat ítél a helyi közösség együttélési szabályait figyelembe véve tiltottnak, és jogkövetkezménnyel sújthatónak. A „közösségi együttélés” számos életviszonyt érinthet, így a szabályozás tárgykörének konkretizálása nélkül a szabályozás önkényességére, mércéit tekintve pedig érdemi kontrollálhatatlanságára, az érdemi felülvizsgálat lehetőségének hiányára vezethet. Az egyes településeken az érintett képviselő-testületek a helyi rendszabályok kialakításakor szabad mérlegelés alapján különböző magatartásokat, vagy akár azonos magatartásokat eltérő módon nyilváníthatnak a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétesnek. Ez megnehezíti az egyedi jellegű, illetve az egymástól eltérő közösségi együttélési szabályokhoz való alkalmazkodást, vagyis az érintett jogalanyok, különösen a településen átmenetileg tartózkodók önkéntes jogkövetését.
- [92] 3.2. Az ABh. már rámutatott: „Jogellenes magatartás jogkövetkezményeként büntetés, szankció megállapítása, amely állami kényszer alkalmazására ad lehetőséget, nem tartozik a helyi közügyek körébe. Ilyen szabályokat az önkormányzat csak – az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésének második fordulatának megfelelően – törvény felhatalmazása alapján, annak keretei között alkothat. Az ilyen jogalkotás csak a törvényben előírt anyagi jogi

garanciák és egyértelmű felhatalmazás mellett áll összhangban az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdéséből folyó jogállami követelményekkel.” (ABh., Indokolás [89]) A Mötv.-beli törvényi szabályozás nem tartalmazza azokat a keretrendelkezéseket, amelyek anyagi jogi garanciákat nyújthatnának az önkormányzati rendeletben foglalt tilalmak megszegői számára. Nem állapítható meg például, hogy az önkormányzatok felhatalmazása mely területekre (csak közterület vagy köz- és magánterület), mely jogalanyok (csak természetes személyek vagy szervezetek) magatartásának szabályozására, objektív vagy szubjektív felelősségen alapuló szankciók statuálására terjed ki. A Mötv. 8. § (2) bekezdése és a 143. § (4) bekezdésének d) pontja a helyi önkormányzatok szabad belátására bízta, hogy a közösségi együttélés alapvető szabályai elmulasztásának milyen jogkövetkezményei legyenek. A Mötv. vitatott rendelkezései szerinti felhatalmazás gyakorlatilag korlátlan a jogkövetkezmények fajtáinak meghatározása tekintetében is. Ezért vizsgálni kell, hogy vannak-e a jogrendszerben más, a szankciók szempontjából törvényi garanciákat nyújtó szabályok is. E körben (a Mötv.-ben foglalt felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletekben meghatározható szankciókkal kapcsolatban) álláspontom szerint fontos kitekinteni a Ket. szabályaira. A Ket. VI/A. fejezete tartalmazza a közigazgatási bírság, a helyszíni bírság és az elkobzás alkalmazásának eljárásjogi alapjait. Tekintettel arra, hogy a Ket.-nek az ABh.-ban vizsgált szabályai lényegüket tekintve nem változtak, ezért az ABh. megállapításait e vonatkozásban is irányadónak tartom. „A Szabs.tv.mód. [a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény és az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról, valamint a katasztrófavédelemmel kapcsolatos egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2012. évi XXXI. törvény] beépítette a helyi önkormányzat által szabályozott bírságokat és a helyszíni bírságot a Ket. VI/A. fejezetébe, s ennek következtében a Ket. az ágazati közigazgatási anyagi jogi szankciókkal azonos szabályokat állapít meg az önkormányzatok által statuírt szankciók alkalmazására. Így az önkormányzatok által statuírt szankciók alkalmazására ugyanazok a kiegészítő jellegű szubszidiárius keretszabályok az irányadók, mint az ágazati anyagi jogi szankciók szabályozására, amelyek esetében törvény, vagy kormányrendelet alapvetően szabályozza a szankció alkalmazásának feltételeit és szabályait.” (ABh., Indokolás [79]) A Ket. 100. § (1) bekezdés g) pontja szerint nincs helye fellebbezésnek a helyi önkormányzat képviselő-testületének rendeletében foglaltak szerint alkalmazható, közigazgatási bírság kiszabásával kapcsolatos eljárásokban az átruházott hatáskörben hozott határozatok ellen, így a Mötv. vitatott rendelkezései alapján önkormányzati rendeletben szankcióként megállapított közigazgatási bírság kiszabásával kapcsolatos eljárásokban átruházott hatáskörben hozott határozatok ellen sem. „Ez a szabályozás eltér a Ket. jogorvoslati rendszerének önkormányzati hatósági ügyekben irányadó szabályaitól, s azzal, hogy kizárja a rendes jogorvoslat lehetőségét, gyengíti az eljárásjog garanciális szerepét is.” (ABh., Indokolás [80]) Összességében vizsgálva a Ket. szabályozását, az tartalmaz ugyan eljárásjogi garanciákat, azok azonban – ahogy arra az ABh. is rámutat – „a felhatalmazás hiányosságait nem pótolják, a jogalkotással szemben nem biztosítanak garanciákat a polgárok számára.” (ABh., Indokolás [82]) A Ket. a helyi önkormányzat képviselő-testülete által hozott rendelet alapján kiszabott közigazgatási bírságról rendelkezik csak külön: a 94/A. § (1a) bekezdésében maximálja annak a természetes, illetve a jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kiszabható mértékét. A 131. § (1a) bekezdésében meghatározza, hogy a természetes személlyel szemben kiszabott bírság meg nem fizetése esetén annak közérdekű munkával történő megváltásáról rendelkezhet a bírságot kiszabó hatóság, kiváltva ezzel a kötelezett vagyontárgyának végrehajtás alá vonását. Ezek alapján tehát levonható az a következtetés, hogy a közösségi együttélés alapvető szabályai megsértésének szankciója mindenképpen lehet – meghatározott mértékű – pénzbírság, és ennek meg nem fizetése esetén közérdekű munka, illetve vagyontárgy végrehajtás alá vonása; meghatározza a meg nem fizetett bírság közérdekű munkára történő átváltásának módját, de más szabályt nem tartalmaz a kiszabható szankciók vonatkozásában.

[93] 3.3. Az előzőekben kifejtettekből következően tehát, a felhatalmazásnak a Mötv. vitatott rendelkezései szerinti módja – mivel a törvényalkotó nem szabályozta a helyi rendeletalkotási hatáskör terjedelmét, annak kereteit, nem írt elő sem a közösségi alapvető együttélési szabályok meghatározásával, sem pedig a jogkövetkezmények alkalmazásával kapcsolatban keretszabályokat – a helyi önkormányzatok képviselő-testületei számára rendkívül széles, parttalan és diszkrecionális rendeletalkotási jogkört biztosít. Ezzel lehetőséget ad a helyi önkormányzatok képviselő-testületeinek arra, hogy esetlegesen a közösség érdekeinek valódi sérelme nélkül éljenek a közhatalom gyakorlására szóló felhatalmazással, állami kényszereszközökkel avatkozzanak be az adott helyi önkormányzat területén élő, illetve tartózkodó polgárok életébe és a magasabb szintű jogszabályok szerint nem jogellenes magatartásokat is szankcionálhassanak.

[94] 4. Ismételtelen hangsúlyozom, hogy álláspontom szerint önmagában nem az az alaptörvény-ellenes, hogy törvény a közösségi együttélés alapvető szabályaira vonatkozó helyi szabályozás megalkotására felhatalmazás adott,

hanem az, hogy a jogalkotó nem hozott meg a jogbiztonság szempontjából szükséges részletszabályokat. Nézetem szerint a törvényi szabályozás azáltal, hogy az önkormányzatokat megillető jogalkotási hatáskör terjedelmének és korlátainak egyértelmű meghatározását elmulasztotta, nem felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményének és adott esetben megakadályozhatja a 25. cikk (2) bekezdése c) pontjának érvényesülését is.

- [95] Az Abtv. 46. § (1) bekezdése szerint: „Ha az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére”. A (2) bekezdés c) pontja alapján a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos. Álláspontom szerint a jelen esetben ez utóbbi helyzet áll fenn.
- [96] Mindezeket figyelembe véve nézetem szerint az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna állapítania, hogy a Mötv. 8. § (2) bekezdésében és 143. § (4) bekezdés d) pontjában adott rendeletalkotási felhatalmazással kapcsolatban mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség áll fenn, és – megfelelő határidő kitűzésével – fel kellett volna hívnia az Országgyűlést arra, hogy jogalkotási feladatának tegyen eleget.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1707/2015. (X. 2.) Korm. határozata

a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (6) bekezdése alapján, a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 32. Rendkívüli kormányzati intézkedések cím terhére, a Kvtv. 1. melléklet

- a) XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 23. Sporttevékenység támogatása alcím, 5. Országos sportági szakszövetségek akadémia rendszerének kialakítása, továbbá az MLSZ feladatainak támogatása jogcímcsoport javára 150,0 millió forint,
- b) XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 23. Sporttevékenység támogatása alcím, 29. Sportági fejlesztési koncepciók megvalósításával összefüggő feladatok támogatása jogcímcsoport javára 650,0 millió forint,

azaz összesen 800,0 millió forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel az 1. melléklet szerint.

Az átcsoportosítás tekintetében

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

Az elszámolás és a visszatérítési kötelezettség tekintetében

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. június 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1707/2015. (X. 2.) Korm. határozathoz

XI. Miniszterelnökség
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
a Kormány hatáskörében
Költségvetési év: 2015.

Millió forintban, egy tizedessel

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	K I A D A S O K	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve				
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma									
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok									
			23				Sporttevékenység támogatása									
297446				5								Országos sportági szakszövetségek akadémia rendszerének kialakítása, továbbá az MLSZ feladatainak támogatása				
						K5						Egyéb működési célú kiadások		105,0		
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		45,0		
340640				29								Sportági fejlesztési koncepciók megvalósításával összefüggő feladatok támogatása				
						K5						Egyéb működési célú kiadások		640,0		
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		10,0		
	XI.						Miniszterelnökség									
297102		32					Rendkívüli kormányzati intézkedések									
						K5						Egyéb működési célú kiadások		-800,0		
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

Millió forintban, egy tizedessel

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	B E V É T E L	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve				
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

Millió forintban, egy tizedessel

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	T Á M O G A T Á S	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve				
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma									
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok									
			23				Sporttevékenység támogatása									
297446				5								Országos sportági szakszövetségek akadémia rendszerének kialakítása, továbbá az MLSZ feladatainak támogatása		150,0		
340640				29								Sportági fejlesztési koncepciók megvalósításával összefüggő feladatok támogatása		650,0		
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																
Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra																

Az adatlap 5 példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárólása (módosítása +/-)					Összesen		I. n.év		II. n.év	III. n.év	IV. n.év
Fejezet							1 példány											
Állami Számvevőszék							1 példány											
Magyar Államkincstár							1 példány											
Nemzetgazdasági Minisztérium							2 példány					800,0					800,0	

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.